

Filip Dik

ABR

«Kentaur» Naučna fantastika

Dik Filip UBIK Prevod: Jordanov Nikola Dick Philip K. UBIK, 1969.
KENTAUR 1986. UVOD

Ich sih die liehte heide in gruner varwe stan dar suln wir alle gehen,
die sumerzeit anphahen

Vidim šumarak svetli, Zelenom bojom se diči, Svi ćemo netom tamo,
Letu u pohode ići.

1.

Prijatelji, vreme je za veliko čišćenje i mi rasprodajemo svoje bešumne elektro-Ubike po bagatelnoj ceni. Da, nema više prodaje preko spiska. I zapamtite: svaki Ubik s našeg lagera koristi se isključivo prema uputstvu.

U tri i trideset noću, 5. juna 1992, vodeći telepata Sunčevog sistema iščezao je s karte u poslovnim prostorijama Ransiterovog udruženja u Njujorku. To je izazvalo silno zvrjanje videofona. Ransiterova organizacija izgubila je u poslednja dva meseca svaki trag velikom broju Holisovih psihika; ovaj novi nestanak prevršio je meru. "Gospodine Ransitere? Oprostite što vas uznemiravam." Tehnički rukovodilac noćne smene u štabnoj sobi nervozno se nakašljao kada je krupna, aljkava glava Glena Ransitera isplovila da popuni ceo videkran. "Dobili smo ovu vest od jednog našeg inercijalca. Dozvolite da pogledam." On stade da petlja po neurednoj gomili magnetofonske trake na kojoj su snimane prispele poruke. "To nam je javila naša gospođica Dorn; možda se sećate da ga je pratila do Grin Rivera, Jufia, gde..." Ransiter sanjivo zaškrjuta zubima. "Koga? Ne mogu sve vreme da držim u glavi koji inercijalci prate kog teepa ili prekoga." Rukom je zagladio razbarušenu masu sede čekinjaste kose. "Manite ostalo i kažite mi koji je Holisov čovek sada nestao." "S. Doul Melipoun", reče tehničar. "Šta? Nema Melipouna? Šalite se." "Ne šalim se", razuveri ga tehničar. "Edi Dorn i još dva inercijalca pratili su ga do motela Veze Erotičnog Polimorfnog Iskustva, jedne podzemne zgrade od šezdeset prostorija, namenjene biznismenima i njihovim faćkalicama, koji ne žele drugu vrstu zabave. Edi i njene kolege nisu verovala da će biti aktivan, ali za svaki slučaj poslali smo jednog našeg telepatu, gospodina Dži Dži Ešvuda, da uđe i čita ga. Ešvud je otkrio da je Melipounov um okružen šifarskom shemom, pa zbilja nije mogao ništa da učini; vratio se u Topeku, Kansas, gde trenutno istražuje jednu novu mogućnost." Ransiter, sada već budniji, pripali cigaretu; smrknuto je sedeo, podupirući rukom podbradak, a dim je plovio preko skenera

na njegovoj strani dvokanalnog kola. "Sigurni ste da je taj teep bio Melipoun? Čini mi se da niko ne zna kako on izgleda; mora biti da svakog meseca koristi drugačiji fiziognomski model. Kako stoji stvar s njegovim poljem?" "Zamolili smo Džoa Čipa da ode tamo i obavi merenja maksimalne i minimalne jačine polja proizvedenog u motelu Veze Erotičnog Polimorfnog Iskustva. Čip kaže da je na najvišoj tački registrovao 68,2 blr jedinica telepatske aure, što je od svih poznatih telepata u stanju da proizvede samo Melipoun." Tehničar zaključio rečima: "Tamo smo, dakle, zaboli u kartu Melipounovu zastavicu za raspoznavanje. A sada ga - sada je nema." "Jeste li pogledali na pod? Iza karte?" "Uklonjena je elektronskim putem. Čovek koga predstavlja više nije na Zemlji, pa čak, koliko smo u stanju da proverimo, ni na nekom od kolonizovanih svetova." "Posavetovaću se sa svojom pokojnom ženom", reče Ransiter. "Sada je ponoć. Moratorijumi su zatvoreni." "Nisu u Švajcarskoj", reče Ransiter s iskrivljenim osmehom, kao da mu je neka odvratna ponoćna tečnost nadošla u ostarelo grlo. "Laku noć," Ransiter prekide vezu. Kao vlasnik Moratorijuma Voljene Braće, Herbert Šenhajt fon Fogelzang uvek je, naravno, dolazio na posao pre svojih službenika. U ovom trenutku, dok je prostrana, akustična zgrada tek počinjala da se budi, jedan činovnički tip zabrinuta izgleda, s gotovo neprozirnim naočarima, u trbušastoj kožnoj jakni i sa žutim šiljatim cipelama, stajao je pored pulta na recepciji s kontrolnim listićem priznanice u ruci. Očigledno, došao je da čestita praznik nekom rođaku. Uskrs - dan kada su zvanično slavljani poluživi - bio je na pragu; navala će uskoro početi. "Da, gospodine", obrati mu se Herbert s ljubaznim osmehom. "Ja ću lično uzeti vaš kontrolni list." "To je jedna starija dama", reče mušterija. "Oko osamdeset godina, veoma mala i smežurana. Moja staramajka." "Biću ovde za trenutak." Herbert se vratio do bunkera za hladno pakovanje da potraži broj 3054039-B. Čim je odredio gde se stranka nalazi, pažljivo je pregledao skladišni izveštaj. Prema njemu, ostajalo joj je još samo petnaest dana poluživota. Ne baš mnogo, razmišljao je; mahinalno je udenuo prenosivi protofazonski pojačavač u providnu plastičnu oblogu sanduka, podesio ga i na odgovarajućoj frekvenciji oslušnuo kakvi su znaci moždane aktivnosti. Iz zvučnika tiho progovori neki glas: "...a onda je Tili iščašila nogu i mislili smo da se nikada neće oporaviti;

ponašala se tako glupo, htela je da odmah počne da hoda..." Zadovoljan, on isključi pojačavač i pronađe jednog sindikalno organizovanog radnika da obavi posao prevoza 3054039-B do salona za konsultacije, gde će biti ostvarena veza između mušterije i stare dame.

"Proverili ste je, zar ne?" upita mušterija, plaćajući potrebnu sumu u poskredima. "Lično", odgovori Herbert. "Savršeno funkcioniše." On pritisnu niz prekidača i odmače se. "Srećan Uskrs, gospodine." "Hvala." Mušterija sede licem prema sanduku koji se pušio u svom hladno pakovanom omotu; pritisnuo je naglavni telefon na uvo i čvrstim glasom progovorio u mikrofona: "Flora, draga, da li me čuješ? Mislim da ja tebe već čujem. Flora?" Kad ja preminem, rekao je u sebi Herbert Šenhajt fon Fogelzang, mislim da ću obavezati svoje naslednike da me dozivaju k svesti jednom u sto godina. Na taj način moći ću da promatram sudbinu čovečanstva. Ali, to je značilo prilično visoke troškove održavanja za njegove naslednike - a on je znao šta to znači. Pre ili posle, pobuniće se, izvaditi njogovo telo iz hladnog pakovanja i - ne dao bog - sahraniti ga. "Sahrane su varvarske", promrmljao je Herbert glasno. "Tragovi primitivnog porekla naše kulture." "Da, gaspodine", složila se njegova sekretarica za svojom pisaćom mašinom. U salonu za konsultacije sada je nekoliko mušterija opštilo sa svojim poluživim rođacima u zanetoj tišini, raspoređeni na odstojanju, svako sa svojim sandukom. Bio je to prizor spokojstva, ti vernici koji su redovno dolazili da odaju poštu. Donosili su poruke, novosti o tome šta se zbiva u spoljnom svetu; razgaljivali su tmurne polužive u tim intervalima cerebralne aktivnosti. I - plaćali su Herbertu fon Fogelzangu. Bio je to unosan posao, upravljati jednim moratorijumom. "Moj tata izgleda malo slabašan", obrati se jedan mladić Herbertu. "Možda biste mogli da odvojite jedan trenutak i proverite šta je s njim. Biću vam zbilja zahvalan." "Svakako", reče Herbert i uputi se sa mušterijom preko salona do njegovog pokojnog rođaka. Skladišnica za ovoga govorila je da mu preostaje samo nekoliko dana; to je objašnjavalo okrnjeni kvalitet cerebracije. Pa ipak... otvorio je regulator protofazonskog pojačavača i glas poluživog postao je malo jači u naglavnom telefonu. Već je pri kraju, mislio je Herbert. Činilo mu se očigledno da

sin ne želi da vidi skladišnicu, da u stvari neće da shvati da kontakt s njegovim tatom konačno prestaje. Herbert stoga nije rekao ništa; jednostavno je otišao, ostavivši sina da opšti s ocem. Zašto mu govoriti da je ovo verovatno poslednji put da dolazi ovamo? U svakom slučaju, otkriće to i sam dosta brzo. Jedan kamion pojavio se na platformi za utovar i istovar iza moratorijuma; iz njega su iskočila dva čoveka u poznatim svetloplavim uniformama. Atlas Interplan Transport i Skladištenje, opazi Herbert. Isporučuju još jednog poluživog, koji tek što je preminuo, ili su došli po nekog ko je izdahnuo. Lagano je krenuo u tom pravcu da ih nadgleda; ali baš u tom trenutku njegova sekretarica ga pozva. "Her Šenhajt fon Fogelzang; oprostite što vas ometam u vašim meditacijama, ali jedna mušterija želi da joj vi pomognete u vraćanju k svesti njenog rođaka." Njen glas dobio je posebnu boju kada je rekla: "Mušterija je gospodin Glen Ransiter, koji je doputovao ovamo čak iz Severnoameričke Konfederacije." Jedan visok, stariji čovek, krupnih šaka, priđe mu hitrim, bodrim korakom. Nosio je šareno, negužvajuće odelo od dakrona, pletenu ešarpu i kravatu od grube pamučne tkanine, obojenu sintetičkom bojom. Glavu, glomaznu kao u nekog mačora, isturio je napred, čkiljeći pri tom svojim pomalo buljavim, okruglim, srdačnim i veoma čudnim očima. Ransiterovo lice imalo je poslovan izraz, namenjen pozdravljanju; posvetivši Herbertu sasvim uzgrednu pažnju, gotovo trenutno ga je zapostavio, kao da se već usredsredio na buduće događaje. "Kako je Ela?" zabubonji Ransiter, kao da mu je glas elektronski pojačan. "Je li spremna da je prišrafimo za jedan razgovor? Tek joj je dvadeseta; mora da je u boljoj formi od nas dvojice." Zasmeljuckao se, ali to je zvučalo rastreseno; on se uvek osmehivao i uvek se smejućao, uvek je govorio gromkim glasom, ali u suštini nije primećivao nikoga niti je za ma koga mario; njegovo telo bilo je to koje se osmehivalo, klimalo glavom i rukovalo se. Ništa se nije doticalo njegovog duha, koji je ostajao po strani; s neutralnom ljubaznošću gurnuo je Herberta ispred sebe čisteći sobi put dok je dugim kracima grabio u duboko rashlađeni bunker, gde su ležali poluživi, među kojima i njegova žena. "Nije vas ovde bilo neko vreme, gospodine Ransitere", primeti Herbert; nije mogao da se seti podataka sa skladišnog lista gospođe Ransiter o tome, koliko joj još vremena ostaje u poluživotu. Upirući

velikom šakom u Herbertova leđa da bi ga poterao, Ransiter reče: "Ovo je važan trenutak, Fon Fogelzange. Mi, moji saradnici i ja, u takvoj smo struci koja nadmašuje svako racionalno poimanje. Nisam ovlašćen da u ovom trenutku otkrivam pojedinosti, ali mi smatramo da trenutno stanje stvari, mada ne sluti na dobro, nije beznadežno. Očajanje nije preporučljivo - ni u kom slučaju. Gde je Ela?" On zastade i brzo pogleda unaokolo. "Prebaciću je za vas iz bunkera u salon za konsultacije", reče Herbert; mušterijama nije bio dozvoljen pristup u bunker. "Imate li svoj numerisani kontrolni list, gospodine Ransitere?" "Bože moj, ne", reče Ransiter. "Izgubio sam ga još pre više meseci. Ali vi znate ko je moja žena; možete je naći. Ela Ransiter, oko dvadeset godina. Smeđe kose i očiju." On se nestrpljivo obazre. "Gde vam je taj salon? Bio je na takvom mestu da sam ga lako nalazio." "Odvedi gospodina Ransitera do salona za konsultacije", reče Herbert jednom službeniku koji je naišao krivudajući, radoznao da vidi kako izgleda vlasnik jedne antipsioničke organizacije, slavne širom sveta. Zavirivši u salon, Ransiter s odvratnošću reče: "Pun je. Ne mogu tamo da razgovaram s Elom." On se dade u poteru za Herbertom, koji je krenuo u arhivu moratorijuma. "Gospodine Fon Fogelzange", rekao je, sustigavši ga, i još jednom spustio svoju golemu šaku na njegovo rame; Herbert je osetio težinu te ruke i njenu moć ubeđivanja. "Zar ne postoji neka skrovitija sveta špilja za poverljive razgovore? Ono što imam da raspravim sa svojom ženom Elom nije neka stvar koju bismo mi, iz Ransiterovog Udruženja, u ovom času hteli da razglasimo celom svetu." Priteran uza zid ozbiljnošću Ransiterovog tona i njegovim prisustvom, Herbert začu sebe kako spremno mrmlija: "Mogu da vam stavim na raspolaganje gospođu Ransiter u nekoj od naših kancelarija, gospodine." Razmišljao je šta se desilo, kakav je pritisak nagnao Ransitera da napusti svoj okrug i da preduzme ovo pozno hodočašće u Moratorijum Voljene Braće, da bi prišrafio - kako se grubo izrazio - svoju poluživu suprugu. Neka poslovna kriza, pretpostavljao je on. U TV reklamama i oglasima u homeonovićima razne smotrene antipsi ustanove odnedavno su bučno i grlato podbadale javnost. Branite svoj privatni život, danonoćno su zapomagali oglasi u svim medijima. Da li vas neki stranac uhodi na vašoj frekvenciji? Jeste li zaista sami? Toliko o telepatima... a onda

mučna zabrinutost zbog prekognitivaca. Da li vaše postupke predviđa neko koga nikada niste sreli? Neko koga ne biste želeli da sretete ni da pozovete u kuću? Oslobodite se straha; najbliža smotrena organizacija kojoj se obratite prvo će vam reći jeste li zaista žrtva bespravnog uhođenja, a onda, na vaš zahtev, neutralisaće to uhođenje - po umerenoj ceni za vas. "Smotrene organizacije." Taj izraz mu se dopadao; zvučao je dostojanstveno i bio je prikladan. Znao je to iz ličnog iskustva; pre dve godine jedan telepata uvukao se u upravu njegovog moratorijuma iz razloga koji nikada nisu bili objašnjeni. Verovatno zato da bi prisluškivao razgovore između poluživih i njihovih posetilaca; možda nekog naročitog poluživog - bilo kako bilo, izviđač jedne antipsi organizacije registrovao je to telepatsko polje i on je bio obavešten. Pošto je potpisao radni ugovor, poslali su mu jednog antitelepatu koji se odomaćio u prostorijama moratorijuma. Telepata nikada nije bio pronađen, ali je neutralisan baš kao što su obećavale TV reklame. I tako je, najzad, poraženi telepata otišao. Moratorijum je sada bio očišćen od psioničkih dejstava i, da bi tako ostalo, smotrena antipsi organizacija jednom mesečno vršila je rutinsku kontrolu u njegovoj ustanovi. "Hvala lepo, gospodine Fogelzange", reče Ransiter, prateći Herberta kroz neku spoljnu kancelariju u kojoj su radili službenici do jedne prazne unutrašnje odaje koja je zaudarala na prašnjava i nepotrebna mikrodokumenta. Naravno, umovao je Herbert u sebi, ja sam im poverovao na reč da je telepata bio ovde. Pokazali su mi dijagram koji su dobili i to su naveli kao dokaz. Možda su ga falsifikovali, izradili dijagram u svojoj laboratoriji. I ja sam im poverovao na reč da je telepata otišao; on je došao i otišao - a ja sam platio dve hiljade poskreda. Je li moguće da su smotrene organizacije u stvari zločinačka udruženja? Da uveravaju u neophodnost svojih usluga i ponekad kada one nisu stvarno neophodne? Obuzet takvim mislima, još jednom se uputio u pravcu arhive. Ovog puta Ransiter ga nije pratio; umesto toga, bučno se zabatrgao da bi svoje krupno telo udobno smestio na jednu skromnu stolicu. Ransiter je uzdahnuo i Herbertu se odjednom učinilo da je čvrsto građeni starac umoran, uprkos svojoj uobičajenoj demonstraciji energije. Pretpostavljam da čovek, kad jednom uđe u kategoriju ljudi s tolikim prihodima, mora da usvoji određen način

ponašanja, zaključio Herbert; mora da stvori utisak da je nešto više od ljudskog bića s običnim manama. Ransiterovo telo verovatno je sadržavalo desetak artiforga, veštačkih organa transplantiranih u njegov fiziološki aparat kada su pravi, prvobitni, otkazali. Medicinska nauka, slutio je on, obezbeđuje materijalnu osnovu, a iz vlasti svog duha Ransiter obezbeđuje ostalo. Zanima me koliko je star, razmišljao je on. Više se to ne može oceniti po izgledu, osobito posle devedesete. "Gospođice Bison", naloži on svojoj sekretarici, "odredite gde se nalazi gospođa Ela Ransiter i donesite mi njen broj za identifikaciju. Treba je prebaciti u kancelariju 2-A." Seo je preko puta nje i zahvatio jednom ili dva puta malu količinu Frajburg-Trejerovog Princes duvana za šmrkanje, dok se gospođica Bison latila srazmerno lakog posla da uđe u trag ženi Glenu Ransitera.

2.

Najbolji način da naručite pivo jeste da otpevate Ubik. Dobijeno od biranog hmelja, prvoklasne vode, dovoljno odležalo da stekne savršeni ukus, Ubik je nacionalno pivo broj jedan. Proizvodi se samo u Klivlendu.

Uspravljena u svom providnom sanduku i okružena isparenjima ledene magle, Ela Ransiter ležala je zatvorenih očiju, ruku trajno dignutih ka svom ravnodušnam licu. Prošle su tri godine otkako je video Elu i ona se, naravno, nije promenila. Niti će ikada, bar ne u spoljnom, fizičkom obliku. Ali sa svakim novim buđenjem u aktivni poluživot, sa svakim povratkom cerebralne aktivnosti, ma koliko on bio kratak, Ela je pomalo umirala. Vreme koje joj je preostalo, svodilo se u fazama i gasilo se. Ovo saznanje uslovalo je njegov propust da je češće vraća k svesti. Rezonovao je ovako: da je time osuđuje na propast, da je greh prema njoj aktivirati je. Što se tiče njenih sopstvenih želja, izraženih pre smrti i u ranim kontaktima u stanju poluživota - to se zgodno zamaglilo u njegovom duhu. U svakom slučaju, trebalo bi da on bolje zna kao četiri puta stariji od nje. Šta je ona želela? Da nastavi da deluje s njim kao suvlasnik Ransiterovog udruženja; nešto neodređeno u tom smislu. Pa, on joj je ispunjavao tu želju. Sada, na primer. I šest ili sedam puta u prošlosti. Konsultovao ju je prilikom svake krize u organizaciji. Činio je to i u ovom trenutku. Đavo da nosi ovu naglavnu telefonsku opremu, gundao je on, nameštajući plastični disk na jednu stranu glave. I ovaj mikrofoni; sve same prepreke prirodnoj komunikaciji. Bio je nestrpljiv i osećao se neudobno dok se vrpolio na nezgodnoj stolici kojom ga je snabdeo Fogelzang ili kako se već zvao; posmatrao je kako se reaktivira njena osetljivost i želeo je da je požuri. A onda je u panici pomislio da ona, možda, neće uspeti; možda je istrošena, a nisu mu to rekli. Ili ne znaju. Možda treba da dovede ovamo onu ništariju Fogelzanga da objasni. Možda se nešto stravično poremetilo. Ela, zgodna i svetle kože; u danima kada ih je držala otvorene, njene oči bile su jasne i blistavo plave. To se više neće desiti; on je mogao da

joj se obraća i sluša njene odgovore; mogao je da komunicira s njom... ali više je nikada neće videti otvorenih očiju niti će se njene usne pomeriti. Neće ga dočekivati sa osmehom. Kad on ode, ona neće plakati. Je li ovo vredno toga? - upitao se. Je li ovo bolje od starog načina, puta koji iz punog života vodi direktno u grob. Još je imam sa sobom u nekom smislu, zaključio je. Alternativa nije ništa. U naglavnom telefonu obrazovaše se reči, polagano i nesigurno: kružne misli bez značaja, fragmenti tajanstvenog sna u kojem je sada obitava. Kakav je osećaj biti u poluživotu? - razmišljao je on. Nije to nikada uspeo da dokuči iz Elinog kazivanja; osnova toga, samo iskustvo, bila je neprenosiva. Gravitacija, kazala mu je jednom, prestaje da deluje na čoveka i on lebdi sve više i više. Kada se poluživot završi, rekla je, verovatno je, da se lebdeći pomera van granica Sunčevog sistema, u suret zvezdama. Ali ni ona nije znala; samo je razmišljala i nagađala. Ipak, nije izgledala uplašena. Ni nesrećna. To mu je pričinjavalo zadovoljstvo. "Zdravo, Ela", reče on nezgrapno u mikrofona. "Oh", dopre do njegovog uha njen odgovor; činilo se da je zapanjena. Ali, naravno, njeno lice ostalo je nepomično. Ništa se na njemu nije pokazalo; skrenuo je pogled. "Alo, Glene", reče ona s nekom vrstom detinjeg čuđenja, iznenađena, zbunjena što ga tu zatiče. "Šta..." Oklevala je. "Koliko je vremena prošlo?" "Dve godine", reče on. "Kaži mi šta se događa." "Ah, boga mu", reče on, "sve ide u tandariju, cela organizacija. Zato sam ovde; ti si želela da učestvuješ u odlučivanju o krupnim pitanjima poslovne politike, a sam bog zna da nam je sada to neophodno, nova poslovna politika ili barem krpež našeg izviđačkog sastava." "Ja sam sanjala", reče Ela. "Videla sam dimljivu, crvenu svetlost, jezivu svetlost. Pa ipak, stalno sam se kretala ka njoj. Nisam mogla da se zaustavim." "Da", reče Ransiter, klimnuvši. "Bardo Thodol, Tibetanska Knjiga Mrtvih, govori o tome. Sećaš se da si je čitala; lekari su te terali da je čitaš kada si..." Oklevao je. "Umirala", rekao je najzad. "Dimljiva crvena svetlost je loša, zar ne?" upita Ela. "Da, ti želiš da je izbegneš." On pročisti grlo. "Čuj, Ela, imamo probleme. Osećaš li se sposobnom da slušaš o tome? Mislim, ne želim da te preopterećujem, niti bilo šta slično; samo kaži ako si suviše umorna ili ako ima nešto drugo o čemu bi radije slušala ili raspravljala." "To je tako neobično. Mislim da sam sanjala sve ovo

vreme otkako si poslednji put razgovarao sa mnom. Zar su zaista prošle dve godine? Znaš, Glene, šta ja mislim? Mislim da ostali ljudi koji su oko mene... izgleda mi da progresivno sračujemo. Mnogo mojih snova uopšte nije o meni. Ponekad sam muškarac, a ponakad dečak; panekad sam debela starica s proširenim venama... na mestima sam koja nikada nisam videla i radim stvari koje su besmislene." "Pa, kako vele, ti se krećeš ka novoj materici da bi se iz nje rodila. A ona dimljiva, crvena svetlost - to je loša materica; tim putem ne želiš da ideš. To je ponižavajuća, niska vrsta materice. Ti po svoj prilici anticipiraš svoj budući život ili šta bi to već bilo." Osećao se glupo što ovako govori; obično nije imao nikakva teološka ubeđenja. Ali iskustvo s poluzivotom bilo je autentično i stvorilo je teologe od svih njih. "Hej", reče on, promeniivši temu. "Da ti kažem šta se dogodilo, šta me je navelo da dođem ovamo i dodijavam ti. Izgubili smo iz vida S. Doula Melipouna." Trenutak tišine, a zatim se Ela nasmija. "Ko je ili šta je taj S. Doul Melipoun? Nemoguće da tako nešto postoji." Od tog smeha, njegove nenadmašne i poznate topline, drhtaji mu prodoše niz kičmu; sećao ga se i posle toliko godina. Nije čuo Elu da se smeje već više od jedne decenije. "Možda si zaboravila", reče on. "Nisam zaboravila", uzvratila Ela. "Ne bih zaboravila jednog S. Doula Melipouna. Je li to nešto kao hobit?" "To je vodeći telepata Rejmonda Halisa. Bar jedan naš inercijalac bio je prilepljen uz njega kao krpelj otkako ga je, pre godinu i po dana, otkrio Dži Dži Ešvud. Mi nikada ne gubimo Melipouna; ne smemo to sebi da dozvolimo. Melipoun po potrebi može da proizvede energetsko polje dva puta snažnije od bilo kog drugog Holisovog službenika. A Melipoun je samo jedan od čitavog niza Holisovih ljudi koji su nestali - nestali bar što se nas tiče. I onoga što mogu da utvrde sve smotrene organizacije u Društvu. I tako, pomislih, prokletstvo, idem da pitam Elu šta se događa i šta nam valja činiti. Kao što si ti naglasila u svom testamentu - sećaš se?" "Sećam se." Ali to je zvučalo kao da je ona negde daleko. "Povećaj broj svojih reklama na televiziji. Upozoravaj svet. Kaži im..." Njen glas tada oslabi i zaneme. "Ovo te gnjavi", reče Ransiter mračno. "Ne. Ja..." Oklevala je i on je još jednom osetio da je odlutala. "Jesu li svi oni telepati?" upitala je posle izvesne pauze. "Uglavnom telepati i prekognitivci. Nisu nigde na Zemlji; to znam. Imamo u rezervi

desetak inercijalaca koji su besposleni jer psihici koje su neutralisali nisu tu, a još više od toga, mnogo više, brine me opadanje potražnje za antipsihicima - što bi se i očekivalo s obzirom na podatak da je nestalo tako mnogo psihika. Ali ja znam da su oni zauzeti jednim jedinim projektom; odnosno verujem. U stvari, siguran sam u to; neko je angažovao celu tu bulumentu, ali samo Holis zna ko je to i gde je. I šta sve to ima da znači." Zatim je utonuo u mrgodnu tišinu. Zapitao se kako bi Ela mogla da mu pomogne da to utvrdi. Zatvorena u ovaj sanduk, sleđena tako da više nije bila deo ovog sveta - znala je samo ono što bi joj on ispričao. Pa ipak, on se uvek uzdao u njenu pronicljivost, u onaj njen specifično ženski oblik tog svojstva, u mudrost zasnovanu ne na znanju ili na iskustvu, već na nečem urođenom. Za njenog života nije bio u stanju da u to pronikne; izvesno, nije to mogao da učini ni sada kad je ležala u studenom mirovanju. Druge žene koje je upoznao od njene smrti - bilo ih je nekoliko - imale su malo toga, možda samo u indikatorskim količinama. Nagoveštaje većeg potencijala koji se u njima nikada nije ispoljio kao kod Ele. "Kaži mi", reče Ela, "kakav je tip taj Melipoun?" "Čaknut." "Radi li za novac? Ili iz ubeđenja? Uvek sam s tim na oprezu, kad imaju onu svoju psi-mistiku, ono osećanje svrhe i kosmičkog identiteta. Kao što ga je imao onaj grozni Sarapis; sećaš li ga se?" "Sarapis više nije tu. Holis ga je navodno ukokao, jer je kovao zaveru da osnuje sopstvenu firmu i konkuriše Holisu. Jedan njegov prekor dao je Holisu tip." On zastade za trenutak, a onda dodade: "Melipoun se okomio na nas mnogo žešće od Sarapisa. Kada je vruć, potrebna su tri inercijalca da izbalansiraju njegovo polje, a tu nema profita; mi naplaćujemo - odnosno, naplaćivali smo - isti honorar kakav uzimamo s jednim inercijalcem. Zato što Društvo sada ima tarifni pravilnik koji nas obavezuje." Svake godine Društvo mu se sve manje sviđalo; ono je postalo njegova hronična opsesija zbog svoje beskorisnosti, skupoće i razmetljivosti. "Koliko smo u stanju da ocenimo, Melipoun je prodani psihik. Da li ti je sada lakše? Je li to manje zlo?" Čekao je, ali nije čuo njen odgovor. "Ela", reče. Tišina. On nervozno dodade. "Ej, alo, Ela, da li me čuješ? Nešto nije u redu?" Oh, bože, pomislio je. Ode ona. Usledi kratka pauza, a onda se misli materijalizovaše u njegovom desnom uhu. "Zovem se Džori." Ali ne Eline misli; neki drukčiji Elan, vitalniji pa ipak

nespretniji. Bez njene vešte istančanosti. "Maknite se s linije", reče Ransiter panično. "Razgovarao sam sa svojom ženom, Elom. Odakle ste vi došli?" "Ja sam Džori", stigoše misli, "i sa mnom niko ne razgovara. Rado bih načas procaskao s vama, gospodine, ako vam je po volji. Kako se zovete?" Ransiter zamuckujući reče: "Ja želim svoju ženu, gospođu Elu Ransiter; platio sam razgovor s njom i ona je ta s kojom želim da razgovaram, a ne s vama." "Ja poznajem gospođu Ransiter", zabrujaše misli u njegovom uhu, sada mnogo jače. "Ona razgovara sa mnom, ali to nije isto kao kad razgovaram s nekim kao što ste vi, nekim iz sveta. Gospođa Ransiter je ovde, s nama; ali to se ne računa, jer ona ne zna ništa više od nas. Koja je godina, gospodine? Jesu li poslali onaj veliki brod na Proksimu? To me živo zanima; možda vi možete da mi kažete. A, ako želite, ja to kasnije mogu da prenesem gospođi Ransiter. Važi?" Ransiter iščupa kontakt s uha i žurno spusti naglavni telefon i ostatak pribora. Napustio je zagušljivu, prašnjavu kancelariju i stao da švrlja između zaleđenih sanduka, uredno raspoređenih po brojevima, red za redom. Službenici moratorijuma izranjali su pred njim, a onda nestajali kada bi zapenušio, tražeći vlasnika. "Nešto se desilo, gospodine Ransitere?" upita ona spodoba Fon Fogelzang, primetivši ga kako tumara okolo. "Mogu li vam biti od kakve pomoći?" "Neko čudo navalilo je na mene preko žice", zabrekta Ransiter i stade. "Umesto Ele. Đavo da nosi vas i vaše sumnjive poslovne rađevine; ovo nije smelo da se dogodi i šta to treba da znači?" On se uputi za vlasnikom moratorijuma, koji je već krenuo u pravcu kancelarije 2-A. "Da ja tako vodim svoje poslove..." "Da li se ta osoba predstavila?" "Dabome, naziva sebe Džorijem." Očigledno zabrinut, Fon Fogelzang se namršti i reče: "To će biti Džori Miler. On je, verujem, smešten pored vaše žene. U bunkeru." "Ali ja vidim da je tamo Ela!" "Dugotrajna blizina ponekad izaziva uzajamnu osmozu, sufuziju duhovnih svojstava poluživih", objasni Fon Fogelzang. "Moždana aktivnost Džorija Milera osobito je dobra; kod vaše žene nije. To omogućava nesrećni jednosmerni prolaz protofazona." "Možete li to ispraviti?" upita Ransiter promuklo; otkrio je da je izmožden, zadihan i da se i dalje tresu. "Isterajte to čudo iz duha moje žene i vratite mi je - to vam je posao!" "Ako ovo stanje potraje, dobićete novac natrag", reče Fon Fagelzang svečanim glasom. "Koga briga za

novac? Drpite taj novac." Stigli su do kancelarije 2-A. Ransiter nesigurno ponovo sede, srce mu je tako tuklo da je jedva govorio. "Ako ne uklonite tog Džorija s linije", izusti on upola dahćući, upola režeći, "tužiću vas; zatvoriću vam radnju!" Zastavši naspram sanduka, Fon Fogelzang pritisnu na uho tonski izlazni stepen uređaja i žustro progovori u mikrofon. "Eliminiši se, Džori; tako valja, dečko." On okrznu pogledom Ransitera i reče: "Džori je preminuo u petnaestoj; zato je toliko vitalan. U stvari, to se dešavalo i ranije; Džori se nekoliko puta pojavio tamo gde mu nije bilo mesto." Onda još jednom reče u mikrofon: "To nije pošteno od tebe, Džori; gospodin Ransiter prevalio je dug put da bi razgovarao sa svojom ženom. Nemoj da ometaš njen signal, Džori; to nije lepo." Nastala je pauza dok je slušao. "Znam da je njen signal slab." Opet je stao da sluša, svečano poput kakvog žapca, a zatim je skinuo naglavni telefon i ustao. "Šta je rekao?" hteo je da čuje Ransiter. "Hoće li da se skloni i pusti me da govorim s Elom?" "Džori tu ništa ne može da učini", reče Fon Fogelzang. "Zamislite dva amplitudski modulirana radio-predajnika, jedan do drugoga, ali ograničena na samo pet stotina vati radne snage. Zatim još jedan, udaljen, ali na istoj ili gotovo istoj frekvenciji, koji koristi pet hiljada vati. Kad padne noć..." "A noć je pala", reče Ransiter. Bar za Elu. A možda i za njega, ako Holisovi nestali teepi, parakinetičari, prekognitivci, vaskrsavaoci i animatori ne budu nađeni. Nije izgubio samo Elu; izgubio je i njen savet, jer ju je Džori omeo pre nego što je uspela da mu ga da. "Kada je vratimo u bunker, nećemo je opet staviti pored Džorija", brbljao je Fon Fogelzang. "U stvari, ako ste sporazumni da plaćate nešto veću mesečnu taksu, možemo je smestiti u izolovanu komoru visokog stepena sigurnosti, čiji su zidovi obloženi i pojačani teflonom-26 radi sprečavanja heteropsihičke infuzije - od strane Džorija ili nekog drugog." "Nije li prekasno?" upita Ransiter, izronivši trenutno iz depresije u koju ga je bacio ovaj događaj. "Mogla bi da se vrati. Kad se Džori jednom eliminiše. Kao i svako ko je mogao da prodre u nju u njenom oslabljenom stanju. Pristupačna je gotovo za svakoga." Fon Fogelzang je grizao usnu, očigledno duboko utonuo u misli. "Možda joj se izolacija neće dopasti, gospodine Ransitere. Postoji valjan razlog što kontejnere - sanduke kako ih zove nestručna javnost - držimo zbijene. Lutanja iz jednog duha u drugi

pružaju onima u poluživotu jedini..." "Odmah da ste je stavili u samicu", upade mu Ransiter u reč. "Bolje je da bude u izolaciji nego da uopšte ne postoji." "Ona postoji", ispravi ga Fon Fogelzang. "Samo ne može da kontaktira s vama. To je razlika." "Metafizička razlika koja mi ništa ne znači", reče Ransiter. "Izolovaću je", reče Fon Fagelzang, "ali mislim da ste u pravu; prekasno je. Džori ju je trajno prožeo, bar do izvesnog stepena. Žao mi je." "I meni", reče Ransiter oštro.

3.

Instant Ubik ima neokrnjeni krepki ukus sveže pripremljene kafe. Vaš muž će reći, Bože, Sali, mislio sam da kuvaš kafu tako-tako. Ali sada, svaka čast! Neškodljiv kad se uzima prema uputstvu.

Još uvek u šarenoj klovnovskoj pidžami s uzanim prugama, Džo Čip opijeno sede za svoj kuhinjski sto, pripali cigaretu i, pošto je ubacio kovani novac od deset centi, poigra se brojčanikom svog nedavno unajmljenog homeonovog aparata. Onako mamuran, našao je na brojčaniku interplan novosti, trenutno se kolebao kod domaćih novosti, a onda izabrao trač. "Da, gospodine moj", reče aparat srdačno. "Trač. Pogodite šta baš u ovom trenutku smeru da učini Stenton Mik, povučeni, interplanetarno poznati špekulant i finansijer." Pogon aparata je zazujao i svijutak štampanih stvari izmileo je iz proreza; izbačena rolna, jedan četvorbojni dokument fino odštampan u krupnom slogu, zakofirljao se preko ploče stola od neotikovine i odskočio na pod. Mučen glavoboljom, Čip ga podiže i raširi pred sobom.

MIK TRAŽI OD SVETSKE BANKE DVA BILIONČETA (AP) London. Šta to može da smeru Stentan Mik, povučeni, interplanetarno poznati špekulant i finansijer? - upitao se poslovni svet kada je iz Vajthola procurila vest da je odvažni ali neobični industrijski magnat, koji je jednom ponudio da besplatno sagradi flotu pomoću koje bi Izrael mogao da kolonizuje i pretvori u plodno tlo inače pustinjske oblasti Marsa, zatražio - uz dobre izgleda da dobije - vrtoglavi zajam bez presedana od okruglo "To nije trač", reče Džo Čip 'nov aparatu. "To je spekulacija o finansijskim transakcijama. Danas želim da čitam o tome koja TV zvezda spava s čijom drogiranom ženom." Kao i obično, on nije spavao dobro, bar ne sa stanovišta REM sna (Rapid eye movement - živahni pokreti očnih jabučica). A uzdržavao se od uzimanja uspavljujućih sredstava jer je, na veliku nesreću, njegovo nedeljno sledovanje stimulanata, kojima ga je snabdevala autonomna apoteka njegove potrošačke stambene zgrade, već bilo

iscrpljeno - mora se priznati, usled njegove oralne lakomosti, ali u svakom slučaju, otišlo je u nepovrat. Po zakonu, nije mogao da se obrati apoteci za još lekova do utorka. Dva dana, dva duga dana. "Potražite na brojčanom biraču vulgarni trač", reče 'nov aparat. On to učini i pojavi se drugi smotuljak, bez odlaganja izlučen iz 'nov aparata; Čip zabruna pred sjajnom karikaturom Lole Hercburg-Rajt, zadovoljno oliza usne na nestašno izlaganje njenog celog desnog uha, a onda se usredsredi na tekst.

Kada je pre neko veće jedan džeparoš prišao LOLI HERCBURG-RAJT u elegantnom njujorškom sastajalištu posle radnog vremena, ona je nevaljalca tako zviznula desnicom po njušci da se preturio na sto gde su sedeli KRALJ EGON, zvani SREBRNI GROŠ OD ŠVEDSKE i jedna anonimna gospođica sa zadivljujuće velikim Naprava za zvonjenje na vratima njegovog potrošačkog stana zatrešta; Džo Čip uplašeno diže pogled, otkri da je njegova cigareta na dobrom putu da progori providni površinski sloj termostabilne plastike na stolu od neotikovine, uspešno otkloni tu opasnost, a onda se zamućenih očiju odvuče do cevnog zvučnika, zgodno montiranog pored reze za deblokiranje vrata. "Ko je to?" progunđa on; proverivši na svom ručnom satu, video je da još nema osam. Verovatno robot za iznajmljivanje, zaključa on. Ili neki poverilac. Nije otkočio rezu za deblokiranje vrata. Jedan razdragani muški glas zaori se iz zvučnika na vratima: "Znam da je rano, Džo, ali tek sam dofurao u grad. Ovde Dži Dži Ešvud; imam u izgledu nešto sasvim sigurno što sam ulovio u Topeki - nalazim da je veličanstveno i želim tvoju potvrdu pre nego što s tim izletim pred Ransitera. Bilo kako bilo, on je u Švajcarskoj." "Moj pribor za ispitivanje nije ovde u stanu", reče Čip. "Trknuću do firme da ga donesem." "Nije u firmi; ostao mi je u kolima", priznade on nerado. "Sinoć se nisam rešio da ga istovarim." U stvari, bio je suviše urokana papa-šljokom da otvori prtljažnik svog automobila na vazдушnom jastuku. "Zar to ne može da sačeka bar do devet?" upitao je razdražljivo. Nestabilna, manična energija Dži Dži Ešvuda smetala mu je i u popodnevnim časovima... Sada, u dvadeset do osam, činila mu se dibidus nemoguća; gora čak i od nekog poverioca. "Čipe, lepi moj, ovo je slatka numera, pokretni simpozijum čuda koji će kao vihor zavrteti kazaljke tvojih instrumenata, a uz to

udahnuti novi život firmi, što joj je preko potrebno. I nadalje..." "To je anti-šta?" upita Džo Čip. "Telepata?" "Pošteno ću ti izložiti stvar", izjavi Dži Dži Ešvud. "Ne znam. Čuj, Čipe," Ešvud spusti glas. "Ovo je poverljivo, naročito ovaj slučaj; ne mogu da stojim ovde na kapiji i meljem na sav glas; moguće je da neko prisluškuje. U stvari, već hvatam misli nekog bezveznjaka u jednom stanu u prizemlju; on..." "U redu", predade se Džo Čip. Kada bi Dži Dži Ešvud jednom otpočeo svoje nemilosrdne monologe, bilo ih je nemoguće prekinuti. Naprosto je morao da ga sasluša. "Daj mi pet minuta da se obučem i proverim da li mi je negde u stanu ostalo još malo kafe." Imao je nejasnu predstavu o tome da je sinoć pazario u potrošačko-stambenoj samoposluzi, a naročito da je otepio jednu zelenu markicu za snabdevanje, što je moglo da znači da je kupio ili kafu, ili čaj, ili cigarete ili uvozni deluks duvan za šmrkanje. "Dopašće ti se", izjavi Dži Dži Ešvud energično. "Mada je ona, kao što to često biva, kćer jednog..." "Ona?" upita Džo Čip unezvereno. "Moj stan nije za pokazivanje; zaostao sam u plaćanju kućnim robotima-čistačima - nisu bili onde pune dve nedelje." "Pitaću je da li joj to smeta?" "Nemoj ništa da je pitaš. Meni smeta. Testiraću je tamo, u firmi, u vremenu za koje me plaća Ransiter." "Čitam njene misli i njoj to ne smeta." "Koliko joj je godina?" Možda je još dete, pomisli on. Među novim, potencijalnim inercijalcima bilo je podosta dece koja su tu sposobnost razvijala u cilju zaštite od svojih psioničkih roditelja. "Koliko ti je godina, draga?" upita Dži Dži Ešvud tiho, okrenuvši glavu da bi se obratio osobi pored sebe. "Devetnaest", obavesti ona Džoa Čipa. Pa, toliko o tome. Ali sada se u njemu probudila radoznalost. Zvučna i bučna, uzbuđena nakresanost Dži Dži Ešvuda obično se ispoljavala u sadejstvu s privlačnim ženama; možda je ova devojka spadala u tu kategoriju. "Daj mi četvrt sata", kazao je Dži Džiju. Ako požuri, nekako izmuva operaciju čišćenja i preskoči kafu i doručak, verovatno bi do tada mogao da postigne da mu stan bude čist. Uostalom, ništa ga nije koštalo da pokuša. On prekide vezu, a onda potraži u kuhinjskim ormanima metlu (ručnu ili automatsku) ili usisivač (na helijumsku bateriju ili s priključkom na gradsku mrežu). Nije našao ni jedno ni drugo. Očigledno, kućni snabdevački organ nije mu nikada dostavio nikakav pribor za čišćenje. Divan trenutak da sada to otkrije, pomisli on. A živeo je ovde već četiri godine.

Mašio se vidfona i pozvao lokal 214, liniju za održavanje zgrade. "Čujte", rekao je kada se odazvalo homeostatsko biće. "Ja sam sada u mogućnosti da deo svojih sredstava odvojim u cilju podmirivanja svog duga vašim robotima-čistačima. Voleo bih da odmah dođu ovamo gore i srede mi stan. Račun ću isplatiti uredno i u celosti čim završe." "Gospodine, isplatiće račun uredno i u celosti pre nego što počnu." Sada je već držao novčanik u ruci; istresao je iz njega svoju rezervu Volšebnih kreditnih ključeva - od kojih je sada većina bila bez pokrića. Njegov odnos prema novcu i vraćanju hitnih dugova verovatno će za večna vremena ostati ovakav kakav je. "Za neplaćeni račun jemčiću svojim Trouglastim čarobnim ključem", obavesti on svog nebuloznog protivnika. "Tako će se ta obaveza preneti van vaše nadležnosti; u vašim knjigama biće evidentirana kao potpuni povraćaj." "Plus globa, plus penali." "To ću pokriti svojim Srolikom..." "Gospodine Čipe, Ferisov i Brokmenov kreditni biro za analizu i reviziju računa na malo izdao je specijalni listić o vama. U naš prijemni prorez opomena je prispela juče i ostaje sveža u našoj memoriji. Od jula, vi ste sa trostrukog G stanja kreditne sposobnosti pali na četvorostruko G. Naše odeljenje - u stvari, cela ova potrošačko-stambena zgrada - sada je programirana protivu daljeg pružanja usluga i/ili kreditiranja takvih žaljenja dostojnih nepravilnosti kao što ste vi, gospodine. Što se vas tiče, ubuduće sve mora da se reguliše na načelno gotovinskoj podosnovi. Drugim rečima, najverovatnije ćete biti na načelno gotovinskoj podosnovi dok ste živi. U stvari..." On prekide vezu. I odreče se nade da će domamiti ili pretnjama dovesti robote-čistače u svoj prljavi stan. Umesto toga, odgegaio se u spavaću sobu da se obuče; to je mogao da učini bez tuđe pomoći. Kada je bio odeven - u sportskom ogrtaču kestenjaste boje, sa svetlucavim cipelama, čiji su vrhovi bili okrenuti nagore, i filcanom kapom s kićankom - pun nade stao je da čeprka po kuhinji za izvesnim ostacima kafe. Nije ih bilo. On se zatim usredsredi na sobu za dnevni boravak i nađe pored vrata kupatila noćasnji ogrtač, svaki jard te plave tačkaste tkanine, i jednu plastičnu vrećicu s pola funte prave kenijske kafe, veliko uživanje i nešto za čim bi posegnuo samo onako urokano. Naročito s obzirom na svoju sadašnju nezavidnu situaciju. Vrativši se u kuhinju, on u brojnim džepovima potraži kovani novac od deset centi i njime stavi u pokret lonče za

kafu. Udahnuvši - bar za njega - nesvakidašnji miris, opet je pogledao na sat i video da je petnaest minuta prošlo, pa je stoga energično zakoračio ka vratima stana, okrenuo okruglu ručicu i povukao rezu za deblokiranje. Vrata su odbila da se otvore. Rekla su: "Pet centi, molim." On pretraži džepove. Više nije bilo kovanog novca; baš ništa. "Platiću sutra", kazao je vratima. Opet je pokušao da okrene ručicu, ona je ponovo ostala zaglavljena. "Ono što ti plaćam samo je vid napojnice", obavestio ih je. "Nisam dužan da plaćam." "Ja mislim drugačije", rekoše vrata. "Pogledajte kupoprodajni ugovor koji ste potpisali kada ste kupili ovaj potrošački stan." Ugovor je našao u ladici svog stola. Otkako ga je potpisao, mnogo puta je bio prisiljen da zaviri u taj dokument. Bez sumnje; plaćanje vratima da se otvaraju i zatvaraju predstavljalo je obaveznu novčanu naknadu. Ne bakšiš. "Videćete da sam u pravu", rekoše vrata. To je zvučalo samozadovoljno. Iz ladice pored sudopera Džo Čip uze jedan nož od nerđajućeg čelika i poče njime sistematski da odvrće komplet reze na vratima stana halapljivog na novac. "Tužiću vas", rekoše vrata, kada je prvi zavrtanj ispao. "Nikada me još nisu tužila jedna vrata", reče Džo Čip. "Ali mislim da bih to preživeo." Na vratizna odjeknu kucanje. "Hej, Džo, lafe, to sam ja, Dži Dži Ešvud. A ona je ovde sa mnom. Otvori." "Ubaci u prorez jedan komad od pet centi mesto mene", reče Džo. "Izgleda da se mehanizam na mojoj strani zaglavio." Jedan metalni novčić zazveča padajući u automat na vratima; ona se otvoriše i ukaza se Dži Dži Ešvud s licem koje je prosto sijalo. Pulsiralo je lukavom snagom, nekim čudnim, zračćim likovanjem, kada je devojkicu gurnuo ispred sebe u stan. Ona je za trenutak zastala i upiljila se u Džoa; očigledno je bila mlađa od sedamnaest godina, vitka i bakarne boje kože, krupnih i tamnih očiju. Bože, pomisli on, kako je lepa. Nosila je radničku bluzu od grubog erzac-platna, farmerke i teške čizme, ulepljene nečim što je ličilo na pravo blato. Zamršena, blistava kosa bila joj je na potiljku skupljena i vezana crvenom maramom. Podvrnuti rukavi otkrivali su preplanule, vične ruke. Za opasačem od imitacije kože nosila je nož, poljski telefon i poprilične zalihe sledovanja hrane i vode. Primetio je da je nešto istetovirano na njenoj obnaženoj, tamnoj podlaktici. CAVEAT EMPTOR, glasile su reči. On se upita šta to znači. "Ovo je Pat", reče Dži Dži Ešvud, držeći ruku s razmetljivom prisnošću obavijenu oko

devojinog struka. "Njeno prezime nije važno." Podbuo i širok kao preteška cigla, u svom uobičajenom ponču od mohera, s filcanim šeširom boje kajsije, skijaškim čarapama s argajlskom šarom i vunenim papučama, on se pomače napred ka Džou, samozadovoljno se kezeći svakim molekulom svog tela; pronašao je nešto vredno i spremio se da iz toga izvuče najviše što može. "Pat, ovo je najstručniji, prvorazredni elektrotehnički ispitivač u našoj kompaniji." "Jeste li vi električni? Ili vaša ispitivanja?" devojka hladno upita Džo Čipa. "Smenjujemo se", reče Džo. Odasvud je osećao kužna isparenja svog neočišćenog stana; mesto je predstavljalo pravo oličenje krša i darmara, a on je znao da je Pat to već primetila. "Sedite", izustio je nategnuto. "Poslužite se šoljicom originalne kafe." "Kakav luksuz", reče Pat, sedajući za kuhinjski sto; refleksnim pokretom skupila je nedeljnu hrpu novina na uredniju gomilu. "Kako sebi možete da dozvolite da pijete pravu kafu, gospodine Čipe?" "Džo besno zarađuje. Firma ne bi mogla da opstane bez njega", reče Dži Dži Ešvud; pružio je ruku i uzeo jednu cigaretu iz pakla koje je ležalo na stolu. "Vrati je natrag", reče Džo Čip. "Ostao sam gotovo bez ijedne, a poslednju zelenu markicu za snabdevanje potrošio sam na kafu." "Ja sam platio vratima", istače Dži Dži i ponudi paklo devojci. "Džo se pretvara; ne obraćajte pažnju. Vidite kakav mu je stan. To dokazuje da je kreativan. Svi geniji žive ovako. Gde ti je pribor za ispitivanje, Džo? Dangubimo." Džo se obrati devojci: "Neobično ste odeveni." "Ja održavam podzemne vidfanske linije u Topeka kibucu", reče Pat. "Izuzetno u tom kibucu samo žene smeju da obavljaju poslove koji se rade rukama. Zato sam se zaposlila tamo umesto u kibucu Vičita Fols." Njene crne oči gordo su zasijale. "Taj istetovirani natpis na vašoj ruci, je li to hebrejski?" upita Džo. "Latinski." Oči joj sakriše njenu veselost. "Nikada nisam videla stan tako pun smeća. Zar nemate ljubavnicu?" "Ovi elektrotehnički stručnjaci nemaju vremena za takva glupiranja", reče Dži Dži Ešvud, razdražljivo. "Čuj, Čipe, roditelji ove devojke rade za Reja Holisa. Ako saznaju da je bila ovde, izvešće na njoj čeonu leukotopiju." Džo Čip se obrati devojci: "Oni ne znaju da vi imate protivtalenat?" "Ne." Ona odmahnu glavom. "U stvari, ni ja to nisam razumela dok vaš izviđač nije seo sa mnom u ekspres restoran u kibucu i ispričao mi. Možda je to istina." Ona slegnu ramenima. "A možda nije. Rekao je

da vi svojom baterijom za ispitivanje možete da mi pružite objektivni dokaz."

"Kako biste se osećali da ispitivanja pokažu da ste zaista obdareni?" upita Džo Čip. Razmislivši, Pat reče: "Čini mi se da je to tako... negativno. Ja ne radim ništa; ne pomeram predmete, ne pretvaram kamenje u hleb, ne rađam bez začeca i ne preokrećem tok bolesti kod bolesnika. Ne čitam misli, niti gledam u budućnost - nemam čak ni tako obične talente. Ja prosto onemogućujem nečiju tuđu sposobnost. To mi se čini..." Ona napravi pokret rukom. "Budalasto." "Kao činilac održanja života ljudske rase, to je isto tako korisno kao i psionički talenti", reče Džo. "Naročito za nas, Norme. Antipsi faktor je prirodno vaspostavljanje ekološke ravnoteže. Jedan insekt nauči da leti i eto ga drugi koji uči da tka mrežu u koju će ga uloviti. Nije li to isto kao da nema letenja? Kod jestivih školjki razvile su se tvrde ljuštore u cilju zaštite; ptice su stoga naučile da sa školjkom uzlete visoko u vazduh i ispuste je na hridi. U izvesnom smislu, vi ste oblik života koji vreba psihike, a psihici su oblik života koji vreba Norme. To vas čini prijateljem vrste Norma. Ravnoteža, pun krug, grabljivac i plen. Izgleda da je to večiti sistem; i, iskreno, ne vidim kako bi mogao biti poboljšan." "Mogu se smatrati izdajicom", reče Pat. "To vam smeta?" "Smeta mi što će ljudi prema meni gajiti neprijateljska osećanja. Ali mislim da se ne može dugo živeti bez izazivanja nečijeg neprijateljstva; ne može se svima ugoditi, jer koliko ljudi, toliko čudi. Ugodiš jednom i zamerićeš se drugome." "Šta predstavlja vaš antitalenat?" upita Džo. "Teško je to objasniti." "Kao što rekoh, jedinstven je", reče Dži Dži Ešvud. "Nikada nisam čuo za tako nešto." "Kojem psi-talentu odgovara to protivdejstvo?" upita Džo devojku. "Prekogniciji", reče Pat. "Mislim." Ona pokaza Dži Dži Ešvuda, čiji oduševljeni osmeh još nije minuo. "To mi je objasnio vaš izviđač, gospodin Ešvud. Znala sam da radim nešto neobično; uvek sam imala ona čudna razdoblja u životu, počev od svoje šeste godine. Nikada to nisam kazala roditeljima jer sam osećala da im se to ne bi svidelo." "Jesu li oni prekognitivci?" upita Džo. "Da." "U pravu ste, ne bi im se svidelo. Ali, da ste to primenili u njihovoj blizini - masakr samo jednom - oni bi to znali. Zar nisu posumnjali? Zar niste stvarali smetnje njihovoj sposobnosti?" "Ja..." počeo Pat i

proprati to gestikulacijom. "Mislim da sam im pravila smetnje, ali oni to nisu znali." Na njenom licu ogledala se zbunjenost. "Dozvolite mi da objasnim kako u načelu funkcioniše jedan antiprekog", reče Džo. "U stvari, kako funkcioniše u svakom do sada poznatom slučaju. Prekog vidi mnoštvo budućnosti, složenih kao saće u košnici. Za njega jedna ima veću blistavost i on je bira. Kada je već jedanput odabere, antiprekog je nemoćan; antiprekog mora da bude prisutan dok je prekog u procesu odlučivanja, ne posle toga. Antiprekog čini da prekog sve budućnosti budu podjednako stvarne; on potire njegov talenat da uopšte bira. Prekog je trenutno svestan kada je antiprekog u blizini, jer je ceo njegov odnos prema budućnosti preinačen. U slučaju telepata, slično pogoršanje..." "Ona se vraća u vremenu," reče Dži Dži Ešvud. Džo se upilji u njega. "Vraća se u vremenu", ponovi Dži Dži sa uvažavanjem. Njegove oči značajno su streljale u sve uglove kuhinje Džoa Čipa. "Prekog na koga ona deluje vidi jednu nadmoćnu budućnost; kako ti reče, jednu blistavu budućnost. On je bira i u pravu je. Ali zašto je u pravu? Zašto je ona blistava? Zato što ova devojka..." On slegnu ramenima u njenom pravcu. "Pat kontroliše budućnost; ona blistava magućnost je blistava zato što je ona otišla u prošlost i izmenila je. Promenivši je, ona menja sadašnjost koja obuhvata prekoga; na njega se vrši dejstvo, a on to ne zna. Izgleda mu da njegov talenat deluje, a u stvari je onemogućen. To je, dakle, prva prednost njenog talenta nad drugim antiprekognitivnim talentima. Druga - i veća - jeste ta, što ona može da izbriše odluku prekoga pošto ju je ovaj doneo. Može kasnije da se uključi u situaciju, a taj problem, kao što znaš uvek nas je sputavao; ako ne bismo bili tamo od samog početka, nismo ništa mogli da učinimo. U izvesnom pogledu, mi nikada nismo mogli da uspešno pariramo sposobnosti prekoga kao što vam je to polazilo za rukom s drugim talentima. Je li tako? Nije li to slaba karika u našoj službi?" On se s iščekivanjem zagleda u Džoa Čipa. "Zanimljivo", reče Džo Čip malo kasnije. "Vraga - zanimljivo!" prasnu Dži Dži Ešvud, ogorčeno. "Ovo je najveći antitalenat koji se do sada pojavio!" Pat tiho reče: "Ja se ne vraćam u vremenu." Ona diže pogled i suoči se s Džoom Čipom upola pokajnički upola ratoborno. "Ja nešto radim, ali gospodin Ešvud je to naduvao preko svake stvarne mere.." "Ja čitam tvoje misli", reče joj Dži Dži, koji je izgledao

pomalo razdražen. "Znam da možeš da izmeniš prošlost, već si to činila." "Mogu da izmenim prošlost, ali ne mogu da idem u prošlost", reče Pat. "Ja ne putujem kroz vreme, kao što biste vi hteli da vaš ispitivač pomisli." "Kako menjate prošlost?" upita je Džo. "Mislim na nju. Na neki njen poseban vid, kao što je izvestan događaj, ili nešto što je neko rekao. Ili na neku sitnicu koja se desila, a ja bih želela da nije. Prvi put sam to učinila kao dete..." "Kada je imala šest godina", upade joj Dži Dži u reč, "i živela u Detroitu s roditeljima, razbila je jednu starinsku figuru od keramike koju je njen otac čuvao." "Zar vaš otac to nije predvideo?" upita Džo. "Svojom prekognitivnom sposobnošću?" "Predvideo je", odgovori Pat, "i kaznio me je nedelju dana pre nego što sam razbila figuru. Ali rekao je da je to neizbežno; vi znate talenat prekognitivaca; oni mogu da predvide događaje, ali ništa ne mogu da izmene. Onda, pošto je figura bila razbijena - bolje reći, pošto sam je ja razbila - mozgala sam o tome i mislila na onu nedelju pre nego što se razbila, kada uz večeru nisam dobijala dezert, a morala sam da ležem već u pet po podne. Bože mili, mislila sam - ili šta već dete kaže u takvim prilikama - zar ne postoji neki način da se ti nesrećni događaji izbegnu? Prekognitivna sposobnost mog oca nije mi se činila naročito spektakularnom, jer on nije mogao da menja stvari; još to osećam, neku vrstu prezira. Provela sam mesec dana naprežući svu svoju volju da se ta prokleta figura vrati u jedan komad. U duhu sam se stalno vraćala u vreme pre nego što se razbila, predočavajući sebi kako je izgledala... A bila je grozna. I onda, jednog jutra kada sam ustala - noću sam čak i sanjala o tome - figura je stajala onde. Onakva kakva je nekada bila." Ona se napregnuto nagnu ka Džou Čipu. Govorila je oštrim, odlučnim glasom. "Ali ni moj otac, ni moja majka nisu ništa приметili. Njima je izgledalo savršeno normalno što je figura cela; mislili su da je uvek bila cela. Ja sam je se jedina sećala." Ona se osmehnu, zaveli natrag, uze još jednu cigaretu iz njegovog pakla i pripali je. "Idem da donesem iz kola svoj pribor za ispitivanje", reče Džo, polazeći ka vratima. "Pet centi, molim", rekoše vrata kada se latio okrugle ručice. "Plati vratima", reče Džo Dži Dži Ešvudu.

Kada je u naručju dovukao aparate za ispitivanje iz svojih kola u stan, Džo reče izviđaču iz firme da hvata džadu. "Šta?" reče Dži Dži

zapanjeno. "Ali ja sam je otkrio, premija je moja. Izgubio sam skoro deset dana prateći polje do nje; ja..." "Ne mogu da je ispitam u prisutnosti tvog polja, kao što dobro znaš", reče mu Džo. "Polja talenata i antitalenata uzajamno se izobličuju; da toga nema, ne bismo bili u ovoj struci." On ispruži šaku kada se Dži Dži namćorasto podigao. "I ostavi mi koji novčić od pet centi. Da ona i ja možemo izaći odavde." "Ja imam sitnog novca", promrmlja Pat. "U svojoj torbici." "Možeš da izmeriš silu koju ona proizvodi na osnovu gubitka u mom polju", reče Dži Dži. "Video sam stotinu puta kako to radiš." "Ovo je drugačije", reče Džo kratko. "Nemam više novčića od pet centi", požali se Dži Dži. "Ne mogu da izađem." Letimično pogledavši Džoa, a onda Dži Džija, Pat reče: "Evo vam jedan moj." Ona dobaci Dži Džiju novčić koji on dohvati sa zbunjenim izrazom lica. Zbunjenost se onda postepeno preobrazi u ožalošćenu zlovolju. "Lepo ste mi dali nogu", reče on, ubacujući pet centi u prorez na vratima. "Oboje", mrmljao je, dok su se vrata za njim zatvarala. "Ovo je stvarno vraški posao kada..." Glas mu je oslabio čim su se vrata čvrsto zabravila. Potom je zavladao tišina. Malo kasnije, Pat reče: "Kad ga oduševljenje napusti, od njega ne ostane bog zna šta." "On je na svom mestu", reče Džo; tištalo ga je uobičajeno osećanje krivice. Ali ne preterano. "Kako god bilo, obavio je svoj deo posla. Sada..." "Sada je red na vas", reče Pat. "Tako reći. Smem li da izujem čizme?" "Svakako" reče on. Počeo je da postavlja pribor za ispitivanje, prokontrolisao magnetne kalemove i napajanje energijom. Izazvao je probni otklon svake kazaljke, puštajući određene naponske impulse i registrujući njihovo dejstvo. "Tuš?" upita ona, uredno maknuvši čizme s puta. "Dvadeset pet centi", promrmlja on. "To staje dvadeset pet centi." Digao je letimice pogled ka njoj i video da je počela da raskopčava bluzu. "Nemam dvadeset pet centi", upozorio ju je on. "U kibucu je sve džabe", reče Pat. "Džabe?" On se upilji u nju. "To je ekonomski neostvarljivo. Kako stvar može da deluje na toj osnovi? Duže od mesec dana?" Ona bezbrižno nastavi da otkopčava bluzu. "Naše prinadležnosti se uplaćuju i evidentiraju nam se kad završimo posao. Ukupni iznos naših zarada osigurava kibuc kao celinu. Odista, Tapeka kibuc beleži profit već nekoliko godina; mi kao grupa unosimo više nego što uzimamo." Otkopčavši bluzu, ona je prebaci preko naslona stolice.

Ispod plave, grube bluze nije nosila ništa i on spazi njene dojke: čvrste i uzdignute, s dobrim uporištem u odgovarajućim mišićima ramena. "Jeste li sigurni da želite to da uradite?" upita on. "Da se svučete, mislim." "Ne sećate se", reče Pat. "Čega da se sećam." "Da se nisam svukla. U drugoj sadašnjosti. Nije vam se mnogo svidelo, pa sam to sasvim uklonila; otuda ovo." Ona gipko ustade. "Šta sam uradio kad se niste svukli?" upita on oprezno. "Jesam li odbio da vas ispitujem?" "Promrmljali ste nešto o tome da je gospodin Ešvud preцениo moj talenat." "Ja tako ne poslujem", reče Džo. "To ja ne radim." "Evo vam." Povijena, dojki koje su se njihale ispred nje, stala je da pretura po džepu na bluzi, a onda izvadila odatle jedan savijeni list hartije koji mu je dodala. "Iz prethodne prošlosti, one koju sam poništila." On to pročita, pročita svoju procenu vrednosti u jednom redu, na kraju. "Proizvedeno antipsi polje - neadekvatno. Sasvim ispod standarda. Beskorisno protiv nominalne snage postojećih prekognitivaca." A zatim, kodirana oznaka koju je primenjivao, krug podeljen jednim potezom pera. Ne zapošljavati je, značio je simbol. A to su znali samo on i Glen Ransiter. Čak ni njihovi izviđači nisu bili upućeni u značenje tog simbola, pa Ešvud nije mogao da joj ga oda. On joj ćutke vrati hartiju; devojka je presavi i stavi natrag u džep na bluzi. "Je li neophodno da me testirate?" upita ona. "Posle ovoga što ste videli." "Ja imam svoj redovni postupak", reče Džo. "Šest indeksa koji..." "Vi ste mali, zaduženi, nesposobni birokrata koji ne može da skrpi čak ni dovoljno sitnine da plati svojim vratima da ga puste iz sopstvenog stana." Njen ton, neutralan ali razoran, odzvanjao mu je u ušima; osetio je kako se koči, trza i kako mu krv žestoko navaljuje u lice. "Trenutno me bije maler", reče on. "Već za koji dan ponovo ću finansijski stati na noge. Mogu da podignem zajam. Od firme, ako je potrebno." On nesigurno ustade, uze dve šoljice i tacne i nasu kafu iz lončeta. "Šećer?" upitao je. "Skorup?" "Skorup", reče Pat, i dalje stojeći bosonoga, bez bluze. On pipanjem patraži ručicu na vratima frižidera da bi izvadio mleko u kartonskoj ambalaži. "Deset centi, molim", reče frižider. "Pet centi za otvaranje vrata; pet centi za skorup." "To nije skorup", pobuni se on. "To je obično mleko." Nastavio je da cima vrata frižidera - uzaludno. "Samo još ovaj put," reče im on. "Kunem se u boga da ću ti to platiti. Večeras." "Evo vam", reče Pat; gurnula je ka njemu preko stola kovani novac od

deset centi. "Bolje bi bilo da ona ima para," primetila je, posmatrajući kako on ubacuje kovani novac u prorez na frižideru. "Vaša ljubavnica. Vi ste stvarno bankrot, zar ne? Znala sam to čim je gospodin Ešvud..." "Nije uvek ovako", zaškruta on. "Želite li da vas ja izbavim iz teškoća, gospodine Čipe?" Ruku zavučeni u džepove farmerki, bezizrazno ga je gledala; nikakvo osećanje nije bacilo senku na njeno lice. Samo oprez. "Znate da to mogu. Sedite i napišite izveštaj o proceni moje vrednosti. Zaboravite ispitivanja. Moj talenat je ionako jedinstven. Polje koje ja stvaram ne možete da izmerite - ono je u prošlosti, a vi me ispitujete u sadašnjosti, koja jednostavno nastaje kao automatska posledica. Da li se slažete?" "Dajte opet da vidim taj list s ocenom koji imate u bluzi", reče on. "Želim ponovo da ga pogledam. Pre nego što odlučim." Ona još jednom izvadi iz bluze presavijeni, žuti list hartije; mirno mu ga je dodala preko stola i on ga je nanovo pročitao. Moj rukopis, rekao je sebi; da, istina je. Vratio joj ga je i iz zbirke opitnog pribora uzeo jedan nov, čist list iste poznate, žute hartije. Na listu je ispisao njeno ime, zatim lažne, izuzetno visoke rezultate testa i onda, na kraju, zaključke. Nove zaključke. "Ima neverovatnu moć. Antipsi polje jedinstveno po obimu. Verovatno može da onemogući svaku koncentraciju prekognitivaca koja se da zamisliti." Posle toga nažvrljao je jedan simbol: ovog puta dva krsta, oba podvučena. Stojeći iza njega, Pat ga je pažljivo motrila kako piše; osećao je njen dah na potiljku. "Šta znače dva podvučena krsta?" upita ana. "'Unajmite je'." reče Džo. "'Po svaku cenu koju zatraži'." "Hvala vam." Ona posegnu u torbicu, izvadi šaku poskredskih novčanica, odabra jednu i predade mu je. Bila je krupna. "Ovo će vam pokriti deo troškova. Nisam mogla da vam je dam ranije pre nego što ste dali zvaničnu procenu moje vrednosti. Inače bi ste izbrisali gotovo sve i otišli biste u grob verujući da sam vas podmitila. Na kraju biste čak zaključili da nemam nikakav protivtalenat." Ona zatim otvori patent zatvarača na farmerkama i nastavi da se hitro i vešto svlači. Džo Čip pregleda šta je napisao, ne posmatrajući pri tom devojku. Podvučeni krstovi nisu simbolizirali ono što joj je kazao. Njihovo značenje je bilo: motriti na ovu osobu. Ona je rizik za firmu. Opasna je. Potpisao je dokument o testu, savio ga i dodao joj ga. Ona ga je odmah stavila u torbicu. "Kada mogu da prebacim ovamo svoje stvari?"

upitala je, tapkajući ka kupatilu. "Od sada smatram da je stan moj, jer sam već platila toliko da to praktično mora biti cela mesečna kirija." "U svako doba" reče on. Kupatilo reče: "Pedeset centi, molim! Pre nego što pustim vodu." Pat dotapka natrag u kuhinju da ponovo posegne u torbicu.

4.

Moćni novi umak za salatu, Ubik, ne italijansko, ne francusko, već jedno novo i drugačije zadovoljstvo ukusa koje budi svet. Probudite se za Ubik i budite moćni! Neškodljiv kad se uzima prema uputstvu.

Po obavljenom putu u Moratorijum Voljene Braće, Glen Ransiter se još jedanput vratio u Njujork i pomoću jedne bešumne, upečatljive, potpuno elektrifikovane limuzine, unajmljene za ovu priliku sleteo je na krov centralnog objekta Ransiterovog Udruženja. Silazni kanal brzo ga je odbacio do kancelarije na petom spratu. Uskoro - u 9,30 po lokalnom vremenu - sedeo je za pisaćim stolom u glomaznoj, staromodnoj, autentičnoj stolici na okretanje, od orahovog drveta i sa presvlakom od prave kože i preko videofona razgovarao sa svojim propagandnim odeljenjem. "Temišu, upravo sam se vratio iz Ciriha. Tamo sam se savetovao s Elom." Ransiter prostreli pogledom svoju sekretaricu koja je oprezno ušla u njegovu predimenzioniranu ličnu kancelariju i zatvorila vrata za sobom. "Šta želite, gospođo Frik?" upita je. Usahla, malodušna gospođa Frik, lica umrljanog flekama veštačke boje, kao naknadom za njeno opšte drevno sivilo, načini jedan odrečan pokret; dodijavala mu je jer nije imala drugog izbora. "U redu, gospođo Frik", reče on strpljivo. "Šta je?" "Jedna nova klijentkinja, gospodine Ransitere. Mislim da treba da je vidite." U isti mah je napredovala ka njemu i povlačila se, težak manevar koji je mogla da izvede jedino gospođa Frik. Uvežbavanje te kretnje oduzelo joj je mnogo decenija. "Čim završim ovaj razgovor", obavesti je Ransiter. Zatim reče u aparat: "Kojom učestalošću se naše reklame emituju u najgledanije TV vreme širom planete. I dalje jednom u svaka tri sata?" "Ne baš tako, gospodine Ransitere. U toku jednog celog dana, smotrene reklame pojavljuju se prosečno jednom svaka tri sata po UHF kanalu, ali cena najgledanijeg vremena..." "Želim da se pojavljuju svakog sata", reče Ransitor. "Ela misli da bi to bilo bolje." Prilikom povratka na zapadnu hemisferu odlučio se koja mu se njihova reklama najviše dopada. "Znate li za ono nedavno rešenje Vrhovnog suda prema kome muž ima zakonsko

pravo da ubije ženu ako može da dokaže da mu ona ni pod kakvim okolnostima ne bi dala razvod?" "Da, to je takozvana..." "Ne tiče me se kako se to zove; bitno je da mi već imamo TV reklamu napravljenu na osnovu toga. Kako ide ta reklama? Pokušavao sam da je se setim." "Tu je onaj čovek, bivši muž, kome se sudi", reče Temiš. "Prvo dođe snimak porote, onda sudije, onda kamera švenka na javnog tužioca koji vrši unakrsno ispitivanje bivšeg muža. Tužilac kaže 'Izgleda, gospodine, da je vaša žena...'" "Tako je", reče Ransiter zadovoljno; lično je pomagao u pisanju te reklame. Bila je to, po njegovom mišljenju, još jedna manifestacija čudesne mnogostranosti njegovog duha. "Nije li, međutim, pretpostavka da nestali Psihici rade kao grupa za neko veće investiciono društvo?" reče Temiš. "Imajući u vidu da je verovatno tako, možda bi trebalo da posebno istaknemo neke od naših reklamnih filmova iz trgovačke sredine. Jeste li možda zapamtili ovaj, gospodine Ransitere? Vidi se muž kako dolazi kući s posla na kraju dana; još nosi svoju ćilibarsko žutu ešarpu, suknju s laticama, uzane čakšire do kolena i šapku sa štitnikom vojničkog izgleda. Umorno seda na kauč u sobi za dnevni boravak, počinje da skida jednu od svojih pancirnih rukavica, a onda se poguri, namršti i kaže: 'Boga mu, Džil, da mi je znati šta se to u poslednje vreme dešava sa mom. Ponekad, svakog dana sve češće i najsitnija primedba u kancelariji tera me da zaključim, pa eto, da neko čita moje misli!' Onda ona kaže: 'Ako te to brine, zašto se ne obratimo najbližoj smotrenoj organizaciji? Oni će nam iznajmiti inercijalca po ceni koja neće opteretiti naš kućni budžet, a ti ćeš onda opet biti onaj stari!' Tada se na njegovom licu pojavi onaj široki; osmeh i on kaže: 'Osećanje koje me je grizlo već sada...'" Gospođa Frik ponovo se pojavi na pragu Ransiterove kancelarije i reče: "Molim vas, gospodine Ransitere." Naočari su joj podrhtavale. On klimnu. "Razgavaraćemo kasnije, Temišu. U svakom slučaju, organizujte sa TV mrežama da se naš materijal emituje na bazi jednočasovnog intervala, kako sam skicirao." Prekinuo je vezu, a onda je ćutke pogledao gospođu Frik. "Potegao sam čak u Švajcarsku", rekao je malo kasnije, "i prenuo Elu da dobijem tu informaciju, taj savet." "Gospodin Ransiter je slobodan, gospođice Virt." Njegova sekretarica klimavo se skloni u stranu, a jedna puna žena dokotrljala se u njegovu kancelariju. Glava joj je skakutala

gore-dole kao košarkaška lopta, dok joj se veliko, okruglo telo samo od sebe usmerilo na jednu stolicu, gde je odjednom sela, klataći tankim nožicama. Nosila je demodirani mantil od paučinaste svile i ličila je na nekog dobrodušnog insekta u čauri koju nije sam ispleo; izgledala je kao stavljena u kutiju. Ipak se osmehivala. Činilo se da je sasvim spokojna. Pri kraju četrdesetih, zaključi Ransiter. Daleko od svakog doba kada je mogla imati dobru figuru. "Ah, gospođice Virt", reče on. "Ne mogu da vam posvetim odveć mnogo vremena; kako bi bilo da smesta pređete na stvar? U čemu je problem?" Blagim, veselim, neprikladnim glasom gospođica Virt reče: "Imamo malu nezgodu s telepatama. Mislimo da je tako, ali nismo sigurni. Mi držimo sopstvenog telepatu... čoveka za koga znamo šta je i koji je dužan da se kreće među našim službenicima. Ako naleti na nekog psihika, telepatu ili prekoga, ma koje vrste, dužan je da o tome izvesti..." Ona vedro pogleda Ransitera... "Mog poslodavca. Krajem prošle nodelje načinio je takav izveštaj. Imamo procenu sposobnosti raznih smotrenih organizacija koju je obavila jedna privatna firma. Vaša je rangirana na prvo mesto." "To znam", reče Ransiter; štaviše, video je tu procenu. Do sada mu je, međutim, donela malo ili nimalo krupnijih poslova. Ali sada ovo. "Koliko je telepata otkrio vaš čovek? Više od jednog?" upita on. "Najmanje dva." "Eventualno više?" "Eventualno." Gospođica Virt klimnu. "Evo kako mi dejstvujemo", reče Ransiter. "Prvo objektivno merimo psi-polje, da bismo videli na čemu smo. Za to je u većini slučajeva potrebno sedam do deset dana, što zavisi od..." "Moj poslodavac želi da vi svoje inercijalce otpremite odmah bez vremenski neekonomične i skupe formalnosti prethodnog vršenja testova."

"Ne bismo znali koliko inercijalaca da povedemo. Ni od koje vrste. Ni gde da ih postavimo. Dezaktiviranje jedne psi operacije mora da se obavlja na sistematskoj osnovi; ne možemo da mahnemo čarobnim štapićem ili da uglove naprskamo otrovnim gasom. Moramo sa Holisovim ljudima da postignemo ravnotežu snaga, pojedinac za pojedinca, antitalenat za svakog talenta. Ako se Holis infiltrirao u vaš proces rada, učinio je to na isti način: psihik na psihika. Jedan se uvlači u personalno odeljenje i angažuje drugoga; ta osoba osniva odeljenje ili dolazi na rukovodeći položaj u nekom odeljenju i zahteva

dva-tri nova čoveka... Ponekad to traje mesecima. Ne možemo da srušimo za dvadeset četiri časa nešto, što su oni gradili u jednom dugom razdoblju. Psi-aktivnost u krupnim razmerama je kao mozaik; oni sebi ne mogu da dozvole nestrpljenje, a ni mi." "Moj poslodavac je nestrpljiv", reče gospođica Virt živo. "Razgovaraću s njim." Ransiter se maši vidfona. "Ko je on i koji mu je broj?" "Zaključićete posao preko mene." "Možda uopšte neću da zaključujem posao. Zašto mi ne kažete koga zastupate?" On pritisnu tajno dugme montirano ispod ivice stola; to će dovesti njegovog kućnog telepatu, Ninu Frid, u susednu kancelariju odakle će moći da prisluškuje misaone procese gospođice Virt. Ne mogu da radim s tim ljudima ako ne znam ko su, rekao je samome sebi. Sve što sada znam jeste da Rej Holis pokušava da me angažuje. "Vi ste uskogrudi", reče gospođica Virt. "Mi jedino tražimo brzinu. A tražimo je samo zato što moramo. Reći ću vam toliko da naša operacija u koju su se ubacili nije organizovana na Zemlji. Sa stanovišta potencijalnog prihoda kao i sa stanovišta investicija to je naš glavni projekat. Moj poslodavac uložio je u to svu svoju aktivu koju je mogao preneti. Niko nije smeo da zna za to. Najveći šok za nas, kada smo otkrili telepate u rejonu..." "Izvinite me", reče Ransiter, ustade i pođe ka vratima kancelarije. "Utvrđiću koliko ljudi trenutno imamo na raspolaganju da se angažuju u ovome." Zatvorivši vrata za sobom, zavirio je u svaku od susednih kancelarija dok nije spazio Ninu Frid; sedela je sama u jednoj manjoj, sporednoj prostoriji, pušila i usredsređivala se. "Utvrđite koga ona za stupa", reče joj on. "A onda utvrđite do koje bi sume išli." Imamo trideset osam dokonih inercijalaca, razmišljao je pri tom. Možda u ovo možemo da uguramo sve njih, ili bar većinu. Moguće je da sam najzad otkrio gde su se ušunjale one sveznajuće ništarije, Holisovi talenti. Cela ta prokleta bagra. On se vrati u kancelariju i ponovo sede za sto. "Ako su se telepati uvukli u vašu poslovnu operaciju, onda morate pogledati istini u oči i uvideti da operacija sama po sebi više nije tajna", obrati se on gospođici Virt, ruku skrštenih ispred sobe. "Nezavisno od ma koje tehničke informacije koje su se dočepali. Zašto mi onda ne kažete kakav je to projekt?" Oklevajući, gospođica Virt reče, "Ne znam kakav je to projekt." "Ni gde se ostvaruje?" "Ne." Ona odmahnu glavom. "Znate li ko je vaš poslodavac?" upita Ransiter. "Ja radim za jednu pomoćnu

firmu koju on finansijski kontroliše; znam ko je moj neposredni poslodavac - to je gospodin Šeperd Hauard - ali nikada mi nisu rekli koga zastupa gospodin Hauard." "Ako vam obezbedimo inercijalce koji su vam potrebni, hoćemo li znati kuda će oni biti poslani?" "Verovatno nećete." "Šta ako se nikada ne vrate?" "Zašto se ne bi vratili? Pošto dekontaminiraju našu operaciju." "Poznato je da Holisovi ljudi ubijaju inercijalce poslate da ih onemoguće", reče Ransiter. "Ja sam odgovoran za zaštitu svojih ljudi; ali ruke su mi sputane ako ne znam gde su." Mikrozvučnik skriven u njegovom levom uhu zazvuča i otuda dopre tihi, odmereni glas Nine Frid, čujan samo za njega: "Gospođica Virt zastupa Stentona Mika. Ona je njegova poverljiva asistentkinja. Ne postoji osoba po imenu Šeperd Hauard. Projekt o kojem je reč vezan je prvenstveno za Lunu; to mora imati neke veze s Tehnoinicijativom, Mikovim naučnoistraživačkim objektima u kojima kontrolni akcionarski udeo nominalno drži gospođica Virt. Ona ne zna nikakve tehničke pojedinosti; gospodin Mik joj nikada nije stavio na raspolaganje ni naučne procene, ni memorandume, ni izveštaje o postignutim rezultatima i ona zbog toga silno negoduje. Ipak je od Mikove rukovodeće ekipe stekla neku uopštenu sliku o prirodi tog projekta. Pod pretpostavkom da je njeno znanje iz druge ruke tačno, Lunarni projekat odnosi se na korenito novi, jeftin međuzvezdani pogonski sistem, koji bi se približio brzini svetlosti, a mogao bi da bude iznajmljen ma kojoj osrednje bogatoj političkoj ili etnološkoj grupaciji. Mikova zamisao je, izgleda, da će taj pogonski sistem omogućiti da se kolonizacija ostvari na najširoj osnovi do samih društvenih temelja. Samim tim, ona ne bi više bila manopol pojedinih vlada." Škljocnuvši, Nina Frid prekide vezu, a Ransiter se zavalio na svojoj stolici od kože i orahovine da bi razmislio. "O čemu razmišljate?" upita gospođica Virt živahno. "Zanima me možete li vi sebi da dozvolite naše usluge", reče Ransiter. "Pošto nemam rezultate ispitivanja od kojih bih pošao, mogu samo da pretpostavljam koliko vam je inercijalaca potrebno... Ali brojka bi mogla da ide i do četrdeset." Rekao je to, znajući da Stenton Mik može sebi da dozvoli da angažuje neograničen broj inercijalaca - ili da to angažovanje prepusti nekom drugom ko bi istupio kao potpisnik. "Četrdeset?" ponovi gospođica Virt kao odjek. "Hmm. To je poprilično." "Što ih više

upotrebimo, brže ćemo završiti posao. Pošto žurite, prebacićemo ih sve odjedanput. Ako ste ovlašćeni da potpišete ugovor o radu u ime svog poslodavca..." Upro je u nju siguran, nepopustljiv prst; ona nije ni trepnula, "...i možete odmah da date predujam, verovatno bismo to obavili u roku od sedamdeset dva časa." Onda se, pun iščekivanja, zagledao u nju. Mikrozvučnik mu zapara uho. "Kao vlasnica Tehnoinicijative ona ima punu kontrolu. Može zakonski da obaveže svoju firmu na plaćanje svake sume ispod ili do njene celokupne vrednosti. Trenutno kalkuliše koliko bi to moglo da izađe ako se preračuna po sadašnjem kursu." Pauza. "Nekoliko milijardi poskreda, zaključila je. Ali ona ne želi da to učini. Ne dopada joj se pomisao da se veže ugovorom i da da predujam. Bilo bi joj prijatnije da to učine Mikovi advokati, makar to značilo odlaganje od nekoliko dana." Ali njima je hitno, pomisli Ransiter. Bar tako kažu. "Ona naslućuje da vi znate - ili da ste pogodili - koga ona zastupa. I plaši se da u skladu s tim nabijate cenu. Mik je svestan kakav ugled uživa. On sebe smatra najvećom metom za mahere na svetu. Zato pregovara na ovaj način, preko neke osobe ili firme koju koristi kao paravan. S druge strane, oni žele što je moguće više inercijalaca. I pomiriće se s tim da su strahovito skupi." "Četrdeset inercijalaca", reče Ransiter lagano; zaparao je perom po jednom listiću čiste hartije na stolu koji je služio baš u te svrhe. "Da vidimo. Šest puta pedeset puta tri. Puta četrdeset." Gospodica Virt, na čijem se licu zadržao onaj staklasti, srećni osmeh, čekala je s приметnom napetošću. "Zanima me", promrmlja on, "ko je platio Holisu da svoje ljude ugura u vaš projekt." "To zbilja više nije važno, zar ne?" reče gospodica Virt. "Važno je da su tamo." "Ponekad se nikad ne otkrije", reče Ransiter. "Ali pravo kažete - to je isto kao kad vam se mravi uvuku u kuhinju. Ne pitate zašto su tamo; prosto se bacate na posao da ih istrebite." Izračunao je cenu. Bila je ogromna. "Ja - moram da razmislim", reče gospodica Virt; digla je pogled s njegovog užasavajućeg proračuna i upola ustala. "Ima li tu negde neka kancelarija gde bih mogla da ostanem nasamo? I eventuno telefoniram gospodinu Hauardu." Ransiter takođe ustade i reče: "Retkost je da neka smotrena organizacija ima odjednom toliko raspoloživih inercijalaca. Ukoliko budete čakali, situacija će se

promeniti. Zato, ako ih želite, bolje da odmah reagujete." "I vi mislite da bi zaista bio potreban toliki broj inercijalaca?"

Uhvativši gospođicu Virt pod ruku, on je izvede iz kancelarije i pođe s njom kroz predvorje u štabnu sobu firme. "Ovde se vidi raspored naših inercijalaca, kao i inercijalaca drugih smotrenih organizacija. Uz to, vidi se - ili bar treba da se vidi - raspored svih Holisovih psihika." Sistematski je prebrojao zastavice za raspoznavanje psihika, koje su, jedna po jedna, bile uklanjane s karte; završio je držeći poslednju, onu koja je označavala S. Doula Melipouna. "Sada znam gde su", rekao je gospođici Virt koja je izgubila svoj mehanički osmeh kada je shvatila značenje neraspoređenih zastavica za raspoznavanje. Uhvativši njenu vlažnu ruku, stavio je Melipounovu zastavicu u njenu šaku i sklopio je oko nje. "Možete ostati ovde da razmislite", reče on. "Tamo je vidfon..." Pokazao ga je. "Niko vam neće smetati. Ja ću biti u svojoj kancelariji." Napustio je štabnu sobu, pomislivši uz put: zaista ne znam jesu li oni tamo, svi ti nestali Psihici. Ali moguće je. A osim toga - Stenton Mik se odrekao redovnog postupka, vršenja objektivnih testova. Prema tome, ako na kraju ispadne da je angažovao inercijalce koji mu nisu potrebni, sam će biti kriv. Zakonski gledano, Ransiterovo Udruženje trebalo je da obavesti Društvo da su neki nestali psihici - ako ne svi - pronađeni. Ali on je imao pet dana da protokoliše tu prijavu... i odlučio se da sačeka do poslednjeg dana. Ovakva poslovna prilika, mislio je, ukazuje se samo jednom u životu. "Gospođo Frik", reče on, ušavši u predvorje svoje kancelarije. "Otkucajte ugovor o delu za četrdesetoro..." Zatim prekide. S druge strane sobe sedele su dve osobe. Muškarac, Džo Čip, izgledao je oronuo, mamuran i zlovoljniji nego obično... Izgledao je, u stvari, kao uvek, izuzimajući zlovolju. Ali ipored njega lenčarila je jedna dugonoga devojka, sjajne, žive, crne kose i očiju; njena upadljiva, destilisana lepota sjala je u tom delu sobe kao da užiče neku moćnu, kobnu vatru. Kao da se devojka opire sopstvenoj privlačnosti, kao da ne voli glatkoću svoje kože i čulnu, zagasitu punoću svojih usana, pomisli on. Izgleda kao da je maločas ustala iz kreveta, mislio je dalje. Još uvek neuredna. Kivna na ovaj dan - u stvari, na sve dane. Prišavši ovam paru Ransiter reče: "Zaključujem da se Dži Dži vratio iz Topeke." "Ovo je Pat", reče

Džo. "Nema prezime." Predstavio je Ransitera, a onda uzdahnuo. Neki čudni nagoveštaj poraza lebdeo je nad njim, iako iznutra nije izgledao spreman da se preda. Neodređen, otrcan trag živahnosti krio se iza potištenosti; Ransiteru se činilo da bi Džo gotovo mogao biti optužen da simulira duhovni pad... Nije to, međutim, bilo ono pravo. "Anti šta?" upita Ransiter devojkicu koja je sedela izvaljena na stolici, ispruženih nogu. "Antiketogeneza", promrmlja devojkica. "Šta to znači?" "Sprečavanje ketoze", reče ona odsutno. "Kao prilikom davanja glukoze." Ransiter se obrati Džou: "Objasnite." "Dajte gospodinu Ransiteru dokument o testu", reče Džo devojkici. Devojkica se uspravi na stolici, uze svoju torbicu, preturi po njoj, a zatim izvadi jedan od Džoovih zgužvanih žutih listova s rezultatima, razvi ga, okrznu pogledom i daje Ransiteru. "Zadivljujući rezultat", reče Ransiter. "Je li zaista tako dobra?" upita Džoa. A onda spazi dva podvučena krsta, grafički simbol optužbe - u stvari, izdaje. "Do sada je najbolja", reče Džo. "Hodite u moju kancelariju", reče Ransiter devojkici; krenuo je prvi, a ono dvoje spretno pođe za njim. Iznebuha, pojavi se debela gospođica Virt, bez daha, kolutajući očima. "Javila sam se gospodinu Hauardu", obavesti ona Ransitera. "Dao mi je uputstva." Odmah zatim primetila je Džoa Čipa i devojkicu po imenu Pat; za trenutak je oklevala, a onda se nestrpljivo izlanula: "Gospodin Hauard bi voleo da odmah sklopimo formalni sporazum. Možemo li smesta preduzeti korake? Već sam vam skrenula pažnju na to da je stvar hitna, na vremenski faktor." Ponovo se osmehnula, svojim staklastim, odlučnim osmehom. "Imate li, vas dvoje, što protiv da malo sačekate?" upitala ih je. "Moj posao s gospodinom Ransiterom ne trpi odlaganje." Okrznuvši je pogledom, Pat se nasmeja; bio je to dubok, grlen smeh pun prezira. "Vi ćete morati da sačekate, gospođice Virt", reče Ransiter. Bojao se; pogledao je Pat, zatim Džoa i njegov strah se pojačao. "Sedite, gospođice Virt", nastavio je i pokazao jednu stolicu u predvorju kancelarije. "Mogu tačno da vam kažem, gospodine Ransitere, koliko inercijalaca nameravamo da uzmemo", reče gospođica Virt. "Gospodin Hauard smatra da može adekvatno da odredi kakve su naše potrebe, kao i sam problem." "Koliko?" upita Ransiter. "Jedanaest", reče gospođica Virt. "Potpisaćemo ugovor malo kasnije", reče Ransiter. "Čim budem slobodan." Krupnom, širokom šakom ugurao je Džoa i devojkicu u

kancelariju; zatvorio je vrata za njima i seo. "Nikada im to neće uspeti", obratio se Džou. "S jedanaest inercijalaca. Ni sa petnaest. Ni sa dvadeset. A pogotovu ne ako je na drugoj strani upetljan S. Doul Melipoun." Osim straha osećao je i umor. "Ovo je, kako pretpostavljam, potencijalni regrut kome je Dži Dži ušao u trag u Topeki. I vi verujete da treba da je angažujemo? I vi i Dži Dži se u tome slažete? Onda ćemo je angažovati, naravno." Možda ću je utrapiti Miku, rekao je u sebi. Neka ona bude jedna od tih jedanaest. "Niko mi još nije kazao kojem se psi-talentu ona suprotstavlja", reče on. "Gospođa Frik kaže da ste leteli u Cirihi", reče Džo. "Šta Ela predlaže?" "Više reklama", reče Ransiter. "Na televiziji. Svakog sata." Potom reče u interfon: "Gospođo Frik, sastavite ugovor o zapošljavanju između nas i ove Danke Neznanke; naznačite početnu platu o kojoj smo se mi i sindikat dogovorili u decembru; naznačite..." "Kolika je početna plata?" upita devojka po imenu Pat, u čiji se glas potkrala sardonična sumnja, tričave detinje vrste. Ransiter je pogleda. "Ja čak ne znam ni šta vi možete da učinite."

"U pitanju je prekognicija, Glene", zaškruta Džo Čip. "Ali na drugi način." Nije se upustio u detaljnije obrazlaganje; izgledao je istrošen kao starinski sat s pogonom na bateriju. "Je li spremna da stupi na posao?" upita Ransiter Džoa. "Ili je jedna od onih koje moramo da obučavamo, radimo s njima i čekamo. Imamo gotovo četrdeset zaludnih inercijalaca, a angažujemo još jednog; uzmimo da ih je četrdeset manje jedanaest. Trideset zaludnih službenika, svi primaju pune plate, džonjaju i čačkaju noseve. Ne znam, Džo; zaista ne znam. Možda treba da najurimo izviđače. U svakom slučaju, mislim da sam otkrio gde su ostali Holisovi psihici. Pričaću vam o tome kasnije." U interfon on reče: "Naznačite da ovu Danku Neznanku možemo da otpustimo bez prethodnog obaveštavanja, bez naknade zbog raskida radnog odnosa i bez ikakvih drugih obeštećenja; uz to, u prvih devedeset dana ne može ostvarivati prava po osnovu penzijskog osiguranja, zdravstvene pomoći i bolesničke potpore." On se obrati Pat: "Početna plata u svim slučajevima iznosi četiri stotine 'krada mesečno, računato na bazi dvadesetčasovne radne nedelje. I morate se učlaniti u sindikat. Sindikat rudarskih, mlinskih i topioničkih radnika; oni su pre tri godine

primili u svoje udruženje sve zaposlene u smotrenim organizacijama. To je van moje vlasti." "Ja dobijam više za održavanje vidfonskih releja u Topeka kibucu", reče Pat. "Vaš izviđač, gospodin Ešvud, kazao je..." "Naši izviđači lažu", reče Ransiter. "Osim toga, zakonski nas ne obavezuje ništa što oni kažu. Nijednu smotrenu organizaciju." Vrata kancelarije se otvoriše i gospođa Frik se nesigurno ušunja unutra s otkucanim ugovorom. "Hvala vam, gospođo Frik", reče Ransiter, primajući hartije. "Ja imam dvadesetogodišnju ženu u hladnom pakovanju", obrati se on Džou i Pat. "Lepu ženu koju, kad razgovara sa mnom, potiskuje neki mladi čudak po imenu Džori i onda razgovaram s njim, a ne s njom. Ela je zaleđena u poluživotu i gasi se - a za sekretaricu imam onu izmučenu babu koju moram da gledam po ceo dan." On se upilji u Pat, devojkicu crne, žive kose i čulnih usta; osetio je kako su u njemu vaskrsnule nevesele žudnje, mutne i besmislene želje, koje nisu vodile nikuda i vratile su mu se prazne kao da opisuju geometrijski savršen krug. "Potpisaću", reče Pat i dohvati pero sa stola.

5.

Ne mogu da se takmičim u fragu, Vrsta okretne igre, potekle od tvista; prim. prev. Helen; pokvario sam stomak. Pripremiću ti Ubik! Ubik će te začas vratiti u vrtlog događaja. Uzet prema uputstvu, Ubik donosi brzo olakšanje glavi i stomaku. Zapamtite: Ubik je uvek pri ruci. Izbegavati dužu upotrebu.

Tokom dugih dana nametnute, neprirodne dokolice, antitelepatha Tipi Džekson spavala je radovno do podne. Jedna elektroda usađena u njen mozak trajno je stimulisala EREM san (extremely rapid eye movement, vrlo brzi pokreti očnih jabučica), tako da je, umotana u posteljne čaršave od perkala, bila i te kako zaokupljena. Baš u ovom trenutku njeno veštački izazvano stanje sna steklo se oko jednog mitskog Holisovog funkcionera obdarenog strahovitim psioničkim moćima. Svi drugi intercijalci u Sunčevom sistemu ili su se predali ili su se istopili u mast. Procesom eliminacije, zadatak da neutrališe polje koje je proizvodilo ovo natprirodno biće pripao je njoj. "Ja sam van sebe dok ste vi tu", obavesti je njen zamišljeni protivnik. Na njegovom licu ukazao se divlji, gnusoban izraz, što mu je dalo izgled psihotične veverice. U svom snu Tipi je odgovorila: "Možda niste postavili stvarne međe svojoj definiciji ličnog sistema. Vi ste nesigurnu strukturu svoje ličnosti sazdali na nesvesnim faktorima nad kojima nemate kontrolu. Zato vam se čini da vas ja ugrožavam." "Zar niste zaposleni u jednoj smotrenoj organizaciji?" upita Holisov telepatha, nervozno se osvrćući. "Ako ste zaista takav čudesan talent kao što tvrdite, možete na to da odgovorite čitanjem mojih misli", reče Tipi. "Ne mogu da pročitam ničije misli", reče telepatha. "Moj talent je presahnuo. Pustiću vas da razgovarate s mojim bratom Bilom. Hej, Bile, razgovaraj sa ovom damom. Da li ti se ova dama sviđa?" Bil, koji je manje-više ličio na svog brata telepathu, reče: "Mnogo mi se sviđa, jer sam prekog, pa ne može da mi udari post-skriptum." Drljao je nogama i kezio se, pokazujući velike, mutne zube, tupe kao lopate. "Ja što sam rovašen, koga je dvolična priroda lišila lepote..." Napravio je pauzu, a čelo mu se naboralo. "Kako to

ide, Mate?" upitao je brata. "...ja ružan, gadan, nedočet, prerano donet u taj živi svet, upola završen," reče Mat, telepata sličan veverici, češući umom svoje krzno.

"Oh, dabame." Prekog Bil klimnu. "Sećam se. 'Pa još tako loš, da psi laju kada kraj njih prođem hrom.' Iz Ričarda Trećeg", objasnio je Tipi. Odlomak iz Glosterovog monologa, naveden je u prevodu Živojina Simića i Sime Pandurovića; prim. prev. Oba brata su se iskezila. Čak su im i sekutići bili tupi. Kao da žive na dijete od nekuvanog semena. "Šta to znači?" upita Tipi. "To znači", odgovoriše Mat i Bil u isti glas, "da ćemo vas udesiti." Vidfon zazvoni i probudi Tipi. Pijano posrćući ka njemu, pometena lelujavim, raznobojnim mehurovima, ona trepćući diže slušalicu i reče: "Alo?" Bože, dockan je, pomislila je, pogledavši na sat. Pretvaram se u sobnu biljku. Na ekranu se pojavilo lice Glena Ransitera. "Zdravo, gospodine Ransitere", reče ona, stojeći van vidokruga skenera. "Da li je iskrasao neki posao za mene?" "Ah, gospođo Džekson", reče Ransiter. "Milo mi je što sam vas našao. Formira se jedna grupa pod mojim i Čipovim rukovodstvom; ukupno jedanaest članova. Krupan radni zadatak za one koje odaberemo. Proverili smo istorije svih vas. Džo misli da vaša izgleda dabro, a ja sam sklon da se s tim složim. Koliko vam je potrebno da stignete ovamo?" Njegov ton zvučao je prilično optimistički, ali na malom ekranu lice mu je izgledalo ljuto pritešnjeno i ophrvano brigama. "Za ovo sam živela..." reče Tipi. "Da, morate se spakovati." On prekorno dodade: "Preduslov je da u svako doba možemo da se spakujemo i budemo spremni za pokret; to je pravilo koje ne želim da ikada bude prekršeno, pogotovu ne u ovakvom slučaju, kada je presudan vremenski faktor." "Ja sam se već spakovala. Biću u njujorškoj poslovnici za petnaest minuta. Sve što treba da učinim jeste da ostavim poruku svom mužu koji je na poslu." "Pa, dobro", reče Ransiter, koji je izgledao zauzet; verovatno je već čitao sledeće ime na svom spisku. "Do viđenja, gospođo Džekson." On prekide vezu. Bio je to čudan san, mislila je ona, dok je brzo otkopčavala pidžamu i žurila natrag u spavaću sobu po odeću. Šta ono rekoše Bil i Mat? Odakle je ona poezija? Ričard Treći, setila se, još jednom ugledavši u svom duhu njihove pljosnate, velike zube, neuobličene, kvrgave i istovetne glave, s kićankama

riđkaste kose koja je na njima bujala kao busenje korova. Mislim da nikada nisam čitala Ričarda Trećeg, shvati ona. Ili, ako jesam, to je moralo biti pre mnogo godina kada sam bila mala. Kako je moguće usniti stihove iz poezije koju čovek ne poznaje? - zapita se ona. Možda me je neki stvarni, nesnevani telepata napao dok sam spavala. Ili telepata i prekog koji rade zajedno, onako kako sam ih videla u snu. Valjalo bi, možda, da u našem odeljenju za istraživanje pripitam, ma koliko da su izgledi neznatni, radi li za Holisa tandem braće po imenu Mat i Bil. Zbunjena i nesigurna, počela je da se oblači što je brže mogla. Pripalivši jednu zelenu, sto posto havansku Kvesta-Rej palam-ekstra kvalitetnu cigaru, Glen Ransiter se zavalio na otmenoj stolici, pritisnu jedno dugme interfona i reče: "Izdajte nagradni ček, gospođo Frik. Plativ na Dži Dži Ešvuda, a sumu od sto poskreda." "Da, gospodine Ransitere." Posmatrao je Dži Dži Ešvuda, dok je ovaj, obuzet maničnim nespokojstvom, koračao gore-dole po velikoj kancelariji s podom od pravog, tvrdog drveta, po kojem su mu cipele razdražujuće kloparale. "Džo Čip izgleda ne ume da mi kaže šta ona radi", reče Ransiter. "Džo čip je roktavac", reče Dži Dži. U izvorniku stoji 'grunk', neprevodiva žargonska reč koju je autor verovatno iskovao od 'grunt' (roktanje), a koja pored toga u američkom slengu označava montera linija veze (u PTT službi, jedinicama veze armije i železničkom saobraćaju) i reči 'punk', ovde u značenju nevažna, inferiorna osoba; prim. prev. "Otkuda to da ona, ta Pat, može da se vraća u vremenu, a niko drugi ne može? Kladam se da taj talenat nije nov; verovatno ste vi, izviđači, propustili da ga do sada uočite. Kako god bilo, nije logično da je angažuje jedna smotrena organizacija; ona je talenat, ne antitalenat. Mi se bavimo..." "Kao što sam ja objasnio i kao što je Džo istakao u izveštaju, gde je ona, tu nema posla za prekognitivce." "Ali to je samo sporedno dejstvo", primeti Ransiter natmureno. "Džo misli da je opasna. Ne znam zašto." "Jeste li ga pitali zašto to misli?" "Nešto joj progundao, po svom običaju. Džo nikada nema razloge, samo slutnje. S druge strane, želi da i nju uvrstimo u Mikovu operaciju." Izmešao je dokumenta iz personalnog odeljenja na stolu ispred sebe, rio po njima i ponovo ih sredio. "Pozovite Džoa ovamo da vidimo je li ta naša jedanaestočlana grupa spremna." Proverio je vreme na svom satu. "Trebalo bi svaki čas da stignu. Skresaću Džou

u lice da je lud što uvršćuje tu devojkicu, Pat Konli, ako je već toliko opasna. Vi to ne biste rekli, Dži Dži?" "On ima nešto sa njom", reče Dži Dži Ešvud. "Šta to?" "Seksualnu vezu." "Džo nema seksualnih veza. Nina Frid onomad mu je čitala misli: on je suviše slab čak i za..." Prekinuo je, jer su se vrata kancelarije otvorila. Gospođa Frik doklatila se unutra, noseći Dži Džijev nagradni ček da ga gazda potpiše. "Znam zašto želi da ona sudeluje u Mikovoj operaciji", reče Ransiter, nažvrljavši na čeku potpis. "Zato da bi je držao na oku. On takođe ide; meriče psi-polje uprkos uslovima koje klijent postavlja. Moramo znati protivu čega se borimo. Hvala vam, gospođo Frik." On je otpusti pokretom ruke i pruži ček Dži Dži Ešvudu. "Pretpostavimo i da ne izmerimo to psi-polje, a ono ispadne suviše jako za naše inercijalce. Koga bi za to okrivili?" "Nas", reče Dži Dži. "Ja sam im kazao da jedanaest nije dovoljno. Mi dajemo svoje najbolje ljude; radimo najbolje što možemo. Najzad, za nas je od najveće važnosti da budemo pod pokroviteljstvom Stentona Mika. Zanimljivo je da neko tako bogat i moćan kao Mik može da bude tako kratkovid i do zla boga škrt. Gospođo Frik, je li Džo došao? Džo Čip?" "Gospodin Čip je u predvorju kancelarije s izvesnim brojem drugih ljudi", reče gospođa Frik. "Koliko drugih ljudi, gospođo Frik? Deset ili jedanaest?" "Rekla bih da ih je toliko, gospodine Ransitere. Možda jedno-dvoje manje ili više." Ransiter se obrati Dži Dži Ešvudu: "To je ta grupa. Želim da ih vidim. Sve njih na okupu. Pre nego što otputuju na Lunu." Zatim se obrati gospođi Frik: "Pošaljite ih ovamo." Žestoko je vukao dimove iz cigare sa zelenim ovojnim listom duvana. Sekretarica iziđe, krećući se kružnom putanjom. "Znamo da je njihov učinak kao pojedinaca dobar", reče Ransiter Dži Džiju. "Sve je tu, na papiru." On zašuška dokumentima na stolu. "Ali kako će se snaći zajedno? Koliku će veličinu imati paliencefaličko protiv polje koje proizvedu zajedno. Razmislite Dži Dži, to je pitanje koje valja postaviti." "Mislim da će to vreme pokazati", reče Dži Dži. "Već dugo sam u ovom poslu", reče Ransiter. Iz predvorja kancelarije ljudi su počeli da defiluju unutra. "To je moj doprinos savremenoj civilizaciji." "Prava reč", složi se Dži Dži. "Vi ste policajac koji čuva privatnu ljudsku sferu." "Vi znate šta Rej Holis kaže za nas?" reče Ransiter. "On kaže da pokušavamo da kazaljke sata vratimo unazad." Gledao je pojedince koji su mu ispunjavali kancelariju; okupljali su se jedan

do drugoga, niko od njih nije govorio. Čekali su njega. Kakva šarolika družina, pomislio je on pesimistički. Jedna devojka nalik na mladu mahunu s naočarima, ravne kose, žute kao limun, s kaubojskim šeširom, crnim, čipkanim šalom, u bermuda šorcu; ta će biti Edi Dorn. Jedna pristala, starija crnka, prepredenih, umobolnih očiju, koja je nosila svileni sari, najlonski obi i šiparičke dokolenice; Fransi kako-li-se-zvaše, povremena šizofreničarka, koja je uobražavala da svesna bića iz sistema Betelgeza neredovno sleću na krov njene potrošačko-stambene zgrade. Jedan mladić vunaste kose, umotan u nadmeni i cinični oblak ponosa; njega, u cvetnom ruhu s blumerkama od spandeksa, Ransitar nikada nije seeo. I tako je to išlo dalje: pet žena i - on izbroja - pet muškaraca. Neko je nedostajao. Ispred Džoa Čipa, kao da tinja i nešto stnuje, uđe ona devojka, Patriša Konli. To je bila jedanaesta osoba; pojavila se cela grupa. "Požurili ste, gospođo Džekson", reče on muškobanjastoj otprilike tridesetogodišnjoj dami peščane boje, u pantalonama od veštačke vikunje i u sivoj bluzi trenerke, na kojoj je bio odštampan sada izbledeli, celoviti portret lorda Bertranda Rasela. "Imali ste manje vremena od svih ostalih, s obzirom na to da sam vas obavestio poslednju." Tipi Džekson mu se osmehnu svojim beskrvnim osmehom peščane boje. "Neke od vas poznajemo", reče Ransiter ustajući sa stolice i dajući im znak rukama da posedaju, raskomote se i, ako je neophodno, da pripale. "Vi, gosgođo Dorn; gospodin Čip i ja izabrali smo vas kao prvu zbog vašeg maksimalnog zalaganja u duelu sa S. Doul Melipounom, koji ste najzad izgubili, ne svojom krivicom." "Hvala, gospodine Ransitere", reče Edi Dorn, glasom slabašnim i sramežljivim, sličnim rominjanju kiše. Porumenela je i razrogačenih očiju netremice se zagledala u suprotni zid. "Milo mi je što ću uzeti učešća u ovom novom poduhvatu", dodala je ne baš ubedljivo. "Ko je od vas Alo Hamond?" upita Ransiter, pogledavši u svoja dokumenta. Jedan neobično visok, pogureni crnac, s krotkim izrazom na duguljastom licu, načini pokret da ukaže na sebe. "Ja vas ne poznajem od ranije", reče Ransiter, čitajući materijal iz dosjea Ala Hamonda. "Vi ste najbolje ocenjeni među našim antiprekognitivcima. Trebalo je, naravno, ranije da se upoznamo. Od vas ostalih, koliko je antiprekognitivaca?" Dogle su se još tri ruke. "Vas četvoro nesumnjivo ćete doživeti grdna

iznenađenja kad se upoznate i počnete da saradujete s najnovijim otkrićem Dži Dži Ešvuda, koje onemogućava prekognitivce na novoj osnovi", reče Ransiter. "Možda će sama gospođica Konli hteti da nam to opiše." On klimnu prema Pat... I odjednom otkri da stoji ispred izloga jedne radnje na Petoj aveniji, numizmatičke trgovine: razgledao je jedan zlatni američki dolar van optičaja i razmišljao maže li sebi da dozvoli da ga uvrsti u svoju kolekciju. Kakvu kolekciju? - upitao se zgranuto. Ja ne skupljam kovani novac. Šta radim ovde? I koliko već vremena tumaram pored izloga radnji kad treba da budem u svojoj kancelariji i nadgledam - nije mogao da se seti šta zapravo nadgleda. Nekakav posao, bavljenje ljudima s naročitim sposobnostima i talentima. Zažmurio je, nastojeći da dovede u žižu svoj duh. Ne, toga sam morao da se odreknem, sinulo mu je. Zbog prošlogodišnjeg infarkta morao sam da se penzionišem. Ali tek što sam bio tamo, setio se. Pre samo nekoliko sekundi. U svojoj kancelariji. Razgovarao sam sa jednom grupom ljudi o nekom novom projektu. Zažmurio je. Ode, pomislio je ošamućeno. Sve što sam gradio. Kada je otvorio oči, ponovo se obreo u svojoj kancelariji; bio je licem okrenut prema Dži Dži Ešvudu, Džou Čipu i jednoj crnomanjastoj, veoma privlačnoj devojci čijeg se imena nije sećao. Osim njih, u kancelariji nije bilo nikoga, što mu se, iz nepojamnih razloga, učinilo čudno. "Gospodine Ransitere", reče Džo Čip. "Voleo bih da se upoznate s Patrišom Konli." "Baš mi je milo što sam vam najzad predstavljena, gospodine Ransitere", reče devojka. Nasmejala se, a oči su joj likujuć zablistale. Ransiter nije znao zašto. Džo Čip je shvatio, ona je nešto uradila. "Pat", reče on glasno. "Ne mogu tačno da kažem šta i kako, ali stvari su drugačije." Zbunjeno se osvrtao po kancelariji. Izgledala je kao uvek: odveć drečav tepih, odveć umetničkih predmeta koji nisu bili u međusobnoj vezi, na zidovima originalne slike bez ikakve umetničke vrednosti. Glen Ransiter se nije izmenio; čupav i sed, lice zborano od mozganja, uzvratilo je Džonu njegov ukočeni pogled - a činilo se da je i on sam zbunjen. Preko, kod prozora, Dži Dži Ešvud, u svojim uobičajenim, elegantnim pantalonama boje brezove kore s opasačem od kudelnog užeta, providnim gornjim delom i visokim šeširom železničkog mašinovođe, ravnodušno slegnu ramenima. On očigledno nije video da nešto nije u redu. "Ništa nije drugačije", reče

Pat. "Sve je drugačije", reče joj Džo. "Ti si se, mora biti, vratila u vremenu i prebacila nas na drugu stazu; ne mogu to da dokažem i ne mogu da tačno odredim prirodu promena..." "Neću porodične svađe u radnom vremenu", reče Ransiter, mršteći se. "Porodične svađe?" ponovi Džo zapanjen. A onda vide prsten na Patinom prstu; kovano srebro i žad; sećao se da joj je pomagao prilikom biranja. Dva dana pre nego što smo se venčali, pomisli. Bilo je to pre više od godinu dana. Ma koliko da sam loše stajao finansijski. To se, naravno, sada izmenilo. Pat sa svojom platom i sklonošću da se brine o novcu uredila je to. Za sva vremena. "Kako god bilo, da nastavimo", reče Ransiter. "Moramo se upitati, svako od nas, zašto je Stenton Mik ponudio posao drugoj smotrenoj arganizaciji, a ne nama. Po logici stvari, trebalo je da mi, dobijemo ugovor; mi smo najbolji u tom poslu, a sedište nam je u Njujorku, gde Mik najčešće posluje. Imate i vi neku teoriju, gospođo Čip?" Pun nade, on se zagleda u pravcu Pat. "Da li zaista želite da znate, gospodine Ransitere?" upita Pat. "Da." On energično klimnu. "Veoma bi voleo da saznam!" "Ja sam to učinila", reče Pat. "Kako?" "Pomoću svog talenta." "Kakvog talenta?" upita Ransiter. "Vi nemate talenta. Vi ste žena Džoa Čipa." Kod prozora Dži Dži Ešvud reče: "Došli ste ovamo da se s Džoom i sa mnom sastanete za ručak." "Ona ima talenat", reče Džo. Pokušao je da se seti, ali već je postalo maglovito; sećanje se gasilo upravo dok je pokušavao da ga oživi. Druga vremenska staza, mislio je on. Prošlost. Drugačije to nije mogao da shvati. Sećanje se tamo završavalo. Moja žena je jedinstvena, mislio je on, može da učini nešto što niko drugi na Zemlji ne može. U tom slučaju, zašto ne radi za Ransiterovu organizaciju? Nešto nije u redu. "Jeste li izmerili njeno polje?" upita Ransiter. "Hoću da kažem, to vam je posao. Govorite kao da jeste. Govorite kao da ste sigurni u sebe." "Nisam siguran u sebe", reče Džo. Ali siguran sam za svoju ženu, dopuni u sebi. "Doneću svoj pribor za ispitivanje", reče on, "pa ćemo videti koju vrstu polja ona stvara." "Ah, ta idite, Džo", reče Ransiter ljutito. "Da vaša žena ima neki talenat ili antitalenat, vi biste to izmerili pre najmanje godinu dana; ne biste to otkrivali sada." On pritisnu jedno dugme na stonom interfonu. "Personalno? Imamo li dosje o gospođi Čip? Patriši Čip?" Posle kratke pauze, iterfon se odazva: "Nema dosjea o gospođi Čip. Možda pod njenim devojačkim

imenom." "Konli", reče Džo. "Patriša Konli." Ponovo pauza. "O gospođici Patriši Konli imamo dva predmeta. Osnovni izviđački izveštaj gospodina Ešvuda i podatke iz testa koji je obavio gospodin Čip." Kroz prorez interfona polako se probiše kopije dva dokumenta i padoše na površinu stola. Pregledavši dobijene podatke Džoa Čipa, Ransiter namrgođeno reče: "Džo, bolje bi bilo da ovo pogledate; hodite ovamo." On zabode prst u stranicu, a Džo, koji mu je prišao, vide dva podvučena krstića. On i Ransiter letimično se zgledaše, a onda preneše pogled na Pat. "Znam šta to znači", reče Pat jednolično. "'Neverovatna moć. Antipsi-polje jedinstveno po obimu'." Ona se usredsređivala, očigledno pokušavajući da se seti dostavnog teksta. "'Verovatno može'..." "Mi smo dobili ugovor s Mikom", reče Ransiter Džou Čipu. "Ja sam ovde imao grupu od jedanaest inercijalaca, a onda sam joj predložio..."

"Da pokaže grupi šta može", reče Džo. "I ona je to učinila. Učinila je upravo to. A moja procena bila je tačna." Vrhom prsta sledio je simbole opasnosti pri dnu lista. "Moja sopstvena žena", reče on. "Ja nisam tvoja žena", reče Pat. "I to sam promenila. Želiš li opet sve onako kako je bilo bez ikakvih promena, čak ni u pojedinostima? To vašim inercijalcima neće pokazati mnogo. S druge strane, oni su ionako nesvesni... ukoliko neki od njih nisu sačuvali mrvice sećanja kao Džo. Do sada je, međutim, trebalo da se to postupno eliminiše." "Ja bih voleo da mi se vrati ugovor s Mikom. Bar toliko", reče Ransiter zajedljivo. "Kad ja nekog otkrijem", reče Dži Dži Ešvud, "to je otkriće." Posiveo je u licu. "Da, vi zbilja dovodite talente", reče Ransiter. Interfon zazuja, a kreketavi, starački glas gospođe Frik odškripa: "Jedna grupa naših inercijalaca čeka da vas vidi, gospodine Ransitere; kao da ste ih zvali u vezi s nekim novim, zajedničkim radnim projektom. Jeste li slobodni da ih primite?" "Pošaljite ih unutra", reče Ransiter. "Ja ću sačuvati ovaj prsten", reče Pat. Ona pokaza srebrnu burmu sa žadom, koju su u drugoj vremenskoj stazi izabrali ona i Džo; rešila se da sačuva bar toliko od alternativnog sveta. Razmišljao je kakvu je - i da li je uopšte zakonsku osnovu zadržala uz to. Nadao se da nije. Bilo kako bilo, mudro je ćutao. Bolje je čak i ne pitati. Vrata kancelarije su se otvorila i inercijalci su ušli u parovima. Za trenutak su neodlučno

stajali, a onda su počeli da zauzimaju mesta okrenuti Ransiterovom stolu. Ransiter ih je pogledao i prerio pacovsko gnezdo dokumenata na svom stolu; očigledno, pokušavao je da utvrdi je li Pat ma na koji način izmenila sastav grupe. "Edi Dorn", reče Ransiter. "Da, tu ste." On okrznu pogledom nju, pa čoveka do nje. "Hamond. U redu, Hamonde. Tipi Džekson." On je potraži očima. "Došla sam što sam brže mogla", reče gospođa Džekson. "Niste mi dali mnogo vremena, gospodine Ransitere." "Džon Ild", reče Ransiter. Mladić razbarušene, vunaste kose zagrakta u znak odgovora. Njegova nadmenost, opazi Džo, kao da se izgubila; momak je sada uzgledao povučen u sebe i čak pomalo uzdrman. Bilo bi zanimljivo otkriti čega se on seća - čega se sećaju svi oni pojedinačno i skupno, pomisli Džo. "Frančeska Speniš", reče Ransiter. Blistava crnka, nalik na ciganku, iz koje je zračila čudna, uzbuđena napetost, bez ustezanja izjavi: "Za poslednjih nekoliko minuta, gospodine Ransitere, dok smo čekali u predvorju vaše kancelarije, pričinili su mi se tajanstveni glasovi i preneli mi poruku." "Vi ste Frančeska Speniš?" upita Ransiter strpljivo; izgledao je umorniji no obično. "Jesam; uvek sam bila; uvek ću biti", zazvoni glas gospođe Speniš ubeđeno. "Smem li da vam kažem šta su mi ti glasovi okrili?" "Možda kasnije", reče Ransiter, prelazeći na sledeći personalni dokument. "To mora biti rečeno", izjavi gospođica Speniš zvučno. "U redu", reče Ransiter. "Napravićemo pauzu za dva minuta." Otvorio je ladicu na stolu, izvadio odande jednu od svojih anfetaminskih tableta i progutao je bez vode. "Da čujemo šta su vam ti glasovi otkrili, gospođice Speniš." Okrznuo je pogledom Džoa i slegnuo ramenima. "Neko nas je, baš sada, sve nas, preneo u drugi svet", reče gospođica Speniš. "Mi smo tamo pre bivali, živeli u njemu kao njegovi stanovnici, a onda nas je golema, sveobuhvatna duhovna sila vratila u ovu, našu pravu Vaseljenu." "Biće da je to Pat", reče Džo Čip. "Pat Konli koja je koliko danas stupila u firmu." "Tito Apostas", reče Ransiter. "Jeste li ovde?" Istegao je vrat, čkiljeći po sobi u ljude koji su sedeli. Jedan ćelavi muškarac, tresući jarećom bradicom, pokaza na sebe. Nosio je staromodne pantalone od zlatnog lamea, tesne u bedrima, pa ipak uspevao je da stvori nekakvo stilsko dejstvo. Možda su tome dorinosila dugmad veličine jaja na njegovoj bluzi zelenoj kao morska trava; u svakom slučaju, iz njega se lučilo veliko dostojanstvo,

natprosečna uzvišenost. Džo je bio impresioniran. "Dom Deni", reče Ransiter. "Ovde sam, gospodine", odazva se samouvereni bariton kao kod neke sijamske mačke; potekao je od jednog vitkog tipa, ozbiljna izgleda, koji je sedeo na stolici kao da ima kolac u leđima i držao šake na kolenima. Nosio je dindrl od poliestera, pantljiku preko čela i dugačke kose, kožne kaubojske dokolenice s lažnim srebrnim zvezdicama i sandale. "Vi ste antianimator", reče Ransiter, čitajući sa odgovarajućeg lista. "Jedini koga koristim." On se obrati Džou: "Pitam se da, li nam je potreban, možda bi trebalo da ga zamenimo za još jednog telepatu, što ih je više, tim bolje." "Moramo se obezbediti od svega", reče Džo. "S obzirom na to da ne znamo u šta se upuštamo." "Valjda je tako." Ransiter klimnu. "U redu, Sami Mundo." Jedan mladić mlohava nosa, u maksihaljini, premalene glave koja je ličila na lubenicu, diže ruku jednim grčevitim, drhtavim pokretom nalik na tik; kao da je anemično telo to učinilo samo od sebe, pomisli Džo. Ovu osobu je poznavao. Mundo je izgledao mnogo godina mlađi od svog hronološkog doba; njegov fizički i duhovni razvoj davno je prestao. Tehnički, Mundo je imao inteligenciju jednog rakuna; umeo je da hoda, jede, i da se sam kupa, pa čak - donekle - i da govori. Njegova antitelepatska sposobnost, međutim, bila je znatna. Jednom je sam potpuno isključio S. Doula Melipouna; kućni magazin preduzeća trubio je o tome, mesecima. "Oh, da", reče Ransiter. "I tako, stižemo do Vendi Rajt." Kao i uvek kada bi mu se ukazala prilika, Džo je uputio jedan dugačak, podmukli pogled devojci koja bi mu, da je u tome imao uspeha, postala ljubavnica ili, još bolje, žena. Izgledala je neverovatno da je Vendi Rajt sazdana od krvi i unutrašnjih organa kao sav ostali svet. U njenoj blizini on se osećao kao badžasti, masni, oznojeni, neobrazovani vetropir kome krče creva i šišti mu iz grudi. Pored nje postajao je svestan telesnih mehanizama koji su ga održavali u životu; mašinski park u njemu, cevi i ventili, kompresori i ventilatorski remeni morali su da hukću na beznadežnom zadatku, poslu koji je unapred bio osuđen na propast. Gledajući njeno lice, otkrivao je da se njegovo sopstveno sastoji od drečave maske; njeno telo teralo ga je da se oseća kao najprostija igračka na navijanje. Sve njene boje imale su tu osobinu da deluju tanano, kao da su posredno obasjane. Njene oči, ti zeleni, kotrljajući kamenovi, na sve

su gledale ravnodušno; u njima nikada nije opazio ni strah, ni odvratnost, ni prezir. Što je videla, ona je prihvatila. Naoko je uglavnom bila mirna. Ali povrh toga činilo mu se da je postojana, bezbrižna i hladnokrvna, imuna na umor i napore, fizičke bolesti i malaksalost. Verovatno je imala dvadeset pet-šest godina, ali nije mogao da je zamisli mlađu, a zasigurno nikada neće izgledati ni, starija. Za tako šta odveć dobro je gospodarila sobom i spoljašnjom stvarnošću. "Ovde sam", reče Vendi s blagim spokojstvom. Ransiter klimnu. "U redu; ostaje Fred Zafski." Upro je pogled u mlitavog, nogatog, sredovečnog tipa neprirodna izgleda, kose prilepljene uz glavu, nečiste kože i s neobično istaknutom Adamovom jabučicom - odevenog za ovu priliku u udobnu odeždu boje pavijanove stražnjice. "To mora da ste vi." "Tako je", potvrdi Zafski i zakikota. se. "Šta kažete na to?" "Bože", reče Ransiter, odmahnuvši glavom. "Pa, morali smo sigurnosti radi da uvrstimo jednog antiparakinetičara, a to ste vi." Bacio je dokumenta i pogledom potražio svoju zelenu cigaru. Zatim se obratio Džou: "To je grupa, plus vi i ja. Ima li nekih promena koje biste rado izvršili u poslednjem trenutku?" "Ja sam zadovoljan", reče Džo. "Vi smatrate da je ova družina inercijalaca najbolja kombinacija za koju smo mogli da se odlučimo?" Ransiter ga je napregnuto gledao. "Da", reče Džo. "I dovoljno je dobra da se uhvati ukoštac s Holisovim psihicima?" "Da", reče Džo. Ali znao je da nije tako. Nije to bilo nešto na šta je mogao da ukaže prstom. I jamačno se nije zasnivalo na razumu. Potencijalno, kapacitet protivpolja jedanaest inercijalaca morao se smatrati ogromnim. Pa ipak... "Gospodine Čipe, možete li da mi posvetite jedan trenutak?" Gospodin Apostos, ćelav i bradat, čije su pantalone od zlatnog lamea svetlucale, uhvati Džoa Čipa za mišicu. "Mogu li s vama da popričam o doživljaju koji sam imao kasno prošle noći? Izgleda da sam u hipnagoškom stanju kontaktirao s jednim ili možda dvojicom pripadnika ekipe gospodina Holisa - telepatom koji očigledno operiše u sadejstvu s jednim prekogom. Mislite li da to treba da kažem gospodinu Ransiteru? Je li to važno?" Džo Čip u nedoumici pogleda Ransitera. Dok je sedeo na otmenoj, omiljenoj stolici i pokušavao da ponavo pripali novu havanu, Ransiter je izgledao strahovito umoran; rese na njegovom licu bile su oklembesene. "Ne", reče Džo. "Manite to." "Dame i gaspodo", reče Ransiter glasom koji je nadjačao opštu

galamu. "Sada polazimo na Lunu, vas jedanaest inercijalaca, Džo Čip, ja i zastupnik naše mušterije, Zoe Virt; ukupno, dakle, četrnaestoro. Poslužit ćemo se sopstvenim brodom." On izvadi okrugli, zlatni, anahronični džepni sat i pažljivo ga osmotri. "Tri i trideset. Pratifol II startovaće sa glavnog krovnog uzletišta u četiri." Naglo je spustio poklopac na satu i vratio ga u džep svilene ešarpe. "Pa, Džo, eto nas zajedno, u dobru i u zlu. Žalim što nemamo kućnog prekoga koji bi za nas bacio pogled u budućnost", reče on. I njegovo lice i ton njegovog glasa bili su klonuli od brige i strepnji, neotklonjivog bremena odgovornosti i godina.

6.

Želeli smo da vam pružimo neuporedivo brijanje. Rekli smo, vreme je da se licu muškarca posveti malo više ljubavi. Rekli smo, s Ubikovim samonavijajućim, beskonačnim nožićem, prevučenim švedskim hromom, svršeno je s danima greb-greb brijanja. Zato probajte Ubik. I predajte se ljubavi. Pažnja: koristiti samo prema uputstvu. I uz mere predostrožnosti...

"Dobro došli na Lunu", reče Zoe Virt vedra, veselih očiju, uveličanih trouglastim naočarima s crvenim okvirom. "Preko mene, gospodin Huard pozdravlja sve i svakoga od vas, a naročito gospodina Glena Ransitera, što nam je stavio na raspolaganje svoju arganizaciju - i posebno vas, narode. Ovaj podpovršinski hotelski apartman, koji je dekorisala umetnički obdarena sestra gospodina Huarda, Lada, udaljen je samo tri stotine metara u pravoj liniji od industrijskih i naučnoistraživačkih objekata, u koje su, kako veruje gospodin Huard, ubačeni neprijatelji. Vaše kolektivno prisustvo u ovoj sobi, prema tome, trebalo bi već da ometa psioničke sposobnosti Holisovih agenata, a ta pomisao nam je svima ugodna." Načinila je pauzu i obuhvatila ih pogledom. "Ima li nekih pitanja?" Baratajući oko svoje opreme za ispitivanje, Džo Čip se nije osvrtao na nju; uprkos izričitom uslovu njihove mušterije, nameravao je da izmeri okolno psioničko polje. Tokom jednočasovnog putovanja sa Zemlje da te odluke došli su on i Glen Ransiter. "Ja imam jedno pitanje", reče Fred Zafski, podigavši ruku. Zatim se zakikota: "Gde je kupatilo?" "Svako od vas dobiće minujaturnu kartu na kojoj će to biti naznačeno", reče Zoe Virt. Klimnula je bezbojnoj pomoćnici, koja je počela da deli šarene i sjajne papirne karte. "Ovaj apartman opremljen je kuhinjom u kojoj su svi uređaji besplatni, odnosno ne stavljaju se u pogon kovanim novcem", nastavi ona. "Očigledno, vlasnik se izložio grdnom trošku prilikom izgradnje ove stambene jedinice; dovoljno prostrane za dvadeset osoba, koja pored ostalog, raspolaže autonomnim sistemom za ciklično obnavljanje vazduha, grejanjem i vodom, neobično raznavrsnom zalihom hrane, kao i

internim televizijskim sistemom i haj-faj polifonijskim gramofonskim ozvučenjem - ova dva poslednja sredstva ipak se, za razliku od kuhinje, stavljaju u pogon pomoću novčića. Da bi vam se pomoglo u korišćenju ovih sredstava za rekreaciju, u sobi za razonodu postavljen je automat za sitninu." "Na mojoj karti vidi se samo devet spavaćih saba", reče Al Hamond.

"U svakoj sobi nalaze se po dva ležaja vojnog tipa", reče Zoe Virt. "Dakle ukupno osamaest postelja. Uz to, ima pet bračnih kreveta, što će onima od vas koji žele da spavaju zajedno olakšati boravak ovde." "Ja imam jedno pravilo o skupnom spavanju mojih službenika", reče Ransiter razdražljivo. "Za ili protiv?" upita Zoe Virt. "Protiv." Ransiter zgužva svoju kartu i baci je na metalni, zagrejani pod. "Nisam navikao da mi se kaže..." "Ali vi nećete ostati ovde, gospodine Ransitere", istače gospođica Virt. "Zar se ne vraćate na Zemlju čim vaši službenici počnu da obavljaju svoje zadatke?" Osmehnula mu se svojim profesionalnim osmehom. Ransiter se obrati Džou Čipu: "Imate li ma kakve očitane podatke psi-polja?" "Prvo moram da dobijem očitavanje prativpolja koje proizvode naši inercijalci", reče Džo. "To je trebalo da uradite na putu," reče Ransiter. "Da li vi to pokušavate da vršite merenja?" budno se raspita gospođica Virt. "Gospodin Hauard se tome izričito protivio, kao što sam objasnila." "Ipak ćemo obaviti to očitavanje", reče Ransiter. "Gospodin Hauard..." "To se Stentona Mika ne tiče", reče joj Ransiter. Gospođica Virt obrati se svojoj bezbojnoj pomoćnici: "Da li biste pozvali gospodina Mika da siđe ovamo, molim vas?" Pomoćnica odjuri u pravcu skupine liftova. "Gospodin Mik će vam sam to pokazati", reče gospođica Virt Ransiteru. "U međuvremenu, preklinjem vas, ne preduzimajte ništa; najlepše vas molim da sačekate dak se on ne pojavi." "Sada imam očitavanje", reče Džo Ransiteru, "našeg sopstvenog polja. Veoma je visoko." Verovatno zbog Pat, zaključio je. "Mnogo više nego što sam očekivao", reče on. Zašto su se toliko uzrujali zbog našeg očitavanja? - razmišljao je. Sada više nije u pitanju vremenski faktor; naši inercijalci su ovde i rade. "Ima li ormana u kome bismo mogli da sklonimo svoju odeću?" upita Tipi Džekson. "Ja bih raspakovala prtljag." "Svaka soba ima veliki orman kojim, se rukuje pamoću kovanog novca", reče

gospođica Virt. "A da vam pomognemo da počnete..." Ona izvadi veliku plastičnu kesu. "Evo na pokon zalihe kovanog novca." predala je Džonu Ildu smotuljke s novčićima od deset, pet i dvadeset pet centi. "Da li biste ovo razdelili na jednake delove? Mali znak dobre volje gospodina Mika." "Postoji li u ovoj naseobini neka bolničarka ili lekar?" upita Edi Dorn. "Kad naporno radim, ponekad dobijem psihosomatski kožni osip; mast na bazi kortizona obično mi pomaže, ali u žurbi zaboravila sam da je ponesem." "Industrijske i naučnoistraživačke ustanove koje se nalaze pored ovih stambenih prostorija imaju u pripravnosti nekoliko lekara, a uz to postoji malo bolničko odeljenje s ležajevima za bolesnike", reče gaspođica Virt. "Na kovani novac?" upita Sami Mundo. "Sva naša medicinska pomoć je besplatna", reče gaspođica Virt. "Ali teret dokazivanja da je stvarno bolestan pada na pleća navodnog pacijenta. Bilo kako bilo, ovi automati za izdavanje lekova stavljaju se u pogon novcem", dodade ona. "U vezi s tim, napomenula bih da ćete u sobi za razonodu ovog boravišta naći automat za izdavanje sredstava za umirenje. Osim toga, ako zaželite, verovatno možemo da prebacimo iz susednih ustanova jedan autobus za izdavanje stimulativnih sredstava." "A kako stoji stvar s halucinogenim drogama?" upita Frančeska Speniš. "Kad radim, postižem bolji učinak ako mogu da dobijem neku psihodeličnu drogu na bazi ergolmetrina; to mi omogućuje da stvarno vidim s kim imam posla, a smatram da to pomaže." "Naš gospodin Mik ne odobrava halucinogene agense na bazi ergometrina", reče gaspođica Virt. "Uveren je da su škodljivi za jetru. Ako ste neke poneli sa sobom, slobodni ste da ih koristite. Ali nećete ih dobiti iz automata za izbacivanje, mada ih, koliko mi je poznato, imamo." "A otkad su vam to potrebne psihodelične droge da biste halucinirali?" obrati se Don Deni Frančeski Speniš. "Ceo vaš život je jedna halucinacija u budnom stanju." Razobličena, Frančeska reče: "Preksinoć sam imala osobito upečatljivo otkrovenje." "Nisam iznenađen" reče Don Deni. "Sijaset prekognitivaca i telepata spustilo se lestvama ispredenim od najfinije kudelje do balkona iza mog prozora. Rastvorili su zid da naprave prolaz i pojavili se oko moje postelje gde su me probudili svojim brbljanjem. Besedili su poeziju i setnu prozu iz starodrevnih knjiga, što me je ushitilo; izgledali su tako..." Tražila je reč. "Svetlucavi.

Jedan od njih koji je sebe nazivao Bilom..." "Čekajte malo", reče Tito Apostos, "I ja sam imao takav san." Okrenuo se ka Džou. "Sećate se, kazao sam vam baš uoči odlaska sa Zemlje." Njegove ruke su se uzbuđeno grčile. "Zar nisam?" "I ja sam to sanjala", reče Tipi Džekson. "Bil i Mat. Rekli su da će me udesiti." Lice koje se naglo iskrivilo i natuštilo, Ransiter reče Džou: "Trebalo je da me obavestite o tome." "U to vreme", reče Džo, "vi..." On odustade. "Izgledali ste umorni. Imali ste na umu druge stvari." "To nije bio san", reče Frančeska oštro. "Bilo je to pravo otkrovenje. Umem da uočim razliku." "Dabome da umete, Fransi", reče Don Deni i namignu Džou. "I ja sam imao jedan san", reče Džon Ild. "Ali o kolima na vazдушnom jastuku. Pamtio sam brojeve njihovih registarskih tablica. Upamtio sam šezdeset pet i još ih se sećam. Želite li da ih čujete?" "Žao mi je, Glene", reče Džo Čip Ransiteru. "Mislio sam da je to doživeo samo Apostos; nisam znao za ostale. Ja..." Šum vrata lifta koja su skliznula u stranu naterao ga je da učuti; on i ostali okrenuli su se da pogledaju. Pupavog trbuha, zdepast i debelih nogu, Stenton. Mik zapuca ka njima. Nosio je biciklističke pantalone boje fuksije, ružičaste papuče od jakovog krzna, bluzu od zmijske kože bez rukava i ukrasnu traku u sedo obojenoj kosi do pojasa. Njegov nos, pomisli Džo, liči na gumenu krušku sirene nekog taksija u Nju Delhiju, tako je mek i elastičan. I upadljiv. Najupadljiviji nos koji sam ikada video, zaključa on. "Zdravo da ste, svi vi vrhunski antipsihici", reče Stenton Mik, ulizički šireći ruke u znak pozdrava. "Istrebljivači su tu - pod tim podrazumevam vas." Glas mu sadrži neku skičavu, prodornu, uškopljeničku žicu, neprijatan zvuk kakav bi čovek očekivao od roja metalnih pčela, pomisli Džo Čip. "Kuga u vidu raznoraznog psioničkog ološa udarila je na bezazleni, ljubazni, spokojni svet Stentona Mika. Kakav je to dan bio za nas u Mikvilu - kako mi ovde nazivamo naše dražesno i slatko lunarno naselje. Vi ste, razume se, već počeli da radite, kao što sam unapred znao. Jer, u svojoj struci vi ste bez premca, što je jasno svakome čim se pomene Ransiterovo udruženje. Ja sam ushićen vašom delatnošću s jednim malim izuzetkom, a to je što primećujem vašeg tehničara kako tamo preko zvecka svojom opremom. Tehničaru, imate li što protiv da me gledate dok vam se obraćam?" Džo isključa svoje pangrafe i merne instrumente i prekide dovod energije. "Da li mi

sada poklanjate pažnju?" upita ga Stenton Mik. "Da", reče Džo. "Ostavite Opremu uključenu", naredi Ransiter. "Vi ne radite za gaspodina Mika; radite za mene." "Nije važno", reče mu Džo. "Već sam dobio očitavanja psioničkog polja stvorenog u okolini." Obavio je svoj posao. Stentan Mik bio je suviše spor da ga preduhitri. "Kolika je veličina njihovog polja?" upita ga Ransiter. "Nema polja", reče Džo. "Naši inercijalci ga neutrališu? Naše protivpolje je veće?" "Ne", reče Džo. "Kao što rekoh: nema psioničkog polja bilo koje vrste u dometu moje opreme. Registrovao sam naše sopstveno polje, tako da nema sumnje da instrument funkcioniše; smatram da je fidbek pravilan. Mi proizvodimo 2000 blr jedinica uz odstupanje najviše do 2100 svakih nekoliko minuta. To će se, verovatno, postupno pojačavati; kad naši inercijalci budu dejstvovali udruženim snagama, recimo dvanaest časova, vrednost može da dostigne i..." "Ne razumem", reče Ransiter. Svi inercijalci sada su se okupili oko Džoa Čipa; Don Deni diže jednu traku koju je izbacio poligraf, pregleda nekolebljivu liniju, a onda dade traku Tipi Džekson. Jedno za drugim, ostali inercijalci ćutke je pogledaše, a zatim upraviše poglede ka Ransiteru. Ransiter se obrati Stentonu Miku: "Odakle vam pomisao da su se psihici infiltrirali u vaše operacije ovde na Luni? I zašto niste želeli da obavimo naša uobičajena ispitivanja? Jeste li znali da ćemo dobiti ovaj rezultat?" "Očigledno, znao je", reče Džo Čip. Bio je siguran u to. Nagla, uzrujana aktivnost odrazi se na Ransiterovom licu; zaustio je da se obrati Stentonu Miku, a onda se predomislio i tihim glasom rekao Džou: "Vratimo se na Zemlju; odvedimo smesta naše inercijalce odavde. Džo, pakupite svu tu svoju gvožđuriju na jednu gomilu; lično ću vam pomoći da je ukrcate u brod ako bude trebalo - bilo kako bilo, želim da se izgubim odavde zajedno sa svima vama." Još jednom se okrenuo ka Miku, lica naduvena od srdžbe, i zausti da nešto kaže... Pisnuvši svojim glasom metalnog insekta, Stenton Mik otplovi ka tavanici sobe ispruženih, raširenih i ukočenih ruku. "Gospodine Ransitere, ne dopustite da vam talamus poništi odluke moždane kore. Ovaj slučaj zahteva razboritost, ne žurbu; umirite svoje ljude i dajte da se okupimo svi zajedno u pokušaju da se uzajamno sporazumemo." Njegovo okruglo, živopisno telo skakutalo je gore-dole i obrtalo se sporo po poprečnoj osi rotacije, tako da su mu se sada noge, a ne glava pružale u

pravcu Ransitera. "Slušao sam o ovome", reče Ransitar Džou. "To je samouništavajuća humanoidna bomba. Pomozite mi da sve izvedem odavde. Upravo je proradio njen sistem automatske kamande i zato leti na gore." Bomba je eksplodirala. Nabujavši u oblacima neugodnog mirisa, dim stade da prijanja uz popucale zidove i pod, da se sleže i pokriva senkom priliku koja je ležala ničice i trzala se kod nogu Džoa Čipa. Don Deni je vikao Džou na uho: "Ubili su Ransitera, gospodine Čipe. To je gospodin Ransiter." Mucao je od uzbuđenja. "I koga još?" reče Džo Čip nerazgovetno, boreći se za dah; ljuti dim stezao mu je grudi. Glava mu je ječala od udarnog dejstva bombe; osetivši da mu niz vrat curi nešto toplo, ustanovio je da ga je ranio neki leteći okrajak. Vendi Rajt reče nerazgovetno, mada je bila sasvim blizu: "Mislim da su svi ostali povređeni, ali živi." Sagnuvši se pored Ransitera, Edi Dorn upita: "Možemo li dovesti jednog animatora od Reja Holisa?" Lice joj je izgledalo snuždeno i bledo. "Ne", reče Džo; on se takođe sagnuo. "Niste u pravu", obratio se Donu Deniju. "Nije mrtav." Ali na iskrivljenom podu Ransiter je ležao na samrti. Za dva-tri minuta tvrdnja Dona Denija biće, tačna. "Slušajte me svi", reče Džo glasno. "Pošto je gospodin Ransiter ranjen, sada ja preuzimam komandu - bar privremeno dok se ne vratimo na Zemlju." "Pod pretpostavkom da se uopšte vratimo", reče Al Hamond. Presavijenom maramicom lako je dodirivao duboku posekotinu iznad desnog oka. "Koliko vas ima ručno oružje?" upita Džo. Ne odgovorivši mu, inercijalci su nastavili da tumaraju po prostoriji. "Znam da je to protiv pravila Društva, ali znam i to da ga neki od vas nose", reče Džo. "Zaboravite da je to nedozvoljeno. Zaboravite sve šta ste naučili u vezi s nošenjem oružja inercijalaca kad su na dužnosti." Posle nekog vremena Tipi Džekson reče: "Moje je sa mojim stvarima. U drugoj sobi." "Moje je ovde sa mnom", reče Tito Apostos; u desnoj ruci već je držao staromodni pištolj s olovnim zrnima. "Ako imate oružje, ono se nalazi u drugoj sobi gde ste ostavili svoje stvari, donesite ga", reče Džo. Šest inercijalaca krenu ka vratima. Džo se obrati Alu Hamondu i Vendi Rajt, koji su ostali: "Moramo smestiti Ransitera u hladno pakovanje." "Oprema za hladno pakovanje postoji na brodu", reče Al Hamond. "Onda ćemo ga preneti tamo", reče Džo. "Hamonde, uhvatite ga za jedan kraj, a ja ću dići drugi. Apostose, vi idite ispred nas i ustrelite svakog

Holisovog službenika koji pokušava da nas zaustavi." Džon Ild, koji se iz susedne sobe vratio sa laserskom cevi, reče: "Mislite da je Holis ovde s gospodinom Mikom?" "S njim", reče Džo, "ili sam. Moguće je da uopšte nismo imali posla s Mikom; moguće je da je to otpočetak bio Holis." Zapanjujuće je to, što eksplozija humanoidne bombe nije pobila i nas ostale, pomisli on. Upitao se šta je sa Zoe Virt. Očigledno, izašla je pre detonacije; nije bilo ni traga od nje. Zanima me kakva je bila njena reakcija kada je otkrila da nije radila za Stentona Mika, da nas je njen poslodavac - njen pravi poslodavac - angažovao, doveo nas ovamo zato da bi nas likvidirao. Verovatno će morati da ubiju i nju. Za svaki slučaj. Ona im, izvesno, više neće biti od koristi; biće, štaviše, svedok onoga što se desilo. Ostali inercijalci su se vratili, sada naoružani; čekali su da im Džo kaže šta će i kako će. S obzirom na situaciju u kojoj su se nalazili, jedanaest inercijalaca delovalo je umereno prisebno. "Ako smognemo da Ransitera brzo smestimo u hladno pakovanje", počeo Džo da objašnjava dok su Al Hamond i on nosili ka liftovima svog naizgled umirućeg poslodavca, "on i dalje može da upravlja firmom, kao što to čini njegova žena." Laktom je pritisnuo dugme lifta. "Izgledi da lift dođe zaista su minimalni", reče on. "Verovatno su u času eksplozije prekinuli svaki dovod energije." Lift se ipak pojavio. Al Hamond i on žurno su uneli Ransitera u kabinu. "Troje od vas koji imaju oružje neka pođu s nama", reče Džo. "Ostali..." "Do đavola s tim", reče Sami Mundo. "Ne želimo da visimo ovde dole i čekamo da se lift vrati. Može nikad da se ne vrati." On stupi napred, lica zgrčena od panike. "Ransiter ide prvi", reče Džo oštro. Dotakao je dugme i vrata su se zatvorila, ogrativši njega, Ala Hamomda, Tita Apostosa, Vendi Rajt, Dona Denija i - Glenu Ransitera. "Nije bilo drugog načina", rekao im je, dok se lift peo. "A uz to, ako Holisovi ljudi čekaju, bićemo prvi na udaru. Osim, što verovatno ne očekuju da budemo naoružani." "Trebalo bi da je tako", dabaci Don Deni. "Pogledajte je li već mrtav", reče Džo Titu Apostosu. Apostos se sagnu i pregleda nepomično telo. "Oseća se slabo disanje", reče on, malo kasnije. "Dakle, još ima izgleda." "Da, ima izgleda", reče Džo. Osećao se fizički i psihički obamro još od eksplozije; bilo mu je hladno i trnuo je, a izgledalo je da su mu i bubne opne oštećene. Kad se već jednom vratimo u naš brod, razmišljao je, čim smestimo Ransitera u hladno

pakovanje, možemo poslati poziv za pomoć u Njujork, svakome u Firmi. Štaviše, svim smotrenim organizacijama. Ako ne uspemo da uzletimo, oni mogu doći po nas. Ali, u stvarnosti, to neće ići. Jer, dok bi neko iz Društva stigao na Lunu, svako ko bi ostao zarobljen ispod površine, u oknu lifta ili na brodu, bio bi mrtav. Znači, pravu priliku nisu imali. "Mogli ste da pustite više njih u lift", reče Tito Apostos. "Mogli smo da uguramo preostale žene." Prostrelio je Džoa optužujućim pogledom, pri čemu su mu se ruke uzrujano tresle. "Mi ćemo biti izloženi pogubnom udaru nego oni", reče Džo. "Holis će očekivati da se oni koji su preživeli eksploziju posluže liftom, kao što smo i uradili. Verovatno su zato ostavili električnu energiju. Znajuju da moramo da se vratimo na brod." "To ste nam već kazali, Džo", reče Vendi Rajt. "Pokušavam da razložno objasnim ona što radim", reče on. "I zašto sam ostale ostavio tamo dole." "A šta je s talentom one nove devojke?" upita Vendi. "One natmurene crнке prezrivoг držanja; Pat, kako li beše. Mogli ste je naterati da se vrati u prošlost pre Ransiterovog ranjavanja; ona je mogla da promeni sve ovo, Zar ste zaboravili njenu sposobnost?" "Da", reče Džo energično. I jeste, u onom bezglavom, zadimljenom haosu. "Hajde da se vratimo dole", predloži Tito Apostos. "Kao što kažete, Holisavi ljudi čekaće nas na površini; kao što rekoste, mi smo u većoj opasnosti od..." "Na površini smo", reče Don Deni. "Lift se zaustavlja." Bled i ukočen, bojažljivo je olizao usne kada su vrata automatski skliznula u stranu. Našli su se pred pokretnim pločnikom koji je vodio naviše u jednu halu na čijem se kraju, iza vazdušnih membranskih vrata, moglo razaznati podnožje njihovog okomitog broda. Onakvog kakvog su ga ostavili. I niko nije stajao između njega i njih. Čudno, pomisli Džo Čip. Zar su bili toliko sigurni da će nas eksplozija humanoidne bombe sve pobiti? Nešto je moralo poći naopako u njihovom planu, prvo prilikom same detonacije, zatim kada su ostavili električnu energiju - i sada, ovaj prazni hodnik. "Mislim da im je činjenica da je bomba odletela do tavanice pomrsila račun", reče Don Deni, dok su Al Hamond i Džo prenosili Ransitera iz lifta na pokretni pločnik. "Izgleda da je bila rasprskavajućeg tipa i veći deo sitne parčadi pogodio je zidove iznad naših glava. Mislim da im nije bilo ni na kraj pameti da bi neko od nas mogao da preživi; biće da su zato ostavili električnu energiju." "Pa, onda hvala bogu što je lebdela", reče Vendi Rajt. "Bože mili, što

je zima. Mora da je bomba izbacila iz stroja sistem grejanja." Ona je primetno drhtala. Pokretni pločnik nosio ih je napred toliko sporo da je to kidalo živce; Džou se činilo da je prošlo pet ili više minuta dok ih pločnik nije izbacio pred dvostepena vazdušnomembranska vrata. Na neki način činila mu se da je ovo napredavanje puževskom brzinom najgore od svega što se desilo, kao da je to Holis hotimice udesio. "Čekajte!" doviknu jedan glas iza njih; razlegli su se koraci, a Tito Apostos se okrenu, podiže oružje, ali ga spusti. "To su ostali", reče Don Deni Džou koji nije mogao da se osvrne; on i Al Hamond počeli su da manevrišu Ransiterovim telom kroz zapetljani sistem vazdušno-membranskih vrata. "Svi su tamo; u redu je." Mahnuo im je oružjem. "Hodite!" Spojni plastični tunel još je povezivao njihov brod s halom; Džo oslušnu karakterističnu, muklu škripu pod njihovim nogama i zapita se: hoće li nas pustiti da odemo? Ili nas čekaju u brodu? Kao da se neka demonska sila igra sa nama, pušta nas da bežimo i da ceptimo poput miševa kojima je izvađen mozak. Mi je uveseljavamo. Naši napori je zabavljaju. I baš kada budemo nadomak cilja, njena pesnica spustiće se na nas, a potom će baciti naše zgnječene ostatke, kao i Ransiterove, na ovaj spori, pokretni pod. "Deni", reče on. "Vi prvi uđite u brod. Proverite da li nas čekaju." "Šta ako su tamo?" upita Deni. "Onda se vratite i kažite nam to, pa ćemo se predati", reče Džo sarkastično. "A oni će nas sve lepo poubijati." "Zamolite Pat... ili kako se već zvaše... da upotrebi svoju sposobnost", reče Vendi Rajt. Glas joj je blo tih, ali energičan. "Molim vas, Džo." "Da pokušamo da uđemo u brod", reče Tito Apostos. "Ne svida mi se ta devojka. Nemam poverenja u njen talenat." "Vi ne razulmete ni nju ni njega", reče Džo. Gledao je kako mršavi, maleni Don Deni hita kroz tunel, petlja oko uređaja za uključivanje, koji je neposredno kontrolisao ulazni otvor na boku broda, a zatim iščezava unutra. "Nikada se neće vratiti", rekao je, brekćući; činilo mu se da je Glen Ransiter otežao; jedva ga je držao. "Hajde da ovde spustimo Ransitera", obrati se Alu Hamondu. Zajedno, njih dvojica položila su Ransitera na pod tunela. "Za jednog starca je težak", primeti Džo i ponovo se uspravi. Zatim reče Vendi: "Razgovaraću s Pat." Ostali su ih sada sustigli; svi su se uzrujamo tiskali u spojnom tunelu. "Kakav fijasko", huknu on. "Umesto velikog podviga kome smo se nadali. Nikad se ne zna. Holis nas je ovog puta zbilja udesio." Jednim

pokretom dozvao je Pat. Lice joj je bilo umrljano, a bluza od sintetike, bez rukava, poderana; mogla se videti elastična traka koja joj je - po trenutnoj modi - stezala grudi; na traci su bili reljefno odštampani bledoružičasti krinovi a, bez nekog logičnog razloga, njegov duh registrovao je opažaj tog nefunkcionalnog, nebitnog podatka. "Čuj", reče joj on, spustivši joj ruku na rame i pogledavši je u oči; ona mirno uzvratila njegov netremični pogled. "Možeš li da se vratiš? U vreme pre detonacije bombe? I da oživiš Glenu Ransitera?" "Sada je prekasno", reče Pat. "Zašto?" "Eto tako. Proteklo je suviše vremena. Morala sam to odmah da uradim." "Zašto niste?" upita Vendi Rajt, neprijateljski. Pat okreće ka njoj svoj ukočeni pogled. "Jeste li vi mislili na to? Ako jeste, niste to rekli. Niko nije rekao," "Vi, dakle, ne osećate nikakvu odgovornost za Ransiterovu smrt", reče Vendi. "Mada ste svojim talentom mogli da je sprečite." Pat se nasmeja. Don Deni se vratio iz broda i reče: "Prazan je." "U redu", reče Džo i jednim pokretom ruke dozva Ala Hamonda. "Prenesimo ga na brod u hladno pakovanje." On i Al još jednom su podigli kruto telo, prilično otežalo; nastavili su s njim u brod; inercijalci su se tiskali i gurali oko njih, željni utočišta; osećao je čisto fizičku emanaciju njihovog straha, polje koje ih je okruživalo - uključujući i njega samog. Mogućnost da odista živi napuste Lunu povećala je - umesto da smanji - njihovu spremnost na sve; sasvim je nestalo one tupe rezignacije. "Gde je ključ?" upita Džon Ild na uho Džoa, dok su Al Hamond i on ošamućeno posrtali ka komori za hladno pakovanje. Povukao je Džoa za ruku. "Ključ, gospodine Čipe." "Ključ sistema za paljenje", objasni Al Hamond. "Za brod. Mora da je kod Ransitera; uzmite ga pre nego što ga ubacim u hladno pakovanje, jer posle nećemo moći da ga dotaknemo." Prekopavši brojne Ransiterave džepove Džo nađe jednu kožnu futrolu s ključevima i dodade je Džonu Ildu. "Sada valjda možemo da ga smestimo u hladno pakovanje?" upitao je s neobuzdanim gnevom. "Hajde, Hamonde, za boga miloga, pomozite mi da ga turimo u pakovanje." Ali nismo bili dovoljno brzi, rekao je sebi. Sve je svršeno. Omanuli smo. Pa, pomisli on umorno, tako to biva. Zagrmjevši, startne rakete proradiše; brod se tresao, dok su četiri inercijalca kolebljivo sarađivala na zadatku programiranja kompjuterizovanih komandnih receptora. Zašto nas puštaju da

odemo? - upita se Džo, dok su on i Al Hamond dizali Ransiterovo, beživotno - ili prividno beživotno telo u okomiti položaj u komori za hladno pakovanje, koja se pružala celom visinom od poda do tavanice; automatske spojnice zatvorile su se oko Ransiterovih bedara i ramena pridržavajući ga, a za to vreme studen koja je treperila tobožnjim sopstvenim životom caklila se i svetlela, zaslepljujući Džoa Čipa i Ala Hamonda. "Ja to ne razumem", reče on. "Zabrljali su", reče Hamond. "Uz bombu nisu imali nikakav rezervni plan. Kao zaverenici koji su bombom pokušali da ubiju Hitlera; kada sa videli eksploziju koja je potresla bunker, svi su pretpostavili..." "Izađimo iz ove komore pre nego što nas hladnoća ubije", reče Džo. Gurnuo je Hamonda ispred sebe; kada su se našli napolju, njih dvojica su zajedničkim snagama okrenula točak za zabavljanje u osiguravajući položaj. "Bože, kakvo osećanje", reče on. "Sama pomisao da ovakva sila može da održi život. Makar takav." Fransi Speniš, osmuđenih dugih pletenica, zaustavi ga kada se uputio u prednji deo broda. "Postoji li neka linija veze u hladnom pakovanju?" upita ona. "Možemo li sada da se posavetujemo sa gospodinom Ransiterom?" "Nema savetovanja", reče Džo, tresući glavom. "Nema naglavnog telefona, nema mikrofona. Nema protofazona. Nema poluživota. Nema ničega dok se ne vratimo na Zemlju i prebacimo ga u neki moratorijum." "Kako onda možemo znati da smo ga dovoljno brzo zaledili?" upita Don Deni. "Ne možemo nikako", reče Džo. "Možda mu je mozak oštećen", reče Sami Mundo iskeženo. I zakikota se. "Tako je", reče Džo. "Možda nikada nećemo ponovo čuti glas i misli Glena Ransitera. Možda ćemo morati da upravljamo Ransiterovim Udruženjem bez njega. Možda ćemo zavisiti od onoga što je ostalo od Ele; možda ćemo morati da preselimo našu upravu uz Moratorijum Voljene Braće u Cirihiu i delovati odande." Spustio se na jedno sedište u hodniku, odakle je mogao da gleda četiri inercijalca kako se prepiru oko pravilnog postupka za upravljanje brodom. Kao mesečar, potpuno ophrvan umrtvljenim, dosadnim bolom od potresa, izvadio je jednu iskrivljenu cigaretu i pripalio je. Cigaretu, suva i bajata, prelomi se kada je pokušao da je drži između prstiju. Čudno, pomisli on. "Eksplozija bombe", reče Al Hamond, koji je to primetio. "Vrelina." "Jesmo li od toga ostareli?" upita Vendi iza Hamondovih leđa; obišla

ga je i sela pored Džoa. "Osećam se stara. Jesam stara; vaše paklo cigareta je staro; svi smo stari, od danas, zbog onog što se desilo. Za nas je to bio dan kao nijedan drugi." Uz dramatičnu plimu energije brod se digao s površine Lune, besmisleno ponevši sa sobom plastični spojni tunel.

7.

Doterajte ružne površine u svom domaćinstvu novim čudotvornim Ubikom, lako nanošljivom ekstra-sjajnom, neprijemčivom, plastičnom prevlakom. Apsolutno neškodljiva ako se koristi prema uputstvu. Spasava od beskrajnog ribanja i glatko vas izbavlja iz kuhinje!

"Naš najbolji potez", reče Džo Čip, "izgleda da je ovaj. Sletećemo u Cirihi." On diže mikrotalasni audiofon, kojim je bio snabdeven Ransiterov skupi, dobro opremljeni brod, i odabra regionalni kod za Švajcarsku. "Time, što ćemo ga smestiti u isti moratorijum s Elom, moći ćemo istovremeno da tražimo savet od oboje; mogu ih spojiti elektronski da funkcionišu unisono." "Protofazonski", ispravi ga Don Deni. "Zna li iko od vas ime upravnika Moratorijuma Voljene Braće?" upita Džo. "Herbert i još nekako", reče Tipi Džekson. "Neko nemačko ime." Zrelo razmislivši, Vendi Rajt reče: "Herbert Šenhajt fon Fogelzarg. Sećam se toga, jer mi je gospodin Ransiter jednom rekao da prezime znači 'lepota ptičijeg pojenja'. To je ime kakvo bih i sama poželela. Sećam se da sam tada tako mislila." "Možete se udati za njega", reče Tito Apostos. "Ja ću se udati za Džoa Čipa", reče Vendi s detinjom ozbiljnošću setnim, introspektivnim glasom. "Oh?" reče Pat Konli. Njene crne oči pune ognja najednom zasjaše. "Zaista?" "Možete li i to da izmenite?" upita Vendi. "Svojim talentom?" "Ja živim s Džoom", reče Pat. "Ja sam mu ljubavnica. Prema našem sporazumu ja plaćam njegove račune. Jutros sam platila njegovim kućnim vratima da ga puste napolje. Bez mene, on bi još bio u svom potrošačkom stanu." "I naš put na Lunu ne bi se odigrao", reče Al Hamond. Pogledao je Pat sa složenim izrazom na licu. "Možda ne danas", naglasi Tipi Džekson, "ali kad-tad. Kakva je razlika? Uzgred, mislim da je fino što Džo ima ljubavnicu koja plaća njegovim kućnim vratima." Ona munu Džoa u rame, lica ozarena na način koji je na Džoa ostavio utisak bludnog odobravanja. Neka vrsta posrednog uživanja u njegovoj ličnoj, privatnoj oblasti delovanja; ispod ekstravertirane spoljašnjosti gospođe Džekson skrivao se voajer. "Dajte mi brodski opšti vidfonski imenik", reče on. "Obavestiću

moratorijum da nas očekuju." On pogleda na ručni sat. "Još deset minuta leta." "Evo imenika, gospodine Čipe", reče Džon Ild posle izvesnog traženja; dodao mu je tešku četvorougonaonu kutiju s tastaturom i mikroskenerom. Džo otkuca CH, pa ZUR, pa VOL BRA MORA. "Kao klasični latinski", reče Pat iza njega. "Semantička kondenzacija." Mikroskener je leteo tamo-amo, odabirajući i odbacujući; naposljetku je mehanizam naprave izbacio jednu izbušenu karticu koju je Džo uveo u vidfonski prorez. "Ovo je snimak", reče aparat s limenim prizvukom i energično izbaci bušenu karticu. "Broj koji ste mi dali je zastareo. Ako vam je potrebna pomoć, stavite crvenu karticu u..." "Od kada je taj imenik?" upita Džo Ilda, koji ga je već bio vratio u njegovu priručnu skladišnu pregradu. Ild ispita informaciju štampanu na pozadini kutije. "1990. Star je dve godine." "Nemoguće", reče Edi Dorn. "Ovaj brod nije postojao pre dve godine. Sve na njemu i u njemu je novo." "Možda je Ransiter hteo da ušpara", reče Tito Apostos. "Ni govara", reče Edi. "Rasipao je na Pratifol II pažnju, novac i tehničku veštinu. To zna svako ko je radio za njega. Ovaj brod je njegova radost i dika." "Bio je njegova radost i dika", ispravi je Fransi Speniš. "Nisam spreman da to priznam", reče Džo. On uvuče crvenu karticu u vidfonski prorez za prijem. "Dajte mi sadašnji broj Moratorijuma Voljene Braće u Cirihi, Švajcarska," reče u aparat i obrati se Fransi Speniš: "Ovaj brod je i dalje njegova radost i dika, jer on još postoji." Kartica, smisleno izbušena, izlete iz vidfona; on je prenese u prijemni prorez. Ovog puta radni deo vidfona kojim je upravljao kompjuter reagovao je bez razdražljivosti; na ekranu se obrazovao tamnožuti, saučesnički lik one lažno ganutljive prišipetlje koja je upravljala Moratorijumom Voljene Braće. Džo ga se sećao s odvratnošću. "Ja sam her Herbert Šenhajt fon Fogelzang. Da li mi se obraćate u bolu, gospodine? Smem li da čujem vaše ime i adresu, dogodi li se nešto da nas prekinu?" Vlasnik moratorijuma zauze odmereni stav. "Imali smo nesrećan slučaj", reče Džo. "U onome što mi držimo za nesrećan slučaj svagda se otkriva prst Svevišnjeg", reče fon Fogelzang. "U izvesnom smislu ceo život mogao bi se nazvati 'slučajem'. A u stvari..." "Ne želim da se upuštam u teološke rasprave", reče Džo. "Ne u ovom trenutku." "Ovo je trenutak, od svih trenutaka, kada su utehe teologije najblagotvornije. Je li pokojnik neki vaš rođak?" "Naš

poslodavac", reče Džo. "Glen Ransiter iz Ransiterovog Udruženja u Njujorku. Kod vas je njegova žena Ela. Sletećemo kroz osam ili devet minuta; može li nas čekati jedan vaš karavan za hladnoambalažni transport?" "Je li on sada u hladnom pakovanju?" "Ne", reče Džo. "Greje se na plaži u Tampi, na Floridi." "Pretpostavljam da vaša šaljiva reakcija znači potvrdu." "Neka karavan bude u ciriškoj svemirskoj luci", reče Džo i prekide vezu. Da vidimo s kim ćemo od sada imati posla, pomisli on. "Sredićemo to s Rejom Holisom", rekao je inercijalcima okupljenim oko sebe. "Sredićemo to s njim, umesto s gospodinom Fogelzangom?" upita Sami Mundo. "Sredićemo to tako da ga sredimo namrtvo", reče Džo. "Zbog ovoga što je uradio." Glen Ransiter, pomisli on, uspravno zamrznut u providnom, plastičnom sanduku ukrašenom plastičnim pupoljcima. Jedan sat mesečno buđen u aktivni poluživot. Uz pogoršavanje, slabljenje, gašenje... Bože, pomisli on neobuzdano, zar od svih ljudi na svetu? Čovek tako živahan. I pun života. "U svakom slučaju biće bliži Eli", reče Vendi. "Na neki način", reče Džo. "Nadam se da smo ga blagovremeno smestili u hladno pakovanje..." Prekinuo je, ne želeći da završi. "Ne trpim moratorijume", reče. "Ni vlasnike moratorijuma. Ne trpim Herberta Šenhajta fon Fogelzanga. Zašto je Ransiter švajcarske moratorijume pretpostavljao drugima? Šta nedostaje nekom moratorijumu u Njujorku?" "To je švajcarski izum", reče Edi Dorn. "I prema nepristrasnim ispitivanjima, prosečna dužina poluživota date jedinice u jednom švajcarskom moratorijumu veća je za puna dva sata nego u nekom našem. Izgleda da Švajcarci imaju neku naročitu caku." "Trebalo bi da Ujedinjene nacije ukinu poluživot", reče Džo. "Kao ometanje prirodnog procesa u ciklusu rađanja i smrti." "Da bog odobrava poluživot, svako od nas rađao bi se u sanduku punom suvog leda", reče Al Hamond podrugljivo. Kraj pulta za upravljanje Don Deni reče: "Sada smo u nadležnosti Ciriškog mikrotalasnog predajnika. On će se postarati za ostalo." Natmurena lica udaljio se od pulta. "Razvedrite se", reče mu Edi Dorn. "Da budem gruba i oštra, razmislite koliko smo sreće svi imali: sada smo mogli da budemo mrtvi. Ili od bombe ili da budemo pokošeni laserima posle eksplozije. Bolje ćete se osećati kad sletimo; na Zemlji ćemo biti mnogo bezbedniji." "Okolnost što smo morali da putujemo na Lunu trebalo je da nas upozori", reče Džo.

Trebalo je da upozori Ransitera, sinulo mu je. "Zbog one rupe u pravnim odnosima s civilnim vlastima na Luni. Ransiter je povazan govorio: 'Budite podozrivi prema svakoj poslovnoj ponudi koja zahteva da napustite Zemlju'. Da je živ i sada bi to govorio. 'A posebno nemojte zagristi ako žele naše prisustvo na Luni. Suviše smotrenih organizacija polomilo je zube na tome.'" Ako se povrati k svesti u Moratorijumu, pomisli on, prvo će to kazati. Reći će: "Oduvek sam bio podozriv prema Luni." Ali ne dovoljno podozriv. Posao je obećavao čist čar; nije mogao da mu odoli. I tako, na taj mamac su ga upecali. Baš kao što je odvajkada slutio. Brodski retromlaznici, aktivirani impulsom ciriškog mikrotalasnog predajnika, zagrmeli su; brod je zadrhtao. "Džo", reče Tito Apostas. "Vi ćete morati da kažete Eli za Ransitera. Je li vam to jasno?" "Razmišljam o tome otkako smo uzleteli i krenuli natrag", reče Džo. Brod koji je naglo usporavao kretanje, posredstvom mnogobrojnih homeostatskih pomoćnih servosistema, pripremao se da sleti. "A uz to, moram da obavestim Društvo o onome što se desilo", reče Džo. "Oni će nas dobro izribati; odmah će istaći da smo upali u to kao ovce." "Ali Društvo je naš prijatelj", reče Sami Mundo. "Posle ovakvog fijaska, nemamo prijatelja", uzvratila Al Hamond.

Jedan helikopter s pogonom na sunčane baterije, obeležen natpisom Moratorijum Voljene Braće, čekao je na ivici sletnog polja u Cirihi. Pored njega stajao je jedan tip nalik na bubu, u kontinentalnoj odeći: toga od tvida, mokasine, grimizna ešarpa i skerletno-crvena kapa s avionskom elisom. Vlasnik moratorijuma uputio se sitnim, izveštačenim koracima i ispruženih ruku u rukavicama ka Džou Čipu čim je ovaj stupio s brodske rampe na ravno tlo Zemlje. "To baš nije bio put koji je obilovao radošću, sudeći po vašem izgledu", reče Fon Fogelzang, pošto su se kratko rukavali. "Dozvoljavate li da se moji radnici popnu na vaš dražesni brod i počnu..." "Da", reče Džo. "Pođite na brod i donesite ga." Ruku gurnutih u džepove, zakrivudao je ka lučkom kafiću s osećanjem mračne utučenosti. Odsad je sve standardni operativni postupak, predoči on sebi. Vratili smo se na Zemlju; Holis nas nije udesio - imali smo sreću. Operacija na Luni, taj strašni, ružni doživljaj u ljudskoj mišolovci, ostala je za nama. Sad otpočinje nova faza. Faza nad kojom nemamo neposrednu vlast.

"Pet centi, molim", rekoše vrata kafića, ostajući zatvorena pred njim. Sačekao je da jedan par, koji je otuda izašao, prođe kraj njega; vešto se provukao kroz vrata, ugrabio jednu praznu stolicu i seo. Pogrbljen, ruku skupljenih pred sobom na šanku, pročitao je jelovnik. "Kafu", reče on. "Skorup ili šećer?" upita zvučnik monadne kupole koja je upravljala radnjom. "Oboje." Prozorče se otvori; jedna šoljica kafe, dve papirne kesice šećera i posuda sa skorupom nalik na epruvetu skliznuše napolje i zaustaviše se pred njim na šanku. "Jedan međunarodni poskred, molim", reče zvučnik. "Stavite to na račun Glena Ransitera iz Ransiterovog udruženja u Njujorku", reče Džo. "Uvedite odgovarajuću kreditnu kartu", naloži mu zvučnik. "Već pet godina ne daju mi da nosim kreditnu kartu", reče Džo. "Još otplaćujem ono što mi je knjiženo u zaostale troškove..." "Jedan poskred, molim", reče zvučnik. I poče zloslutno da otkucava. "Ili ću za deset sekundi obavestiti policiju." On dade paskred. Otkucavanje prestade. "Možemo i bez vaše sorte", reče zvučnik. "Još samo malo ljudi poput mene dići će se i svrgnuti vas, a onda će doći kraj tiraniji homeostatskih mašina", reče Džo gnevno. "Opet će svanuti dan ljudskih vrednosti, samilosti i jednostavne topline, a kada se to dogodi, onaj ko se grdno zlopatio kao ja i kome je vruća kafa preko potrebna da ga digne na noge i održava mu radnu energiju kad mora da radi, dobiće tu vruću kafu, bilo da pri ruci ima spreman poskred ili ne." Digao je minijaturnu posudu sa skorupom, a onda je spustio. "Osim toga, ovaj vaš skorup, mleko ili šta li je, uskisao je." Zvučnik ostade nem. "Hoćete li nešto preduzeti?" upita Džo. "Imali ste mnogo toga da kažete kada ste tražili poskred." Vrata kafića s automatom za kasiranje novca otvorila su se i ušao je Al Hamond; prišao je Džou i seo pored njega. "Ransiter je u helikopteru moratorijuma. Spremni su da uzlete i hteli bi da znaju nameravate li da pođete s njima." "Pogledajte ovaj skorup", reče Džo. Podigao je posudu; tečnost u njoj nahvatala se na zidovima u gustim grudvicama. "Evo šta dobijate za jedan poskred u jednom od najmodernijih, tehnološki najnaprednijih gradova na Zemlji. Ne odlazim odavde dok ovaj lokal ne reguliše stvar, ili tako što će da mi vrati moj poskred, ili što će da mi izda dopunsku posudu sa svežim skorupom da bih popio kafu." Al Hamond spusti ruku na Džoovo rame i zagleda se u njega. "U čemu je stvar, Džo?" "Prvo moja cigareta", reče Džo. "Onda vidfonski

imenik star dve godine u brodu. A sada one poslužuju skorupom bajatim nedelju dana. To ne razumem, Ale." "Popijte crnu kafu", reče Al. "I pođite do helikoptera, da bi mogli da prevezu Ransitera u moratorijum. Mi, ostali, čekaćemo u brodu da se vratite. A onda ćemo se uputiti u najbližu poslovnicu Društva i podneti im potpun izveštaj." Džo diže šoljicu kafe i otkri da je kafa hladna, ustajala i prastara; površinu je prekrivala neka penasta plesan. On spusti šoljicu natrag s odvratnošću. Šta se ovde zbiva? - Pamisli. Šta se to događa sa mnom? Njegova odvratnost pretvori se namah u čudnu, neodređenu paniku. "Dede, Džo", reče Al i čvrsto stisnu rukom Džoovo rame. "Manite kafu, to nije važno. Bitno je da Ransitera otpremimo..." "Znate li ko mi je dao taj poskrad", upita Džo. "Pat Konli. I odmah sam uradio ono što uvek radim s novcem; straćio sam ga ni na šta. Na lanjsku šoljicu kafe." Sišao je sa stolice, požurivan rukom Ala Hamorda da što pre krene. "Kako bi bilo da pođete sa mnom u moratorijum? Potrebna mi je podrška, naročito kad idem na razgovor s Elom. Šta da radimo, da svalimo krivicu na Ransitera? Da kažemo da je on odlučio u ime svih nas da idemo na Lunu? To je istina. Ili možda da joj kažemo nešto drugo, da joj kažemo da mu se brod srušio ili da je umro prirodnom smrću." "Ali Ransiter će najzad biti povezan s njima", reče Al. "I on će joj kazati istinu. Zato joj i vi morate kazati istinu." Napustili su kafić i uputili se ka helikopteru koji je pripadao Moratorijumu Voljene Braće. "Možda ću pustiti Ransitera da joj kaže", reče Džo kada su se ukrcali. "Što da ne? On je odlučio u ime svih nas da se ide na Lunu; neka joj on sam to kaže. Navikao je da razgovara sa njom." "Jeste li spremni, gospodo?" upita Fon Fogelzang, sedajući za komande helikoptera. "Hoćemo li upraviti naše tužne korake u pravcu večne kuće gospodina Ransitera?" Džo zastenja i zablenu se kroz prozor helikoptera, usredsredivši pažnju na građevine u sklopu objekata ciriške luke. "Dabome, diž'te se", reče Al. Pošto se helikopter odvojio od tla, vlasnik moratorijuma pritisnu jedno dugme na komandnoj tabli. S kraja na kraj kabine helikoptera, iz desetak izvora zvonko su zabrujali zvuci Betovenove Mise Solemnis, a mnogi glasovi ponavljali su iznova i iznova, "Agnus dei, qui tollis peccata mundi", u pratnji elektronski pojačanog simfonijskog orkestra. "Jeste li znali da je Toskanini imao običaj da peva uporedo s pevačima kada je

dirigovao nekom operom?" upita Džo. "Znate li da se čak može čuti na snimku Traviate u ariji 'Sempre Libera'?" "Nisam to znao", reče Al Hamond. Promatrao je kako dole promiču doterani i solidni patrošačko-stambeni blokovi Ciriha, dostojanstvena i velepna procesija koja je plenila i Džoov pogled. "Libera me Domine", reče Džo. "Šta to znači?" "To znači: 'Bože, smiluj mi se!' Zar ne znate? Zar to ne zna svako?" "Šta vas je navelo da na to pomislite?" upita Al. "Muzika, ova prokleta muzika." On se obrati Fon Fogelzangu: "Isključite tu muziku. Ransiter ne može da je čuje. Ja sam jedini koji može da je čuje, a meni se ne sluša." Zatim upita Ala: "Ni vi ne želite da je slušate, je li?" "Smirite se, Džo", reče Al. "Mi prenosimo našeg mrtvog šefa na mesto koje se zove Moratorijum Voljene Braće", reče Džo, "a on kaže: 'Smirite se'. Znate, Ransiter nije morao da leti s nama na Lunu; mogao je da nas isprati i ostane u Njujorku. A sada je najveći uživatelj života, najživotniji čovek koga sam ikada poznao..." "Savet vašeg tamnoputog prijatelja je dobar", upade mu u reč vlasnik moratorijuma. "Kakav savet?" upita Džo. "Da se smirite." Fon Fogelzang otvori pregradu za lične stvari pilota na kontrolnoj tabli helikoptera i pruži Džou jednu kutiju veselih boja. "Izvaćite jednu od ovih, gospodine Čipe." "Umirujuća guma", reče Džo, primajući kutiju; zatim je otvori refleksnim pokretom. "Umirujuća žvakaća guma s ukusom breskve." On se obrati Alu: "Moram li da uzmem ovo?" "Trebalo bi", reče Al. "Ransiter nipošto ne bi uzeo neko umirujuće sredstvo pod ovim okolnostima", reče Džo. "Glen Ransiter nikada u svom životu nije uzimao umirujuća sredstva. Znate li šta sada uviđam? On je dao svoj život da bi spasao naše. Na posredan način." "Vrlo posredan", reče Al. "Evo nas", dodade on; helikopter poče da se spušta ka cilju obeleženom bojom na ravnoj krovnoj platformi ispod njih. "Mislite li da možete da se priberete?" upita on Džoa. "Moći ću da se priberem kad ponovo čujem Ransiterav glas", reče Džo. "Kad budem znao da je neki oblik života, poluživota, još uvek tamo." Vlasnik moratorijuma veselo reče: "Ne bih se brinuo što se toga tiče, gospodine Čipe. Mi uglavnom dobijamo dovoljan protofazonski tok. U početku. Kasnije, kada se razdoblje poluživota istroši, nastaju grdni jadi. Ali to se razumnim planiranjem može preduprediti za mnogo godina." Ugasio je motor helikoptera i dotakao jedno dugme koje je uslovalo da vrata kabine

skliznu unazad. "Dobrodošli u Moratorijum Voljene Braće", reče on, izvodeći ih obojicu na krovnu platformu. "Moja lična sekretarica, gospođica Bison, otpratiće vas do salona za konsultacije; ako biste onde sačekali i pod sublimnim uticajem boja i struktura koje vas okružuju povratili duševni mir, ja bih gospodina Ransitera doveo čim moji tehničari uspostave kontakt s njim." "Želim da prisustvujem celom procesu", reče Džo. "Želim da vidim kako ga vaši tehničari vraćaju k svesti." Vlasnik moratorijuma obrati se Alu: "Možda vi, kao njegov prijatelj, možete da ga nagnate da shvati." "Moramo da sačekamo u salonu, Džo", reče Al. Džo ga jarosno odmeri. "Čiča Toma," reče on. "Tako rade u svim moratorijumima", reče Al. "Hodite sa mnom u salon." "Koliko će to trajati?" upita Džo vlasnika moratorijuma. "U prvih petnaest minuta znaćemo na čemu smo, ovako ili onako. Ako do tada ne dobijemo merljivi signal..." "Pokušavaćete samo petnaest minuta?" reče Džo, a onda se obrati Alu: "Oni će samo petnaest minuta pokušavati da povrate čoveka većeg od svih nas zajedno." Došlo mu je da plače. Glasno. "Hodite", reče on Alu. "Dajte da..." "Hodite vi", ponovi Al. "U salon." Džo krenu za njim u salon. "Cigaretu?" reče Al, sedajući na kauč presvučen sintetičkom kožom bufala i ponudivši Džou svoje paklo. "Bajate su", reče Džo; nije morao nijednu da dotakne da bi to znao. "Bogami jesu." Al skloni paklo. "Otkud ste znali?" Sačekao je. "Vi se lakše obeshrabrujete od svih koje poznajem. Srećni smo što smo živi; u onom hladnom pakovanju tamo mogli smo da budemo mi, a ne on. Ransiter bi sad sedeo ovde, u ovom salonu, s ovim blesavim bojama." Pogledao je na svoj sat. "Sve cigarete na svetu su bajate", reče Džo. Proverio je vreme na sopstvenom satu, pritisnut mnogim rastrojenim, nepovezanim, teškim mislima; one su plivale kroz njega nalik na srebrnaste ribice. Strahovi, blage antipatije, slutnje. A sve te srebrnaste ribice cirkulisale su u zatvorenom ciklusu, da bi se iznova javile u vidu straha. "Da je Ransiter živ i da sedi ovde u ovom salonu, sve bi bilo u redu", reče on. "Znam to, ali ne znam zašto." Razmišljao je šta se u tom času zbiva između moratorijumskih tehničara i ostataka Glena Ransitera. "Sećate li se zubara?" upita on Ala. "Ne sećam se, ali znam šta su bili." "Ljudski zubi ranije su se kvarili." "To mi je jasno", reče Al. "Otac mi je pričao kako se osećao dok je sedeo u zubarskoj ordinaciji. Uvek kada bi sestra otvorila

vrata, pomislio bi: 'Sada će se desiti'. Toga sam se celog života bojao." "I to sada osećate?" upita Al. "Osećam; bože, zašto onaj nedotupavni glupan koji upravlja ovim mestom ne dođe ovamo i ne kaže da je on živ, da je Ransiter živ? Ili da nije? Ovako ili onako. Da ili ne." "Skoro uvek je 'da'. Statistički, kao što reče Fogelzang..." "U ovom slučaju biće 'ne'." "Vi to ne možete znati." "Zanima me ima Li Rej Holis priključak ovde u Cirihi", reče Džo. "Naravno da ima. Ali dok ovamo stigne neki prekog, mi ćemo to ionako već znati." "Javiću se prekogu," reče Džo. "Imaću ga na liniji ovog trena." Ustao je, razmišljajući gde da nađe vidfon. "Dajte mi dvadeset pet centi." Al odmahnu glavom. "Vi ste, tako reći, moj službenik", reče Džo. "Imate da radite ono što vam kažem ili ću vas najuriti. Čim je Ransiter umro, ja sam preuzeo upravljanje firmom. Ja zapovedam otkako je bomba eksplodirala; moja je odluka bila da ga donesemo ovamo i moja je odluka sada da za nekoliko minuta zakupim pravo na korišćenje prekoga. Ovamo tih dvadeset pet centi." Ispružio je ruku. "Ransiterovim udruženjem rukovodi čovek koji nije kadar da sačuva u džepu ni pedeset centi", reče Al. "Evo vam dvadeset pet centi." Izvadio ih je iz džepa i dobacio Džou. "Kad mi budete izdavali ček za platu, dodajte to." Džo napusti salon i udari jednim hodnikom, ošamućeno trljajući čelo. Ovo je neprirodno mesto, pomisli on. Na sredokraći između sveta i smrti. Ja sam sada na čelu Ransiterovog Udruženja, sinulo mu je, ako se izuzme Ela koja nije živa i može da govori jedino kad posetim ovo mesto i naložim da je osveste. Znam posebne odredbe Ransiterove oporuke, koje su sada automatski postale pravosnažne; ja treba da preuzmem upravu dok Ela, ili Ela i on, ukoliko budu uspeli da ga osveste, ne odluče da me neko zameni. Moraju se sporazumeti; obe oporuke predviđaju to kao obavezu. Možda će, zaključiti on, odlučiti da tu funkciju vršim na stalnoj osnovi. A onda shvati da se to nikada neće ostvariti. Nipošto kada je u pitanju čovek nesposoban da ispuni svoje lične finansijske obaveze. To je još nešto što će Holisov prekog znati, pade mu na um. Od njega mogu da čujem hoću li biti unapređen za direktora firme ili ne. Vredelo bi to saznati, uz sve ostalo. A prekoga ionako moram da angažujem. "Kojim se putem ide do javnog vidfona?" upita on jednog uniformisanog službenika moratorijuma. Ovaj mu pokaza. "Hvala", reče on, nastavi lutanje i najzad stiže do vidfona s

automatom za kovani novac. Podigao je slušalicu, oslušnuo tonski signal, a onda ubacio dvadeset pet centi dobijenih od Ala. "Oprostite, gospodine, ali novac van upotrebe ne mogu da primim", reče aparat. Dvadeset pet centi zvečeći ispade s dna aparata i dospe pod njegove noge. Bilo je odbačeno s odvratnošću. "Kako to mislite?" upita on i nespretno se sagnu da ponovo uzme kovani novac. "Od kada je dvadeset pet centi Severnoameričke Konfederacije van upotrebe?" "Oprostite, gospodine", reče aparat. "Novac koji ste ubacili u mene nije bio komad od dvadeset pet centi Severnoameričke Konfederacije, već deo emisije novca Sjedinjenih Američkih Država, izrađen u kovnici u Filadelfiji i povučen iz opticaja. Sada je od vrednosti samo za numizmatičare." Džo pregleda dvadeset pet centi i vide na potamneloj površini profil Džordža Vašingtona u bareljefu. I datum. Novčić je bio star četrdeset godina i, kao što je aparat rekao, davno povučen iz opticaja.

"Imate problema, gospodine?" upita jedan službenik moratorijuma, ljubazno mu prilazeći. "Video sam da aparat izbacuje vaš novčić. Smem li da ga pogledam?" On pruži ruku i Džo mu dade dvadeset pet centi iz SAD. "Ustupiću vam za ovo deset sadašnjih švajcarskih franaka u surogat-novcu, koji će aparat da prihvati." "Fino", reče Džo. Trampio se, ubacio komad od deset franaka u aparat i odabrao Holisov međunarodni broj, oslobođen tarife za daljinski saobraćaj. "Holisovi Talenti", reče mu na uvo jedan ugladeni ženski glas, a na ekranu se pojavi lice neke devojke, izmenjeno najsavremenijim veštačkim sredstvima za ulepšavanje. "Oh, gospodine Čipe", reče devojka prepoznavši ga. "Gospodin Holis nam je ostavio poruku da ćete se javiti. Očekivali smo vas celo popodne." Prekognitivci, pomisli Džo. "Gospodin Holis nam je naložio i da vam damo vezu s njim", reče devojka. "On želi da lično udovolji vašim potrebama. Da li biste za časak ostali na liniji dok vas ne spojim? Dakle samo časak, gospodine Čipe; sledeći glas koji ćete čuti, ako bog da, biće glas gospodina Holisa." Njeno lice nestade; on se nađe pred praznim, sivim ekranom. Jedno strašno, modro lice, ulegnutih očiju, glatko se uobličilo u jasnu sliku: tajanstveni lik koji je lebdeo bez vrata i tela. Oči su ga podsetile na dragulje s neotklonjivim nedostatkom; sjale su, ali nešto nije bilo u redu s brušenjem, tako da su nekako nepravilno

rasejavale svetlost. "Halo, gospodine Čipe." Dakle, on tako izgleda, pomisli Džo. Fotografije nisu verno prikazivale te nesavršene ravni i površine, kao da se celo krhko zdanje već jednom rušilo, razbijalo i bilo nanovo slepljeno - ali ne sasvim kao ranije. "Društvo će primiti potpuni izveštaj o tome kako ste ubili Glena Ransitera", reče Džo. "Oni imaju svu silu pravnih talenata; potezaćete se po sudovima dok ste živi." Čekao je da lice reaguje, ali to je izostalo. "Znamo da ste to vi uradili", rekao je osećajući i sam jalovost, besciljnost onoga što je činio. "Što se tiče svrhe vašeg poziva", reče Holis ljigavim tonom, koji je Džoa podsetio na zmije koje gmižu jedna preko druge, "gospodin Ransiter neće..." Tresući se Džo spusti slušalicu. Vratio se istim hodnikom kojim je i došao; još jednom je dospeo u salon gde je sedeo Al Hamond, zlovoljno kidajući nekadašnju cigaretu suvu kao prah. Nastupio je trenutak tišine, a onda je Al digao glavu. "Odgovor je: ne", reče Džo. "Fogelzang je vraćao ovamo i tražio vas", reče Al. "Ponašao se veoma čudno, tako da mi je odmah bilo jasno šta se događa tamo pozadi. Mislim da se boji da vam to kaže otvoreno; verovatno će po navici dugo da okoliši, ali svešće se na ono što ste rekli: svešće se na 'ne'. Pa, šta ćemo sad?" rekao je. "Sada ćemo udesiti Holisa", reče Džo. "Nećemo udesiti Holisa." "Društvo..." On prekide. Vlasnik moratorijuma lagano je ušao u salon, nervozan i usplahiren, ali u isti mah trudeći se da zrači auru izolovane i trezvene neustrašivosti. "Uradili smo ono što smo mogli. Na tako niskim temperaturama struja praktično teče neometano; nema evidentnog otpora na minus sto pedeset stepeni. Signal je trebalo da se odbije jasno i snažno, ali sve što smo dobili iz pojačavača bio je fon naizmenične struje frekvencije žezdeset herca. Setite se, međutim, da mi nismo vršili kontrolu prvobitne instalacije za hladno pakovanje. Imajte to na umu." "Imamo to u vidu", reče Al. On se kruto podiže i stade licem okrenut Džou. "Mislim da je to sve." "Razgovaraću s Elom", reče Džo. "Sada?" upita Al. "Bolje sačekajte dok ne budete znali šta da joj kažete. Recite joj sutra. Idite kući i ispavajte se." "Odlazak kući", reče Džo, "značio bi odlazak kod Pat Konli. Nisam u stanju ni s njom da se nosim." "Uzmite hotelsku sobu ovde u Cirihi", reče Al. "Nestanite. Ja ću se vratiti u brod, ispričaću sve ostalima i podneću izveštaj Društvu. Možete me pismeno ovlastiti." On se obrati Fon Fogelzangu: "Donesite nam pero i list hartije." "Znate s

kim bih rado razgovarao?" upita Džo kada se vlasnik moratorijuma trkom povukao u potrazi za perom i hartijom. "S Vendi Rajt. Ona će znati šta da se radi. Ja cenim njeno mišljenje. Zašto? I mene samog zanima. Jedva da je poznajem." Tada je primetio da u pozadini neka neupadljiva muzika lebdi u salonu. Bila je tu sve vreme. Baš kao u helikopteru. "Dies irae, dies illa", pevali su glasovi mračno. "Solvete saeculum in favilla, teste David sum Sybilla." Verdijev Rekvijem shvati on. Fon Fogelzang ga je verovatno lično, sopstvenim rukama, uključivao svakog jutra u devet čim bi došao na posao. "Kada već jednom uzmete tu hotelsku sobu, verovatno ću moći da nagovorim Vendi Rajt da vas tamo poseti", reče Al. "To bi bilo nemoralno", reče Džo. "Šta?" Al je zurio u njega. "U ovakvom času? Kada je cela organizacija na putu da potone u zaborav ako se vi ne priberete. Sve što vas, može naterati da funkcionišete poželjno je, štaviše, neophodno, Idite ponavo do vidfona, javite se nekom hotelu, vratite se ovamo i kažite mi njegov naziv..." "Sav naš novac je bezvredan", reče Džo. "Ne mogu da se poslužim vidfonom ukoliko ne nađem još nekog kolekcionara retkog novca koji će se menjati sa mnom za drugi komad od deset švajcarskih franaka iz sadašnje emisije." "Auh", reče Al; prostenjajući ispustio je uzdah i odmahnuo glavom. "Je li to moja krivica?" upita Džo. "Da tih dvadeset pet centi koje ste mi dali nisu zastareli mojom zaslugom?" Obuzeo ga je gnev. "Na neki čudan način", reče Al. "Da, to je vaša krivica. Ali ne znam kako. Možda ću jednog dana to otkriti. U redu, obojica ćemo se vratiti na Prاتفal II. Tamo možete pokupiti Vendi Rajt i odvesti je u hotel sa sobom." "Quantus tremor est futurus", pevali su glasovi. "Quando judex est venturus, cuncta stricte discussurus." "Čime da platim hotel? Oni neće biti nimalo spremniji od vidfona da prime naš novac." Proklinjući, Al naglo izvuče svoj novčanik i pregleda novčanice u njemu. "Ove su stare, ali još su u prometu." On ispita kovani novac u džepu. "Ovaj nije u prometu." Bacio je kovani novac na tepih u salonu, oslobodivši ga se kao i aparat s odvratnošću. "Uzmite ove novčanice." Dodao je Džou papirnu valutu. "Tu ima dovoljno za hotelsku sobu za jednu noć, večeru i jednu turu pića za vas dvoje. Sutra ću iz Njujorka poslati brod da odveze vas i nju." "Vratiću vam dug", reče Džo. "Kao pro tempore direktor Ransiterovog Udruženja, dobijaću veću platu. Biću kadar da isplatim

sve svoje dugove, uključujući zaostale poreze, novčane kazne i globe koje poreski obveznici..." "Bez Pat Konli? Bez njene pomoći?" "Sada mogu da je izbacim", reče Džo. "Nešto sumnjam", reče Al. "Ovo je za mene novi početak. Nova prilika za život." Ja mogu da upravljam firmom, rekao je sebi. Svakako neću napraviti grešku koju je napravio Ransiter; Holis, izdajući se za Stentona Mika, neće odmamiti mene i moje inercijalce sa Zemlje nekuda gde može da nas smota. "Prema mom mišljenju, imate volju da pretrpите neuspeh", reče Al šuplje. "Nikakav sticaj okolnosti - uključujući i ovaj - neće to izmeniti." "Ono što ja odista imam, jeste volja da uspem", reče Džo. "Glen Ransiter je to uvideo i zato je u svom testamentu posebno odredio da ja preuzmem upravu u slučaju njegove smrti i neuspeha Moratorijuma Voljene Braće, odnosno ma kog drugog uglednog moratorijuma koji ja odredim da ga povrati u poluživot." U njemu je naraslo samopouzdanje; sada je ispred sebe video mnogostruke mogućnosti, tako jasno kao da ima prekognitivne sposobnosti. A onda se setio Patinog talenta, šta ona sve može da učini prekognitivcima, odnosno svakom nastojanju da se predvidi budućnost. "Tuba mirum spargens sonum", pevali su glasovi. "Per sepulchre regionum coget omnes ante thronum." Pročitavši izraz njegovog lica, Al reče: "Nećete je izbaciti. S onim što ona može da uradi, nikada." "Zakupiću sobu u ciriškom hotelu Ruts", odluči Džo. "Prema vašem okvirnom predlogu." Ali, pomisli on, Al je u pravu. To se neće ostvariti; Pat ili čak nešto pre umešaće se i uništiti me. Osuđen sam, u klasičnom smislu. Jedna slika probila se u njegov uzrujani, sustali duh: ptica uhvaćena u paukovu mrežu. Vekovna starost lebdela je nad slikom i to ga je užasnulo. Taj njen vid činio mu se suštinski i stvaran. Komadi kovanog novca, mislio je on. Van optičaja, odbijeni od aparata. Predmeti za kolekcionara. Kao oni koji se nalaze po muzejima. Je li to ona? Teško je reći. Zbilja nije znao. "Mors stupebit", pevali su glasovi. "Et natura, cum resurget creatura, judicanti responsura." Pevali su i pevali.

8.

Ako vas more novčane brige, posetite damu u Ubikovoj štedionici i pozajmnoj banci. Ona će vas osloboditi sekiracije zbog dugova. Recimo, na primer, da uzmete pedeset devet poskreda na isključivo kamatni zajam. Da vidimo, zaračunavši na to...

Dnevna svetlost zasula je elegantnu hotelsku sobu, obelodanivši divna obličja za koja je Džo Čip trepćući video da predstavljaju delove nameštaja: velike, ručno štampane zavese od neke vrste neosvilene, sitaste tkanine, na kojima je bio predstavljen uspon čoveka od jednoćelijskih organizama iz kambrijskog razdoblja do prvog uzleta jedne mašine, teže od vazduha, početkom dvadesetog veka. Jedan veličanstveni toaletni stočić od pseudotikovine, četiri raznobojne kriptohromirane fotelje s pomičnim naslonima... Iznemoglo se divio sjaju hotelske sobe, a onda je s drhtajem ljutog razočaranja shvatio da Vendi nije zakucala na vrata. Ili je bar on nije čuo; spavao je suviše dubokim snom. I tako je njegovo novo carstvo prevlasti iščezlo u istom trenu kada se rodilo. Prožet omamljujućom utučenošću - ostatkom minulog dana - iskobeljao se iz velikog kreveta, našao odeću i obukao se. Bilo je hladno, štaviše naobično; opazio je to i zamislio se. Onda je podigao slušalicu vidfona da pozove sobni servis. "...izravnajte račune s njim ako je to ikako moguće", izjavi neko iz slušalice na njegovo uho. "Prvo se, naravno, mora utvrditi da li je Stenton Mik stvarno umešan ili je u akciju protiv nas bila upućena samo zamena u vidu ljudske utvare, i, ako jeste, zašto, odnosno, ako nije, kako..." Glas je jednolično nastavljao da govori sa samim sobom, a ne sa Džoom. Činilo se da ga je sasvim nesvestan, kao da ne postoji. "Na osnovu svih naših ranijih izveštaja", izjavi glas, "stiče se utisak da je Mikov način poslovanja uglavnom častan i u skladu s pravnim i moralnim uzansama, usvojenim u celom Sistemu. S obzirom na to..." Džo prekide vezu. Stajao je i ošamućeno se ljujao, čekajući da mu se razbistri u glavi. Ransiterov glas. Van svake sumnje. Ponovo je digao slušalicu i još jednom oslušnuo. "...Mikovu tužbu sudu jer on sebi to može da

dopusti i navikao je na parnične postupke te vrste. Svakako treba konsultovati našu primarnu službu pre nego što podnesemo zvanični izveštaj Društvu. To bi bila kleveta, ukoliko dospe u javnost, i povod za tužbu zbog nezakonitog hapšenja, ako..." "Ransitere!" reče Džo. I to glasno. "...nemoćni da to provere bar dok..." Džo prekide vezu. Ja ovo ne razumem, rekao je u sebi. Otišao je u kupatilo, ispljuskao lice ledenom vodom, očešljao kosu higijenskim besplatnim hotelskim češljem, a onda, pošto se neko vreme premišljao, obrijao se higijenskim besplatnim hotelskim brijačem za jednu upotrebu. Pljesnuo je na podbradak, vrat i obraze higijenski besplatni hotelski losion za posle brijanja, skinuo omot s higijenske besplatne hotelske čaše i napio se iz nje. Da li je moratorijum konačno uspeo da ga povрати k svesti? - upita se on. I da ga uključi u liniju veze mog vidfona? Čim bi došao k sebi, Ransiter bi sigurno želeo da razgovara sa mnom pre nego sa bilo kim drugim. Ali ako je tako, zašto me ne čuje? Zašto se veza sastoji od jednosmernog prenosa? Je li to samo neka tehnička greška koja će se razjasniti? On se vrati do vidfona i još jednom diže slušalicu s namerom da se javi u Moratorijum Voljene Braće. "...nije idealna osoba da upravlja firmom s obzirom na njegovu zbrkanu ličnu situaciju i teško će, naročito..." Ne mogu da se javim, shvati Džo. Okačio je slušalicu. Ne mogu čak da dobijem ni sobni servis. U jednom uglu prostrane sobe razleže se skladna zvonjava i jedan reski mehanički glas saopšti: "Ja sam vaš besplatni homeonov aparat, usluga koju ekskluzivno pružaju svi fini hoteli iz lanca Ruts širom Zemlje i na kolonijama. Jednostavno birajte onu klasifikaciju novosti koju želite i u roku od nekoliko sekundi ja ću vas snabdeti svežim i u minut aktuelnim hameonovićima, skrojenim prema vašim individualnim zahtevima; i, dozvolite da ponovim, bez ikakvih troškova po vas!" "U redu", reče Džo i pređe sobu do aparata. Možda su do sada, razmišljao je, vesti o Ransiterovom ubistvu već prodrle u javnost. Sredstva informisanja rutinski su izveštavala o prijemima u moratorijume. Pritisnuo je dugme s oznakom najvažnije interplan informacije. Aparat je odmah počeo da, štropoćući, izbacuje jedan štampani list, koji je on skupljao onom brzinom kojom se pomaljšao. Ni pomena o Ransiteru. Prerano? Ili je Društvo uspeo da spreči objavljivanje te vesti? A možda je to Al učinio, misli on; možda je Al tutnuo vlasniku moratorijuma nekoliko

poskreda. Ali - kod njega je bio sav Alov novac. Al nikoga nije mogao da potkupi da uradi bilo šta. Na vratima hotelske sobe odjeknu kucanje. Spustivši homeonović, Džo se oprezno uputi ka vratima, pomislivši: to je verovatno Pat Konli; ulovila me je ovde. S druge strane, mogao bi to biti i neko iz Njujorka, ko je došao po mene da me vodi natrag. Teorijski, mogla je to biti čak i Vendi, nagađao je on. Ali to mu se činilo malo verovatno. Ne sada, ne ovako dockan. Mogao je to, nadalje, biti neki ubica koga je poslao Holis. Možda nas ubija jedno po jedno. Džo otvori vrata. Dršćući od teskobe, kršeći svoje mekušne ruke, Herbert Šenhajt fon Fogelzang stajao je na pragu i mrmljao: "Ja to prosto ne razumem, gospodine Čipe. Radili smo cele noći u smenama. I nismo dobili nijednu jedinu iskru. Pa ipak smo obavili elektraencefalografiju i snimak pokazuje slabu, ali nedvosmislenu cerebralnu aktivnost. Dakle, posmrtni život je tu, ali izgleda, još ne uspevamo da mu priključimo prislušivač. Imamo sada sonde u svim delovima moždane kore. Ne znam šta bismo još mogli da učinimo, gospodine." "Ima li merljivog moždanog metabolizma?" upita Džo. "Da, gospodine. Pozvali smo jednog stručnjaka spolja, iz drugog moratorijuma, i on ga je otkrio koristeći sopstvenu opremu. I taj iznos je normalan. Baš onakav kao što bi se i očekivalo neposredno posle smrti." "Kako ste znali gde ćete me naći?" upita Džo. "Javili smo se gospodinu Hamondu u Njujork. Onda sam pokušao da se javim vama ovamo u hotel, ali vaš aparat je bio zauzet celog jutra. Zato sam smatrao da je neophodno da dođem ovamo lično." "U kvaru je", reče Džo. "Vidfon. Ni ja ne mogu da zovem." "Gospodin Hamond je takode pokušao da stupi u vezu s vama, bez uspeha", reče vlasnik moratorijuma. "Zamolio me je da vam predam njegovu poruku. On želi da vi nešto uradite ovde u Cirihi pre nego što krenete natrag u Njujork." "Želeo je da me podseti da se posavetujem s Elom", reče Džo. "Da je obavestite o nesrećnoj, preranoj smrti njenog supruga." "Možete li mi pozajmiti neki poskred?" upita Džo. "Da bih doručkovao." "Gospodin Hamond me je upozorio da ćete pokušati da pozajmite novac od mene. Izvestio me je da vas je već snabdeo dovoljnim sredstvima da platite hotelsku sobu, jednu turu pića kao i..." "Al je zasnovao svoj proračun na pretpostavci da ću zakupiti neku skromniju sobu od ove. Međutim, nije se moglo dobiti ništa skromnije, što Al nije predvideo.

Možete to dodati na račun koji ćete podneti Ransiterovom Udruženju krajem meseca. Ja sam sada, kao što vam je Al verovatno kazao, vršilac dužnosti direktora firme. Vi imate posla s jednim uticajnim čovekom koji konkretno razmišlja i krčio je sebi put korak po korak do vrha. Kao što i sami, mora biti, uviđate, ja bih mogao da preispitam našu poslovnu politiku u vezi s osnovnom odlukom o moratorijumu čiji klijenti želimo da budemo; mogli bismo, na primer, da prvenstvo damo nekom koji je bliži Njujorku." Fon Fogelzang mrzovoljno posegnu u svoju togu od tvida i izvadi novčanik od veštačke aligatorske kože, pa stade da pretura po njemu kao lopatom. "Surov je svet u kome živimo", reče Džo, primajući novac. "Pravilo je, pas ždere psa." "Gospodin Hamond saopštio mi je još neke informacije za vas. Brod iz vaše njujorške poslovnice stići će u Ciriš kroz dva sata. Približno." "Fino", reče Džo. "Da biste vi imali dovoljno vremena da se dogovorite s Elom Ransiter, gospodin Hamond šalje po vas brod direktno u moratorijum. S obzirom na to, gospodin Hamond predlaže da vas ja povezem tamo. Moj helikopter je parkiran na krovu hotela." "Al Hamond je to rekao? Da treba s vama da se vratim u moratorijum?" "Tako je." Fon Fogelzang klimnu. "Jedan visoki crnac, pogurenih ramena, star oko trideset godina? Sa zlatnim krunicama na prednjim zubima, svaka s ukrasnom šarom, ona levo u obliku herca, sledeća kao tref i na desnoj strani karo?" "To je čovek koji je juče došao s nama iz Ciriške svemirske luke. I čekao s vama u moratorijumu." "Je li imao na sebi zelene, filcane, široke čakšire, stegnute ispod kolena, sive čarape za golf, bluzu od jazavčevog krzna, otvorenu na prsima, i plitke cipele od imitacije lakirane kože?" "Nisam mogao da vidim šta nosi. Samo sam video njegovo lice na videkranu." "Je li vam saopštio neke posebne kodne reči da bih bio siguran da je to on?" Ozlojeđen, vlasnik moratorijuma reče: "Ne razumem u čemu je problem, gospodine Čipe. Čovek koji je iz Njujorka razgovarao sa mnom preko vidfona isti je onaj koji je juče bio s vama." "Ne smem da rizikujem da pođem s vama, ni da se ukrcam u vaš helikopter", reče Džo. "Možda vas šalje Rej Holis. Rej Holis je bio taj koji je ubio gospodina Ransitera." Očiju nalik na staklenu dugmad Fon Fogelzang reče: "Jeste li o tome obavestili Smotreno društvo?" "Uradićemo to. Obavićemo to blagovremeno. U međuvremenu, moramo paziti da Holis ne likvidira nas ostale.

Nameravao je sve da nas pobije tamo na Luni." "Potrebna vam je zaštita", reče Vlasnik moratorijuma. "Predlažem da smesta odete do svog vidfona i pozovete cirišku policiju; oni će odrediti čoveka da vas štiti dok ne otputujete u Njujork. A čim stignete u Njujork..." "Moj vidfon je, kao što rekoh, u kvaru. Sve što na njemu dobijam jeste glas Glena Ransitera. Zato niko ne može da me nađe." "Zaista? Baš neobično." Vlasnik moratorijuma zanjiha se mimo njega u hotelsku sabu. "Smem li da čujem?" Upitno je digao slušalicu vidfona.

"Jedan paskred", reče Džo. Prekopavši ponovo džepove toge od tvida, vlasnik moratorijuma izvuče pregršt kovanog novca; njegova kapa s avionskom elisom razdražujuće je zujala dok je Džou predavao tri komada u metalu. "Ja vam zaračunavam samo ono što ovde traže za šoljicu kafe", reče Džo. "Ovo bi trebalo da vredi bar toliko." Rekavši to, sinulo mu je da još nije doručkovao i da će u takvom stanju stupiti pred Elu. Pa, može umesto toga da uzme amfetamin; hotel ih je verovatno davao besplatno, u znak ljubaznosti. Fon Fogelzang, koji je slušalicu vidfona držao pritisnutu uz uho, reče: "Ja ne čujem ništa. Čak ni znak za biranje. Sada čujem lake smetnje. Kao sa velike daljine. Veoma slabo." Pružio je slušalicu Džou, koji ju je uzeo i oslušnuo. I on je čuo samo udaljene smetnje. Daleke hiljadama milja, pomislio je. Jezivo. Na svoj način, isto tako zapanjujuće kao Ransiterov glas - ako to beše ono što je bilo. "Vratiću vam poskred", rekao je, zakačivši slušalicu. "Ne mari", reče fon Fogelzang. "Ali niste uspeli da čujete glas." "Da se vratimo u moratorijum. Kao što je tražio vaš gospodin Hamond." "Al Hamond je moj službenik", reče Džo. "Ja određujem poslovnu politiku. Mislim da ću se vratiti u Njujork pre razgovara s Elom; prema mom mišljenju, važnije je da sastavimo zvaničnu prijavu Društvu. Kada ste razgovarali s Alom Hamondom, je li vam rekao da li su svi inercijalci otputovali s njim iz Ciriha?" "Svi osim devojke koja je provela noć s vama, ovde u hotelu." Vlasnik moratorijuma zbunjeno se osvrtao po sobi, očigledno se pitajući gde je. Njegovo čudnovato lice rastakalo se od briga. "Zar nije ovde?" "Koja je to devojka bila?" upita Džo; njegov moral, već nizak, potonuo je u najcrnje bezdane duha. "Gospodin Hamond nije rekao. Pretpostavljao je da znate. Bilo bi indiskretno od njega da mi je kazao njeno ime, s obzirom na

okolnosti. Zar ona nije..." "Niko se nije pojavio." Koja je to bila? Pat Konli? Ili Vendi? Tumarao je po hotelskoj sobi, nehotično dajući oduška svom strahu. Uzdahnuo se u boga, mislio je, da je to bila Pat. "U plakar", reče fon Fogelzang. "Šta?" On prestade da korača gore-dole. "Možda treba da pogledate tamo. Ovi skupi apartmani imaju naročito velike plakare." Džo dotiče dugme na vratima plakara; pod dejstvom pružnog mehanizma, ona poleteše da se otvare. Na dnu plakara ležala je sklupčana, šćućurena hrpa, dehidrirana i gotovo mumificirana. Istruleli dronjci nečega što je nekada po svoj prilici bila tkanina pokrivali su veći deo obličja, kao da se postepeno, u jednom dugom razdoblju, to nešto povuklo u ostatke svoje odeće. Sagnuo se i prevrnuo ga. Bilo je teško samo nekoliko funti; pod pritiskom njegove ruke udovi su se rastavili u tanušne koščate produžetke, koji su zašuškali kao papir. Kosa je izgledala strašno dugačka; čekinjast i zamršen, crn oblak uvojaka skrivao je lice. On je stajao poguren, ne mičući se, ne želeći da vidi ko je to. Fon Fogelzang zakrklja kao da se guši: "Ovo je staro. Potpuno isušeno. Kao da ovde trune već stolicima. Idem dole da kažem upravniku." "To ne može biti odrasla žena", reče Džo. Ovo su mogli biti samo ostaci nekog deteta; jednostavno, bili su premaleni. "To ne mogu biti ni Pat, ni Vendi", nastavi on i ukloni senovitu kosu s lica. "Kao da je bila u peći. Na veoma visokoj temperaturi i to dugo." Eksplozija, pomislio je. Žestoka toplota koju je oslobodila bomba. Onda se nemo zagledao u zbrčkano malo lice, pocrnelo od jare. I znao je ko je to bio. Iako je imao teškoća da je prepozna. Vendi Rajt.

U neko doba noći, počeo je da razmišlja, ona je došla u sobu i onda je u njoj ili oko nje otpočeo nekakav proces. Naslutila je to i odšunjala se, sakrila u plakar da on ne bi znao. U poslednjim satima njenog života - ili možda minutima; nadao se da su bili samo minuti - ovo ju je snašlo, ali nije ni pisnula. Nije ga probudila. Ili je pokušala, mislio je, i nije mogla to da učini, nije mogla da privuče svoju pažnju. Moguće je da je posle toga, posle pokušaja i neuspeha da me probudi, otpuzala u ovaj plakar. Molim boga da se to desilo brzo, mislio je on. "Vi ne možete da učinite ništa za nju?" upitao je fon Fogelzanga. "U vašem moratorijumu?" "Ne ovako dockan. Sigurno se nije zadržala ni trunka zaostalog poluživota u ovom stanju

potpunog kvarenja. Je li - ona ta devojka?" "Da", reče on, klimnuvši. "Bolje je da napustite ovaj hotel. Odmah. Svoje sigurnosti radi. Holis - ovo jeste Holisovo delo, zar ne? - i s vama će učiniti isto." "Moje cigarete", reče Džo. "Osušene su. Dve godine star vidfonski imenik na brodu. Uskisli skorup i kafa s penom i plesni na površini. Davnašnji novac." Zajednička nit: starost. "Ona je to rekla, tamo na Luni, pošto smo stigli do broda; rekla je: 'Osećam se stara.'" Utonuo je u misli, pokušavajući da obuzda strah koji je sada počeo da se preobraća u užas. Ali glas u aparatu, mislio je. Ransiterov glas. Šta li to znači? Nije video nikakvu temeljnu karakteristiku, nikakvo značenje. Ransiterov glas na vidfonu nije se uklapao ni u jednu teoriju koju je on mogao da izvede na osnovu fragmenata ili da je zamisli. "Zračenje", reče fon Fogelzang. "Meni se čini da je ona bila izložena ekstenzivnom zračenju verovatno pre nekog vremena. Štaviše, ogromnoj dozi zračenja." "Mislim da je umrla zbog eksplozije", reče Džo. "Eksplozije koja je ubila Ransitera." Kobaltne čestice, reče on sebi. Vreli prah koji se slegao po njoj i koji je udisala. Ali onda, svi ćemo umreti na ovaj način; mora biti da se slegao po svima nama. Ja ga imam u svojim plućima; i Al; ostali inercijalci takođe. Ništa ne može da se učini u tom slučaju. Prekasno je. Nismo mislili na to, sinulo mu je. Nije nam palo na um da se eksplozija sastoji od jedne mikronuklearne reakcije. Nikakvo čudo što nam je Holis dozvolio da odemo. A opet... To je predstavljalo objašnjenje za Vendinu smrt i objašnjenje za sasušene cigarete. Ali ne i za telefonski imenik, za kovani novac, za ukvareni skorup i kafu. To takođe nije bilo objašnjenje za Ransiterov glas, onaj čemerni monolog na hotelskom vidfonu, koji je prestao kada je fon Fogelzang digao slušalicu. Kada je neko drugi pokušavao da sluša, shvati on. Moram se vratiti u Njujork, rekao je sebi. Svi mi koji smo bili tamo, na Luni - svi koji smo bili prisutni kada je bomba eksplodirala. Ovo moramo da razrešimo zajedno; u stvari, verovatno je to jedini način da se ovo razreši. Pre nego što nas ostale zadesi smrt, jedno po jedno, onako kako je zadesila Vendi. Ili na neki još gori način, ako je to uopšte moguće. "Neka hotelska uprava pošalje ovamo jednu vreću od polietilena", reče on vlasniku moratorijuma. "Staviću je unutra i poneti sa sobom u Njujork." "Nije li to slučaj za policiju? Užasan zločin kao što je ovaj; treba ih obavestiti." "Samo vi meni

nabavite vreću", reče Džo. "U redu. To je vaša službenica." Vlasnik moratorijuma krenu niz hodnik. "Bila je nekada", reče Džo. "Više nije." Ona je morala da bude prva, reče on sebi. Ali možda je to na neki način bolje. Vendi, mislio je, vodim te sa sobom, vodim te kući. Ali ne kao što je planirao.

Al Hamond se obrati ostalim inercijalcima, koji su sedeli oko konferencijskog stola od prave masivne orahovine, naglo provalivši u solidarnu tišinu: "Džo treba da se vrati svakog trenutka." Pogledao je na ručni sat da se uveri. Izgledalo je da je stao. "Predlažem da u međuvremenu pogledamo kasne popodneve vesti na televiziji da bismo videli je li Holis pustio da procuri vest o Ransiterovoj smrti", reče Pat Konli. "Danas nije bila u novinama", reče Edi Dorn. "TV novosti su aktuelnije", reče Pat. Dodala je Alu komad od pedeset centi da njime uključi TV aparat, montiran iza zavese na suprotnom kraju sale za konferencije, jedan impresivni 3-D kolor polifonski uređaj, kojim se Ransiter neobično dičio. "Želite li da ga ja ubacim u prorez umesto vas, gospodine Hamonde?" upita Sami Mundo revnosno. "U redu", reče Al; pritisnut teškim mislima, dobacio je komad kovanog novca Mundu, koji ga je uhvatio i otkasao do aparata. Ransiterov advokat Volter V. Vejls, koji se uznemireno vrpeljio na stolici i svojim aristokratskim rukama, prošaranim finim venama, igrao kopčom mehanizma za zatvaranje malog ručnog kofera, reče: "Ljudi, nije trebalo da ostavite gospodina Čipa u Cirihi. Ne možemo ništa da učinimo dok se on ovde ne pojavi, a od vitalnog je značaja da se ubrzaju sve stvari koje se odnose na oporuku gospodina Ransitera." "Vi ste čitali testament", reče Al. "Džo Čip takođe. Znamo ko, prema Ransiterovoj želji, treba da preuzme upravu nad firmom." "Ali sa pravnog stanovišta..." reče Vejls. "Više neće dugo trajati", reče Al odsečno. Stao je da žvrlja perom proizvoljne linije duž margine liste koju je sastavio; zaokupljen time, iskitio je listu, a onda je još jednom pročitao.

BAJATE CIGARETE ZASTARELI IMENIK NOVAC VAN UPOTREBE UKVARENA HRANA OGLAS NA OMOTU OD ŠIBICA.

"Pustiću da ova lista još jednom obiđe sto", reče on glasno. "I promislite: može li ovog puta kogod da otkrije beočug između ovih pet događaja... ili kako već želite da ih zovete. Ovih pet stvari koje nisu..." Mahnuo je rukom. "Nisu u redu", reče Džon Ild. "Lako je naći vezu između prve četiri", reče Pat Konli. "Ali ne i omota od šibica. To se ne uklapa." "Da vidim ponovo taj omot", reče Al, pruživši ruku. Pat mu dade omot i on još jednom pročita oglas.

ZADIVLJUJUĆA MOGUĆNOST NAPREDOVANJA ZA SVE KOJI MOGU DA SE OSPOSOBE!

Gospodin Glen Ransiter iz Moratorijuma Voljene Braće u Cirihi, Švajcarska, udvostručio je svoj prihod u roku od nedelju dana po prijemu našeg besplatnog kompleta obuće s detaljnim obaveštenjima, koja i vama mogu pomoći da prodajete naše originalne sportske cipele od veštačke kože prijateljima, rođacima, poslovnim prijateljima. Gospodin Ransiter, mada beznadežno zamrznut u hladnom pakovanju, zaradio je četiri stotine... Al prekide da čita; mozgao je i istovremeno čačkao jedan donji zub noktom palca. Da, mislio je; ovo je drugačije, ovaj oglas. Ostalo sadrži elemente starenja i raspadanja. Ali ne ovo. "Zanina me šta bi se desilo ako bismo odgovorili na ovaj oglas sa omota za šibice", reče on glasno. "Dat je broj poštanskog faha u Demoinu, Ajova." "Dobili bismo besplatni komplet obuće", reče Pat Konli. "S detaljnim obaveštenjima o tome kako i mi možemo..." "Možda bismo tako stupili u kontakt s Glenom Ransiterom", prekide je Al. Svi za stolom, uključujući i Voltera V. Vejlsa, upiljiše se u njega. "Ja to ozbiljno mislim", reče on. "Izvolite." Pružio je omot šibice Tipi Džekson. "Pošaljite im to instant poštom." "I šta da kažem?" upita Tipi Džekson. "Samo popunite kupon", reče Al. Obratio se Edi Dorn: "Jeste li apsolutno sigurni da ste taj omot od šibica imali u svojoj tašni još od kraja prošle nedelje? Ili ste ga možda negde danas pokupili?" "U sredu sam stavila u tašnu nekoliko omota sa šibicama", reče Edi Dorn. "Kao što sam vam kazala jutros, na putu ovamo, slučajno sam primetila ovaj dok sam palila cigaretu. Neosporno je bio u mojoj tašni pre nego što smo otišli na Lunu. I još nekoliko dana ranije." "S tim oglasom na njemu?" upita je Džon Ild. "Nikada ranije

nisam primećivala šta piše na omotima od šibica; primetila sam samo ovaj danas. Ne mogu da kažem ništa o ranijim. Ko može?" "Niko ne može", reče Don Deni. "Šta vi mislite, Ale? Ransiterova finta? Da ih on nije dao u štampu pre smrti? Ili možda Holis? Kao neku vrstu groteskne šale - znajući da će ubiti Ransitera? Da će, kad mi primetimo oglas, Ransiter već biti u hladnom pakovanju u Cirihi, kao što piše na omotu od šibica?" "Otkud bi Holis znao da ćemo Ransitera preneti u Cirihi?" upita Tito Apostos. "A ne u Njujork?" "Zato što je tamo Ela", odgovori Don Deni. Kod TV aparata Sami Mundo je stajao, nemo ispitujući komad od pedeset centi, koji mu je Al dao. Njegovo kratko, bledo čelo naboralo se kada se zbunjeno namršti. "U čemu je stvar, Same?" upita Al. Osetio je kako se u njemu rađa napetost; predvideo je još jedan događaj. "Zar nije normalno da na komadu od pedeset centi bude glava Volta Diznija?" upita Sami. "Ili Diznijeva", reče Al, "ili, ako je stariji, Fidela Kastr. Da ga pogledam." "Još jedan zastareli novčić", reče Pat Konli, kada je Sami pružio Alu komad od pedeset centi. "Ne", reče Al, pregledavši novac. "Prošlogodišnji je; savršeno dobro datiran. Savršeno prihvatljiv. Svaki aparat na svetu bi ga primio. Televizor bi ga primio." "U čemu je onda stvar?" upita Edi Dorn bojažljivo. "Baš kao što je Sam rekao", odgovori Al. "Na njemu je pogrešna glava." Ustao je, odneo komad novca do Edi. i spustio ga u njenu vlažnu, otvorenu šaku. "Na koga vam liči?" Posle pauze Edi reče: "Ja - ne znam." "Znate sigurno", reče Al. "U redu", reče Edi oštro, podstaknuta da odgovori mimo svoje volje. Gurnula je novčić natrag ka njemu, otarasivši ga se s drhtajem nelagodnosti. "To je Ransiter", reče Al svima koji su sedeli oko velikog stola. Posle još jedne pauze Tipi Džekson reče: "Priključite to svojoj listi." Glas joj je bio jedva čujan. "Vidim dva procesa u toku", reče Pat malo kasnije, kada je Al ponovo seo i počeo da pravi dodatak na listu hartije. "Prvo, proces pogoršanja; to izgleda očigledno. U tome se slažemo." Digavši glavu, Al upita: "A šta je drugo?" "Nisam sasvim sigurna." Pat stade da okleva. "Nešto u vezi s Ransiterom. Mislim da treba da pogledamo sav naš ostali kovani novac. I papirni. Pustite me da još malo razmislim." Jedno po jedno, prisutni za stolom povadiše novčanike, tašne, preturiše džepove. "Ja imam novčanicu od pet poskreda s divnom reprodukcijom graviranog portreta gospodina

Ransitera", reče Džon Ild. "Ostale..." Bacio je jedan dug pogled na ono što je držao. "Normalne su; u redu. Želite li da vidite ovu novčanicu od pet poskreda, gospodine Hamonde?" "Ja ih imam već dve", reče Al. "Ko još?" Pogledao je oko stola. Diglo se šest ruku. "Nas osmoro sada u izvesnoj meri imamo ono što mislim da treba nazvati Ransiterovim novcem. Verovatno će do kraja dana sav novac biti Ransiterov novac. Ili, da kažemo dva dana. U svakom slučaju, Ransiterov novac biće upotrebljiv; njime će se pokretati aparati i druga sredstva i moći ćemo njime da plaćamo svoje dugove." "Možda nećemo", reče Don Deni. "Zašto tako mislite? Ovo što zovete Ransiterovim novcem..." On kucnu po novčanici koju je držao. "Ima li razloga da ga banke uvažē? Ovo nije pravovaljana emisija, nije ga izdala vlada. To su lažne pare; nisu prave." "U redu", reče Al razborito. "Možda nisu prave; možda će ih banke odbiti. Ali to nije pravo pitanje." "Pravo pitanje je od čega se sastoji ovaj drugi proces, ove manifestacije Ransitera", reče Pat Konli. "One su upravo to." Don Deni klimnu. "'Manifestacije Ransitera' - to je drugi proces koji teče uporedo s raspadom. Neki komadi kovanog novca zastarevaju; drugi se pojavljuju s Ransiterovim portretom ili bistom. Znae šta mislim? Mislim da ovi procesi idu u suprotnim smerovima. Jedan je odlazak, tako reći. Izlazak iz postojanja. To je prvi proces. Drugi proces je ulazak u postojanje. Ali u nešto što nikada ranije nije postojalo." "Ispunjavanje želja", reče Edi Dorn malodušno. "Pardon?" upita Al. "Možda su to stvari koje je Ransiter želeo", reče Edi. "Da ima svoj portret na zakonskom sredstvu plaćanja, svom našem novcu uključujući i metalni. To je veličanstveno." "Ali omoti od šibica?" reče Tito Apostos. "Istina je, mislim", složi se Edi. "To baš nije veličanstveno." "Firma je već oglašavala na omotima za šibice", reče Don Deni. "I na TV, i u novićima, i u ilustro-štampi. I na poštanskim andrmoljama. Za sve to brine se naše propagandno odeljenje. Ransiter uglavnom nije davao ni cvonjka na taj deo posla. I svakako ne bi dao cvonjka ni za omote od šibica, Ako je ovo neka vrsta materijalizacije njegove psihe, čovek bi očekivao da se njegovo lice pojavi na TV ekranu, ne na novcu i na omotima od šibica." "Možda i jeste na TV ekranu", reče Al. "Tako je", reče Pat Konli. "Još nismo to pokušali. Niko od nas nije imao vremena da gleda televiziju." "Sami", reče Al, vrativši mu komad od pedeset centi, "idi i

uključi televizor." "Ne znam da li želim da gledam", reče Edi, dok je Sami Mundo ubacivao novac u prorez i stao da pritiska dugmad za podešavanje. Vrata na sobi naglo se otvoriše i na njima se pojavi Džo Čip; Alu najpre pade u oči njegovo lice. "Isključite televizor", reče Al i ustade. Dok je išao ka Džou, svi prisutni su ga gledali. "Šta se dogodilo, Džo?" upita on. Čekao je. Džo nije govorio ništa. "U čemu je stvar?" "Zakupio sam brod da se vratim ovamo", reče Džo promuklo. "Vi i Vendi?" "Ispišite ček za taj brod", reče Džo. "Na krovu je. Ja nemam dosta novca za to." Al se obrati Volteru V. Vejlsu: "Jeste li u stanju da pribavite ta sredstva?" "Za ovako nešto mogu. Ja ću srediti to s brodom." Vejls uze mali ručni kofer i iziđe iz sobe. Džo je ostao na pragu, ponovo nem. Izgledao je stariji za čitavo stoleće od kada ga je Al poslednji put video. "U mojoj kancelariji." Džo se okrete od stola; trepnuo je, oklevajući. "Ja - mislim da ne treba to da vidite. Čovek iz moratorijuma bio je sa mnom kada sam je našao. Rekao je da ne može ništa da učini; bilo je odveć dugo. Godine." "'Godine'?" ponovi Al sleđeno. "Pođimo dole u moju kancelariju", reče Džo. Poveo je Ala iz sale za konferencije kroz predvorje ka liftu. "Pri povratku ovamo brod me je nakljukao sredstvima za umirenje. To ulazi u račun. U stvari, osećam se mnogo bolje. U izvesnom smislu ne osećam ništa. Mora biti da je to dejstvo sredstava za umirenje. Kad prođe, mislim da ću to ponovo osećati." Lift je stigao. Spuštali su se zajedno i nijedan od njih nije izustio ni reči dok nisu stigli na treći sprat, gde je bila Džoova kancelarija. "Ne savetujem vam da gledate." Džo otključa svoju kancelariju i uvede Ala unutra. "Prepuštam da sami odlučite. U svakom slučaju, ako sam ja to podneo, verovatno ćete i vi." Uključio je svetlost iznad njihovih glava. Usledila je kratka pauza, a onda Al reče: "Gospode bože." "Ne otvarajte dalje", reče Džo. "Neću otvarati. Jutros ili noćas?" "Očevidno, desilo se ranije, pre nego što je stigla u moju sobu. Mi - vlasnik moratarijuma i ja - našli smo komadiće odeće u hodniku koji je vodio do mojih vrata. Ali mora da je bila zdrava i čitava, ili gotovo čitava, dok je prolazila kroz predvorje; bilo kako bilo, niko ništa nije primetio. A u velikom hotelu kao što je taj, uvek ostavljaju nekoga da pazi. No, činjenica što je uspela da stigne do moje sobe..." "Dabome. To dokazuje da je bila sposobna barem da hoda. U svakom slučaju, izgleda verovatno." "Mislim na nas ostale", reče Džo. "U kom

smislu?" "Ista stvar. Da se ne dogodi nama." "Kako bi moglo?" "Kako je moglo da se desi njoj? Zbog eksplozije. Umrećemo na taj način jedno za drugim. Jedno po jedno. Dok od nas ne ostane niko. Dok svako od nas ne bude deset funti kože i kose u nekoj plastičnoj vreći, pored nekoliko suvih kostiju smeštenih unutra." "U redu", reče Al. "Tu deluje neka sila koja prouzrokuje brzo raspadanje. Delovala je od one eksplozije na Luni - ili je njome počela. Mi to već znamo. Takođe znamo, ili mislimo da znamo, da deluje i druga sila, jedna kontra-sila, koja pokreće stvari u suprotnom smeru. Nešto u vezi s Ransiterom. Na našem novcu počela je da se pojavljuje njegova slika. Jedan omot od šibica..." "Bio je na mom vidfonu", reče Džo. "U hotelu." "Na njemu? Kako to?" "Ne znam; prosto je bio. Ne na ekranu, ne na video-elementu. Samo njegov glas." "Šta je rekao?" "Ništa naročito." Al ga je pažljivo posmatrao. "Je li mogao da vas čuje?" upitao je najzad. "Ne. Pokušao sam da dobijem vezu s njim. Bila je strogo jednosmerna; ja sam slušao - i to je bilo sve." "Dakle, zato ja nisam mogao da dobijem vezu s vama." "Zato." Džo klimnu. "Pokušali smo s televizorom kada ste se vi pojavili. U novicima nema ni pomena o njegovoj smrti. Kakva zbrka." Nije mu se dopalo kako Džo Čip izgleda. Star, mali i umoran, mislio je. Da li to ovako počinje? Moramo da ostvarimo kontakt s Ransiterom, rekao je sebi. Nije dovoljno samo ga čuti; očevdno, on pokušava da dopre do nas, ali... Ako hoćemo da ovo preživimo, moramo dopreti do njega. "Nema nikakve vajde da uhvatimo njegovu sliku na televizoru", reče Džo. "To će biti kao na vidfonu, bez kraja i konca. Osim ako može da nam kaže kako da uspostavimo povratnu vezu. Možda može da nam kaže; možda zna. Možda on razume šta se dešava." "Morao bi da razume šta se desilo njemu. A to je nešto što mi ne znamo." U izvesnom smislu, mora biti živ čak i ako moratorijum nije uspeo da ga razbudi, pomisli Al. Očigledno, vlasnik moratorijuma je činio sve što je bilo u njegovoj moći za ovako važnog klijenta. "Je li ga Fon Fogelzang čuo na vidfonu?" upita on Džoa. "Pokušao je da ga čuje. Ali otuda je dopirao samo muk, a onda smetnje, kako izgleda sa velike udaljenosti. I ja sam to čuo. Ništa. Zvuk apsolutnog ništavila. Veoma čudan zvuk." "To mi se ne dopada", reče Al. Nije bio siguran zašto. "Osećao bih se bolje da ga je čuo i Fon Fogelzang. Onda bismo barem mogli biti sigurni da je bio tamo, da to nije bila vaša

halucinacija." Ili, ako ćemo pravo, pomisli on, svih nas. Kao u slučaju omota od šibica. Ali neki događaji svakako nisu bili halucinacije; aparati su odbijali davnašnji kovani novac - nepristrasni aparati, snabdeveni mehanizmima koji su reagovali samo na fizičke karakteristike. Nikakvi psihološki elementi nisu tu igrali ulogu. Aparati nemaju moć uobrazilje. "Odlazim iz ove zgrade na izvesno vreme", reče Al. "Kažite mi jedan grad ili varoš koji vam slučajno padnu na um, s kojim niko od nas nema veze, u koji niko od nas ne ide niti je ikada išao." "Baltimor", reče Džo. "U redu, idem u Baltimor. Idem da vidim hoće li radnja, izabrana slučajno, primiti Ransiterov novac." "Kupite mi nove cigarete", reče Džo. "Dobro. I to ću uraditi; pogledaću jesu li cigarete u slučajnoj radnji u Baltimoru zahvaćene istim procesom. Ispitaću i druge proizvode; napraviću slučajan odbir. Želite li da pođete sa mnom ili želite da odete gore i kažete im za Vendi?" "Poći ću s vama", reče Džo. "Možda uopšte ne treba da im kažemo za nju?" "Mislim da treba", reče Džo. "Jer će se to desiti opet. Može se desiti pre nego što se vratimo. Možda se dešava sada." "Onda je bolje da naš put u Baltimor obavimo što je brže moguće", reče Al. Krenuo je ka izlazu iz kancelarije. Džo Čip ga je pratio.

9.

Kosa mi je tako suva, tako neposlušna. Šta devojka da uradi? Jednostavno, utrljajte Ubikovu pomadu za regeneraciju kose. Za svega pet dana otkrićete da vaša kosa ima novu jačinu, novi sjaj. A Ubikov sprej za kosu, kada se koristi prema uputstvu, potpuno je neškodljiv.

Odabrali su Supermarket Srećnog Naroda u predgrađu Baltimora. Za dućanskom tezgom Al reče kontroloru s autonomnim kompjuterskim sistemom: "Dajte mi paklo Pol Mola." "Ving je jevtiniji", reče Džo. "Ving se više ne proizvodi", reče Al razdraženo. "I to već godinama." "Proizvode ga, ali ga ne reklamiraju", reče Džo. "To je poštena cigareta koja ne svojata ništa." On se obrati kontroloru: "Zamenite Pol Mol Vingom." Paklo cigareta skliznu iz strmog žleba na dućansku tezgu. "Devedeset pet centi", reče kontrolor. "Evo vam novčanica od deset poskreda." Al uvuče novčanicu u kontrolor čija su kola odmah počela da zuje dok je pregledao novčanicu.

"Vaš kusus, gospodine", reče kontrolor. Položio je pred Ala lepu gomilu kovanog i papirnog novca. "Pomerite se, molim." Dakle, Ransiterov novac je prihvatljiv, reče Al u sebi, dok su se on i Džo uklanjali s puta sledećoj mušteriji, jednoj krupnoj staroj dami u suknenom mantilu boje borovnice, koja je nosila torbu za kupovine, ispletenu od meksičkog kanapa. Oprezno je otvorio paklo cigareta. Cigarete su mu se izmrvile među prstima. "To bi predstavljalo svojevrsan dokaz da je posredi odista bilo paklo Pol Mola", reče Al. "Vraćam se u red." Spremio se da to učini - a onda je ustanovio da se krupna stara dama u tamnom mantilu žestoko svađa s autonomnim kontrolorom. "Bila je mrtva dok sam je donela kući", tvrdila je kreštavo. "Evo, možete je uzeti natrag." Spustila je saksiju na sto; u njoj se nalazila neka beživotna biljka, možda azaleja, video je Al - u potpuno uvelom stanju izgubila je gotovo sva obeležja. "Ne mogu da vam vratim novac", odgovori kontrolor. "Ne dajemo jemstvo

na biljni život koji prodajemo. 'Neka se kupac čuva' - glasi naša deviza. Pomerite se, molim." "A Satrdej Ivning Post, koji sam uzela sa vašeg novinskog štanda, bio je star preko godinu dana. U čemu je stvar s vama? A TV večera od marsovskog larvenog crva..." "Sledeća mušterija", reče kontrolor, ignorišući je. Al iziđe iz reda. Stao je da tumara po prostorijama dok nije došao do većih pakovanja cigareta svih mogućih vrsta, naslaganih u visinu po osam stopa i više. "Uzmite jednu kutiju", reče on Džou. "Domino", reče Džo. "Cena mu je ista kao Vingu." "Za boga miloga, ne birajte vrste niže kategorije; izaberite nešto kao Vinston ili Kul." On sam izvuče jednu kutiju. "Prazna je." Protresao ju je. "Mogu da ocenim po težini." Nešto je međutim skakutalo u kutiji, nešto lako i malo; otvorio je kutiju i pogledao unutra. Nažvrljana beleška. Rukopisom koji je i njemu i Džou bio poznat. Izvadio ju je, pa su je obojica pročitala.

Bitno je da stupim s vama u vezu. Situacija je ozbiljna i svakako će biti još gora kako vreme odmiče. Ima nekoliko mogućih objašnjenja koja ću pretresti s vama. Bilo kako bilo, nemojte se predavati. Žao mi je zbog Vendi Rajt; u tom pogledu učinili smo sve što smo mogli.

"Dakle, on zna za Vendi", reče Al. "Pa, možda ovo znači da se to neće desiti ponovo, nama ostalima." "Slučajna kutija s cigaretama", reče Džo. "U slučajnoj radnji, u gradu izabranom slučajno. I mi nalazimo belešku upućenu nama od Glena Ransitera. Šta je u ostalim kutijama? Ista beleška?" Skinuo je jednu kutiju marke L&M, protresao je, a onda je otvorio. Deset pakli cigareta plus deset ispod njih; sasvim normalno. Ili ne? - upitao se Al. Izvukao je jedno paklo. "Vidite da je u redu", reče Džo; iščupao je jednu kutiju iz sredine gomile. "I ova je puna." Nije je otvorio; umesto toga mašio se sledeće. A onda sledeće. U svima su bila pakla s cigaretama. I sve su se raspale na komadiće pod Alovim prstima. "Zanima me kako je znao da ćemo doći ovamo", reče Al. "I kako je znao da ćemo se latiti te određene kutije." To nije imalo smisla. Pa ipak, i ovde su delovale one dve suprotne sile. Raspadanje protivu Ransitera, reče Al sebi. Širom sveta. Možda širom svemira. Možda će se sunce ugasiti a Glen Ransiter će na njegovo mesto uvesti surogat sunca, nagađao je Al. Ako uzmogne. Da, mislio je; to je pitanje. Koliko Ransiter može

da učini? Recimo to drugačije - koliko daleko može da ide proces raspadanja?

"Da pokušamo nešto drugo", roče Al; pošao je kroz prolaz pored konzervi, omota i kutija da bi najzad stigao do središta trgovine, s raznim aparatima. Tamo je nasumce uzeo jedan skupi magnetofon nemačke proizvodnje. "Ovaj izgleda dobro", reče on Džou koji ga je pratio. Uzeo je drugi, još zapakovan. "Da kupimo ovo i odnesemo sa sobom u Njujork."

"Zar nećete da ga otvorite?" upita Džo. "I isprobate pre nego što kupite?" "Mislim da već znam šta ćemo naći", reče Al. "A to je nešto što ne možemo proveriti ovde." Odneo je magnetofon do blagajne.

Po povratku u Njujork, u prostorije Ransiterovog Udruženja, dali su magnetofon u radionicu firme. Petnaest minuta kasnije, poslovođa radionice, pošto je rasklopio mehanizam, podneo je izveštaj: "Svi pokretni delovi u stepenu prenosa trake su istrošeni. Na gumenom točku ima izlizanih mesta; komadići gume rasuti su po celoj unutrašnjosti. Kočnice za brzo premotavanje trake levo i desno praktično su propale. Neophodno je kompletno čišćenje i podmazivanje vidi se da je mnogo upotrebljavan - u stvari, rekao bih da mu je potreban generalni remont uključujući tu i promenu pogonskih kaiševa." "Nekoliko godina upotrebe?" upita Al. "Moguće je. Koliko ga dugo imate?" "Kupio sam ga danas", reče Al. "To je nemoguće", reče poslovođa radionice. "Ili, ako jeste, prodali su vam..." "Znam šta su mi prodali", reče Al. "Znao sam kada sam ga uzeo, pre nego što sam otvorio kutiju." Obratio se Džou: "Nov novcat magnetofon, potpuno istrošen. Kupljen za lažne pare koje je trgovina spremna da primi. Bezvredan novac, bezvredna kupljena roba; ima u tome neke logike." "Ovo mi je baksuzan dan", reče poslovođa radionice. "Jutros, kada sam ustao, našao sam svog papagaja uginulog." "Od čega je uginuo?" upita Džo. "Ne znam, prosto je uginuo. Bio je krut k'o daska." Poslovođa radionice zaklimala koščatim prstom u pravcu Ala. "Reći ću vam nešto što ne znate o svom magnetofonu. Nije samo istrošen; zastareo je četrdeset godina. Više se ne koriste gumene točkovi ni kaišni prenos. Nećete naći delove za

njega ako ih neko ručno ne izradi. A to se ne isplati; prokleta stvar je totalno zastarela. Bacite je na đubre. Zaboravite je." "U pravu ste", reče Al. "To nisam znao." U Džoovom društvu izašao je iz radionice u hodnik. "Sada govorimo o nečem drugom, što nije raspadanje; ovo je različita stvar. I imaćemo muke da nađemo jestivu hranu bilo gde, bilo koje vrste. Kakva bi hrana koja se prodaje u tržnicama bila dobra posle toliko godina?" "Konzerve", reče Džo. "A video sam mnogo konzervi u onom supermarketu u Baltimoru." "A sada znamo i zašto", reče Al. "Pre četrdeset godina supermarketi su prodavali srazmerno mnogo više konzervisanih proizvoda nego zamrznutih. Moguće je da to ispadne naš jedini izvor; u pravu ste." On se zamisli. "Ali za jedan dan to je skočilo sa dve godine na četrdeset godina; do sutra, u ova doba, može biti i celo stoleće. A nijedna hrana nije za jelo sto godina pošto je stavljena u konzerve ili spremljena na neki drugi način." "Kineska jaja", reče Džo. "Hiljadu godina stara jaja koja se zakopavaju u tlo." "I to ne koči samo nas", reče Al. "Ona starica u Baltimoru; to je štetno delovalo na robu koju je kupila: njenu azaleju." Hoće li ceo svet skapati od gladi zbog eksplozije jedne bombe na Luni? upitao se on. Zašto to obuhvata sve, umesto samo nas? "Evo ide..." reče Džo. "Mirujte za trenutak", reče Al. "Moram nešto da razmislim. Možda je Baltimor tamo jedino kad neko od nas tamo ode. I Supermarket Srećnog Naroda; čim smo mi otišli, on je prestao da postoji. Moguće je i to da samo mi koji smo bili na Luni doživljavamo ovo." "Filozofski problem bez važnosti i smisla", reče Džo. "I nemoguć za dokazivanje na ovaj ili onaj način." "To bi bilo važno onoj staroj dami u suknenom mantilu boje borovnice", reče Al otrovno. "I svim ostalima." "Evo poslovođe radionice", reče Džo. "Baš sam pogledao u uputstvo za upotrebu, koje je bilo priloženo uz vaš magnetofon", reče poslovođa radionice. Pružio je brošuru Alu, zbunjenog izraza lica. "Bacite jedan pogled." Odjednom ju je ponovo zgrabio. "Uštedeću vam čitanje; pogledajte poslednju stranicu, gde piše ko je proizveo tu prokletu stvar i kuda se šalje na fabričke opravke." "Proizvod Ransitera iz Ciriha", pročitao Al glasno. "Servis u Severnoameričkoj Konfederaciji - u Demuanu. Isto kao na omotu od šibica." On pruži brošuru Džou i reče: "Idemo u Demuan. Ova brošura je jedina spona koja spaja te dve lokacije." Zanima me zašto Demuan, rekao je u sebi. "Možete li se setiti da li je Ransiter za

života bio u ma kakvoj vezi s Demuanom?" "Ransiter je tamo bio rođen", reče Džo. "Tamo je proveo prvih petnaest godina života. Imao je običaj da to pominje s vremena na vreme." "I tako se sada, posle svoje smrti, vratio tamo. Na ovaj ili onaj način." Ransiter je u Cirihi, pomisli on, a takođe u Demuanu. U Cirihi ima merljivi moždani metabolizam; njegovo fizičko telo u stanju poluživota odloženo je u hladno pakovanje u Moratorijumu Voljene Braće, pa ipak je van dometa. U Demuanu nema nikakvu fizičku egzistenciju, pa ipak, očevidno, kontakt tamo može biti uspostavljen - u stvari, preko takvih produžetaka kao što je ova brošura s uputstvima bio je uspostavljen bar u jednom smeru, od njega ka nama. A u međuvremenu, pomisli on, naš svet nazaduje, vraća se u sebe samoga, izbacuje na površinu minule faze stvarnosti. Potkraj sedmice možemo se probuditi i otkriti da se Petom avenijom kreću prastara tramvajska kola koja zvone. Trolej Dodžers, pomislio je i upitao se šta to znači. Jedan napušteni verbalni izraz koji je izronio iz prošlosti; maglovita, daleka emanacija u njegovom duhu koja je stornirala tekuću stvarnost. Čak i ovo neodređeno opažanje, još samo subjektivno, izazvalo je u njemu nemir; već je postalo suviše stvarno - entitet za koji nije ni znao do ovog trenutka. "Trolej Dodžers", reče on glasno. Pre najmanje sto godina. Taj izraz ostao mu je opsesivno uglavljen u svesti. Nije mogao da ga zaboravi. "Otkuda to znate?" upita poslovođa radionice. "Niko to više ne zna; to je stari naziv za Bruklin Dodžers." Sumnjičavo je odmerio Ala. "Bolje je da odemo gore", reče Džo. "I uverimo se da su svi dobro. Pre nego što uzletimo za Demuan." "Ako ne krenemo u Demuan uskoro, to može da se pretvori u celodneвно putovanje ili čak dvodneвно", reče Al. Kako budu zastarevala prevozna sredstva, pomisli on. Od raketne propulzije do reaktivnog pogona, od reaktivnog pogona do aviona s klipnim motorom, zatim kopneni prevoz kao što su parna lokomotiva na ugalj, taljige s konjskom vučom - ali nemoguće je da regresija ode tako daleko, rekao je sebi. Pa ipak, već imamo u rukama jedan magnetafon star četrdeset godina, koji pokreću gumeni točak i kaiševi. Možda je to stvarno moguće. On i Džo žurno krenuše ka liftu; Džo je pritisnuo dugme, pa su sačekali, obojica na kraju živaca, ne govoreći ništa; obojica zadubljena u sopstvene misli. Lift je kloparajući stigao; buka je

prenula Ala iz njegovog poniranja u sopstvenu ličnost. Mahinalno je gurnuo u stranu sigurnosna vrata s gvozdenom rešetkom. I našao se pred jednim otvorenim kavezom sa uglačanom mesinganom armaturom, koji je bio obešen o užu. Jedan uniformisani rukovalac mutnih očiju sedeo je na stolici i upravljao ručicama; ravnodušno je piljio u njih. Ali ono što je Al osetio nije bila ravnodušnost. "Ne ulazite", rekao je Džou zadržavši ga. "Pogledajte ovo i razmislite; pokušajte da se setite lifta kojim smo se vozili ranije u toku dana, na hidraulički pogon, zatvorenog, automatskog i potpuno bešumnog..." Prestao je da govori. Jer stara zveketava naprava je izbledela, a umesto nje poznati lift nastavio je svoje postojanje. Pa ipak, osećao je prisustvo drugog, starijeg lifta; pritajio se negde na rubovima njegovog viđenja, kao da je pripravan da nahrupi čim se njegova i Džooova pažnja usmere u drugom pravcu. On želi da se vrati, sinulo mu je. On namerava da se vrati. Mi možemo da to privremeno odložimo: verovatno za najviše nekoliko časova. Momenat retrogradne sile se povećava; arhaični oblici teže prevlasti brže nego što smo mislili. Sada je u jednom zamahu posredi sto godina. Lift koji smo maločas videli mora da je star čitavo stoleće. Pa ipak, izgleda da smo u stanju da ispoljimo neku vlast nad tim, mislio je. Mi smo prisilili pravi, savremeni lift da se vrati u bivstvovanje. Ako svi ostanemo zajedno, ako dejstvujemo kao entitet od - ne dva - već dvanaest duhova... "Šta ste to videli?" govorio mu je Džo. "Šta vas je podstaklo da mi kažete da ne ulazimo u lift?" "Zar niste videli stari lift?" upita Al. "Otvoreni kavez, mesing, otprilike iz 1910? Sa rukavaocem koji sedi na stolici?" "Ne", reče Džo. "Jeste li videli bilo šta?" "Ovo." Džo mahnu rukom. "Normalni lift koji vidim svakog dana kad dalazim na posao. Video sam ono što uvek vidim, što vidim sada." Ušao je u lift, okrenuo se i stao licem ka Alu. Onda naše percepcije počinju da se razlikuju, sinulo je Alu. Stao je da razmišlja šta to znači. Činilo mu se zloslutno; uopšte mu se nije dopadalo. Na svoj kobni, mračni način izgledalo mu je da je to potencijalno najsmrtonosnija promena od Ransiterove smrti. Više nisu putovali unazad istim tempom i on je imao goruću, intuitivnu slutnju da je Vendi Rajt iskusila upravo ovo pred svoju smrt. Razmišljao je koliko je vremena njemu ostalo. Sada je postao svestan podmukle, kapljuće hladnoće koja je počela da ga istražuje u neko ranije

zaboravljeno vreme - da proučava njega kao i svet oko njega. To ga je podsetilo na njihove poslednje trenutke na Luni. Studen je unakazila površine predmeta, uvijala ih je, širila, ukazivala se u obliku loptastih oteklina koje su čujno uzdisale i pucale. Hladnoća je strujala u nebrojene rak-rane, duboko, sve do samog srca stvari, do srži kojoj su dugovale život. Ono što je sada video pričinjavalo mu se kao ledena pustinja iz koje su štrčali okrutni glečeri. Vetar je rigao preko ravnice koja je postala stvarnost; taj vetar je još jače zgušnjavao zaleđene mase i glečeri su mahom iščezli. I tama se prikazala na rubovima njegove vizije; ugledao ju je samo oskudno i letimice. Ali to je moja projekcija, pomisli on. Nije Vaseljena sahranjena slojevima vetra, studeni, tame i leda; sve ovo zbiva se u meni, pa ipak, čini mi se da to vidim napolju. Čudno, pomisli. Je li ceo svet u meni? Survan u ponor mog tela? Kada se to dogodilo? To mora biti manifestacija umiranja, rekao je u sebi. Neizvesnost koju osećam, lagano poniranje u entropiju - to je taj proces, a led koji vidim predstavlja ishod uspešnosti procesa. Kad trepnem, mislio je, nestaće cela Vaseljena. Ali šta je sa brojnim svetlostima koje treba da vidim, sa ulazima u nove materice? Gde je napose ona dimljiva, crvena svetlost parova koji se odaju bludu? I mutna, pomrkla svetlost koja označava životinjsku pohlepu? Sve što mogu da razaberem, mislio je, jeste nadiruća tama i potpuni gubitak toplote na jednoj ravnici koja se hladi, napuštena od svog sunca. Ovo ne može biti normalna smrt, rekao je sebi. Ovo je neprirodno; pravilni impuls rastvaranja zamenjen je nekim drugim, nametnutim činiocem, jednim proizvoljnim i nasilnim pritiskom. Možda ću to moći da razumem, pomislio je, ako legnem i odmorim se, ako skupim dovoljno snage za razmišljanje. "U čemu je stvar?" upita Džo, dok su se zajedno peli liftom. "Ništa", reče Al kratko. Oni možda mogu da to podnesu, mislio je, ali ja neću moći. On i Džo nastavili su da se voze uvis, u mukloj tišini. Kada je ušao u salu za konferencije, Džo je shvatio da Al više nije s njim. Okrenuo se i pogledao natrag niz hodnik; otkrio je da Al stoji sam i ne ide dalje. "U čemu je stvar?" ponovio je pitanje. Al se nije micao. "Je li vam dobro?" upitao je Džo, vraćajući se k njemu. "Umoran sam", reče Al. "Izgledate loše", reče Džo s osećanjem dubokog nespokojsva. "Idem u toalet", reče Al. "Vi pođite napred i pridružite se ostalima; uverite se da su dobro. Eto mene uskoro."

Nesigurno je krenuo dalje; sada je izgledao pometen. "Biće mi dobro", rekao je. Šantavo je krenuo niz hodnik, kao da ima teškoća da vidi put pred sobom. "Ja ću poći s vama", reče Džo. "Da budem siguran da ste stigli." "Možda će mi pomoći ako ispljuskam lice toplom vodom", reče Al; našao je vrata toaleta, bez naplate ulaza, otvorio ih uz Džoovu pomoć i nestao unutra. Džo je ostao u hodniku. Nešto nije u redu s njim, rekao je sebi. Stari lift koji je video izazvao je promenu u njemu. Razmišljao je zašto. Al se ponovo pojavi. "Šta je?" upita Džo, videvši izraz na njegovom licu. "Pogledajte ovo", reče Al; uveo je Džoa u toalet i pokazao na suprotni zid. "Grafiti", reče on. "Znate, nažvrljane reči. Kakve se nalaze svuda po muškim toaletima. Pročitajte ih." Krejonom ili purpuno crvenom hemijskom olovkom bilo je napisano: SKOČITE U PISOAR I DUBITE NA GLAVI JA SAM TAJ KOJI JE ŽIV. VI STE MRTVACI PRAVI.

"Je li to Ransiterov rukopis?" upita Al. "Da li ga prepoznajete?" "Da", reče Džo klimnuvši. "To je Ransiterov rukopis." "Dakle, sada znamo istinu", reče Al. "Je li to istina?" "Sigurno. Očigledno", reče Al. "Kakav pakleni način da se to sazna. Sa zida muškog toaleta." Osećao je gorku srdžbu više no išta drugo. "Takvi su grafiti; grubi i neposredni. Mogli smo da gledamo televiziju, slušamo vidfon i čitamo noviče mesecima - možda doveka - a da to ne otkrijemo. Da nam se to ovako otvoreno ne kresne u lice." "Ali mi nismo mrtvi", reče Džo. "Osim Vendi." "Mi smo u poluživotu. Verovatno još na Prاتفalu II; verovatno smo na putu za Zemlju sa Lune, pošto nas je eksplozija ubila - ubila nas, ne Ransitera. A on pokušava da uhvati naš tok protofazona. Do sada nije uspeo; nismo prešli iz našeg sveta u njegov. Ali uspeo je da dopre do nas. Mi ga nalazimo svuda, čak i na mestima koja odaberemo slučajno. Njegovo prisustvo nas napada sa svih strana, njega i samo njega, jer on je jedina osoba koja pokušava da..." "On i samo on", prekide ga Džo. "Umesto 'njega'; rekli ste 'njega'" "Zlo mi je", reče Al. Pustio je vodu da teče u lavabo i počeo njome da pljuska lice. Ali to nije bila topla voda, video je Džo; u vodi su krckali i lomili se komadići leda. "Vi se vratite u salu za konferencije. Doći ću kada se budem osećao bolje, pod pretpostavkom da ću se ikada osećati bolje." "Mislim da treba da ostanem ovde s vama", reče Džo. "Ne, do đavola - gubite se

odavde!" Siv u licu i obuzet panikom, Al ga je gurnuo ka vratima toaleta; isterao je Džoa u hodnik. "Odlazite, uverite se da su svi oni dobro!" Al se povukao u toalet i uhvatio se za sopstvene oči; pognut, iščezao je iz vidnog polja kada su se vrata sa zamahom zatvorila. Džo je oklevao. "U redu", reče. "Biću u sali za konferencije s njima." Čekao je i osluškivao; nije čuo ništa. "Ale?" reče on. Bože, pomisli. Ovo je užasno. Nešto se zaista s njim dešava. "Želim da se sopstvenim očima uverim da vam je dobro", rekao je upirući u vrata. Tihim, mirnim glasom Al reče: "Prekasno je, Džo. Nemojte gledati." Toalet se zamračio; Al je očevidno uspeo da ugasi svetlost. "Ne možete nikako da mi pomognete", dadao je slabim ali odmerenim glasom. "Nije trebalo da se odvajamo od ostalih; zato se to dogodilo Vendi. Možete ostati živi bar za izvesno vreme ako ih nađete i ostanete s njima. Kažite im to; postarajte se da svi to razumeju. Shvatate li?" Džo posegnu za prekidačem. Jedan udarac, slab i bez težine, spusti se u mraku na njegovu ruku kao ćuška; on je prestravljeno trgnu, užasnut slabošću Alovog udarca. To mu je reklo sve. Nije više bilo neophodno da pogleda. "Idem da se pridružim drugima", reče on. "Da, razumem. Da li je to veoma teško?" Tišina, a onda jedan tromi glas prošaputa: "Ne, nije veoma teško. Ja samo..." Glas postepeno iščeze. Opet samo tišina. "Možda ću vas još neki put videti", reče Džo. Znao je da nije trebalo to da kaže - užasnua se, čuvši sebe kako izgovara takvu besmislicu. Ali bilo je to najbolje što je mogao da učini. "Dozvolite da se izrazim drugačije", dadao je, mada je znao da ga Al više ne može čuti. "Nadam se da se osećate bolje", rekao je. "Proveriću još jednom, pošto im kažem za onaj zapis na zidu. Reći ću im da ne ulaze ovamo i da ne gledaju jer bi to moglo..." Pokušao je da zrelo promisli i kaže to kako valja. "Mogli bi da vam smetaju", zaključio je. Nije bilo odgovora. "Pa, do viđenja", reče Džo i napusti tamu muškog toaleta. Nesigurno je krenuo niz hodnik, natrag ka sali za konferencije; zastavši za trenutak, duboko je i preko reda udahnuo vazduh, a onda otvorio vrata sale za konferencije. Televizor ugrađen u suprotni zid drečavo je reklamirao neki deterdžent; na velikom kolor 3-D ekranu jedna domaćica kritički je pregledala ubrus od sintetičkog vidrinog krzna i prodornim, piskavim glasom izjavila je da nije dostojan da zauzme mesto u njenom kupatilu. Na ekranu se onda pojavilo njeno kupatilo - a

takođe su prikazani grafiti na zidu njenog kupatila. Iste poznate škrabotine koje su ovog puta glasile: NAGNITE SE NAD LAVABO I ZARONITE DO DNA. SVI STE VI MRTVI, A ŽIV SAM JA.

Međutim, samo je jedna osoba to posmatrala u velikoj sali za konferencije. Džo je stajao sam u praznoj sobi. Ostali, cela grupa, bili su nestali. Razmišljao je gde li su. I da li će dovoljno poživeti da ih pronađe. Izgledalo je malo verovatno.

10.

Da li vas zadah znoja tera iz društva? Desetodnevna upotreba Ubik dezodorans spreja ili Ubik štifta dokrajčiće vaše brige zbog onečišćavanja okoline i vratiće vas u središte zbivanja. Neškodljiv kad se upotrebljava prema uputstvu u savesnom programu telesne higijene.

Televizijska najavljičica reče: "A sada ponovo Džim Hanter i novosti." Na ekranu se pojavi ozareno, ćosavo lice komentatora. "Glen Ransiter vratio se danas u svoje rodno mesto, ali to nije bio povratak koji bi obradovao bilo čije srce. Jučerašnja tragedija pogodila je Ransiterovo Udruženje, verovatno najpoznatiju od mnogih smotrenih organizacija na Zemlji. U eksploziji terorističke bombe, u jednom još neimenovanom potpovršinskom objektu na Luni, Glen Ransiter je smrtno ranjen i umro je pre nego što su njegovi ostaci mogli biti prebačeni u hladno pakovanje. Kada je donet u Moratorijum Voljene Braće u Cirihi, preduzeti su svi pokušaji da se povrati u poluživot, ali uzalud. Ti pokušaji sada su prekinuti, što je potvrda poraza, i telo Glena Ransitera vraćeno je u Demuan, gde će biti izloženo na odru u Mrtvačnici Prostog Pastira." Na ekranu se ukazala jedna staromodna, bela, drvena zgrada, pred kojom je tumaralo više osoba. Zanima me ko je odobrio prebacivanje u Demuan, upita se Džo Čip. "Tužna, ali neumoljivom logikom diktirana odluka supruge Glena Ransitera naložila je ovo poslednje poglavlje kome sada prisustvujemo", nastavio je glas komentatora. "Gospođa Ela Ransiter, i sama u hladnom pakovanju, gde bi joj se, da su se nade ispunile, pridružio njen suprug, vraćena je svesti da bi se suočila sa ovom nesrećom. Ona je saznala ovog jutra za sudbinu koja je zadesila njenog supruga i donela je odluku o prekidanju napora da se probudi suviše odlagani poluživot u čoveku s kojim je očekivala da se jednoga dana stopi. Njena nada gorko je izneverena okrutnom stvarnošću." Nepokretna Elina fotografija, načinjena za njenog života, pojavi se zakratko na ekranu. "U svečanom ceremonijalu", nastavi komentator, "ožalošćeni službenici

Ransiterovog Udruženja okupili su se u kapeli Mrtvačnice Prostog Pastira, pripremljeni što su bolje mogli pod ovim okolnostima, da mu odaju poslednju poštu." Na ekranu se sada videlo krovno uzletišće mrtvačnice; na jednom parkiranom uspravljenom brodu otvorila su se vratanca i pojavili su se muškarci i žene. Zadržao ih je mikrofon koji su pružali predstavnici štampe. "Kažite mi, gospodine, jeste li vi i ostali službenici i lično poznavali Glena Ransitera, pored toga što ste radili za njega?" javi se jedan novinarski glas. "Poznavali ga ne kao gazdu, nego kao čoveka?" Trepćući kao sova zaslepljena svetlošću, Don Deni reče u pruženi mikrofon: "Svi smo mi poznavali Glena Ransitera kao čoveka. Kao valjanu osobu i građanina u koga smo mogli imati poverenja. Znam da govorim i u ime ostalih kad to kažem." "Jesu li ovde svi službenici gospodina Ransitera ili možda treba da kažem bivši službenici, gospodine Deni?" "Mnogi od nas su ovde," reče Don Deni. "Gospodin Len Nigelman, predsednik Smotrenog društva, stupio je s nama u vezu u Njujorku i obavestio nas da je čuo o smrti Glena Ransitera. Izvestio nas je da je telo pokojnika doneto ovamo, u Demuan, rekao je da i mi treba da dođemo, sa čim smo se složili, pa nas je tako dovezao svojim brodom. Ovo je njegov brod." Deni pakaza brod iz kojeg su izašli on i ostali. "Visoko cenimo što nam je javio za ovo prebacivanje iz moratorijuma u Cirihi u ovdašnju mrtvačnicu. Međutim, neki od nas nisu ovde, jer nisu bili u njujorškoj poslovnicu firme; mislim konkretno na inercijalce Ala Hamonda i Vendi Rajt, kao i na našeg tehničara za ispitivanje polja gospodina Čipa. Nije nam poznato boravište njih troje, ali možda će sa..." "Da", reče novinski izveštač s mikrofonom. "Možda će videti ovu TV emisiju, koja se posredstvom satelita prenosi za celu Zemlju, i doći u Demuan povodom ove tragične prilike, kao što bi to, siguran sam - a bez sumnje i vi - želeo gospodin Ransiter, baš kao i gospođa Ransiter. A sada ponovo Džim Hanter, iz centralnog studija informativnog programa."

Džim Hanter, koji se ponovo pojavio na ekranu, reče: "Rej Holis, čije je psionički obdareno osoblje predmet inercijalne neutralizacije i samim tim meta smotrenih organizacija, rekao je danas u izjavi koju je izdalo njegovo predstavništvo, da žali zbog nesrećne smrti Glena Ransitera a da će, ako to bude moguće, prisustvovati pogrebnoj

svečanosti u Demuanu. Može se desiti, međutim, da Len Nigelman, koja predstavlja Smotreno društvo (kao što smo vam ranije rekli), zatraži da mu se onemogućí prisustvo, s obzirom na navode nekih predstavnika smotrenih organizacija da je Holis prvobitno reagovao na vest o Ransiterovoj smrti s loše prikrivenim olakšanjem." Komentator Hanter načini pauzu, diže jedan list hartije i reče: "A sada prelazimo na druge vesti..." Džo Čip nogom taknu papučicu kojom se regulisao televizor; ekran se zamračí, a ton se izgubi u tišini. Ovo se ne slaže s grafitima na zidovima kupatila, razmišljao je Džo. Možda je Ransitor uprkos svemu mrtav. Tako misle ljudi s televizije. Tako misli Rej Holis. Len Nigelman takođe. Svi oni smatraju ga mrtvim, a mi imamo samo dva rimovana kupleta koja govore suprotno i koja je mogao da nažvrlja bilo ko - ma šta o tome mislio Al. TV ekran opet se osvetli. Na njegovu iznenađenje; on nije bio ponovo pritisnuo nožni prekidač. A uz to, aparat je menjao kanale: slike su munjevito proletale, jedna za drugom, dok najzad tajanstvena sila nije bila zadovoljena. Poslednja slika se zadržala. Lice Glena Ransitera. "Jesu li vam se čulne kvržice na jeziku olenjile?" upita Ransiter svojim poznatim, ozbiljnim glasom. "Je li kuvani kupus zavladao vašom trpezom? Uvek isti, stari, bajati, bljutavi miris ponedeljkom izjutra, ma koliko centi ubacili u svoj štednjak? Ubik sve to menja; Ubik oživljava aromu hrane, vraća valjani ukus gde treba i obnavlja fine mirise jela." Na ekranu jedna šarena limenka spreja zamenila je Glenu Ransitera. "Jedan nevidljivi puš-puf oblačak Ubika, čija je cena ekonomična, odagnaće panični, opsesivni strah da se ceo svet pretvara u zgrušano mleko, istrošene magnetofone i zastarele liftove s gvozdenim kavezom uz ostala, dalja, dosad neopažena ispoljavanja raspadanja. Vidite, ovo opšte pogoršanje regresivnog tipa predstavlja normalno iskustvo za mnoge osobe u poluživotu, naročito u ranim fazama, kada su veze sa stvarnošću još veoma jake. Neka vrsta naknadne Vaseljene zadržava se kao zaostali naboj i doživljava kao svojevrsna pseudosredina, ali krajnje nestabilna i nepoduprta nikakvim ergičkim temeljem. To je naročito uočljivo kada se stopi nekoliko memorijskih sistema kao u vašem slučaju, ljudi. Ali s današnjim novim, moćnijim nego ikada Ubikom sve to se menja!" Džo zapanjeno sede, očiju prikovanih za ekran; jedna animirana vila živahno je zujala u

spiralama i prskala Ubik tu i tamo. Jedna damaćica tvrda pogleda, zubata i s konjskim podbratkom, smeni animiranu vilu. Prodornim glasom ona povika: "Otkrila sam Ubik posle pokušaja sa slabim, zastarelim sredstvima za podupiranje stvarnosti. Moji lonci i šerpe pretvarali su se u gomile rđe. Pod u onom potrošačkom stanu se ulegao. Moj muž Čarli zakoračio je nogom pravo kroz vrata spavaće sobe. Ali sada upotrebljavam novi, ekonomični, visokoaktivni, savremeni Ubik s čudesnim ishodom. Pogledajte ovaj frižider." Na ekranu se pojavi jedan prastari frižider Dženeral Električka s kupolom na vrhu. "Eto, ovaj se srozao za osamdeset godina."

"Šezdeset dve godine", ispravi je Džo mahinalno. "Ali pogledajte ga sada", nastavi damaćica, prskajući stari kupolni vrh sprejom iz limenke Ubika. Iskrene volšebne svetlosti zasijaše u oblaku koji je okružio stari kupolni vrh i, u tren oka, zameni ga jedan moderni frižider s automatom za plaćanje i šestoro vrata, u punom sjaju. "Da", ponovo se javi Ransiterov tajanstveni glas. "Uz primenu najrazvijenije tehnike koju pruža savremena nauka, proces promene materije u ranije oblike može se preokrenuti, i to po ceni pristupačnoj za svakog vlasnika potrošačkog stana. Ubik se prodaje u vodećim trgovinama za domaćinstva širom Zemlje. Nije za unutrašnju upotrebu. Držite ga dalje od plamena. Ne odstupajte od štampanih uputstava za upotrebu koja se nalaze na omotu. Zato ga potražite, Džo. Nemojte prosto sedeti tamo; izađite, kupite limenku Ubika i prskajte ga svuda oko sebe danju i noću." Džo ustade i glasno reče: "Vi znate da sam ja ovde? Znači li to da me možete čuti i videti?" "Razume se da vas ne mogu ni čuti ni videti. Ova propagandna poruka je na video-traci; snimio sam je pre dve nedelje, tačnije dvanaest dana pre svoje smrti. Znao sam da predstoji eksplozija bombe; poslužio sam se talentima prekognitivaca." "Onda ste zaista mrtvi?" "Naravno da sam mrtav. Zar niste maločas gledali direktan prenos iz Demuana? Znam da jeste, jer je moj prekog i to video." "Šta je sa grafitima na zidu muškog toaleta?" Iz audio sistema televizora grmnu Ransiterov glas: "Još jedan fenomen pogoršanja. Kupite limenku sa sprejom Ubik i to će prestati da vam se dešava; sve te stvari će se prekinuti." "Al misli da smo mi mrtvi", reče Džo. "Alovo stanje se pogoršalo." Ransiter se nasmeja, a duboko

treperenje više puta odraženih odjeka izazva vibracije u sali za konferencije. "Čujte, Džo, snimio sam ovu prokletu TV reklamu da vam pomognem, da vas vodim - vas posebno, jer smo odvajkada bili prijatelji. I znao sam da ćete biti veoma pometen, kao što zacelo i jeste u ovom času, potpuno pometen. To nije čudno, uzevši u obzir vaše uobičajeno stanje. Bilo kako bilo, držite se; možda ćete se smiriti kad dođete u Demuan i vidite moje telo, izloženo na odru." "Šta je taj 'Ubik'?" upita Džo. "Ipak mislim da je prekasno da se pomogne Alu." "Od čega se Ubik pravi?" reče Džo. "Kako deluje?" "U stvari, Al je verovatno izazvao pojavu onog zapisa na zidu toaleta. Ne biste to videli da nije bilo njega." "Vi ste zaista na video-traci, je l' da?" upita Džo. "Ne možete me čuti. To je istina." "A uz to, Al..." počeo Ransiter. "Bakrači", reče Džo, uz malaksalo gađanje. Nije bilo vajde od toga. Odustao je. Domaćica konjske vilice vrati se na TV ekran i završi reklamu; sada je začurlikala blažim glasom "Ako dućan u kome pazarite još nije dobio Ubik, vratite se u svoj potrošački stan, gospodine Čipe, i naći ćete jedan besplatni uzorak koji je stigao poštom, besplatni uvodni uzorak, gospodine Čipe, kojim ćete izgurati dok ne kupite limenku spreja standardne veličine." Ona zatim iščeze. Televizor se zamrača i ućuta. Proces koji ga je uključio, sada ga je isključio. Dakle, treba da krivim Ala, pamisli Džo. Ta ideja nije mu se svidela; osećao je da je ta logika čudna i da možda hotimično dovodi u zabludu. Al tikvan; Al proizveden u žrtvenog jarca, sve objašnjeno pomoću Ala. Beamisleno, rekao je sebi. A - da li je Ransiter ipak mogao da ga čuje? Da li se Ransiter samo pretvarao da je na video-traci? Jedno vreme u toku emitavanja reklame izgledalo je da Ransiter odgovara na njegova pitanja; tek pred kraj Ransiterove reči postale su neprikladne. Odjednom se počeo osećati kao moćna noćna leptirica koja leprša na prozorskom oknu stvarnosti, nejasno je videći spolja. Nova misao pade mu na um, jedna jeziva ideja. Recimo da je Ransiter snimio traku, rukovodeći se pretpostavkom, zasnovanom na netačnom obaveštenju prekoga, da će nastradati od eksplozije bombe, dok će ostali ostati živi. Traka je bila snimljena s iskrenom namerom, ali u zabludi; Ransiter nije umro: oni su umrli, kao što su kazivali grafiti na zidu toaleta, a Ransiter je još živ. Pre eksplozije bombe dao je nalog da se reklama snimljena na traku emituje u ovo vreme i TV mreža je

to učinila, jer Ransiter nije uspeo da opozove svoj prvobitni nalog. To bi objasnilo nepodudarnost između onoga što je Ransiter rekao na traci i onoga što je pisalo na zidovima toaleta; u stvari, objasnilo bi i jedno i drugo. A nikakvo treće objašnjenje, koliko je on mogao da proceni, nije za to bilo kadro. Ukoliko, razume se Ransiter nije s njima igrao neku sardoničnu igru, šegačio se, vodio ih prvo u jednom pravcu, a onda u drugom. Neka neprirodna, džinovska sila, koja je sablasno saletala njihove živote. Izvirala je ili iz sveta živih, ili iz sveta poluživota; ili možda iz oba, pomisli on iznenada. U svakom slučaju, upravljala je onim što su doživljavali, ili bar većim delom toga. Možda ne raspadanjem, zaključio je. Time ne. Ali zašto? Možda, mislio je, i time. Ransiter, međutim, to ne bi priznao. Ransiter i Ubik. Ubiquitas, sinu mu odjednom; otuda je izvedena ova neobična reč, naziv Ransiterovog navodnog proizvoda, spreja u limenci. Koji verovatno nije ni postojao. To je verovatno bila nova prevara, da ih još više zavede. A uz to, ako je Ransiter bio živ, postojala su dva Ransitera, a ne jedan: istinski u stvarnom svetu, koji je težio da dopre do njih, i fantazmagorični Ransiter koji je postao leš u ovom svetu poluživota i čije je telo ležalo na odru u Demuanu, Ajova. A ukoliko se ta slagalica izvede do njenog punog obima, i ostale osobe ovde, kao Rej Holis i Lon Higelman, takođe su fantazmagorija - dok njihovi autentični pandani borave u svetu živih. Veoma zamršeno, rekao je Džo Čip samome sebi. To mu se uopšte nije dopalo. Istina, bilo je u tome zadovoljavajuće simetrije, ali, s druge strane, činilo mu se nečisto. Skoknuću do svog potrošačkog stana, odluči on, uzeti bosplatan uzorak Ubika, a onda krenuti u Demuan. Najzad, to mi je preporučila TV reklama. Biću bezbedniji, ako sa sobom ponesem limenku Ubika, kao što je reklama istakla na svoj zvonki, lukavi način. Čovek mora da pokloni pažnju takvim opomenama, shvatio je on, ako mu je stalo da ostane živ - ili poluživ. Što god bilo. Taksi ga je ostavio na krovnoj platformi za poletanje i sletanje njegove potrošačke stambene zgrade; spustio se pomoću pokretne rampe i stigao pred svoja vrata. Komadom kovanog novca koji mu je neko dao - Al ili Pat, nije toga više mogao da se seti - otvorio je vrata i ušao. Soba za dnevni boravak blago je zaudarala na pregorelu masnoću, miris na koji nije naišao još od detinjstva. Ušavši u kuhinju, otkrio je i razlog. Njegov štednjak bio se

preobrazio. Prometnuo se u prastari Bak model na prirodni gas sa začepljenim gorionicima i vratima pećnice oblaženim korom, koja se nisu sasvim zatvarala. Tupo se upiljio u stari, isluženi štednjak - a onda je otkrio da su i ostali kuhinjski aparati podlegli sličnom preobražaju. Homeonov aparat potpuno je nestao. Toster se u toku dana rastvorio i preuredio u bedan starinski neautomatski madel. Čak i bez uređaja za izbacivanje kriški, otkrio je kada je snuždeno začepkao po njemu. Frižider koji ga je dočekaio bio je ogroman model na remeni pogon, relikv koji je doplovio da se ovde materijališe iz bog zna koliko daleke prošlosti; bio je čak stariji od onog modela Dženeral Elektriika s kupolnim vrhom, koji je prikazan u TV reklami. Lonče za kuvanje kafe podvrglo se najmanjoj promeni; u jednom pogledu čak se poboljšalo - nedostajao mu je prozrez za ubacivanje novca, pa je očigledno radilo besplatno. To je važno za sve aparate, shvatio je on. Bar za one koji su ostali. Kao i Homeonov aparat, jedinica za uklanjanje smeća potpuno je iščezla. Pokušao je da se seti koje je još aparate imao, ali pamćenje ga je već izdavalo; odustao je od toga i vratio se u sobu za dnevni boravak. Televizor je očigledno prevalio dug put u prošlost; našao se pred jednim tamnim, drvenim radiokabinetom, marke Etvoter-Kent, s radijofrekvencijom podešenom na starovremenske srednje talase, s antenom i uzemljenjem. Bože na nebesima užasnuto je rekao sebi. Ali zašto se televizor umesto toga nije preobrazio u bezobličnu gomilu metala i plastike? To su najzad bili njegovi sastavni delovi. On je bio sklopljen od njih, ne od nekadašnjeg radija. Možda je ovo na čudan način potvrđivalo jednu napuštenu drevnu filozofiju, onu o Platonovim idejama, univerzalijama koje su u svakoj klasi stvarne. Forma televizora bila je uzorak, nametnut da nasleđuje druge forme kao što se smenjuju kvadrati u jednoj filmskoj sekvenci. Ranije forme, razmišljao je, mora biti da nastavljaju nevidljivi, zaostali život u svakom obliku. Prošlost je prikrivena, potopljena, ali još je tamo, sposobna da izroni na površinu kad potonji otisci mestanu, nesrećom - i nasuprot svakodnevnom iskustvu. Čovek ima u sebi dečaka - već negdašnje ljude, mislio je on. Istorija je davno počela. Dehidrirani ostaci Vendi. Proisticanje formi, koje se normalno događa - to proisticanje se prekinulo. A poslednja forma istrošila se bez ičega što bi potom došlo: nije bilo nove forme, ni sledećeg stadijuma

onoga što vidimo kao razvoj. To je, mora biti ono, što doživljavamo kao starost; iz tog nedostatka nastaju degeneracija i senilnost. Samo u ovom slučaju to se desilo naglo - u toku nekoliko sati. Ali ona stara teorija - nije li Platon mislio da nešto preživljava propadanje, nešto unutarne, što nije padložno raspadu? Drevni dualizam: telo odvojeno od duše. Nestanak tela kao kad Vendi, a duša - ptica van svog gnezda, koja leti negde drugde. Možda je tako, mislio je on. Roditi se ponovo, kao što kaže Tibetanska Knjiga Mrtvih. To je zaista istina. Bože, nadam se da je tako, jer u tom slučaju, svi mi možemo se ponovo sastati. Kao u Vini Puu, u drugom delu šume, gde će se dečak i njegov meca uvek igrati... neprolazna kategorija, mislio je on. Kao svi mi. Svi ćemo završiti s Puom, na nekom vedrijem, trajnijem mestu. Iz radoznalosti uključio je preistorijski radio; žuta celuloidna skala se osvetlila, čulo se glasno brujanje struje frekvencije šezdeset herca, a onda se, praćena atmosferskim smetnjama i cviljenjem, javila jedna stanica. "Vreme je za Mladu Porodicu Peper", rekao je spiker i zažuborila je muzika iz orgulja, "koju vam dovodi blagi Kame, sapun lepih žena. Juče je Peper otkrio da se višemesečni rad neočekivano završio zbog..." Džo na tom mestu isključi radio. Soup opera od pre drugog svetskog rata, rekao je sebi začuđeno. I to je sledilo logiku preobraćanja formi, koje se zbivalo u ovom umirućem polusvetu - ili što god da je bio. Osvrnuo se po sobi za dnevni boravak i otkrio jedan stočić za kafu s baroknim nogama i staklenom pločom na kojoj je ležao primerak magazina Liberti. Takođe od pre drugog svetskog rata; magazin je objavljivao nastavak serije pod naslovom 'Munja u noći', futurističku fantaziju o hipotetičnom atomskom ratu. On ga je otupelo prelistao, a onda je pogledao sobu kao celinu, nastojeći da uoči ostale promene. Tvrdi pod neodređene boje zamenile su široke daske od mekog drveta; nasred sobe ležao je jedan izbleđeli turski ćilim koji je godinama skupljao prašinu. Jedna jedina slika ostala je na zidu; uokvirena jednobojna reprodukcija, pokrivena staklom, na kojoj je bio prikazan neki umirući Indijanac na konju. Nikada je ranije nije video. Nije pokretala u njemu nikakve uspomene. I nije nimalo mario za nju. Vidfon je bio zamenjen jednim crnim, uspravnim telefonom s kukom. Birački uređaj još nije postojao. Skinuo je slušalicu s kuke i čuo jedan ženski glas kako kaže: "Broj, molim?" Na to je prekinuo vezu. Termostatski

kontrolisani sistem grejanja očevidno ga je napustio. Na jednom kraju sobe za dnevni baravak opazio je grejalicu na gas s velikim limenim čunkom, koji se po zidu protezao gotovo do tavanice. Prešavši u spavaću sobu, pogledao je u orman, pretražio ga, a onda kompletirao jedno odelo: plitke crne cipele, vunene čarape, široke čakšire skupljene ispod kolena, plava pamučna košulja, sportski mantil od kamelhara i kapa za golf. Za svečanije prilike spustio je na krevet jedno plavo-crno odelo sa sitnim prugama i dvorednim zakopčavanjem, naramenice, široku crvenu kravatu i belu košulju sa celuloidnim okovratnikom. Uh, obeshrabreno je rekao sebi kada je u ormanu pronašao vreću za golf sa zbirkom štapova. Kakva starudija. Još jednom je prešao u sobu za dnevni boravak. Ovog puta primetio je mrlju na mestu gde su nekada bili montirani delovi njegovog polifonskog audiouređaja. Multipleksni FM adapter, visoko histerezisni disk, bestežinska glava sa iglom - zvučnici, višestepeno pojačalo - sve je to nestalo. S njihovog mesta pozdravila ga je žuto-smeđa drvena konstrukcija; primetio je ručicu za navijanje i nije morao da digne paklopac da bi znao šta sada sačinjava njegov tonski sistem. Bambusove igle; jedan paketić takvih igala nalazio se na polici za knjige pored Viktorole. I jedna Viktorova ploča, prečnika deset inča, na 78 obrtaja, sa snimkom orkestra Reja Nobla, koji je svirao 'Ratluk'. Toliko u zamenu za njegove trake i LP kolekciju. A do sutra će verovatno otkriti da je opremljen cilindričnim fonografom s vijkom na ručni pogon, dok će za sviranje na njemu stajati kliktava recitacija molitve gospodnje. Jedne naizgled sveže novine, koje su ležale na suprotnom kraju pretrpane sofe, privukle su mu pažnju. Digao ih je i pročitao datum: utorak, 12. septembra 1939. godine. Preleteo je pogledom naslove.

FRANCUZI TVRDE DA JE ZIGFRIDOVA LINIJA NAČETA IZVEŠTAJ O USPESIMA U OBLASTI SARBRIKENA

Izgleda da se velika bitka priprema duž zapadnog fronta.

Zanimljivo, reče on sebi. Drugi svetski rat tek je počeo, a Francuzi već misle da pobeđuju. Pročitao je drugi naslov.

PREMA POLJSKIM IZVEŠTAJIMA NEMAČKE SNAGE ZAUSTAVLJENE KAŽU DA NAPADAČI UBACUJU SVEŽE SNAGE U BITKU NE OSTVARUJUĆI NOVE USPEHE

Novine su koštale tri centa. To ga je zainteresovalo. Šta danas može da se dobije za tri centa? - upita se. Bacio je novine natrag i još jednom se zadivio njihovom svežem izgledu. Stare su dan ili dva, nagađao je. Ne više. Sada imam neku stajnu tačku u vremenu; znam tačno koliko je vraćanje u prošlost odmaklo. Lutajući po stanu, tragajući za raznim promenama, našao se pred komodom u spavaćoj sobi. Gore je stajalo nekoliko uraljenih fotografija, pokrivenih staklom. Sve su bile Ransiterove. Ali ne onog Ransitera koga je poznao. Ovo su bile fotografije bebe, dečaćića, zatim mladog čoveka. Ransiter kakav je bio nekad, ali ipak prepoznatljiv. Izvadivši lisnicu, pronašao je samo fotose Ransitera, nijedan svoje porodice ili prijatelja. Svugde Ransiter! Vratio je lisnicu u džep, a onda ga je uzdrvalo saznanje da je načinjena od prave goveđe kože, ne od plastike. To se slagalo. U tim starim danima organska koža bila je dostupna. Pa šta, rekao je sebi. Još jednom je izvadio lisnicu i mračno je osmotrio; protrljao je goveđu kožu i doživeo novu taktilnu senzaciju, prijatnu. Neuporedivo nadmašuje plastiku, zaključio on. Po povratku u sobu za dnevni boravak počeo je da pipa, tražeći poznati prorez za poštu, šupljinu u zidu u kojoj je trebalo da se nalazi današnja pošta. Nestala je; više je nije bilo. Zamislio se, pokušavajući da stvori sliku o ranijim poštanskim običajima. Na podu ispred vrata potrošačkog stana? Ne. U nekoj vrsti sandučeta; setio se izraza poštansko sanduče. U redu, biće u poštanskom sandučetu, ali na kojim su mestima postavljeni poštanski sandučići? Na glavnom ulazu u zgradu? To mu je - maglovito - izgledalo tačno. Moraće da napusti svoj potrošački stan. Poštu će naći u prizemlju, dvadeset spratova niže. "Pet centi, molim", rekoše njegova spoljna vrata, kada je pokušao da ih otvori. Jedna stvar, ipak, nije se promenila. Vrata s mehanizmom za plaćanje imala su urođenu upornost; verovatno će izdržati duže od svega ostalog. Pošto se sve osim njih odavno preobrazilo, možda u celom gradu... ako ne i na celom svetu. Platilo je vratima i požurio kroz hodnik ka pokretnoj rampi, koju je koristio pre samo nekoliko minuta. Rampa se, međutim, sada preobrazila u

nepokretne betonske stepenice. Dvadeset spratova do prizemlja, pomisli on. Korak po korak. Nemoguće; niko ne može da siđe niz toliko stepenica. Lift. Krenuo je ka njemu, a onda se setio šta se dogodilo Alu. Pretpostavimo da ovog puta ja vidim ono što je on video, rekao je sebi. Jedan stari gvozdeni kavez koji visi o žičanom užetu i kojim upravlja jedan senilni, gotovo imbecilni starkelja, sa zvaničnom kapom rukovaoca lita. Ne vizija iz 1939. već vizija iz 1909, regresija veća od svega što sam dosad video. Bolje ne rizikovati. Bolje sići stepenicama. Pomiren sa sudbinom, počeo je da silazi. Prešao je gotovo pola puta do prizemlja, kada mu je kroz mozak sinulo nešto zloslutno. Nije bilo načina da se vrati gore - ni do svog potrošačkog stana, ni do platforme na krovu gde je čekao taksu. Kad se već jednom nađe u prizemlju, biće tamo zarobljen možda zauvek. Ukoliko limenka sa sprejom Ubik nije dovoljno moćna da obnovi lift i pokretnu rampu. Površinski transport, rekao je sebi. Od čega će se do đavola sastojati dok ja stignem dole? Vozova? Kola s arnjevima. Preskačući sve po dva stepenika, mrzovoljno je nastavio da silazi. Sada je bilo suviše kasno da se predomisli. Kada je stigao u prizemlje, našao se ispred jednog prostranog predvorja s veoma dugačkim stolom, čija je ploha bila mermerna i na kome su počivale dve keramičke vaze sa cvećem - očividno perunikama. Četiri široka stepenika vodila su dole, do kapije sa zastorom; zgrabio je kvaku od brušenog stakla na vratnicama i otvorio ih. Još stepenika. A s desne strane niz zaključanih poštanskih sandučića od mesinga, svaki s po jednim imenom, i za svaki je bio potreban ključ. Bio je u pravu; pošta je donošena samo dovde. Odredio je gde se nalazi njegovo sanduče, našao pri dnu traku hartije na kojoj je pisalo DŽOZEF ČIP 2075, kao i jedno dugme koje je, kad bi se pritisnulo, očigledno zvonilo gore, u njegovom potrošačkom stanu. Ključ. On nije imao ključ. Ili jeste? Preturivši džepove našao je prsten s kojeg je visilo nakoliko ključeva raznih oblika; zbunjeno ih je posmatrao, pitajući se šta otvaraju. Brava na poštanskom sandučetu izgledala je neobično mala; očigledno, zahtevala je ključ slične veličine. Izabravši najmanji ključ na prstenu, gurnuo ga je u bravu poštanskog sandučeta i okrenuo. Mesingana vrata sandučeta su se otvorila. Zavirio je unutra. U sandučetu su ležala dva pisma i jedan četvrtasti paketić, zavijen u smeđi papir i oblepljen smeđom trakom. Purpurno-crvene

marke od tri centa s portretom Džordža Vašingtona. Zastao je da se divi tim neobičnim ostacima prošlosti, vrednim pomena, a onda je, prenebregavši pisma, rascepio četvrtasti paket i, bio obilato nagrađen njegovom težinom. Ali, sinulo mu je odjednom, za jednu limenku spreja to ima pogrešan oblik; nije dovoljno dugačka. Obuzeo ga je strah. Šta ako to nije besplatan uzorak Ubika? Mora da bude; jednostavno, mora da bude. Inače - ponoviće se sve kao s Alom. Mors certa et hora certa, rekao je sebi dok je bacao omotač od smeđeg papira i stao da zagleda kartonsku kutiju koja je bila unutra.

UBIK BALZAM ZA JETRU I BUBREGGE

U kutiji je našao plavu staklenu bocu s velikim poklopcem. Na nalepnici je pisalo: UPUTSTVO ZA UPOTREBU. Ova jedinstvena analgotička formula, koju je u razdoblju od četrdeset godina usavršavao dr Edvard Zonderbar, zajemčeno će i za svagda okončati neprijatna ustajanja noću. Po prvi put spavaćete mirno i s nenadmašnom lagodnošću. Samo rastvorite jednu čajnu kašičicu UBIK BALZAMA ZA JETRU I BUBREGGE u čaši tople vode i popijte pola časa pred odlazak na počinak. Ako se bol ili razdraženost nastave, povećajte dozu na jednu supenu kašiku. Nemojte davati deci. Sadrži preparirano lišće lijandera, šalitru, ulje od metvice, N-acetil-paraaminofenol, cinkoksid, biljni ugalj, kobalthlorid, kofein, ekstrakt digitalisa, steroide u tragovima, natrijumcitrat, askarbinsku kiselinu, veštačke boje i aromu. UBIK BALZAM ZA JETRU I BUBREGGE je jak i efikasan ako postupate prema uputstvu. Zapaljiv je. Koristite gumene rukavice. Pazite da ne dođe u dodir s očima. Nemojte ga prskati po koži. Nemojte ga udisati u suviše dugim vremenskim razmacima. Upozorenje: duža ili prekomerna upotreba može izazvati naviku. Ovo je ludo, rekao je Džo sebi. Još jednom je pročitao listu sastojaka s osećanjem rastućeg, zbunjujućeg gneva. I s ojačanim čuvstvom nemoći, koje je uhvatilo korena i pronelo se u svaki njegov delić. Gotov sam, rekao je sebi. Ovo nije roba koju je Ransiter reklamirao na televiziji; ovo je neka tajanstvena mešavina nekada pristupačnih lekarija, melema, sredstava protivu bolova, otrova, nepriličnih i ništavnih dodataka - i, za divno čudo, kortizona. Koji pre drugog svetskog rata nije ni postojao. Očigledno, Ubik koji je

opisan u TV reklami sa video-trake vratio se u primitivni oblik. Ironija je bila suviše jasna: supstanca stvorena da preokrene proces regresivne promene, sama je regresirala. Trebalo je da to znam čim sam video one stare purpurno-crvene marke od tri centa. Pogledao je gore i dole niz ulicu. I video, parkiran pored pločnika, jedan klasični muzejski primerak površinskih kola. Jedan lasal. Mogu li stići do Demuana u jednom lasalu iz 1939? - upita se on. Ako kojim slučajem ostane stabilan, možda za nedelju dana. Ali do tada biće svejedno. A osim toga, kola neće ostati stabilna. Ništa neće ostati stabilno - osim možda vrata mog stana. Ipak je otišao do lasala da ga izbliza pogleda. Možda je moj, rekao je sebi; možda neki od mojih ključeva odgovara njegovom uređaju za paljenje. Ne funkcionišu li tako površinska kola? S druge strane, kako da ih vozim? Ja ne znam kako se upravlja starinskim automobilima, naročito ne onima sa - kako su to zvali? - ručnim menjačem. Otvorio je vrata i skliznuo na sedište iza vozačevog upravljača; tamo je sedeo, besciljno čupkao donju usnu i pokušavao da promisli o ovoj situaciji. Možda treba da progutam supenu kašiku Ubika-balzama za jetru i bubrege, rekao je u sebi ljutito. Sa onim sastojcima to bi me sasvim pouzdano otpremilo na onaj svet. Ali takva smrt nije mu se činila najpoželjnijom. Kobalthlorid bi to učinio vrlo sporo i mučno ukoliko ga digitalis ne bi preduhitrio. A tu je, naravno, bilo i lišće lijandera. Stvar se teško mogla prevideti. Od cele kombinacije kosti bi mu se otopile u pihtije. Inč po inč. Ček malo, pomisli on. Vazdušni prevoz je postojao 1939. Kada bih stigao do njujorškog aerodroma - eventualno u ovim kolima - mogao bih da najmim avion. Da zakupim jedan fordov tromotorac s pilotom. Tako bih stigao do Demuana. Oprobao je razne ključeve i najzad pronašao jedan kojim je uključio paljanje. Starter je zakloparao i motor je uhvatio; nastavio je da radi uz zdravu tutnjavu i taj zvuk mu je godio. Kao i lisnica od prave goveđe kože, ova posebna regresija činila mu se kao poboljšanje; potpuno bešumnim prevoznim sredstvima njegovog vremena nedostajao je ovaj opipljivi dodir snažnog realizma. Sada kvačilo, rekao je sebi. Preko, na levoj strani. Nogom je odredio njegov položaj. Pritisnuti kvačilo do poda, onda prebaciti ručicu menjača. Pokušao je - i izazvao užasan škripavi zvuk, kao kad se metal tare o metal. Očevidno, trebalo je pustiti kvačilo. Pokušao je ponovo. Ovog

puta uspeo je da menjač ubaci u brzinu. S trzajem, kola su krenula napred; propinjala su se i tresla, ali su se kretala, hirovito su se povodila ulicom i on je u sebi osetio izvesno umereno obnavljanje optimizma. A sada da vidimo možemo li pronaći taj prokleti aerodrom, rekao je u sebi. Pre nego što bude prekasno, pre nego što se vratimo u dane gnom rotacione mašine s obrtnim spoljnim cilindrima i mazivom od ricinusovog ulja. Dobro za let od pedeset milja, tačnije skakutanje preko živica, brzinom od sedamdeset pet milja na sat.

Jedan sat kasnije stigao je na aerodrom, parkirao kola i obuhvatio pogledom hangare, pokazivač pravca vetra i stare dvokolice s golemim drvenim elisama. Kakav prizor, razmišljao je. Jedna nejasna stranica, istrgnuta iz istorije. Iznova stvoreni ostaci drugog milenijuma, lišeni ma kakve veze s poznatim, stvarnim svetom. Jedna utvara koja se samo trenutno ukazala na vidiku; i ona će uskoro nestati: neće biti dugovečnija od savremenih artefakata. Proces izrođavanja splaviće i ovo kao i sve ostalo. On klecavo iziđe iz lasala - osećajući da je okutno oboleo od vožnje kolima - i s mukom otpešači do glavne zgrade na aerodromu. "Šta mogu da zakupim ovim?" upitao je, spuštajući novac na tezgu pred prvu osobu zvaničnog izgleda koju je spazio. "Želim da stignem u Demuan što je brže moguće. Želim da odmah uzletimo." Čelavi aerodromski službenik, navoštenih brkova i s malim okruglim naočarima sa zlatnim okvirom, nemo pogleda novčanice. "Hej, Same", doviknuo je, okrenuvši glavu okruglu kao jabuka. "Hodi ovamo da pogledaš ovaj novac." Drugi tip u prugastoj košulji s talasastim rukavima, u pantalonama od blistavog pamuka i s platnenim cipelama doklati se do njih. "Falš lova", reče on, pošto ga je pogledao. "Samo za igru. Nema ni Džordža Vašingtona ni Aleksandra Hamiltona." Oba službenika strogo se zagledaše u Džoa. "Imam tamo na parkiralištu jedan lasal iz '39", reče Džo. "Trampiću ga za jednosmerni let do Demuana u bilo kom avionu. Da li vas to zanima?" Službenik s malim naočarima u zlatnom okviru ubrzo zamišljeno reče: "Možda bi to zanimalo Ogija Brenta." "Brenta?" ponovi službenik u pamučnim pantalonama i diže obrvu. "Mislite na onu njegovu Dženi? Taj avion je star preko dvadeset

godina. Ne bi stigao ni do Filadelfije." "A kako je s Megijem?" "Sigurno, ali on je u Njuorku." "Onda, možda, Sendi Džerpesen. Onaj njegov kertis-rajt uspeo bi da dogura do Ajove. Pre ili posle." Službenik se obrati Džou: "Idite do hangara broj tri i potražite crveno-beli kertis dvokrilac. Videćete jednog malog, niskog momka, onako punijeg, kako majstoriše oko njega. Ako vas on ne poveze, niko ovde neće, ukoliko ne želite da čekate do sutra Ajka Megija, koji se vraća u svom tromotorcu foker." "Hvala", reče Džo i napusti zgradu; krupnim, brzim koracima uputio se ka hangaru broj tri, gde je već video nešto što je ličilo na crveno-beli dvokrilac kertis-rajt. Bar neću putovati u Dž. N. školskom avionu iz prvog svetskog rata, rekao je u sebi. A onda pomisli: otkud znam da je 'Dženi' nadimak za školski avion Dž.N.? Bože blagi, pomislio je. Izgleda da elementi ovog razdoblja utvrđuju odgovarajuće koordinate u mom duhu. Nikakvo čudo što sam mogao da vozim lasal; počinjem ozbiljno da se mentalno sinhronizujem sa ovim vremenskim kontinuumom! Jedan omaleni debeljko riđe kose petljao je masnom krpom oko točkova svog dvokrilca; digao je pogled kada se Džo približio. "Jeste li vi gospodin Džespersen?" upita Džo. "Tako je." Čovek ga odmeri, očigledno začuđen Džoovom odećom koja se nije promenila. "Šta mogu da učinim za vas?" Džo mu objasni. "Vi želite da trampite lasal, novi lasal, za jednosmerni let do Demuana?" Džespersen stade da razmišlja nabrana čela. "Isto mi se hvata i da je dvosmerni; ionako moram da letim natrag. U redu, pogledaću ga. Ali ništa ne obećavam; nisam se odlučio." Zajedno su otišli do parkirališta. "Ne vidim ovde nijedan lasal iz '39", reče Džespersen sumnjičavo. Čovek je bio u pravu. Lasal je bio nestao. Na njegovom mestu Džo je video jedan ford kupe s krovom od tkanine, plehana, mala kola iz 1929, kako je ocenio. Crni model. A ford iz 1929. Gotovo bezvredan; mogao je to da pogodi po Džespersenovom izrazu. Očigledno, situacija je sada bila beznadežna. Nikada neće stići u Demuan. A kao što je Ransiter istakao u svojoj TV reklami, to je značilo smrt - istu onu smrt koja je zadesila Vendi i Ala. Bilo je to samo pitanje vremena. Bolje je umreti na drugi način. Ubik, pomisli on. Otvorio je vrata svog forda i ušao unutra. Tu, na sedištu pored njega ležala je boca koju je primio poštom. On je podiže... I otkri nešto što ga, u stvari, nije iznenadilo. Boca kao i kola, ponovo je nazadovala. Bez

šava i pljosnata, izgrebane površine, pripadala je očigledno onoj vrsti koja se izlivala u drvenim kalupima. Odista, veoma stara; izgledalo je da je kapica ručne izrade, od nekog kalaja, u obliku zavrtnja - da potiče s kraja devetnaestog veka. Nalepnica se takođe izmenila: digavši bocu, pročitao je reči odštampane na njoj.

ELIKSIR OD UBIKVE. ZAJEMČENO VRAĆA IZGUBLJENU MUŽEVNOST, ISTERUJE SVE ZNANE MUŠICE, TE UZ TO OLAKŠAVA RASPLODNE BOLJKE, KAKO U MUŠKINJA TAKO I U ŽENSKINJA. BLAGOSLOVENI DAR LJUDSKOME RODU KADA SE MARLJIVO UPOTREBLJAVA KAKO JE NAREČENO, Ispisan manjim slovima, stajao je još jedan tekst. Morao je da začkilji da bi pročitao umrljani, sićušni rukopis.

Nemoj to da učiniš, Džo. Postoji i drugi način. Ne daj se. Naći ćeš ga. Mnogo sreće.

Ransiter, sinulo mu je. Još se sadistički poigrava s nama kao mačka s mišem. Tera nas da izdržimo još malo. Odlaze kraj što je duže moguće. Sam bog zna zašto. Možda Ransiter uživa u našim mukama, mislio je. Ali to ne liči na njega; to nije Glen Ransiter koga ja poznajem. Pa ipak, Džo odloži bocu Eliksira od Ubikve, odustajući od zamisli da ga upotrebi. I stade da mozga o tome koji bi to Ransiterov varljiv, nagovešteni drugi način mogao biti.

11.

Uzet prema uputstvu, Ubik osigurava nesmetan san, bez jutarnje omamljenosti. Budite se sveži, spremni da se uhvatite ukoštac sa svim onim sitnim, dosadnim problemima koji vas čekaju. Ne prekoračujte propisane doze.

"Hej, ta boca koju imate", reče Džespersen s neobičnim prizvukom u glasu, zvireći u kola. "Mogu li da je pogledam...?" Bez ijedne reči, Džo Čip pruži avijatičaru pljosnatu bacu Elikkira od Ubikve. "Moja staramajka pričala mi je o ovome", reče Džespersen, podigavši bocu ka svetlosti. "Odakle vam? To se ne pravi još od vremena građanskog rata." "Nasledio sam je", reče Džo. "Mora da jeste. Dabome, ove ručno rađene staklenice više se ne viđaju. Pre svega, kompanija nije pustila u promet mnogo ovakvih. Ovaj lek pronađen je u San Francisku oko 1850. Nikada nije prodavan u dućanima; izrađivali su ga samo po porudžbini mušterija. Pravljen je u tri jačine. Ovaj koji vi imate, najjači je od sve tri." On pogleda Džoa. "Znate li šta je unutra?" "Svakako", reče Džo: "Ulje od metvice, cinkoksid, natrijumcitrat, biljni ugalj..." "Manite to", prekide ga Džespersen. Mrštio se i izgledao je zauzet nečim što je premetao po glavi. Onda se, naposljetku, njegov izraz promenio. Doneo je odluku. "Odvešću vas avionom do Demuana u zamenu za ovu pljosku Elikkira od Ubikve. Da krenemo odmah; želim da što je moguće veći deo leta obavimo po danu." Dugim koracima udaljio se od forda iz '29 nosći sa sobom bocu. Deset minuta kasnije dvokrilac kertis-rajt bio je napunjen gorivom, elisa ručno pokrenuta i sa Džoom Čipom i Džespersenom počeo je da plete hirovitu, aljkavu putanju po poletno-sletnoj stazi, odskočio u vazduh, a onda pao natrag. Džo zaškrguta zubima i grčevito se pridrža. "Suviše smo opterećeni", reče Džespersen ravnodušno; nije izgledao uznemiren. Avion je najzad kolebljivo uzleteo, trajno ostavljajući za sobom poletno-sletnu stazu; bučno je brujao: iznad kućnih krovova, na putu na zapad. "Koliko će nam vremena biti potrebno da stignemo tamo?" viknu Džo.

"Zависи od toga, koliko vetra budemo dobijali u rep. Verovatno do sutra oko podne, ako nas sreća posluži." "Hoćete li mi sada reći šta je u boci?" viknu Džo. "Zlatne ljuste suspendovane u bazi koja se sastoji pretežno od mineralnih ulja", viknu pilot u odgovor. "Koliko zlata? Mnogo?" Džespersen okrete glavu i iskezi se, ne odgovorivši. Nije morao ništa da kaže; bilo je očigledno. Stari dvokrilac kertis-rajt nastavio je da se ljuljuška približno u pravcu Ajove.

Sutradan u tri po podne stigli su do aerodroma u Demuanu. Pošto je spustio avion, pilot je odlutao u nepoznatom pravcu i odneo sa sobom bocu zlatnih ljusti. Sav ukočen i bolno zgrčen, Džo iziđe iz aviona, postojna vreme masirajući utrnule noge, a onda se nesigurno uputi ka aerodromskoj upravi, tako maloj da se neuglednija teško mogla zamisliti. "Mogu li da se poslužim telefonom?" upitao je jednog starijeg službenika seljačkog izgleda, koji je sedeo pogrbljen iznad meteorološke karte, zadubljen u svoj posao. "Ako imate pet centi." Službenik kome je s čela štrčao jedan pramen kose, pokretom glave pokaza javni telefon. Džo razvrsta novac i odbaci sve metalne komade s Ransiterovim profilom; najzad je pronašao jedan autentični bufalo-novčić od pet centi iz tog doba i spustio ga pred starijeg službenika. "Hm", progundajući pogled. Prelistavši mesni telefonski imenik, Džo pronađe broj Mrtvačnice Prostog Pastira. Dao je taj broj telefonistkinji i tražena strana ubrzo se odazvala. "Mrtvačnica Prostog Pastira. Na telefonu gospodin Blis." "Ja sam ovde da prisustvujem pogrebnim svečanostima za Glena Ransitera", reče Džo. "Jesam li zakasnio?" Nemo se molio u sebi da nije. "Svečanosti za gospodina Ransitera upravo su sada u toku", reče gospodin Blis. "Gde ste vi gospodine? Da li želite da pošaljem neko vozilo po vas?" Izgledalo je da je uzrujan i da u sebi negoduje. "Ja sam na aerodramu", reče Džo. "Trebalo je da stignete ranije", ukori ga gospodin Bliis. "Ozbiljno sumnjam da ćete moći da prisustvujete jednom crkvenom obredu. Bilo kako bilo, gospodin Ransiter će ležati na odru za preostalo vreme današnjeg dana i sutradan izjutra. Pripazite na naša kola gospodine..."

"Čip", reče Džo. "Da, očekivali su vas. Neki od ožalošćanih zamolili su nas da održimo noćnu molitvu pre sahrane zarad vas i gospodina Hamonda, kao i neke..." On načini pauzu, "neke gospođice Rajt. Jesu li oni s vama?" "Nisu" reče Džo. Prekinuo je vezu i seo na jednu uglačanu, drvenu klupu lučnog oblika, odakle je mogao da posmatra kola koja su se približavala aerodromu. Ipak sam stigao na vreme da se priključim ostatku grupe, rekao je u sebi. Još nisu napustili grad, a to je najvažnije. Onaj stariji službenik doviknu: "Gospodine, dođite ovamo za časak." Džo ustade i pređe čekaonicu. "Šta sada nije u redu?" "Ovih pet centi što ste mi ih dali." Službenik ih je kritički motrio celo vreme. "To je komad od pet centi s bufalom", reče Džo. "Zar to nije novac koji važi u ovom razdoblju?" "Ovih pet centi su iz godine 1940." Stariji službenik netremice ga je posmatrao. Džo zastenja, izvadi preostali kovani novac i ponovo ga razvrsta; najzad nađe pet centi iz 1938. i baci ih pred službenika. "Zadržite ih oba", reče i ponovo sede na uglačanu drvenu klupu lučnog oblika. "Tu i tamo pokušavaju da nam poture falsifikovan novac", reče službenik. Džo ne odgovori ništa; usredsredio je pažnju na orman srednje visine s radio-aparatom marke Audiola koji je svirao nekako sam za sebe u jednom uglu čekaonice. Spiker je slušaocima probijao uši nekom pastom za zube po imenu Ipana. Zanima me koliko ću morati da čekam ovde, upita se Džo, Postajao je sve nervozniji kako se fizički približavao inercijalcima. Bilo bi mi mrsko da dospem ovako daleko, pomislio je, nadomak nekoliko milja, a onda - na tom mestu prekinuo je tok misli i jednostavno nastavio da sedi. Pola sata kasnije jedan vilis-najt 87 iz 1930. dotandrkao se na aerodromsko parkiralište; jedna seoska spodoba u upadljivom crnom odelu pojavila se i dlanom zaklonila oči, kako bi pogledala u čekaonicu. Džo mu priđe. "Vi ste gospodin Blis?" upita on. "Naravno da jesam." Blis se kratko rukova s njim, šireći pri tom oko sebe jak miris sen-sena, a onda se odjednom vrati u vilis-najt i ponovo upali motor. "Hajdemo, gospodine Čipe. Molim vas, požurite. Možda još možemo stići na jedan deo službe. Otac Abernati po pravilu govori duže u važnim prilikama kao što je ova." Džo zauze prednje sedište pored gospodina Blisa. Trenutak kasnije, tandrkali su putem koji je vodio u poslovni deo Demuana, vozeći se ponekad brzinom koja je dostizala četrdeset milja na sat. "Vi ste službenik gospodina

Ransitera?" upita Blis. "Tako je", reče Džo. "Neobična je ta struka kojom se bavio gospodin Ransiter. Nisam siguran da sam baš sve razumeo." Blis trubom upozori jednog riđeg setera koji se osmelio da izađe na asfaltirani drum; pas se povuče, dajući prvenstvo pompeznom vilis-najtu. "Šta znači 'psionički'? Neki službenici gospodina Ransitera upotrebili su taj izraz." "Parapsihološke moći", reče Džo. "Duhovna sila koja operiše direktno, bez posedovanja ikakvog fizičkog agensa." "Mislite dakle na mistične moći? Kao što je proricanje budućnosti? Razlog mog interesovanja je taj što je nekoliko vaših ljudi govorilo o budućnosti kao da ona već postoji. Ne meni lično; nisu to uopšte pominjali osim u međusobnom razgovoru, ali ja sam slušao - znate kako je. Jeste li vi, ljudi, medijumi? Je l' u tom grmu leži zec?" "U izvesnom smislu, jesmo." "Šta predviđate o ratu u Evropi?" "Nemačka i Japan će biti poraženi", reče Džo. "Sjedinjene Države stupiće u rat 7. decembra 1941." Zatim je utonuo u ćutanje, jer nije bio sklon da o tome raspravlja; imao je dosta svojih problema koji su ga zaokupljali. "Ja sam i sam član Reda Mističnog života", reče Blis. Šta li doživljavaju ostali iz grupe? - razmišljao je Džo. Ovu stvarnost? Sjedinjene Države iz 1939? Ili će, kad im se priključim, moja regresija biti preokrenuta i pomeriti me u neko kasnije razdoblje? Dobro pitanje. Jer, kolektivno, oni bi morali da nađu put natrag kroz sve pedeset tri godine do razumnih i prikladno sazdanih elemenata savremenog, neregresiranog Vremena. Ako je grupa kao celina doživljavala isti stepen regresije kao on, onda njihov ponovni sastanak neće pomoći ni njemu ni njima: mogao bi biti pošteđen mučenja da i dalje podnosi prizor sveta u raspadanju. S druge strane, ova stvarnost iz 1939. izgledala je prilično stabilna; za poslednja dvadeset četiri časa ostala je praktično nepromenjena. Ali to bi mogla biti posledica mog približavanja grupi, razmišljao je on. S druge strane, boca Ubikalzama za jetru i bubrege iz 1939. nazadovala je za još osamdeset prekobrojnih godina: od limenke sa sprejom, preko obične boce, do pljoske izlivena u drvenom kalupu - i to u roku od nekoliko časova. Kao lift sa kavezom iz 1908. koji je video samo Al... Ali ovo nije bilo isto. Onaj omaleni, debeli pilot, Sendi Džespersen, takođe je video bocu izlivenu u drvenom kalupu, Eliksir od Ubikve, što je najzad postala. To nije bilo lično priviđenje; štaviše, dovelo ga je ovamo u

Demuan. A pilot je video i preobražaj lasala. Ala je, izgleda, zadesilo nešto sasvim drugo. Bar se tome nadao. Molio se. Recimo da ne možemo da preokrenemo našu regresiju, razmišljao je on; recimo da ovde ostanemo do kraja života. Je li to tako loše? Možemo se navići na Filko radioaparate - ormane s devet glomaznih lampi - mada oni nisu neophodni, jer je superheteroidni prijemnik već otkriven, premda ga ja ovde još nisam video. Možemo naučiti da vozimo američki automobil ostin koja se prodaje za 445 dolara - ta cena pala mu je na um naizgled slučajno, ali je naslućivao da je tačna. Kad se već jednom zaposlimo i počnemo da zarađujemo novac iz ovog razdoblja, nećemo više putovati prastarim dvokrilcima kertis-rajt; najzad, pre četiri godine, 1935, za transpacifički saobraćaj uvedeni su veliki putnički četvoromotorni avioni čajna. Fordov tromotorac je sada avion star jedanaest godina; za ove ljude bio je ostatak iz starih dana, a dvokrilac kojim sam stigao ovamo muzejski je primerak - čak i za njih. Onaj lasal koji sam imao pre nego što se vratio na primitivniji oblik, bio je solidno izrađena mašina; osećao sam istinsko zadovoljstvo dok sam ga vozio. "A kako stoji stvar s Rusijom?" upita gaspodin Blis. "U ratu mislim. Hoćemo li zbrisati crvene? Možete li videti tako daleko u budućnost?" "Rusija će se boriti na istoj strani sa SAD." I svi ostali predmeti, bića i artefakti ovog sveta, umovao je on. Medicima će biti velika smetnja; da vidimo - sada bi trebalo da se koriste farmaceutski sulfamidni preparati. Biće ozbiljno ako se neko od nas razboli. Ni zubarske intervencije neće biti vesele. Još se upotrebljavaju vruće bušilice i novokain. Zubne paste s fluorom ne postoje; one će se pojaviti tek kroz dvadeset godina. "Na našoj strani?" zagrcnu se Blis. "Komunisti? To je nemoguće; oni su sklopili onaj pakt s nacistima." "Nemačka će prekršiti taj pakt", reče Džo. "Hitler će napasti Sovjetski Savez u junu 1941." "I zbrisati ga s lica zemlje, nadam se." Prenuvši se iz zanetosti, Džo se okrete da pažljivije pogleda gospodina Blisa, koji je vozio svoj devet godina star vilis-najt. "Ti komunisti su prava pretnja, ne Nemci", reče Blis. "Uzmite postupak prema Jevrejima. Znete li kome to dobro dođe? Jevrejima u ovaj zemlji, od kojih mnogi nisu državljani, već izbeglice i žive od socijalne pomoći. Mislim da su nacisti neosporno malo preterali u nekim stvarima koje su radili Jevrejima, ali u osnovi, jevrejsko pitanje postoji već odavno i nešto je trebalo da se uradi s

njima, mada možda ne tako pogano kao što su oni koncentracijski logori. Mi ovde, u Sjedinjenim Državama, imamo sličan problem i s Jevrejima i s crnjama. Nešto ćemo najzad morati da preduzmemo u oba slučaja." "Nikada nisam čuo da neko odistinski koristi izraz 'crnija'" reče Džo i odjednom sagleda ovu eru iz malo drugačijeg ugla. Ovo sam zaboravio, sinulo mu je. "Lindberg je u pravu što se tiče Nemačke", reče Blis. "Jeste li slušali ono što je govorio? Ne mislim na to šta piše štampa, već u stvarnom životu..." On uspori, da bi zaustavio kola ispred jednog signala nalik na semaforski. "Uzmite senatora Bora i senatora Naja. Da nije bilo njih, Ruzvelt bi prodavao vojnu opremu Engleskoj i uvukao bi nas u jedan rat koji nas se ne tiče. Ruzvelt je tako prokleta zainteresovan da iz nacarta Zakona o neutralnosti izbaci odredbu o embargu o prodaji oružja; on želi da uđemo u rat. Amarički narod ga neće podržati. Američkom narodu nije stalo da se bori u ratu koji vode Englezi ili ma ko drugi." Odjeknuo je zvučni signal, a semafor se promenio na zeleno. Blis je ponovo ubacio u prvu brzinu a vilis-najt je uobraženo krenuo dalje, utopivši se u podnevni saobraćaj u poslovnoj četvrti Demuara. "Vi nećete uživati u sledećih pet godina." reče Džo. "Zašto? Moje gledište nije samo moje, deli ga cela država Ajova. Znate li šta ja mislim o vama, službenicima gospodina Ransitera? Po onome što ste rekli i po onome što su rekli ostali, a što sam čuo, mislim da ste profesionalni agitatori." Blis okrznu pogledom Džoa neustrašivim prkosom. Džo ne reče ništa; posmatrao je kako promiču staromodne zgrade od cigala, drveta i betona, kao i neobična kola - za koja mu se činilo da su većinom crna - i razmišljao je da li se on jedini iz grupe suočio s ovim posebnim vidom sveta iz 1939. U Njujorku će biti drugačije, rekao je u sebi; ovo je pojas Biblije, izolacionistički Srednji zapad. Nećemo živeti ovde; bićemo mi na Istočnoj obali ili na Zapadnoj. Ali nagoni je osećao da se baš sada ispoljio glavni problem za sve njih. Mi znamo suviše da bismo lagodno živeli u ovom vremenskom segmentu, shvatio je. Da smo se vratili u prošlost za samo dvadeset ili trideset godina, verovatno bismo psihološki savladali taj prelaz; možda ne bi bilo zanimljivo još jednom preživljavati šetnje po svemiru u okviru programa 'Džemini' i prve škripave letove 'Apola', ali bar bi bilo podnošljivo. Ali u ovoj vremenskoj tački... Još su slušali 'Dve crne vrane' snimljene na ploču

prečnika deset inča, na 78 obrtaja. I Džoa Penera. 'Merta i Mardž'. Depresija još traje. U naše vreme, imamo kolonije na Marsu i Luni; usavršavamo funkcionalne međuzvezdane letove - ovi ljudi nisu u stanju da zavedu kontrolu peščanih oluja u Oklahomi. Ovo je svet koji živi u skladu s retorikom Vilijama Dženingsa Brajana; Skoupsov 'majmunski proces' ovde je živa stvarnost. Nema načina da se prilagodimo njihovoj tački gledanja, njihovoj etičkoj političkoj i asocijalnoj sredini, mislio je on. Za njih smo profesionalni agitatori, tuđinci više od nacista, veća pretnja verovatno čak i od komunističke partije. Mi smo najopasniji agitatori s kojima je ovaj vremenski segment do sada imao posla. Blis je potpuno u pravu. "Odakle ste vi, ljudi?" upita Blis. "Niste ni iz jednog dela Sjedinjenih Država; jesam li pogodio?" "Pogodili ste", reče Džo. "Mi smo iz severnoameričke Konfederacije." Iz džepa je izvadno Ransiterovih dvadeset pet centi i dao ih Blisu. "Pogledajte ovo", rekao je. Blis baci pogled na profil, zagronu se i drhtavim glasom reče: "Profil na ovom novcu - pa to je pokojnik. To je gospodin Ransiter!" On ga još jednom pogleda i preblede. "A datum, 1990." "Nemojte sve potrošiti na jednom mestu", reče Džo. Kada je vilis-najt stigao do Mrtvačnice Prostog Pastira, služba je već bila završena. Na širokim, belim, drvenim stepenicama dvospratne građevine s drvenim kasturom stajala je jedna grupa ljudi i Džo ih je sve prepoznao. Najzad su bili tu: Eda Dorn, Tipi Džekson, Džon Ild, Fransi Speniš, Tito Apostos, Don Deni, Sami Mundo, Fred Zafski i - Pat. Moja žena, rekao je sebi, još jednom očaran njenim izgledom, dramatičnošću njene crne kose, žestinom boje njenih očiju i kože - i svom snagom kontrasta, koja je zračila iz nje. "Ne", reče on glasno, kada je izašao iz parkiranih kola. "Ona nije moja žena; to je izbrisala." Ali setio se da je zadržala prsten. Jedinstvenu burmu od kovanog srebra i žada, koju smo izabrali ona i ja... Samo je to preostalo. Pa ipak, kakav je šok videti je ponovo. Odići za trenutak avetinjski pokrov s jednog braka koji je poništen. Braka koji, u stvari, nikada nije ni postojao - ako se izuzme onaj prsten. A i taj prsten mogla je da uništi kad god joj se prohte. "Zdravo, Džo Čipe", reče ona hladnim, gotovo podrugljivim glasom; njene prodorne oči zaustaviše se na njemu da bi ga procenile. "Zdravo", reče on nezgrapno. Ostali su ga takođe pozdravili, ali to mu se nije činilo tako važno; Pat je zadobila svu njegovu pažnju. "Nema Ala

Hamonda?" upita Don Deni. "Al je mrtav. Vendi Rajt je mrtva", reče Džo. "Znali smo za Vendi", reče Pat spokojno. "Ne, nismo", reče Dom Deni. "Pretpostavljali smo, ali nismo bili sigurni. Ja nisam bio siguran." On se obrati Džou: "Šta im se desilo? Šta ih je ubilo?" "Istrošili su se", reče Džo. "Zašto?" upita Tito Apostas promuklo i progura se u krug ljudi oko Džoa. "Poslednje što si nam kazao, Džo Čipe, tamo u Njujorku, pre nego što si otišao s Hamondom..." poče Pat Konli. "Znam šta sam kazao", reče Džo. "Pominjao si neke godine", nastavi Pat. "Kazao si 'bilo je odveć dugo'. Šta to znači? Nešto u vezi s vremenom?" "Gospodine Čipe, otkako smo došli ovamo, ovaj grad korenito se izmenio", reče Edi Dorn uzrujano. "Niko od nas to ne razume. Vidite li vi ono što mi vidimo?" Rukom je pokazala zgradu mrtvačnice, zatim ulicu i ostale kuće. "Nisam siguran šta vi vidite", reče Džo. "Ajde, Čipe", reče Tito Apostas ljutito. "Ne traćite vreme; prosto nam kažite, za ime sveta, kako vam izgleda ovo mesto. Ono vozilo." On pokaza na vilis-najt. "Njime ste se dovezli. Kažite nam šta je to; kažite nam u čemu ste se dovezli." Svi su čekali i napregnuto posmatrali Džoa. "Gospodine Čipe", promuca Sami Mundo, "to su jedna zaista stara kola, eto šta su; je li?" on se zakikota. "Koliko su tačno stara?" Nakon kratke pauze Džo reče: "Šezdeset dve godine." "To bi bila 1930", reče Tipi Džekson Donu Deniju. "Što je dosta blizu onaga što smo mi izračunali." "Mi smo izračunali da je 1939", reče Don Deni Džou uravnoteženim glasom. Umerenim, objektivnim, zrelim baritonom. Bez prekomernog uzbuđenja. Čak i pod ovim okolnostima. "To je prilično lako utvrditi", reče Džo. "Bacio sam pogled na jedne novine u svom potrošačkom stanu u Njujorku. Bile su od 12. septembra. Danas je dakle 13. septembar 1939. Francuzi misle da su probili Zigfridovu liniju." "Što je samo po sebi dovoljno da čovek pukne od smeha", reče Džon Ild. "Ja sam se nadao da vi kao grupa doživljavate neku docniju stvarnost", reče Džo. "Dakle, tako stoji stvar." "Ako je 1939, onda je 1939", reče Fred Zafski piskavim, prodornim glasom. "Naravno da svi to doživljavamo; šta drugo možemo?" Energično je mahnuo dugačkim rukama, pozivajući ostale da se slože s njim. "Odfukaj, Zafski", reče Tito Apostas s dosadom. Džo Čip obrati se Pat: "Šta ti kažeš na ovo?" Ona slegnu ramenima. "Ne sleži", reče on. "Odgovori." "Vratili smo se u prošlost", reče Pat. "U istvari, nismo",

reče Džo. "Šta smo onda uradili?" upita Pat. "Otišli u budućnost, je li to?"

"Nismo nikuda otišli", reče Džo. "Tamo smo gde smo uvek bili. Ali iz nekog razloga - nekog od više mogućnih razloga - stvarnost je iščilela; izgubila je svoje oslonce i povukla se na ranije oblike. Oblike koje je uzimala pre pedeset tri godine. Ta regresija može i dalje da traje. U ovom trenutku, više me zanima da li se Ransiter u nekom vidu manifestovao pred vama." "Ransiter", reče Don Deni ovog puta s prekomernim uzbuđenjem, "leži u ovoj zgradi, u svom kovčegu, mrtav kao dimljena haringa. To je jedina njegova manifestacija koju smo videli i jedina koju ćemo videti." "Da li vam reč 'Ubik' nešto znači, gospodine Čipe?" upita Frančeska Speniš. Bio mu je potreban dugi trenutak da upije u sebe to što je rekla. "Za boga miloga", reče on, "zar ne razlikujete manifestacije od..." "Fransi ima snove" reče Tipo Džekson. "Oduvek ih je imala. Ispričajte mu svoj san o Ubiku, Fransi." Ona se obrati Džou: "Fransi će vam sada ispričati svoj san o Ubiku, kako ga ona zove. Usnila ga je noćas." "Zovem ga tako jer je to bio", reče Frančeska Speniš žustro; ona skupi ruke u grču pobuđenog nespokojstva. "Čujte, gospodine Čipe, taj san bio je drugačiji od svih koje sam ikada usnila. Velika ruka spustila se iz neba, kao ruka i šaka Gospodnja. Ogromna, ravna nekoj planini. I u tom času znala sam koliki je to važno; šaka je bila skupljena u pesnicu tvrdu kao kamen i ja sam znala da drži nešto tako važno da od toga zavise moj život i životi svih ostalih na Zemlji. Čekala sam da se pesnica otvori, i ona se otvarila. I ja sam videla šta je unutra." "Limenka aerol-spreja", reče Don Deni suvo. "Na limenci sa sprejom bila je samo jedna reč ispisana zlatnim slovima, blistava; žeženim zlatom pisalo je UBIK. Ništa više. Samo ta čudna reč. A onda se šaka ponovo sklopila oko spreja, pa su šaka i ruka iščezle, povukle se u nekakav suri prekrivač oblaka. Danas, pre pogrebne svečanosti, pogledala sam u rečnik i telefonirala u javnu biblioteku, ali niko nije znao tu reč, pa čak ni iz kog je jezika, a u rečniku je nije bilo. Nije engleska, rekla mi je bibliotekarka. Postoji jedna latinska reč koja joj je veoma bliska: ubiquae. To znači..." "Svagde", reče Džo. Frančeska Speniš klimnu. "Baš to znači. Ali ne Ubik, a tako je pisalo u snu." "To je ista reč", reče Džo. "Samo drugačije napisana." "Otkud

znaš?" upita Pat Konli lukavo. "Ransiter mi se juče manifestovao", reče Džo. "U jednoj TV reklami koju je snimio na video-traku pred svoju smrt." Nije to detaljnije opisivao; bar u ovom trenutku činilo mu se previše složeno da to objašnjava. "Ti, bedni glupane", reče mu Pat Konli. "Zašto?" upita on. "Je li to tvoja predstava o manifestacijama jednog mrtvaca? Mogao bi isto tako da pisma koja je pisao pred svoju smrt proglasiš za 'manifestacije'. Ili službene beleške za internu upotrebu koje je godinama snimao na traku. Ili čak..." "Idem sada unutra da bacim poslednji pogled na Ransitera" reče Džo. Odvojio se od grupe, ostavio ih da stoje tamo i preko širokih, daščanih basamaka uputio se u mračnu, hladnu unutrašnjost mrtvačnice. Praznina. Nije video nikoga, samo jednu prostranu odaju s redovima klupa kao u crkvi i na suprotnom kraju sanduk okružen cvećem. Po strani, u jednoj pobočnoj sobi, staromodne orgulje sa sviralama i crnim mehom i nekoliko drvenih stolica na sklapanje. Mrtvačnica je odisala mirisom prašine i cveća, sladunjavom, ustajalom mešavinom od koje mu se gadilo. Kad čovek samo pomisli na sve Ajovljane koji su primili večnost u ovoj ravnodušnoj odaji. Uglučani pod, maramice, teška, crna, vunena odela... Sve osim penija stavljenih preko mrtvih očiju. A orgulje sviraju skladne, male, duhovne pesme. On stiže do sanduka, kalebljivo zastade, a onda pogleda unutra. Spržena, sasušena hrpa kostiju ležala je na jednom kraju sanduka, a vrhunac svega bila je lobanja nalik na papirnu, koja se cerila, očiju ulegnutih u šupljine kao suvo grožđe. Dronjci tkanine s nakostrešenim nitima zgrnule su se pokraj sićušnog tela kao da ih je tamo, naneo vetar. Kao da ih je telo dišući privuklo k sebi svojim sipljivim i slabašnim procesima - udisanjem i disanjem koji su sada prestali. Ništa se nije micalo. Ona tajanstvena promena koja je uništila Vendi Rajt i Ala očevitno se završila davno. Pre mnogo godina, pomislio je setivši se Vendi. Jesu li i ostali iz grupe videli ovo? Ili se to desilo posle službe božje? Džo ispruži ruku, uhvati hrastov poklopac sanduka i zatvori ga; gromki udarac drveta o drvo zaori se u pustoj mrtvačnici, ali ga niko ne ču. Niko se ne pojavi. Zaslepljen suzama od užasa, on iziđe iz prašnjave tihe odaje. Napolje, na slabe sunčeve zrake poznog popodneva. "Šta je bilo?" upita ga Don Deni kada se priključio grupi. "Ništa", reče Džo.

"Izgledaš van sebe od straha", reče Pat Konli oštro. "Ništa! " On se upilji u nju s dubokim, jarosnim neprijateljstvom.

"Dok ste bili unutra, da niste slučajno videli Edi Dorn?" upita ga Tipi Džekson. "Ona je nestala", dodade Džon Ild da bi objasnio. "Ali maločas je bila ovde", pabuni se Džo. "Ceo dan se žalila da joj je strašno hladno i da je umorna", reče Don Deni. "Moguće je da se vratila u hotel; ranije je pomenula nešto tako, da želi da priligne i odrema neposredno posle ceremonije. Verovatno joj je sada dobro." "Verovatno je sada mrtva", reče Džo. Zatim se obrati svima: "Mislio sam da ste razumeli. Ko god se od nas odvoji od grupe, taj neće preživeti; ono što se desilo Vendi, Alu i Ransiteru..." On naglo učuta.

"Ransiter je poginuo od eksplozije", reče Don Deni. "Svi mi poginuli smo od eksplozije", reče Džo. "Znam to jer mi je Ransiter kazao; napisao je to na zidu muškog toaleta u našoj njujorškoj poslovnicu. I video sam to ponovo na..." "Ono što govoriš je ludo", prekide ga Pat Konli jetko. "Je li Ransiter mrtav ili nije? Jesmo li mi mrtvi ili nismo? Prvo kažeš jedno, pa onda kažeš drugo. Zar ne možeš da budeš dosledan?" "Pokušajte da budete dosledni", umeša se Džon Ild. Ostali, lica zgrčenih i izbornih od brige, nemo klimnuše u znak slaganja. "Mogu da vam ispričam šta kažu grafiti", reče Džo. "Mogu da vam ispričam za istrošeni magnetofon i uputstva koja su išla s njim; mogu da vam ispričam za Ransiterovu TV reklamu, za belešku u kutiji cigareta u Baltimoru - mogu da vam ispričam za nalepnicu na pljoski Eliksira od Ubikve. Ali ne mogu da sve to povežem. U svakom slučaju, moramo se vratiti u vaš hotel i pokušati da dopremo do Edi Dorn pre nego što malakše i nepovratno izdahne. Gde možemo da dobijemo taksi?" "Mrtvačnica nam je stavila na raspolaganje jedna kola da ih koristimo za vreme našeg boravka ovde", reče Don Deni. "Onaj pirs-erou, parkiran tamo preko." Pohitali su ka njemu. "Nećemo svi stati unutra", reče Tipi Džekson kada je Don Deni jednim trzajem otvorio masivna gvozdena vrata i ušao. "Pitajte Blisa možemo li uzeti vilis-najt", reče Džo; pokrenuo je motor pirs-eroua i, čim su svi koji su mogli ušli u kola, povezao se prometnom glavnom ulicom Demuana. Vilis-najt pratio ih je na kratkom odstojanju, a njegova truba žalostivo se ograšavala dajući znak Džou da su tu.

12.

Stavite u svoj toster ređanj ukusnog Ubika spravljenog isključivo od svežeg voća i zdravih, čisto biljnih masnoća. S Ubikom vaš doručak pretvara se u pir. To je energija koja prija! Neškodljiv kad se postupa prema uputstvu.

Mi podležemo jedno po jedno, rekao je Džo Čip u sebi vozeći velika kola kroz gradski saobraćaj. Nešto nije u redu s mojom teorijom. Time što je bila u grupi, trebalo je da Edi bude zaštićena. A ja... Trebalo je da ja stradam, pomisli on. Negde za vreme onog sporog leta iz Njujorka. "Moramo se dogovoriti da svako ko oseti umor - a to izgleda da je prva oponena - obavesti ostale", reče on Donu Deniju. "I da mu se ne dozvoli da se izdvoji." Osvrnuvši se da pogleda one na zadnjim sedištima, Don reče: "Jeste li svi ovo čuli? Čim neko od vas oseti umor, makar i malkice, dužan je da to prijavi ili gospodinu Čipu ili meni." Okrenuo se natrag ka Džou. "A šta onda?" upita on. "A šta onda, Džo?" ponovi kao odjek Pat Konli. "Šta ćemo onda? Kaži nam kako ćemo, Džo? Mi te slušamo." "Izgleda mi čudno što se tvoj talenat uopšte nije pokrenuo", reče Džo. "Ova situacija je kao stvorena za to. Zašto ne možeš da se vratiš za petnaest minuta u prošlost i ne sprečiš Edi Dorn da odluta? Da uradiš ono što si uradila kada sam te predstavljao Ransiteru?" "Dži Dži Ešvud me je predstavio gospodinu Ransiteru", reče Pat. "Dakle ništa nećeš da učiniš", reče Džo. Sami Mundo se zakikota i reče: "Sinoć, za vreme večere, njih dve su se posvađale, gospođica Konli i gospođica Dorn. Ona nije draga gospođici Konli; zato ne želi da joj pomogne." "Edi mi je draga", reče Pat. "Imate li neki razlog što se ne služite svojim talentom?" upita je Don Deni. "Džo je u pravu; čudno je i teško razumeti - bar za mene - zašto baš vi ne pokušavate da pomognete." Posle izvesne pauze Pat reče: "Moj talenat više ne deluje. Od one eksplozije na Luni." "Zašto to nisi rekla?" upita Džo. "Nisam bila raspoložena da o tome govorim, do đavola", reče Pat. "Zašto bih dobrovoljno priznala tako nešto? Da sam nemoćna da išta učinim? Istrajno pokušavam, ali ne vredi; ništa se ne dešava. A

ranije nikada nije bilo tako. Taj talenat imala sam praktično celog života." "Kada si..." počeo Džo. "S Ransiterom", reče Pat. "Na Luni, odmah. Pre nego što si me zamolio." "Dakle znala si odonda", reče Džo. "Pokušala sam ponovo u Njujorku, pošto si stigao iz Ciriha i bilo je očigledno da se nešto užasno dogodilo s Vendi. I pokušala sam sada; počela sam čim si rekao da je Edi verovatno mrtva. Možda je to zato što smo se vratili u ovu staru epohu; možda psihički talenti ne deluju u 1939. Ali to ne bi objasnilo moj neuspeh na Luni. Ukoliko već nismo putovali ovamo, a da to nismo ni shvatali." Ona utonu u duboku, introvertnu tišinu; s ogorčenim izrazom na markantnom, divljem licu. Slaže se, reče Džo sebi. Naravno da njen vremeplovni talenat više ne funkcioniše. Ovo, u stvari, nije 1939. I mi smo potpuno van vremena; to dokazuje da je Al bio u pravu. Grafiti su bili u pravu. Ovo je poluživot, kao što su nas obavestili kupleti. Nije, međutim, to rekao ostalima koji su s njim bili u kolima. Zašto im govoriti da je situacija beznadežna? - kazao je sebi. Uskoro će to i sami otkriti. Oni bistriji, kao Deni, verovatno su to već razumeli. Na osnovu onoga što sam ja rekao i onoga kroz šta su sami prošli. "Zbilja vas uznemirava to što njen talenat više ne deluje", reče Don Deni. "Svakako." On klimnu. "Nadao sam se da će to možda promeniti situaciju." "To nije sve", reče Deni s živom intuicijom. "Mogu to da ocenim po..." on načini jedan izrazit pokret, "tonu vašeg glasa, možda. Bilo kako bilo, znam. Ovo nešto znači. Važno je. Nešto vam kaže." "Treba li ovde da vozim pravo?" upita Džo usporivši pirs-erou na raskrsnici. "Skrenite desno", reče Tipo Džekson. "Videćeš jednu zgradu od opeke s neonskim natpisom koji se pali i gasi", reče Pat: "Hotel 'Mirmont', tako se zove. Užasno mesto. Jedno kupatilo na svake dve sobe i kada umesto tuša. A hrana, da ne poveruješ. Jedino što prodaju od pića je neki bučkuriš koji zovu 'Nehi'." "Meni se hrana dopala", reče Don Deni. "Prava govedina, bolja od sintetičkih proteina. Prirodni losos..." "Je li vam novac valjan?" upita Džo. A onda začu otegnuto zavijanje, ton promenljive visine, koji je stao da odjekuje na ulici iza njega. "Šta to znači?" upita on Denija. "Ne znam", reče Don Deni nervozno. "To je policijska sirena", reče Sami Mundo. "Niste dali signal pre nego što ste skrenuli." "Kako sam mogao?" lecnu se Džo. "Nema ručice na ovom upravljačkom stubu." "Trebalo je da date signal rukom", reče

Sami. Sirena se sada veoma približila; Džo okrete glavu i vide da ih sustiže jedan motocikl. On uspori u nedoumici šta da čini. "Zaustavite kod ivičnjaka", posavetova ga Sami. Džo zaustavi kola kod ivičnjaka. Policajac, jedan mladi čovek pacovske fizionomije i strogih, krupnih očiju, siđe s motocikla i doklatari se do Džoa; pošto ga je odmerio, reče: "Dajte da vidim vašu dozvolu, gospodine." "Nemam je", reče Džo. "Napišite prijavu i pustite nas." Sada je mogao da vidi hotel. Obratio se Donu Deniju: "Bolje je da odate tamo, vi i svi ostali." Vilis-najt je nastavio u tom pravcu. Don Deni, Pat, Sami Mundo i Tipi Džekson izašli su iz kola; pešice su krenuli za vilis-najtom koji je počeo da usporava da bi se zaustavio preko puta hotela, a Džoa su ostavili s policajcem. "Imate li bilo kakve isprave?" upita policajac Džoa. Džo mu pruži svoju lisnicu. Purpurnocrvenom, mastiljavom olovkom policajac napisa prijavu, istrgnu listić iz beležnice i dade ga Džou. "Nedavanje signala. Neposedavanje vozačke dozvole. Na pozivu piše gde i kada da se javite." Policajac sklopi beležnicu, pruži Džou njegovu lisnicu, a onda se lenjo vrati do motocikla. Upalio je motor i odšišao u saobraćaj, nijednom se ne osvrnuvši. Iz nekog neobjašnjivog razloga Džo okrznu pogledom poziv pre nego što ga je spustio u džep. A onda ga pročita još jednom - polako. Crvenom, mastiljavom olovkom bilo je nažvrljano poznatim rukapisom: Vi ste u mnogo većoj opasnosti nego što sam mislio. Ono što kaže Pat Konli

Tu se poruka prekidala. Usred rečenice. On poče da razmišlja kako bi se nastavila. Je li na pozivu bilo još nečega? Okrenuo ga je, nije našao ništa, pa ga je ponovo okrenuo na prednju stranu. Nije bilo više teksta pisanog rukom, ali pri dnu cedulje otkrio je sledeći zapis štampanim slovima tipa kegl.

U Arčerovoj drogeriji tražite pouzdane lekove i medicinske preparate, oprobane i ispitane vrednosti. Cene umerene.

Nije baš mnogo, razmišljao je Džo. Pa ipak - čovek ne bi očekivao da tako nešto iskrсне pri dnu jednog poziva zbog saobraćajnog prekršaja u Demuanu; bila je to, jasno, još jedna manifestacija, kao i purpurno crveni rukopis iznad toga. On iziđe iz pirs-eroua i ode u

najbližu radnju, dućan s magazinima, slatkišima i duvanom. "Smem li da se poslužim vašim telefonskim imenikom?" upitao je sredovečnog vlasnika koji se široko smešio. "Pozadi", reče vlasnik ljubazno i proprati to jednim trzajem krupnog palca. Džo pronađe telefonski imenik i u mutno osvetljenom, zabitom kutku mračne, malene radnje, potraži Arčerovu drogeriju. Nije mogao da je nađe u spisku. Zatvorivši imenik, on priđe vlasniku koji je u tom trenutku bio zauzet prodajom svitka 'Neko-oblandi' nekom dečaku. "Znate li gde mogu da nađem Arčerovu drogeriju?" upita Džo. "Nigde", odgovori vlasnik. "Bar ne više." "Zašto?" "Zatvorena je godinama." "Kažite mi gde je bila", reče Džo. "Bilo kako. Nacrtajte mi kartu." "Nije vam potrebna karta; mogu da vam kažem gde je bila." Ljudina se nagnu i pokaza kroz vrata dućana. "Vidite li onaj stub ispred berbernice? Otidite donde i pogledajte na sever. Sever vam je tamo." On označi pravac. "Videćete jednu staru kuću sa zabatima. Žute boje. Dva-tri stana gore još se koriste, ali lokal u prizemlju je napušten. Ipak ćete moći da razaberete natpis: Arčerova drogerija. Dakle, kad je nađete, znaćete da ste na pravom mestu. Desilo se to da je Ed Harper umro od raka u grlu..." "Hvala", reče Džo i iziđe iz dućana, natrag na blede popodnevno sunce; žurno je prešao ulicu do stuba ispred berbernice i odatle pogledao put severa. Pri rubovima svog vidokruga spazio je visoku, žutu zgradu s koje se ljuštila boja. Ali nešto mu se na njoj učinilo čudno. Neko treperenje, neka nepostojanost, kao da zgrada progresivno dobija stabilnost, a onda se povlači u bestelesnu neizvesnost. Oscilacija kod koje je svaka faza trajala nekoliko sekundi, a zatim se rasplinjavala u svoju suprotnost s prilično redovnom promenljivošću, kao da se zdanje temelji na otkucajima nekog organskog bila. Kao da je živo, mislio je on. Možda sam stigao na kraj svog puta, pomisli on. Počeo je da korača ka napuštenoj drogeriji, ne skidajući pogled s nje; posmatrao je kako pulsira, posmatrao je kako se menja između dva stanja, a onda, prilazeći sve bliže i bliže, razaznao je prirodu njenih mena. U amplitudi najveće stabilnosti to je postajala trgovinska radnja na malo kućnim potrošnim dobrima iz njegove epohe, homeostatska po načinu delovanja, samouslužno preduzeće koje je prodavalo deset hiljada artikala za moderan potrošački stan; on je bio mušterija takvih visokafunkcionalnih, kompjuterski dirigovanih pseudotrgovaca

otkako je stupio u doba zrelosti. A u amplitudi nestvarnosti to se pretvaralo u majušnu anahroničnu drogeriju, ukrašenu u stilu rokokoja. U tesnim izlazima video je utege za kruh, nizove naočara za ispravljanje vida, jedan avan i tučak, tegle sa sortiranim tabletama, natpis rukom PIJAVICE, velike boce sa staklenim čepovima ispunjene Pandorinom baštinom zaštićenih lekova i placebo-preparata... a na glatkoj drvenoj dasci, koja se pružala iznad izloga, bile su namalane reči ARČEROVA DROGERIJA. Ni traga od praznog, napuštenog, zatvorenog dućana; njegova faza iz 1939. bila je nekako isključena. Dakle, kad uđem ili ću se vratiti u još raniju epohu ili ću se naći približno u svom vremenu, pomisli on. A ono što mi je očividno potrebno jeste - dalji povratak, u fazu pre 1939. Sada je stajao ispred kuće i fizički doživljavao plimni uticaj amplituda; osećao je kako ga nešto vuče unazad, zatim napred, pa opet nazad. Pešaci su bupkali oko njega, ne obraćajući pažnju; očigledno niko od njih nije video ono što je on video: nisu opazili ni Arčerovu drogeriju ni trgovinu kućnim potrebama iz 1932. To mu je bilo najčudnije od svega. Kada je zdanje u svom njihanju ponavo ušlo u svoju drevnu fazu, on kroči napred i gređe prag. I stupi u Arčerovu drogeriju. S desne strane dugačka tezga prekrivena mermerom. Na policama kutije prljave boje; ceo dućan imao je nešto crno, ne samo zbog odsustva svetlosti, već više stoga što mu je to bila zaštitna boja, kao da je građen da se pomeša i stopi sa senkom, da u svakom trenutku bude neproziran. Bilo je u njemu nečeg teškog, zgusnutog: to ga je vuklo nadole, pritiskavalo kao breme trajno natovareno na njegova pleća. I oscilacije su prestale. Bar za njega, sada pošto je ušao. Razmišljao je da li je načinio pravilan izbor; sada, prekasno, razmotrio je alternativu; šta je mogla da znači? Povratak - eventualno u njegovo sopstveno vreme. Izlazak iz ovog sveta retrogradne evolucije i stalno opadajuće sposobnosti vezivanja vremena - izlazak, možda, zauvek. Pa, pomisli on, šta je, tu je. Prošvrljao je po drogeriji, osmotrio mesing i drvo, očividno orahovinu... Najzad je prišao prozorčetu za izdavanje lekova na recept, u pozadini dućana. Jedan tanušan mladić, u sivom odelu s prslukom i mnogo dugmadi, pojavio se i nemo stao nasuprot njega. Džo i taj čovek dugo su gledali jedan drugoga, ne izgovorivši ni reči. Jedini zvuk poticao je od zidnog sata s latinskim ciframa na

okruglom brojčaniku; klatno je neumitno kuckalo tamo-amo. Kako to već biva kod satova. Svugde. "Rado bi uzeo bocu Ubika", reče Džo. "Melema?" upita drogerista. Izgledalo je da mu pokreti usana nisu pravilno sinhronizovani s rečima; Džo je prvo video kako se čovekova usta otvaraju, kako mu se usne miču i tek onda, posle jednog merljivog intervala, čuo je reči. "Je li to melema?" upita Džo. "Mislio sam da je za unutrašnju upotrebu." U još jednom intervalu drogerista nije ništa odgovorio. Kao da se između njih dvojice isprečila provalija, jedna vremenska epoha. Onda su se, napokon, njegova usta pomalo otvorila, usne ponovo pokrenule. I malo kasnije Džo je čuo reči: "Ubik je pretrpeo mnogo promena jer ga je proizvođač poboljšavao. Moguće je da vi znate stari Ubik, a ne novi." Drogerista se okrenuo u stranu; taj pokret imao je nešto od svojstava zaustavljene akcije; tekao je u sporom, odmerenom, plesnom koraku, u ritmu koji je estetski bio dopadljiv, ali emotivno rastrzan. "U poslednje vreme imamo velikih teškoća da nabavimo Ubika", rekao je, potekavši nazad; u desnoj ruci držao je pljosnatu limenku presvučenu olovom, koju je spustio pred Džoa na tezgju. "Ovaj se pravi u obliku praška kome se dodaje ter kamenog uglja. Ter se prodaje zasebno; mogu njime da vas snabdem po veoma pristupačnoj ceni. Ali Ubik u vidu praška je skup. Četrdeset dolara." "Šta sadrži?" upita Džo. Sledio se od same cene. "To je tajna proizvođača." Džo uze zapečaćenu limenku i podiže je ka svetlosti. "Nemate ništa protiv da pročitam nalepnicu?" "Naravno." Pri mutnoj svetlosti koja je dopirala s ulice najzad je uspeo da razabere tekst na nalepnici limenke. Bio je to produžetak rukom pisane poruke sa poziva zbog saobraćajnog prokršaja, koji se nastavlja tačno na onom mestu gde se Ransiterovo pismo naglo prekidalo.

apsolutno je netačno. Ona nije - ponavljam nije - pokušala da upotrebi svoj talenat posle eksplozije bombe. Nije pokušala da povrati ni Vendi Rajt, ni Ala Hamonda, ni Edi Dorn. Ona vas laže, Džo, i to me nagoni da ponovo promislim o celoj situaciji. Obavestiću vas čim dođem do nekog zaključka. U međuvremenu, budite veoma oprezni. Uzgred: Ubik u prašku ima univerzalno lekovito dejstvo, ako se uputstva za upotrebu poštuju strogo i savesno.

"Mogu li da vam platim čekom?" upita Džo drogeristu. "Nemam kod sebe četrdeset dolara, a Ubik mi je preko potreban. To je bukvalno pitanje života ili smrti." Posegnuo je u džep žaketa da izvadi svoju čekovnu knjižicu. "Vi niste iz Demuana, je li?" reče drogerista. "Mogu to da ocenim po vašem naglasku. Ne, morao bih da vas poznajem, pa da primim ček na tako veliku svotu. Poslednjih nedelja imali smo pravu poplavu falsifikovanih čekova, sve od ljudi van grada." "Onda kreditnu kartu?" "Šta je 'kreditna karta'?" upita drogerista. Džo spusti limenku Ubika, okrete se i bez ijedne reči iziđe iz drogerije na pločnik. Prešao je ulicu, uputio se u pravcu hotela, a onda zastao da se osvrne ka drogeriji. Video je samo jednu oronulu, žutu zgradu čiji su prozori na spratu bili zastrti zavesama, a prizemlje zakovano daskama i napušteno; kroz razmaknute daske video je zjapeću tamu i duplju jednog razbijenog prozora, bez života. I to je to, shvati on. Prilika da kupi limenku Ubika u prašku je propala. Čak i kada bih našao četrdeset dolara kako leže na pločniku. Ali dobio sam ostatak Ransiterovog upozorenja, pomisli on. Što god da vredi. Može čak da ne bude istinito. Može to da bude samo izobličeno, zavodljivo mišljenje jednog mozga na samrti. Ili potpuno mrtvog mozga - kao u slučaju TV reklame. Bože, rekao je sebi utučeno. A šta ako je istina? Ljudi, tu i tamo na pločniku, privučeni nečim, zurili su u nebo. Džo, koji je to primetio, i sam je digao pogled. Zaklonivši oči od kosih zraka sunca, razabrao je jednu tačku koja je ispuštala bele tragove dima: jedan monoplan na velikoj visini, koji je u vazduhu vredno ispisivao slova. Dok su on i ostali prolaznici gledali, već rasplinuti delovi obeležene aviotrase sročili su poruku.

GORE STARU TINTARU, DŽO!

Lako je to kazati, reče Džo sebi. Lako je to ispisati u obliku reči. Pritisnut mračnim, teskobnim predosećanjem - i prvim slabim nagoveštajem straha koji se vraćao - tromo se odvukao u pravcu hotela 'Mirmont'. Don Deni ga je dočekao u holu s visokom tavanicom, provincijskog izgleda, s ćilimom grimizne boje. "Pronašli smo je", reče on. "Sve je svršeno - bar za nju. I nije bilo lepo, nimalo. U međuvremenu je otišao i Fred Zafski. Ja sam mislio da je on u drugim kolima, a oni su mislili da je pošao s nama. Očigledno, nije

ušao u druga kola; mora da je ostao u mrtvačnici." "Sada se to dešava brže", reče Džo. Zanimalo ga je kakvu bi promenu u to uneo Ubik - koji se njihao ka njima nanovo i nanovo na bezbroj različitih načina, ali je uvek ostajao van domašaja. Mislim da to nikada nećemo doznati, zaključio je. "Možemo li ovde nešto da popijemo?" upitao je Dona Denija. "Kako stojimo s novcem? Moj je bezvredan." "Mrtvačnica plaća za sve. To im je naložio Ransiter." "I hotelski račun?" Ovo mu se učinilo čudno. Kako li je to udešeno? "Želim da pogledate ovaj poziv dok smo nasamo", reče on Donu Deniju i pruži mu cedulju. "Imam i ostatak poruke; zato sam išao, da je dobijem." Deni pročitao poziv jednom, pa još jednom. Zatim ga polako vrati Džou. "Ransiter misli da Pat Konli laže", reče. "Da", reče Džo. "Shvatate li šta bi to značilo?" On resko povisi glas. "To znači da je mogla da anulira sve ovo. Sve što nam se desilo počev od Ransiterove smrti." "To bi moglo da znači mnogo više", reče Džo. Deni ga pogleda i reče: "U pravu ste. Da, potpuno ste u pravu." Izgledao je zgranut, a onda je oštro reagovao. Saznanje je zablistalo na njegovom licu. Ali nesrećno, od one vrste koja ljuto pogađa. "Ne mili mi se osobito da o tome razmišljam", reče Džo. "Ništa mi se od toga ne sviđa. Gore je. Mnogo gore nego što sam ranije mislio, gore od onoga što je verovao Al Hamond, na primer. A već to je bilo dovoljno loše." "Ali moglo bi biti tako", reče Deni. "Tokom svega što se dešavalo pokušavao sam da shvatim zašto", reče Džo. "Bio sam siguran da ćemo, ako saznam zašto... Ali Al nikada nije pomislio na to, rekao je u sebi. Obojica smo to smetnuli s uma. S dobrim razlogom." "Nemojte ništa govoriti ostalima", reče Deni. "Možda to nije istina; čak i ako jeste, neće im pomoći da znaju." "Da znaju - šta?" upita Pat Konli iza njih. "Šta im to neće pomoći?" Obišla ih je, tako da je sada bila ispred njih, očiju zasićenih crnom bojom, mudrih i spokojnih. Bezbrizno spokojnih. "Šteta za Edi Dorn", reče ona. "I za Freda Zafskog; mislim da je i on otišao. Ne ostaje nas mnogo, je li? Zanima me ko će biti sledeći." Njen mir izgledao je nepomućen, potpuno je vladala sobom. "Tipi je prilegla u svojoj sobi. Nije se žalila da je umorna, ali mislim da moramo pretpostaviti da jeste. Vi se ne slažete?" Nakon kraće pauze Don Deni rče: "Da, slažem se." "Kako si prošao s onim pozivom, Džo?" upita Pat, pruživši ruku. "Mogu li da pogledam?" Džo joj ga pruži. Kucnuo je čas, pomislio je; sada je sve

i svja zbijeno u sadašnjost. U jedan tren. "Otkud je policajac znao moje ime?" upita Pat, preletevši pogledom cedulju; digla je oči i pažljivo pogledala prvo Džoa, a zatim Dona Denija. "Zašto tu piše nešto o meni?" Ona ne poznaje rukopis, reče Džo sebi. Zato što nije imala prilike da ga viđa. Kao ni ostali. "Ransiter", reče on. "Ti to radiš, zar ne, Pat?" nastavio je. "Ti i niko drugi, svojim talentom. Mi smo ovde zbog tebe." "I vi nas ubijate", reče Don Deni. "Jedno po jedno. Ali zašto?" On se obrati Džou: "Kakav razlog može imati? Ona nas, u stvari, i ne poznaje." "Jesi li zato došla u Ransiterovo Udruženje?" upita je Džo. Pokušao je da umiri svoj glas - ali nije uspeo; treperio mu je u ušima i on je odjednom osetio prezir prema sebi. "Dži Dži Ešvud te je pronašao i doveo k nama. Radio je za Holisa, je l' da? Je li to ono što nas je stvarno zadesilo - ne eksplozija bombe, već ti?" Pat se osmehnu. A hol hotela rasprsnu se pravo u lice Džou Čipu.

13.

Dignite ruke i odjednom steknite zanosne obline! Novi ekstra nežni Ubik grudnjak i Ubik specijalni grudnjak s produžetkom poručuju: dignite ruke i odjednom steknite zanosne obline! Pruža čvrst i olakšavajući oslanac grudima preko celog dana kada se namesti prema uputstvu.

Tama oko njega je hučala, lepila se za njega kao skupljena, vlažna i topla vuna. Strava koju je osetio kada se nagoveštaj istopio s tamom postala je potpuna i stvarna. Bio sam nepažljiv, sinulo mu je. Nisam uradio ono što mi je Ransiter savetovao; dozvolio sam joj da vidi poziv. "Šta je, Džo?" glas Dona Denija bio je opervažen dubokom brigom. "Šta se desilo?" "Dobro mi je." Sada je pomalo video; tamu su prošarale vodoravne, sive linije, kao da je počela da se raspada na elementarne delove. "Samo sam umoran", reče on i shvati koliko mu je odista umorno telo. Nije mogao da se seti takve iscrpljenosti. Nikada u životu. "Dajte da vam pomognem da dođete do stolice", reče Don Deni. Džo oseti Denijevu ruku kako mu steže rame; shvatio je da Deni upravlja njime i uplašio se od same potrebe da ga neko vodi. Otrgnuo se. "Dobro mi je", ponovio je. Denijev lik počeo je da se obrazuje u njegovoj blizini; on se usredsredi na njega i još jednom razazna predvorje iz razdoblja na prelazu stoleća, s kitnjastim kristalnim lusterima i njihovom složenom, žutom svetlošću. "Pustite me da sednem", reče i, pipajući oko sebe, nađe jednu stolicu sa sedištem od trske. Don Deni se oštro obrati Pat: "Šta ste mu uradili?" "Nije mi ništa uradila", reče Džo, trudeći se da mu glas zvuči čvrsto. Ali on je piskavo potonuo, s neprirodnim alikvotnim tonovima. Kao da je ubrzan, pomisli. Isforsiran. Ne moj sopstveni. "Tako je", reče Pat. "Nisam ništa uradila ni njemu ni ma kome drugom." "Otišao bih gore da legnem", reče Džo. "Uzeću sobu za vas", reče Don Deni nervozno; lebdeo je blizu Džoa, pojavljivao se i nestajao kako su svetlosti u predvorju stale da trnu. Svetlost je oslabila do tamnocrvene boje, a onda se pojačala i opet oslabila. "Ostanite u toj stolici, Džo; odmah se vraćam." Deni pohita u pravcu recepcije. Pat

ostade. "Mogu li nešto da učinim za tebe?" upita Pat ljubazno. "Ne", reče on. Stalo ga je golemog napora da glasno izgovori tu reč; ona je čvrsto zapela u jednoj unutarnjoj kaverni smeštenoj u njegovom srcu, šupljini koja je rasla iz trena u tren. "Možda jednu cigaretu", reče on, a izgovaranje cele rečenice ga iscrpe; osećao je kako mu srce bije. Mučni otkucaji samo su pojačavali njegovo breme; novi teret navalio se na njega, stisla ga je jedna gorostasna ruka. "Imaš li jednu?" upitao ju je, uspevši da je pogleda kroz dimljivo, crveno svetlo. Kroz hiroviti treperavi žar jedne nejake stvarnosti. "Žalim", reče Pat. "Nemam." "Šta je - sa mnom?" upita Džo. "Možda srčani blok", reče Pat. "Misliš li da imaju hotelskog lekara?" uspeo je da promuca. "Sumnjam." "Nećeš da pogledaš? Nećeš da proveriš?" "Mislim da su posredi samo psihosomatske smetnje", reče Pat. "Ti nisi stvarno bolestan. Oporavićeš se." Don Deni se vrati i reče: "Uzeo sam sobu za vas, Džo. Na drugom spratu. Soba 203." On načini pauzu i Džo oseti kako ga ispitivački i zabrinuto gleda. "Džo, vi jezivo izgledate. Krhki... kao da će vas odneti prvi povetarac. Zaboga, znate li kako izgledate? Izgledate kao što je izgledala Edi Dorn kada smo je našli." "Oh, ni izbliza", reče Pat. "Edi Dorn je mrtva. Džo nije mrtav. Je li, Džo?" "Želim da odem gore. Želim da legnem", reče Džo. Nekako je stao na noge; srce mu je lupalo, izgledalo je da okleva, da za trenutak prestaje da kuca, a onda ponovo hvata korak i treska kao uspravni gvozdeni odlivak koji se survava na cement: svaki udar damara potresao mu je celo telo. "Gde je lift?" upita on. "Ja ću vas odvesti donde", reče Deni; njegova ruka ponovo steže Džou rame. "Laki ste kao perce", reče Deni. "Šta vam je, Džo? Umete li da kažete? Da li znate? Pokušajte da mi objasnite." "On ne zna", reče Pat. "Mislim da mu je potreban lekar", reče Deni. "Odmah." "Ne", reče Džo. Ležanje će mi pomoći, kazao je u sebi; osećao je privlačnu snagu okeana, moćnu struju koja ga je vukla; gonila ga da legne. Primoravala ga na jednu jedinu stvar, da se ispruži na leđa, sam, gore u svojoj hotelskoj sobi. Gde ga niko ne može videti. Moram da pobegnem, kazao je u sebi. Moram da se osamim. Zašto? razmišljao je. Nije znao; to ga je spopalo kao nagon, iracionalan, nepojmljiv i neobjašnjiv. "Idem da dovedem lekara", reče Deni. "Pat, vi ostanite ovde s njim. Ne puštajte ga iz vida. Vratiću se čim budem mogao." Krenuo je; Džo je nejasno video njegovu priliku

koja se udaljavala. Izgledalo je da se Deni smanjuje, da iščezava. A onda je sasvim nestao. Patriša Konli je ostala, ali on se zbog toga nije osećao manje usamljen. Uprkos njenom fizičkom prisustvu, njegova izdvojenost postala je apsolutna. "Pa, Džo", reče ona. "Šta želiš? Šta mogu da učinim za tebe? Samo kaži." "Lift", reče on. "Želiš da te odvedem do lifta? Rado ću to učiniti." Krenula je, a on ju je pratio što je bolje mogao. Činilo mu se da ona korača neobično brzo; nije ga čekala, niti se osvrkala - bilo mu je gotovo nemoguće da je drži na oku. Je li to samo moje uobraženje da se ona kreće tako hitro? - zapitao se. Biće da je to do mene; ja postajem sporiji, sabijen gravitacijom. Njegov svet stekao je svojstvo čiste mase. Opažao je sebe u jednom jedinom obliku: kao objekat izložen delovanju sile teže. Jedan kvalitet, jedno svojstvo. I jedan doživljaj. Inercija. "Ne tako brzo", reče on. Sada više nije mogao da je vidi; ona se gipko izvukla iz njegovog vidokruga. On je zastao, nemoćan da produži, i dahtao; osećao je kako mu s lica kaplje znoj, a oči ga peku od slane tečnosti. "Čekaj", reče on. Pat se ponovo pojavi. Razaznao je njeno lice kada se sagnula da ga osmotri. Njen savršen i spokojan izraz. Odsustvo njene pažnje, njena naučna objektivnost. "Želiš li da ti otrem lice?" upitala je; izvadila je jednu maramicu, malu, finu i ukrašenu čipkom. Osmehnula se istim osmehom kao ranije. "Samo me uvedi u lift." Prinudio je svoje telo da se ponovo pokrene. Jedan korak. Dva. Sada je već mogao da razabere lift koji je čekalo nekoliko osoba. Iznad vrata na guranje staromodna okrugla skala s jednom kazaljkom. Kazaljka, igla u baroknom stilu njihala se između cifara tri i četiri; povukla se ulevo, stigla do trojke, a onda se zanjihala između trojke i dvojke. "Biće ovde začas", reče Pat. Ona izvadi cigarete i upaljač iz svoje tašne, pripali i pusti kroz nozdrve pruge sivog dima. "To je prastari tip lifta", obrati mu se ona staloženo skrštenih ruku. "Znaš šta mislim? Mislim da je to jedan od onih sa starim, otvorenim, gvozdenim kavezom. Da li ih se bojiš?" Kazaljka je sada prešla preko broja dva; lebdela je iznad jedinice, a onda je odlučno zaronila naniže. Vrata su skliznula u stranu. Džo je video kavez ograđen šipkama, rešetkastu konstrukciju. Video je uniformisanog služitelja koji je sedeo na stolici s rukom na obrtnoj ručici za upravljanje. "Idemo gore", reče služitelj. "Pomerite se nazad, molim." "Ja tamo ne ulazim", reče Džo. "Zašto nećeš?" upita

Pat. "Misliš da će se uže prekinuti? Da li se toga plašiš? Vidim da si uplašen." "Ovo je video AI", reče on. "Pa, Džo, jedini drugi put do tvoje sobe vodi preko stepenica", reče Pat. "A ti nisi sposoban da se penješ stepenicama, ne u ovakvom stanju." "Idem gore stepenicama." Okrenuo se u potrazi za stepenicama. Ne vidim! rekao je sebi. Ne mogu da ih nađem! Natovareno breme drobilo mu je pluća pretvarajući disanje u težak, bolni čin; morao je da ostane i usredsredi se na uzimanje vazduha - samo na to. Možda je srčani napad, mislio je. Ako jeste, ne mogu da se penjem uz stepenice. Ali žudnja u njemu narasla je još više, neodoljiva potreba da bude sam. Zaključan u praznoj sobi, bez ijednog svedoka, nem, okrenut naznak. Ispružen, tako da ne mora da govori, ne mora da se miče. I da nije dužan da se hvata ukoštac ni sa kim i ni sa kakvim problemom. Niko čak neće znati gde sam, kazao je u sebi. Na neki neobjašnjiv način to mu se činilo veoma važno; želeo je da bude anonimn i nevidljiv, da živi neprimetno. Naročito ne Pat, mislio je; neće nju; ona ne sme da bude blizu mene. "Evo nas", reče Pat. Povala ga je i skrenula malo ulevo. "Pravo pred tobom. Samo se drži ograde i idi klaj-klaj gore do kreveta. Vidiš?" Vešto se popela, razigrano i lepršavo, uspostavila ravnotežu, a onda se s lakoćom prebacila na sledeći basamak. "Možeš li?" "Ja - ne želim", reče Džo. "Da ti ideš sa mnom." "Oh, bože", zakvoca ona s podrugljivim žaljenjem. Crne oči joj blesnuše. "Bojiš se da ću zloupotrebiti tvoje stanje? Učiniti nešto da ti naudim?" "Ne." On odmahnu glavom. "Ja - samo želim - da budem - sam." Ščepao je ogradu i uspeo da se podigne na prvi stepenik. Tu je zastao i digao pogled, pokušavajući da nazre vrh stepeništa, pokušavajući da proceni koliko je daleko, koliko mu je basamaka ostalo. "Gospodin Deni me je zamolio da ostanem s tobom. Mogu da ti čitam ili da ti donosim stvari. Mogu da te čekam." On se pope još jedan stepenik. "Sam", izustio je dahćući. "Smem li da gledam kako se penješ? Zanima me koliko će ti biti potrebno. Pod pretpostavkom da uopšte uspeš", reče Pat. "Uspeću." Stavio je nogu na sledeći stepenik, čvrsto stegao ogradu i povukao sopstveno telo uvis. Naduvano srce popelo mu se u podgrlac; zažmurio je i, gušeći se, sipljivo udahnuo vazduh. "Zanima me da li je i Vendi to radila", reče Pat. "Ona je bila prva, je li?" "Bio sam - zaljubljen - u nju", dahtao je Džo. "Oh, znam. Dži Dži Ešvud mi je

kazao. On ti je čitao misli. Dži Dži i ja postali smo veoma dobri prijatelji; proveli smo zajedno mnogo vremena. Moglo bi se reći da smo imali ljubavnu vezu. Da, moglo bi se to reći." "Naša teorija bila je tačna", reče Džo i dublje udahnu vazduh. "Jedan", uspeo je da kaže; popeo se još jedan stepenik, a zatim, uz ogroman napor, još jedan. "Da ste ti i Dži Dži - udesili to s Rejom Holisom - da se infiltrirate." "Sasvim tačno", složi se Pat. "Naše najbolje inercijalce - i Ransitera - da nas sve uništite." Savladao je još jedan stepenik. "Mi nisno u poluživotu. Mi. nismo..." "Oh, ti možeš da umreš", reče Pat. "Ti nisi mrtav; ti posebno nisi, hoću da kažem. Ali vi umirete jedno po jedno. I čemu onda govoriti o tome? Čemu sve započinjati iznova? Maločas si sve to rekao, a iskreno, gnjaviš me kad se tako ponavljaš bez kraja i konca. Ti si zaista veoma dosadna, pedantna osoba, Džo. Gotovo isto toliko dosadna kao Vendi Rajt. Vas dvoje biste bili uspeo par." "Zato je Vendi umrla prva", reče on. "Ne zato što se odvojila - od grupe - već zato..." Zgrčio se od bola u srcu kada mu je divlje zakucalo; pokušao je da stupi na sledeći stepenik, ali ovog puta je promašio. Sapseo se, a onda ustanovio da sedi šćućuren kao - da, pomislio je - Vendi u plakaru: ona je bila ovako šćućurena. Pružio je ruku i uhvatio rukav svog mantila. Povukao ga je. Tkanina se poderala. Suv i propao, materijal se razdvojio kao jevtina, siva hartija; nije imao jačinu... Kao nešto što su pravile pčele. Dakle, više nije bilo sumnje u to. On će uskoro ostavljati za sobom trag, komadiće raspadnute odeće. Trag rita koji će voditi do hotelske sobe i toliko željene izolacije. Njegovu poslednju napornu akciju odredio je tropizam. Jedna orijentacija koja ga je gurala u susret smrti, dezintegraciji i nepostojanju. Njime je vladala neka kobna alhemija; a vrhunac je dostizala u grobu. Popeo se još jedan stepenik. Uspeću, shvati on. Ta sila koja me goni napred, gosti se mojim telom; zato su Vendi, Al i Edi - a do sada nesumnjivo i Zafski - fizički propadali kada su umirali i ostavljali za sobom samo lake, odbačene, mahunaste ljuste u kojima nije bilo ničega, ni srži, ni sokova, ni stvarne gustoće. Ta sila deluje nasuprot mnogim gravitacijama i ovo je cena, ovo iscrpljivanje tela koje popušta. Ali telo, kao izvor energije, biće dovoljno jako da me odvede tamo gore; na delu je jedna biološka neophodnost i u ovom času verovatno ni sama Pat koja ju je stavila u pokret ne može to da prekine. Razmišljao je kako se ona oseća

sada, dok gleda njegov uspon. Da li mu se divi? Da li oseća prezir? Digao je glavu i potražio je pogledom; razaznao je nju i njeno vitalno lice s nekoliko nijansi. A tamo - samo ljubopitljivost. Ne zloba. Jedan neutralan izraz. Nije se iznenadio. Pat nije mrdnula prstom da ga omete, ni da mu pomogne. Čak se i njemu činilo da je to pravo. "Je li ti bar malo bolje?" upita Pat. "Nije", reče on. I dopola se uzdigavši, nasrnu na sledeći stepenik. "Izgledaš drugačije. Ne tako uzrujan." "Zato što ću uspeti. Siguran sam." "Nema još puno", složi se Pat. "Mnogo", ispravi je on. "Ti si neverovatan. Tako trivijalan, tako sićušan. Čak i u samrtnom grču, ti..." Ona se ispravi, mačkasto i lukavo. "Ili u onome što tebi subjektivno izgleda kao samrtni grč. Nije trebalo da upotrebim taj izraz: 'samrtni grč'. Može na tebe da utiče da kloneš duhom. Pokušaj da budeš optimista. Važi?" "Samo mi kaži - koliko je stepenica - ostalo", reče on. "Šest." Ona se klizeći udalji od njega i šmugnu nagore, nečujno i bez napora. "Ne; žalim. Deset. Ili ima devet. Mislim da je devet." Ponovo je osvojio jedan stepenik. Onda sledeći. I sledeći. Nije govorio; nije čak ni pokušavao da gleda. Orijeđujući se prema tvrdoći površine na kojoj bi predahnuo, puzao je s jednog stepenika na drugi kao puž i osećao kako stiže izvesnu veštinu, sposobnost da tačno oceni koliko može da se napregne i kako da upotrebi svoju gotovo već iscrpljenu snagu. "Gotovo si stigao", reče Pat vedro iznad njega. "Šta imaš da kažeš, Džo? Neki komentar o svom velikom uspehu? Najveći uspon u istoriji čoveka. Ne, to nije istina. Vendi, Al, Edi i Fred Zafski uradili su to pre tebe. Ali ti si bio jedini koga sam stvarno posmatrala." "Zašto mene?" upita Džo. "Želela sam da posmatram tebe, Džo, zbog tvog podlog, malog plana tamo u Cirihu. Da Vendi Rajt provede noć s tobom u tvojoj hotelskoj sobi. E pa, noćas će biti drugačije. Bićeš sam." "I one noći - bio sam - sam", reče Džo. Još jedan stepenik. Grčevito se zakašljao, a ostaci njegove radne sposobnosti besciljno su iscurili s kapima koje su se otkidale s njegovog zbunjenog lica. "Bila je tamo; ne u tvom krevetu, ali negde u sobi. Ti si to, međutim, prespavao", nasmeja se Pat. "Trudim se da ne kašljem", reče Džo. Uspeo je da pređe još dva stepenika i znao je da je pri vrhu. Razmišljao je koliko je već vremena na stepeništu. Bilo je to nemoguće oceniti. Onda je sa zgražanjem otkrio da nije samo iznuren već i hladan. Kada se to desilo? - zapitao se. Nekad u prošlosti; zima mu se uvlačila u telo

tako postupno da je sve do sada nije ni primetio. Oh, bože, rekao je u sebi i neobuzdano zadržao. Gotovo mu se činilo da mu kosti klepeću. Gore nego na Luni, kudikamo gore. Gore i od one studeni koja je lebdela nad njegovom hotelskom sobom u Cirihi. To su bili vesnici. Metabolizam je proces sagorevanja u aktivnoj peći, razmišljao je on. Kada prestane da funkcioniše, život se gasi. Zacelo greše o paklu, rekao je u sebi. Pakao je hladan; sve je tamo hladno. Telo znači težinu i toplotu; težina je sada sila kojoj podležem, a toplota, moja toplota čili. I ukoliko se ne rodim ponovo, nikada se neće vratiti. To je sudbina svemira. Tako bar neću biti usamljen. Ali, osećao se usamljen. To me je sustiglo suviše rano, sinulo mu je. Još nije vreme; nešto je podstaklo ovaj proces - neki potajni učesnik ubrzao ga je iz zlobe i radoznalosti; neka polimorfna, nastrana pokretačka snaga koja to rado gleda. Neko infantilno biće zaostalo u razvoju, koje uživa u onome što se događa. Zdrobilo me je kao kakvog krivonogog insekta, rekao je sebi. Kao običnu bubu koja ume samo da se pribije uz zemlju. Koja ne može da uzleti, ni da pobegne. I može samo da silazi, korak po korak, u nešto što je haotično i trulo. U grobni svet koji je jedno nastrano biće okružilo sopstvenom pogani. Stvor koga mi nazivamo Pat. "Imaš li ključ?" upita Pat. "Od sobe? Zamisli kako bi se grozno osećao da se popneš na drugi sprat i otkriješ da si izgubio ključ i ne možeš da uđeš u sobu." "Imam ga." On preturi džepove. Njegov mantil se pocepa, rastvori u rite i dronjke; spao je s njega, a iz gornjeg džepa skliznuo je ključ. Pao je za dva stepenika niže, ispod njega. Van domašaja. "Ja ću ti ga doneti", reče Pat žustro. Praletevši kraj njega, zgrabila je ključ, digla ga ka svetlosti da ga osmotri, a onda ga položila na ogradu na vrhu stepeništa. "Baš ovde gore", reče ona, "gde možeš da ga dosegneš kada završiš penjanje. Nagrada za tebe. Soba je, mislim, levo, otprilike četvrta vrata niz hodnik. Moraćeš da se krećeš polako, ali biće ti mnogo lakše kad se već jednom makneš s tih stepenica. Kad ne budeš morao da se penješ." "Mogu da ga vidim", reče on. "Ključ. I vrh. Mogu da vidim vrh stepeništa." Obema rukama zgrabio je ogradu, potegnuo se i uspenkao uz tri stepenika, po cenu samrtnog utroška poslednjih ostataka snage. Osetio je da ga je to iscrplo; njegovo breme se povećalo, hladnoća se povećala, a ujedno slabila je njegova telesnost. Ali... Stigao je do vrha. "Zbogom, Džo", reče

Pat. Nadnela se nad njega, lako savivši kolena da bi mogao da joj vidi lice. "Ne želiš da Don Deni upadne tamo, je li? Lekar ne bi mogao da ti pomogne. Zato ću mu reći da sam tražila od hotelskog osoblja da pozove taksi i da si na putu za bolnicu. Tako ti niko neće dosađivati. Možeš da budeš sasvim sam. Slažeš se?" "Da", reče on. "Evo ti ključ." Gurnula mu je u šaku hladan, metalni predmet i savila mu prste ako njega. "Ne vešaj glavu, kako govore sada u '39. Ne traži đavola svećom. I to govore." Onda se izmakla i uspravila; za trenutak je stajala i pomno ga posmatrala, a zatim odmaglila niz hodnik ka liftu. Video je kako pritiska dugme, čeka; video je kako se vrata klizeći otvaraju, a tada je Pat nestala. Stežući ključ, on se teturavo diže u poguren položaj; uspostavio je ravnotežu, oslonivši se na suprotni zid hodnika, a zatim skrenuo ulevo i počeo da ide korak po korak, i dalje se odupirući o zid. Tama, mislio je. Nema osvetljenja. Čvrsto je zažmurio, otvorio oči, trepnuo. Znoj s lica još ga je zaslepljivao, ujedao; nije mogao da odredi je li hodnik odista mračan ili mu se to vid gasi. Kada je stigao do prvih vrata, bio je doterao do toga da puzi; zabacio je glavu i potražio broj na vratima. Ne, ne ova. Nastavio je da mili. Pošto je pronašao prava vrata, morao je da se uspravi i, naslonjen na njih, uvuče ključ u bravu. Taj napor ga je dotukao. S ključem u ruci, pao je nauzak; glavom je udario o vrata i srušio se nazad na prašnjavi tepih osećajući zadah starosti, dotrajalosti i ledene smrti. Ne mogu da uđem u sobu, shvati on. Ne mogu više da stojim. Ali morao je. Ovde napolju svako ga je mogao videti. Obema rukama dograbi kvaku i još jednom se diže na noge. Svom težinom nalegao je na vrata, dok je ključ drhtavo gurao u pravcu kvake i brave; na taj način kada jednom okrene ključ, vrata će se otvoriti i on će se naći unutra. A onda, ako uspem da zatvorim vrata za sobom i dovučem se do kreveta, sve će biti svršeno, pomisli on. Brava je zaškripala. Metalni zasun pomakao se unazad. Vrata su se otvorila i on posrnu napred, ispruženih ruku. Pod mu je potekao u susret, pa je razaznao likove na tepihu, zavijutke, šare i cvetne motive u crvenim i zlatnim tonovima, ali čupave i bez sjaja od otrcanosti; boje su potamnele, a kada se srušio na pod i pri tom jedva osetio, ako je uopšte osetio, neki bol, pomislio je: ovo ovde, ova soba je prastara. U doba kada je ova kuća građena, verovatno je korišćen lift s otvorenom gvozdеноm kabinom. Video sam, dakle,

pravi lift, rekao je u sebi, autentični i originalni. Neko vreme je ležao, a onda se pomakao, kao da ga je neko pozvao, naredio mu da se pokrene. Podigao se na kolena i stavio preda se raširene šake... Moje šake, pomislio je. Bože blagi. Šake nalik na pergament, žute i kvrgave kao trtica kuvane, suve ćurke. Nakostrešena koža, nimalo slična ljudskoj. Perje u začetku, kao da sam evoluirao unazad za milione godina u nešto što leti i pliva u plićaku, koristeći sopstvenu kožu kao jedro. Otvorio je oči i pogledom potražio krevet; naprezao se da ga raspozna. Umašćen, dalek prozor propuštao je sivu svetlost kroz mrežaste zavese. Jedan ružan toaletni sto s tankim nogama. Zatim krevet s mesinganom dugmadi na vrhovima ograđenih strana, nagnutih i asimetričnih kao da se ograda savila, a politirana daska kad uzglavlja iskrivila od dugogodišnje upotrebe. Želim da legnem makar i na takav, rekao je sebi; protegnuo se ka njemu i puzeći se odvukao dublje u sobu.

A onda je ugledao priliku koja je sedela u jednoj bogato tapaciranoj naslonjači, okrenuta ka njemu. Posmatrača koji nije pustio ni glasa od sebe, ali je sada ustao i žurno pošao ka njemu. Glen Ransiter. "Nisam mogao da vam pomognem da se popnete uz stepenice", reče Ransiter sa ozbiljnim izrazom na nezgrapnom licu. "Ona bi me videla. Štaviše, bojao sam se da će preći ceo put do sobe s vama, a onda bismo bili u nevolji, jer ona..." Prekinuo je, sagnuo se i podigao Džoa na noge, kao da u Džou više nema težine ni materijalnih sastojaka. "Razgovaraćamo o tome kasnije. Ovamo." Poneo je Džoa ispod miške preko sobe - ne na krevet, već na bogato tapaciranu naslonjaču u kojoj je sam sedeo. "Možete li da izdržite još koji sekund?" upitao je Ransiter. "Želim da zatvorim i zaključam vrata. Za slučaj da se ona predomisli." "Da", reče Džo. Ransiter stiže do vrata u tri dugačka koraka, zalupi ih i zabravi, a onda se odmah vrati do Džoa. Otvorio je jednu ladicu na toaletnom stolu i hitro izvadio iz nje limenku spreja sa širokim prugama, balonima i natpisom koji se slavno isticao na njenoj blistavoj površini. "Ubik", reče Ransiter, snažno tresući limenku, a onda stade ispred Džoa i upravi je ka njemu. "Ne zahvaljujte mi za ovo", reče on, dok je dugo prskao levo i desno; vazduh je iskrio i treperio kao da su oslobođene jarke čestice svetlosti, kao da je sunčeva energija zablistala u ovoj preživeloj,

staroj hotelskoj sobi. "Osećate li se bolje? Trebalo bi da odmah deluje na vas; trebalo bi da već bude reakcije." Zabrinuto je posmatrao Džoa.

14.

Potrebno je više od jedne kese da se sačuva ukus hrane; potreban je Ubik plastični omotač - u stvari, četiri sloja u jednom. Drži svežinu unutra, vazduh i vlagu napolju. Pogledajte ovu probnu demonstraciju.

"Imate li cigaretu?" upita Džo. Glas mu je drhtao, ali ne od malaksalosti. Ne od hladnoće. Obe pojave su nestale. Ja sam napet, rekao je u sebi. Ali ne umirem. Taj proces zaustavio je sprej Ubik. Kao što je prerekao Ransiter u svojoj TV reklami, snimljenoj na video-traku, seti se on. Ako ga nađem, sve će biti u redu; Ransiter je to obećao. Ali trebalo je da prođe mnogo vremena, mislio je turobno. I malo je nedostajalo da ne uspem. "Bez filtera", reče Ransiter. "U ovom zaostalom, ubogom razdoblju nisu imali sredstva za filtriranje." Ponudio je Džou paklo kamela. "Pripaliću vam je." Kresnuo je šibicu i pružio mu je. "Sveža je", reče Džo. "Oh, do đavola, jeste. Bože moj, tek što sam ih kupio dole, na tezgi s duvanom. Duboko smo zašli u ovo. Prevazišli smo stadijum uskislog mleka i bajatih cigareta." Ukočeno se iskezio, a nimalo svetlosti nije se odbilo od njegovih odlučnih, natmurenih očiju. "U to", kazao je, "ne van toga. Postoji razlika." Sebi je takođe pripalio jednu cigaretu; zavalio se i stao da puši u tišini, ljutita izraza lica. I umorna, zaključio Džo. Ali ne od one vrste umora koja je bila ophrvla njega samog. "Možete li pomoći ostalima iz grupe?" upita Džo. "Imam ravno jednu limenku ovog Ubika. Veći deo morao sam da utrošim na vas." On pokretima izrazi svoje negodovanje; prsti su mu se grčili u nastupu nepomirljive srdžbe. "Moja sposobnost da ovde menjam stvari ograničena je. Uradio sam što sam mogao." Trgnuo je glavom, digavši oči da njima prostreli Džoa. "Dopro sam do vas, svih vas - ne propustivši nijednu moguću priliku, nijedan mogući način. Učinio sam sve što sam bio kadar da izvedem. Ali to je bilo vraški malo. Gotovo ništa." Utonuo je u tišinu ispod koje su bile zapretene teške misli. "Oni grafiti na zidu toaleta", reče Džo. "Napisali ste da smo mi mrtvi, a vi živi." "Ja jesam živ", odseče Ransiter hrapavo. "A mi ostali smo mrtvi?" Posle duge

pauze Ransiter reče: "Da." "Ali u TV reklami na video-traci..." "Svrha toga bila je da vas podstakne na borbu. Da nađete Ubik. To vas je nagnalo da ga tražite i vi ste ga tražili. Ja sam stalno pokušavao da vam ga dostavim, ali vi znate šta je pošlo naopako; ona je svakoga odvlačila u prošlost - demonstrirala je onaj svoj talenat na svima nama. Nanovo i nanovo, ona je to unazađivala i lišavala svake vrednosti. Osim fragmentarnih beleški koje sam uspevao da vam doturim uz robu", dodade Ransiter. Žurno je upravio svoj teški, ubedljivi prst u Džoa i njime energično zatresao. "Vidite protivu čega sam se borio. Protivu istog onog što vas je ugrožavalo, ubijalo vas, jedno po jedno. Iskreno, zadivljuje me što sam uspeo i ovoliko da učinim." "Kada ste odgonetnuli šta se događa?" upita Džo. "Jeste li to oduvek znali? Od početka?" "Početka", ponovi Ransiter sarkastično. "Šta to znači? Počelo je mesecima ili možda godinama ranije; sam bog zna koliko su to vremena Holis, Mik, Pat Konli, S. Doul Melipoun i Dži Dži Ešvud snovali, mesili i premešavali kao testo. Evo šta se desilo. Namamili su nas na Lunu. Dozvolili smo da s nama pođe Pat Konli, žena koju nismo poznavali, s talentom koji nismo razumeli - koji možda nije razumeo ni sam Holis. U svakom slučaju, neka sposobnost u vezi s preokretanjem vremena; strogo govoreći, nesposobnost putovanja kroz vreme... Na primer, ona ne može da ide u budućnost. U izvesnom smislu, ne može da ide ni u prošlost; to što čini, koliko ja mogu da shvatim, jeste pokretanje jednog kontraprocesa koji otkriva ranije etape, inherentne konfiguraciji materije. Ali vi to znate; vi i Al sami ste došli do toga." On gnevno zaškriguta zubima. "Al Hamond - kakav gubitak. Ali ništa nisam mogao da učinim; onda nisam magao da se probijem kao što sam to učinio sada." "A kako to da ste sada bili kadri?" upita Džo. "Zato što je ovo maksimum do koga ona može da nas prenese unazad", reče Ransiter. "Normalni tok napred već se ponovo uspostavio; mi iz prošlosti opet krećemo u sadašnjost i budućnost. Ona je očividno svoju sposobnost protegnula do krajnjih granica. Očigledno, 1939. je krajnja granica. Sada je u fazi kada je isključila svoj talenat. Što da ne? Postigla je ono zbog čega ju je Rej Holis poslao k nama." "Koliko je ljudi bilo pogođeno time?" "Samo naša grupa koja je bila tamo na Luni, u onoj potpovršinskoj odaji. Čak ni Zoe Virt. Pat ume da ograniči domet polja koje stvara. Što se tiče

ostalog sveta, naša družina poletela je na Lunu i nesrećnim slučajem bila je razneta u jednoj eksploziji; zabrinuti Stenton Mik smestio nas je u hladno pakovanje, ali kontakt nije mogao biti uspostavljen - nisu nas dopremili dovoljno brzo." "Zašto eksplozija bombe nije bila dovoljna?" upita Džo. Ransiter ga pogleda i podiže veđe. "Zašto je uopšte korišćena Pat Konli?" produži Džo. Čak i u ovakvom stanju, malaksao i uzdrman, osećao je da nešto nije u redu. "Nije bilo razloga za celu ovu mašineriju reverzije, za ovaj naš pad u jedan retrogradni vremenski momenat, ovamo u 1939. To ničemu ne služi."

"Zanimljivo gledište", reče Ransiter; lagano je klimnuo s mrgodnim izrazom na grubom, skamenjenom licu. "Moram da razmislim o tome. Dajte mi malo vremena." Prišao je prozoru i zastao, zagledan u dućane na drugoj strani ulice. "Palo mi je na um da se, mi, izgleda, suočavamo s jednom zloćudnom, pre nego li jasno usmerenom silom", reče Džo. "Ne toliko s nekim ko pokušava da nas ubije, ili da nas neutrališe, ili da nas spreči da delujemo kao smotrena organizacija, već..." On promisli; nikada nije bio bliži tome. "S jednim neodgovornim bićem koje uživa u onom što nam radi. Način na koji nas ubija, jedno po jedno. Ono ne mora da produžava sve ovo. To mi ne liči na Reja Holisa; on se bavi hladnokrvnim, sračunatim ubistvom. A iz onoga što znam o Stentonu Miku..." "Sama Pat", prakide ga Ransiter naglo i okrete se od prozora. "Gledano psihološki, ona je sadistička osoba. Kao kad neko kida krilca movama. Ona se poigrava s nama." Budno je motrio kako će Džo reagovati.

"Meni to više liči na neko dete", reče Džo. "Ali pogledajte Pat Konli; ona je pakosna i ljubomorna. Prvo je likvidirala Vendi zbog efektivnog neprijateljstva. Sada je pratila vas, celim putem uz stepenice, i uživala u tome; štaviše, naslađivala se time." "Otkud znate?" upita Džo. Čekali ste u ovoj sobi, rekao je u sebi; niste to mogli da vidite. I - otkud je Ransiter znao da će on doći baš u ovu sobu? Ransiter glasno, hrapavo huknu i reče: "Nisam vam kazao sve. U stvari..." On prestade da govori, surovo se ugrize za donju usnu, a onda naglo nastavi. "Ono što sam rekao strogo uzev nije bila istina. Moj odnos prema ovom unazađenom svetu nije isti kao vaš;

potpuno ste u pravu: ja znam suviše. To je zato što prodirem spolja, Džo." "Manifestacije", reče Džo. "Da. Ubačene u ovaj svet, tu i tamo. U strategijski važnim tačkama i vremenima. Kao onaj poziv zbog saobraćajnog prekršaja. Kao Arčerova..." "Vi niste snimili onu TV reklamu", reče Džo. "To je išlo uživo." Ransiter nerado klimnu. "Kakva je razlika između vaše i naše situacije?" upita Džo. "Želite da to kažem?" "Da." On se pripremi, premda je već znao šta će čuti. "Ja nisam mrtav, Džo. Grafiti su rekli istinu. Vi ste svi u hladnom pakovanju, a ja..." Ransiter je govorio s naporom, ne gledajući direktno u Džoa. "Ja sedim u salonu za konsultacije Moratorijuma Voljene Braće. Po mom nalogu, svi vi uzajamno ste spojeni vodovima; integrisani ste u grupu. Ja odavde spolja pokušavam da doprem do vas. Eto gde sam kad kažem da sam napolju; eto otkuda manifestacije, kako ih vi nazivate. Već nedelju dana pokušavam da postignem da svi vi funkcionišete u poluživotu, ali - ne ide. Gasite se jedno po jedno." "A šta je s Pat Konli?" upita Džo posle kratke pauze. "Dabome, ona je s vama; u poluživotu, spojena s ostatkom grupe." "Jesu li regresije plod njenog talenta? Ili je to normalno raspadanje u poluživotu?" Napeto je iščekivao Ransiterov odgovor; iz njegovog ugla sve je zavisilo od tog jednog pitanja. Ransiter frknu, iskrivi lice, a onda promuklo reče: "Normalno raspadanje. Ela ga je doživela. Doživljuje ga svako ko stupi u poluživot." "Vi me lažete", reče Džo. I oseti kako se nož zariva u njega. Ransiter se ukočeno zagleda u njega i reče: "Džo, bože moj, ja sam vam spasao život; probio sam se do vas upravo na vreme da vas ponovo aktiviram i vratim u puni poluživot - sada ćete verovatno da terate dalje bez ograničenja. Da ja nisam čekao u ovoj hotelskoj sobi kada ste puzeći prošli kroz ta vrata, pa, sto mu gromova, do sada biste ležali na tom propalom krevetu, mrtvi kao lipsala raga da nije bilo mene. Ja sam Glen Ransiter; ja sam vaš šef i ja sam taj koji se bori da svima vama spase živote - ja jedini ovde, u pravom svetu, rintam za vas." Nastavio je da zuri u Džoa s žestokim ogorčenjem i čuđenjem. Sa zbunjenim, uvređenim čuđenjem, kao da ne može da pronikne šta se događa. "Ta devojka", reče Ransiter, "ta Pat Konli ubila bi vas kao što je ubila..." On ućuta. "Kao što je ubila Vendi i Ala, Edi Dorn, Freda Zafskog i možda, do sada, Tita Apostosa", dopuni Džo. "Situacija je veoma složena, Džo", reče Ransiter dubokim ali

uzdržanim glasom. "Ne dopušta jednostavne odgovore." "Vi ne znate odgovore", reče Džo. "To je problem. Vi smišljate odgovore; morate ih pronalaziti da biste objasnili svoje prisustvo ovde. Sva vaša prisustva ovde, vaše takozvane manifestacije." "Ja ih tako ne zovem; vi i Al izmозgali ste taj naziv. Ne okrivljujte mene za ono šta ste vas dvojica..." "Vi ne znate više od mene o tome šta nam se događa i ko nas napada, Glene, ne možete da kažete ko je naš protivnik jer ne znate", reče Džo. "Znam da sam živ", reče Ransiter. "Znam da sedim ovde, u salonu za konsultacije, u moratorijumu." "Vaše telo je u sanduku", reče Džo. "Ovde, u Mrtvačnici Prostog Pastira. Jeste li ga pogledali?" "Ne", reče Ransiter, "ali to zapravo nije..." "Usahlo je", reče Džo. "Izgubilo je masu kao Vendino, Alovo, Edino - i kao što će uskoro moje. Sa vama je isto; ni bolje, ni gore." "Za vas imam Ubik..." Ransiter ponovo učuta; na licu mu se pojavi izraz koji je bilo teško odgonetnuti: izvesna kombinacija predviđanja, straha - ali Džo to nije mogao da odredi. "Doneo sam vam Ubik", završi on. "Šta je Ubik?" upita Džo. Ransiter ne odgovori. "Ili to ne znate" reče Džo. "Vi ne znate šta je to, ni zašto deluje. Vi čak ne znate ni odakle potiče." Posle dugačke, mučne pauze Ransiter reče: "U pravu ste, Džo. Potpuno ste u pravu." Drhtavo je pripalio još jednu cigaretu. "Ali želeo sam da vam spasem život; taj deo je istinit. Do đavola, rado bih spasao živote svima vama." Cigaretu mu je iskliznula iz prstiju; pala je na pad i otkotrljala se. S primetnim naporom Ransiter se sagnuo i, pipajući, potražio je, na licu mu se ocrtavao krajnji, neprikriveni jad. Gotovo očaj. "Mi smo ovde unutra", reče Džo. "A vi isedite tamo napolju, u salonu, i nemoćni ste; ne možete da zaustavite ono u šta smo se upleli." "Tako je." Ransiter klimnu. "Ovo je hladno pakovanje", reče Džo, "ali ima tu još nešto. Nešto što nije normalno za ljude u poluživatu. Dve sile deluju istovremeno, kao što je Al ocenio; jedna nam pomaže, a druga nas uništava. Vi radite sa silom ili bićem ili osobom koja pokušava da nam pomogne. Ubik ste dobili od njih." "Da." "Dakle, nijedan od nas ne zna čak ni ko pokušava da nas uništi - ni ko nas štiti; vi napolju ne znate, mi unutra ne znamo. Možda je to Pat", reče Džo. "Mislim da jeste", reče Ransiter. "Mislim da je to vaš neprijatelj." "Za dlaku. Ali ja ne mislim tako", reče Džo. Mislim da se do sada nismo sreli licem u lice s našim neprijateljem, kao ni s našim prijateljem, dodao je u sebi. Ali

verujem da ćemo se sresti, pomislio je. Uskoro ćemo znati ko su oni. "Jeste li sigurni, potpuno i van svake sumnje sigurni da ste jedino vi preživeli eksploziju?" upita on Ransitera. "Razmislite pre nego što odgovorite?" "Kao što rekoh, Zoe Virt..." "Od nas", reče Džo. "Ona nije u onom vremenskom segmentu s nama. Pat Konli, na primer." "Grudni koš Pat Konli je smrskan. Umrla je od šoka i kolapsa pluća, sa mnogobrojnim unutarnjim povredama uključujući oštećenje jetre i trostruki prelom jedne noge. S fizičke tačke gledanja, ona je četiri, stope udaljena od vas; njeno telo, mislim." "I sa svima ostalima je isto? Svi oni su ovde, u hladnom pakovanju, u Moratorijumu Voljene Braće?" "S jednim izuzetkom", reče Ransiter. "Sami Mundo. On je pretrpeo teško oštećenje mozga i pao u komu iz koje se, kako kažu, nikada neće povratiti. Površina mozga..." "Znači da je živ. On nije u hladnom pakovanju. On nije ovde." "Ne bih to nazvao 'životom'. Napravljen je encefalogram; uopšte nema kortikalne aktivnosti. On vegetira, ništa više. Ne postoji kao ličnost, nema kretanja, nema svesti - ništa se ne dešava u Mundovom mozgu, ama baš ništa." "Pa vi zato, prirodno, niste mislili da to pomenete", reče Džo.

"Pomenuo sam to sada." "Kada sam vam postavio pitanje." Razmislio je. "Koluko je on daleko od nas? Je li u Cirihi?" "Spustili smo se ovde, u Cirihi, da. On je u bolnici Karla Junga. Otprilike četvrt milje od ovog moratorijuma." "Unajmite telepatu", reče Džo. "Ili iskoristite Dži Dži Ešvuda. Neka ga prekontroliše." Dečak, rekao je sebi. Nesređen i nezreo. Surova, neformirana, nastrana ličnost. To bi mogao biti on, rekao je sebi. To bi se slagalo s onim što smo doživljavali, hirovitim, protivurečnim događajima. Osećanjem da nam neko čupa krila i onda ih stavlja natrag. Privremenim oporavcima kao sada sa mnom, u ovoj hotelskoj sobi, posle uspona uza stepanice. Ransiter uzdahnu. "Uradili smo to. U slučajevima povrede mozga kakva je ova, redovni postupak je da se pokuša uspostavljanje telepatskog kontakta s osobom. Bez rezultata; ništa. U čeonom režnju nije bilo nikakve moždane aktivnosti. Žao mi je, Džo." Grčevitim trzajem saosećajno je zaklatio nezgrapnom glavom; očigledno, delio je Džoovo razočaranje.

Pošto je skinuo plastični disk koji mu je bio čvrsto prionuo uz uvo, Glen Ransiter reče u mikrofon: "Kasnije ću ponovo razgovarati s vama." Spustio je ceo pribor za vezu, kruto se podigao sa stolice i za trenutak ostao da stoji ispred zamagljene, nepomične, sleđene prilike Džoa Čipa, koja je mirovala u svom providnom, plastičnom sanduku. Uspravna i nema, kao što će biti dok je sveta i veka. "Jeste li pozvonili za mene, gospodine?" Herbert Šenhajt fon Fogelzang upade u salon za konsultacije, pogrbljen kao srednjovekovni čankoliz. "Treba li da gospodina Čipa ponovo stavim uz ostale? Gotovi ste, gospodine?" "Gotov sam", reče Ransiter. "Je li vaš..." "Da, probio sam se bez problema. Ovog puta lepo smo mogli da čujemo jedan drugoga." Pripalio je cigaretu; nje pušio već satima, nije ugrabio slobodan trenutak. Dugotrajan, naporan pokušaj da uspostavi vezu s Džoom Čipom iscrpeo ga je. "Postoji li u blizini neki automat za amfetamine?" upitao je vlasnika moratorijuma. "U predvorju, ispred salona za konsultacije." S preteranom uslužnošću spodoba pokaza u tom pravcu. Pošto je izišao iz salona, Ransiter se uputi ka automatu za amfetamine; ubacio je komad kovanog novca, povukao ručicu za biranje i u otvor je, zveknuvši, skliznuo mali, poznati predmet. Od pilule mu je bio bolje. Ali onda se setio svog sastanka s Lanom Nigelmanom kroz dva sata a zamislio se može li da stigne. Suviše stvari se desilo, zaključio je. Nisam spreman da podnesem zvanični izveštaj Društvu; moram da vidiram Nigelmanu i zamolim za odlaganje. Iz javne govornice pozvao je Nigelmana u Severnoameričkoj Konfederaciji. "Lene", rekao je, "danas više ništa ne mogu da uradim. Proveo sam poslednjih dvanaest časova pokušavajući da stupim u vezu sa svojim ljudima u hladnom pakovanju, i iscrpljen sam. Je li bi to moglo sutra?" "Što nam brže dastavite svoju formalnu zvaničnu izjavu, to ćemo ranije moći da preduzmemo akciju protivu Holisa. Moja pravna služba kaže da je stvar jasna kao dan; ljudi su nestrpljivi." "Veruju da mogu da proguraju građansku tužbu?" "Građansku i krivičnu. Razgovarali su s njujorškim oblasnim tužiocem. Ali dok nam vi ne dostavite formalni overeni izveštaj..." "Sutra," obeća Ransiter. "Pošto se malo ispavam. Đavolski malo je nedostajalo da me ovo dokrajči." Ovaj gubitaik svojih najboljih ljudi, rekao je u sebi. Naročito Džoa Čipa. Moja organizacija je dasetkovana i nećemo biti u stanju da obnovimo

poslovne operacije mesecima, možda godinama. Bože, pomislio je, gde da nađem inercijalce koji će zameniti one što sam izgubio? I gde da nađem tehničara kao što je Džo? "Svakako, Glene. Dobro se ispavajte i onda ćemo se sutra sastati u mojoj kancelariji, recimo u deset sati po našem vremenu", reče Nigelman. "Hvala", reče Ransiter i prekide vezu, a onda se teško spusti na jedan kauč, presvučen ružičastom plastikom, u hodniku, preko puta vidfona. Ne mogu da nađem tehničara kao što je Džo, rekao je sebi. A to je, u stvari, kraj Ransiterovog Udruženja. Onda se pojavio vlasnik moratorijuma, po običaju u pogrešno vreme. "Mogu li štogod da vam donesem, gospodine Ransitere? Šolju kafe? Jaš neki amfetamin, možda dvanaestočasovnu spansusulu? U kancelariji imam i dvadesetčetvoračasne spansule; jedna od njih ponovo bi vas aktivirala za više časova, ako ne i za celu noć." "Nameravam da celu noć prespavam", reče Ransiter. "Kako bi onda bilo da..." "Gubite se", zaškrguta Ransiter. Vlasnik moratorijuma pobeže, ostavivši ga samog. Zašto sam morao da izaberem ovo mesto? - upita se Ransiter. Mislim zato što je Ela ovde. Na kraju krajeva, ovo je najbolja ustanova; zato je ona ovde i zato su ostali tu. Kad čovek samo pomisli na tolike ljude koji su doskora bili s ovu stranu sanduka, prošlo mu je kroz glavu. Kakva katastrofa. Ela, rekao je u sebi, setivši se ne. Bolje će biti da s njom ponovo razgovaram za trenutak, da je obavestim kako stoje stvari. Najzad, obećao sam joj da ću to činiti. On ustade i pođe u potragu za vlasnikom moratorijuma. Hoću li ovog puta ponovo dobiti vezu s onim prokletim Džorijem? - zapitao se. Ili ću uspeti da zadržim Elu u žiži dovoljno dugo da joj ispričam šta mi je Džo rekao? Sada je mnogo teže uspostaviti kontakt s njom pored Džorijia koji raste, širi se i hrani njome i možda drugima koji su bili u poluživotu. Moratorijum je trebalo da preduzme nešto protivu njega; Džori je opasan za sve ovde. Zašto mu ne stanu na put? - upitao se. Možda ne mogu da ga zaustave, pomislio je. Možda u poluživotu nikada ranije nije postajao neko kao što je Džori.

15.

Je li moguće da imam neprijatan dah iz usta, Tome? Pa, Ede, ako te to brine, probaj sadašnji novi Ubik s jakom aktivnom bakte-ricidnom penom, zajemčeno bezopasan kada se uzima prema uputstvu.

Vrata prastare hotelske sobe se otvoriše. Unutra stupi Don Deni u pratnji jednog sredovečnog čoveka odgovorna izgleda i uredno podšišane sede kose. Lica napeta od zabrinutosti, Deni reče: "Kako ste, Džo? Zašto ne ležite? Za ime božje, idite u krevet." "Molim vas, ležite, gospodine Čipe", reče doktor stavljajući lekarsku torbu na toaletni sto i otvarajući je. "Osećate li pored iznurenosti bol i teškoće pri disanju?" Prišao je krevetu, sa staromodnim stetoskopom i kabastim priborom za merenje krvnog pritiska. "Jeste li u prošlosti imali srčane tegobe, gospodine Čipe? Ili vaša majka i otac? Otkopčajte košulju, molim." Privukao je krevetu drvenu stolicu i seo na nju, pun iščekivanja. "Sada mi je dobro", reče Džo. "Neka vam oslušne srce", reče Deni kratko. "Važi." Džo se ispruži na krevetu i otkopča košulju. "Ransiter je uspeo da uspostavi kontakt sa mnom", reče on Deniju. "Mi smo u hladnom pakovanju; on je na drugoj strani i pokušava da nas nađe. Neko drugi pokušava da nam naudi. To ne čini Pat, ili bar ne ona sama. Ni ona, ni Ransiter ne znaju šta se događa. Kada ste otvorili ta vrata, jeste li videli Ransitera?" "Ne", reče Deni. "Sedeo je u sobi prako puta mene", reče Džo. "Pre dva-tri minuta. 'Žao mi je, Džo', kazao je; bilo je to poslednje što mi je rekao, a onda je prekinuo vezu, presekao komunikacije, jednostavno izbrisao samoga sebe. Pogledajte na toaletni sto i proverite je li ostavio limenku spreja Ubik." Deni potraži, a zatim diže limenku išaranu vedrim bojama. "Evo je. Ali izgleda prazna." Deni je protrese. "Gotovo prazna", reče Džo. "Poprskajte sebe onim što je ostalo, Hajde." Načinio je jedan energičan pokret. "Ne govorite, gospodine Čipe", reče lakar oslušujući stetoskopom. Onda podvrnu Džoov rukav i poče da omotava gumenu manžetnu za naduvavanje oko njegove ruke, pripremajući se da mu izmeri krvni pritisak. "Kako moje srce?" upnta Džo. "Izgleda normalno", reče lekar. "Mada pomalo

ubrzano." "Vidite", reče Džo Donu Deniju. "Oparavio sam se." "Ostali umiru, Džo", reče Deni. Džo se napola uspravi i upita: "Svi?" "Svi koji su ostali." Držao je limenku, ali je nije upotrebio. "I Pat?" upita Džo. "Kada sam izašao iz lifta, ovde, na drugom spratu, našao sam je. Upravo ju je zahvatilo. Izgledala je strašno iznenađena; očigledno nije mogla da poveruje u to." On ponovo spusti limenku. "Mislim da je smatrala da to izaziva ona. Svojim talentom." "Tako je; to je smatrala", reče Džo. "Zašto ne upotrebite Ubik?" "Do đavola, Džo, umrećemo. Vi to znate, baš kao i ja." On skide naočari s kožnim okvirom i protrlja oči. "Pošto sam video u kakvom je stanju Pat, otišao sam u druge sobe i tada sam video sve ostale. One koji su ostali od nas. Zato nam je bilo potrebno toliko vremena da stignemo ovamo; pustio sam da ih doktor Tejlor pregleda. Nisam mogao da poverujem da nestaju tako naglo. Ubrzanje je bilo tako đavolski veliko. Samo u toku poslednjeg sata..." "Upotrebite Ubik", reče Džo. "Ili ću ga ja upotrebiti na vama." Don Deni ponovo diže limenku, ponovo je protrese i okrete ka sebi otvor raspršivača. "U redu", reče. "Ako to želite. Zaista nemam razloga da to ne učinim. Ovo je kraj, zar ne? Hoću da kažem, svi oni su mrtvi; ostali smo samo vi i ja, a Ubik će prestati da deluje kroz nekoliko časova. I vi nećete biti u stanju da nabavite još. Dakle, ostaću samo ja." Pošto je doneo odluku, Deni pritisnu dugme na limenci sa sprejem; iznenada ga obavi svetlucava, treperava para, ispunjena česticama metalne svetlosti, koje su žustro poigravale. Don Deni iščeze, zaklonjen oblakom pobuđenog ergičkog zračenja. Prekinuvši posao merenja Džoovog krvnog pritiska, doktor Tejlor okrete glavu da to vidi. I on i Džo gledali su kako se para sada kondenzuje; barice nekadašnje pare već su blistale na tepihu, a niz zid iza Denija tečnost je curila u sjajnim prugama. Oblak koji je zaklanjao Dona Denija ispari. Osoba koja je stajala tamo, usred ishlapele mrlje od Ubika, koja je promočila otrcani prljavi tepih, nije bila Don Deni. Jedan mladić, neprijatno mršav, nejednakih očiju nalik na crnu dugmad ispod zamršenih veđa. Bio je anahronično odeven: u beloj košulji koju nije trebalo peglati, pantalonama od teksas platna i kožnim sportskim cipelama bez predica. Garderoba sa sredine stoleća. Na njegovom izduženom licu Džo je video osmeh, ali bio je to nesrećan osmeh, iskošenih bora koje su se sada gotovo preobrazile u podrugljivo

cerenje. Ni dve crte nisu se slagale: uši su mu bile suviše smotane da bi pristajale uz oči, kao oklopljene hitinom. Ravna kosa protivurečila je isprepletanim kovrdžavim čekinjama obrva. A nos, pomisli Džo, odveć je tanak, odveć oštar, odveć dugačak. Čak je i podbradak sasvim skladno remetio ravnatežu njegovog lica; imao je dubok beleg, kao urezan dletom, procep koji je očigledno sezao u samu kost... pomisli Džo, kao da je na tom mestu tvorac ovog bića zadao svom delu udarac koji je trebalo da ga satre. Ali fizički materijal, osnovna supstanca, imao je suviše veliku gustinu; mladić nije prsnuo i raspao se. Postajao je uprkos čak i sili koja ga je sazdala; rugao se svemu ostalom, pa i tome. "Ko ste vi?" upita Džo. Mladićevi prsti uzrujano su se trzali u grču koji ga je očevidno spasavao od mucanja. "Katkad sebe nazivam Matom, a katkad Bilom", reče on. "Ali uglavnom sam Džori. To je moje pravo ime - Džori." Govoreći, otkrivao je sive krnje zube. I prljav jezik. Posle izvesne pauze Džo reče: "Gde je Deni? On nije ni ušao u ovu sobu, je li?" Mrtav je, pomisli kao i svi ostali. "Ja sam davno pojeo Denija", reče mladić po imenu Džori. "Na samom početku, pre nego što su oni došli ovamo iz Njujorka. Prvo sam pojeo Vendi Rajt. Deni je bio drugi." "Kako to mislite 'pojeli'?" upita Džo. Bukvalno? - razmišljao je, dok mu se meso talasalo od odvratnosti; snažan fizički pokret prostrujao je kroz njega i survao ga u bezdan kao da mu telo želi da iščezne. Ali uspeo je da to manje ili više prikrije. "Uradio sam ono što radim", reče Džori. "Teško je to objasniti, ali počeo sam davno i uradio to mnogim ljudima u poluživotu. Ja jedem njihove živote, ono što je preostalo od njih. U svakoj osobi ima ga vrlo malo, pa mi je potrebna velika količina. Ranije sam čekao da neko vreme provedu u poluživotu, ali sad moram da ih imam odmah. Da bih sam preživeo. Ako mi priđete i oslušnete - držaću usta otvorena - možete čuti njihove glasove. Ne baš sve, ali barem one koje sam pojeo poslednje. One koje poznajete." Noktom je očistio jedan gornji sekutić, glave nagnute u stranu, dok je posmatrao Džoa, očevidno čekajući da čuje njegovu reakciju. "Zar nemate ništa da kažete?" upitao je. "Vašom zaslugom počeo sam da umirem tamo dole, u predvorju." "Mojom, a ne Patinom. Ja sam je pojeo u predvorju kod lifta, a onda i ostale. Mislio sam da ste mrtvi." Okretao je limenku Ubika, koju je još držao. "Ovo ne mogu da shvatim. Šta je unutra i

odakle je Ransiter to dobio." On se namrgodi. "Ali nemoguće je da je to Ransiterovo delo; vi ste u pravu. On je napolju. Ovo potiče iz naše sredine. Mora da je tako jer ništa ne može da uđe ovamo spolja osim reči." "Znači, ništa ne možete da mi uradite", reče Džo. "Ne možete me pojesti zbog Ubika." "Za sada ne mogu da vas pojedem. Ali dejstvo Ubika će proći." "Vi to ne znate; vi čak ne znate šta je to, ni odakle je." Zanima me mogu li da ubijem, mislio je. Mladić Džori izgledao je slabunjav. Ovo je biće koje je ubilo Vendi, pomisli. Nalazim se oči u oči s njim, kao što sam znao da će se najzad dogoditi. Vendi, Al, pravi Don Deni - i svi ostali. Ono je pojelo čak i Ransiterov leš, dok je ležao u kovčegu, u mrtvačnici; mora biti da je u njemu ili pored njega bio neki treptaj zaostale protofazične aktivnosti ili u svakom slučaju nešto što ga je privuklo. "Gospodine Čipe, niste mi dozvolili da završim merenje vašeg krvnog pritiska", reče lekar. "Molim vas, lezite." Džo se ukočeno zagleda u njega, a potom reče: "Zar on nije video da se manjate, Džori? Zar nije čuo ono što ste govorili?" "Doktor Tejlor je proizvod mog duha", reče Džori. "Kao i svaka druga trajnost u ovom pseudosvetu." "Ne verujem", reče Džo. On se obrati lekaru: "Čuli ste šta je kazao, zar ne?" Sa šupljim, zviždukavim praskom lekar nestade. "Vidite?" reče Džori zadovoljno. "Šta ćete učiniti kad me ubijete?" upita Džo mladića. "Hoćete li nastaviti da održavate ovaj svet iz 1939, ovaj pseudosvet, kako ga zovete?" "Naravno da neću. Ne bih imao razloga." "Znači da je sav za mene, samo za mene. Ceo ovaj svet." "Nije baš veliki", reče Džori. "Jedan hotel u Demuanu. I ulica ispred prozora s malo sveta i kola. I možda nekoliko drugih nabacanih zgrada: dućana preko puta stvorenih da ih vidite kad slučajno pogledate napolje." "Znači, ne održavate ni Njujork, ni Cirih, ni..." "Zašto bih? Tamo nema nikoga. Kud god da ste išli vi i ostali iz grupe, oblikovao sam opipljivu stvarnost u skladu s vašim minimalnim očekivanjima. Kada ste leteli ovamo iz Njujorka, stvorio sam stotine milja zemlje, grad za gradom - i to me je veoma iscrpilo. Morao sam mnogo da jedem da bih to nadoknadio. U stvari, to je razlog što sam ostale dokrajčio tako brzo po vašem dolasku. Bilo mi je potrebno da se ponovo napunim." "Zašto 1939?" upita Džo. "Zašto ne naš savremeni svet, 1992?" "Napor; ne mogu da sačuvam predmete od regresije. Pošto sve radim sam, to je blo suviše za

mene. Isprva sam stvorio 1992, ali onda su stvari počele da propadaju. Kovani novac, skorup, cigarete - sve one pojave koje ste приметили. A onda je Ransiter počeo da uspostavlja kontakt spolja; to mi je još više otežalo posao. U stvari, bilo bi bolje da se nije mešao." Džori se lukavo iskezi. "Ali nisam mario zbog vraćanja na primitivnije oblike. Znao sam da ćete posumnjati na Pat Konli. To je moglo da izgleda kao njen talenat, jer je bilo nalik na stvari koje je ona postizala svojim talentom. Mislio sam da ćete je možda vi ostali ubiti. Uživao bih u tome." Njegovo keženje se pojača. "Kakvog smisla ima održavati sada za mene ovaj hotel i ulicu napolju?" upita Džo. "Sad pošto znam." "Ali ja to uvek tako radim." Džorijeve oči se raširiše. "Ubiću vas", reče Džo. Koraknuo je ka Džoriju jednim neusklađenim pokretom, kao da pada. Podigao je raširene šake i bacio se na mladića pokušavajući da ga zgrabi za vrat, svim prstima tražeći povijeni čibuk njegovog grkljana. Režeći, Džori ga ugrize. Zubi veliki kao lopate duboko se zariše u Džoovu desnu šaku. Držali su ga i kada je u međuvremenu Džori uspravio glavu, digavši Džoovu ruku svojom čeljusti; Džori je zurio u njega netremice, vlažno frkćući, dok je pokušavao da zatvori čeljusti. Zubi su potonuli dublje i Džo je osetio kako ga celog razdire bol. On me jede, sinulo mu je. "Ne možete", rekao je glasno; lupio je Džorija po njušci i nastavio da ga udara iznova i iznova. "Ubik vas drži na odstojanju", rekao je i pri tom šljisnuo Džorija po podrugljivim očima. "Ne možete mi to uraditi." "Njam grrr", ključao je Džori, dok su mu se vilice pokretale postrance kao u ovce. Mleo je Džoovu šaku, dok bol za Džoa nije postao neizdržljiv. Ritnuo je Džorija. Zubi su mu pustili šaku; puzeći je uzmakao i pogledao krvavu ranu na mestu uboda trolovskih zuba. Bože mili, rekao je sebi sa užasom. "Ne možete mi učiniti ono što ste uradili drugima", reče Džo. Pronašao je limenku sa sprejom Ubika i upravio otvor raspršivača ka krvavoj rani u koju mu se preobrazila ruka. Pritisnuo je crveno plastično dugme, a slaba struja čestica potekla je i u tankom sloju nataložila se na izgrizenom, poderanom mestu. Bol je smesta iščezao. Na njegove oči rana se zacelila. "A vi ne možete da ubijete mene", reče Džori. Još se kezio. "Idem dole", reče Džo. Nesigurno je otišao do sobnih vrata i otvorio ih. Napolju je ležalo prašnjavo predsoblje; krenuo je napred, pažljivo gazeći korak po korak. Pod je, međutim, izgledao materijalan. Uopšte ne kao neki

tobožnji ili nestvarni svet. "Ne idite predaleko", reče Džori iza njega. "Ne mogu da držim u pogonu suviše veliku oblast. Dakle, kada biste ušli u jedna od onih kola i vozili se miljama... najzad biste stigli do tačke gde sve propada. A to vam se ne bi dopalo, baš kao ni meni." "Ne vidim šta imam da izgubim." Džo stiže do lifta i pritisnu dugme za silazak. Džori doviknu za njim: "Imam problema s liftovima. Oni su komplikovani. Možda je bolje da siđete stepenicama." Posle malo dužeg čekanja, Džo popusti; kao što mu je Džori savetovao, sišao je stepenicama - onim istim kojima je nedavno došao, basamak po basamak, uz samrtni napor. Pa, to je jedna od dve pokretačke sile koje dejstvuju, pomislio je; Džori je ona koja nas uništava - koja je uništila sve izuzev mene. Iza Džorija nema ničega; on je kraj. Hoću li sresti drugu? Verovatno ne tako skoro da to bude od neke koristi, zaključio je. Još jednom je pogledao ruku. Potpuno zdrava. Stigavši u predvorje, obazro se, pogledao svet i veliki luster iznad njihovih glava. Džori je dobro obavio posao u mnogom pogledu, uprkos povratku na ove stare oblike. Kao pravi, pomislio je, osećajući pod ispod svojih nogu. To ne mogu da poreknem. Pomislio je da Džori mora biti ima iskustva. Zacelo je to u prošlosti radio mnogo puta. On ode do hotelske recepcije i obrati se službeniku: "Ima li neki restoran koji biste mi preporučili?" "Niže u ulici", reče službenik i prestade da sređuje poštu. "S vaše desne strane. Matador. Uverićete se da je sjajan, gospodine." "Usamljen sam", reče Džo spontano. "Ima li ovaj hotel neki izvor snabdevanja? Devojke?" Gutajući reči, službenik s negodavanjem izusti: "Ne ovaj hotel, gospodine; u ovom hotelu nema podvođenja." "Vi držite dobar, čist, porodični hotel", reče Džo. "Nadamo se da je tako, gospodine." "Samo sam vas proveravao", reče Džo. "Želeo sam da budem siguran u kakvom sam hotelu odseo." Odvojio se od pulta, prošao kroz predvorje i krenuo niz široke mermerne stepenice, kroz obrtna vrata, na pločnik ispred zgrade.

16.

Buđenje je najlepše uz zdrav, sočan poljubac zdele krepkih, hranljivih Ubik iskokanih pahuljica, cerealija za odrasle, još krckavijih, još ukusnijih, još mmmm-milijih. Ubik cerealije za doručak, cela zdela prijatnog gošćenja! Ne prekoračujte preporučenu porciju za jedan obrok.

Raznovrsnost kola ostavila je na njega utisak. Bila su zastupljena mnoga godišta, mnogi proizvodi i mnogi modeli. Činjenica što je većina njih bila crna nije se mogla pripisati u greh Džoriju; taj detalj bio je autentičan. Ali kako je to Džori znao? To je čudno, pomisli on; Džorijevo istančano poznavanje 1939, jednog razdoblja u kome niko od nas nije živio - izuzev Glana Ransitera. A onda je odjednom shvatio zašto. Džori je rekao istinu; on je saznao - ne ovaj svet - već svet, ili tačnije fantazmagorični pandan njihovog sopstvenog vremena. Razlaganje i povratak na ove oblike nisu bili njegovo delo; dešavali su se uprkos njegovim naporima. To su prirodni atavizmi, sinulo je Džou, koji su se zbivali mehanički uporedo s opadanjem Džorijeve snage. Kao što mladić kaže, to je ogroman napor. To je možda prvi put da stvara ovako raznolik svet za toliko ljudi odjednom. Nije uobičajeno da se toliko osoba u polživotu uzajamno povezuju vodovima. Mi smo nametnuli Džoriju nenormalan teret, rekao je sebi. I platili smo za to. Jedan uglasti, stari taksi marke dodž naišao je, kloparajući; Džo mu mahnu i taksi se bučno dotetura do ivičnjaka. Da proverim sada ono što je Džori kazao u vezi sa skućenim granicama ovog kvazi-sveta, reče on u sebi. I obrati se šoferu: "Provozajte me po gradu; kuda god želite. Voleo bih da vidim što je moguće više ulica, kuća i sveta, a onda, kad me provezete kroz ceo Demuan, želim da me odvezete do susednog grada, pa ćemo posle videti." "Ja ne vozim van grada, gospodine", reče šofer otvarajući vrata za Džoa. "Ali sa zadovoljstvom ću s vama obići Demuan. To je lep grad, gospodine. Vi niste iz ove države, je li?" "Iz Njujorka", reče Džo ulazeći u taksi. Taksi se ponovo uključi u saobraćaj. "Šta misle o ratu tamo u Njujorku?" upita šofer ubrzo.

"Verujete li da ćemo i mi ući? Ruzvelt želi da nas uvuče..." "Nisam raspoložen da raspravljam o politici ni o ratu", reče Džo oštro. Neko vreme vozili su se u tišini. Gledajući kuće, svet i kola koja su promicala, Džo se ponovo upitao kako Džori uspeva da sve to održava. Toliko detalja, divio se on. Uskoro bi trebalo da stignem do ivice toga; to mora da se dogodi svakog časa. "Vozaču", reče on, "ima li ovde u Demuanu kuća s prostitutkama?" "Ne", odgovori vozač. Možda Džoriju to ne polazi za rukom, pomisli Džo. Zbog njegove mladosti. Ili možda ne odobrava. Odjednom je osetio umor. Kuda ja to idem? - upitao se. I zašto? Da bih dakazao sebi da mi je Džori kazao istinu? Već znam da je to istina; video sam kako lekar nestaje u tren oka. Video sam kako se Džori pomalja iz Dona Denija; to je trebalo da bude dovoljno. Sve što postížem na ovaj način jeste novo opterećenje za Džorija, što će povećati njegov apetit. Bolje je da odustanem, zaključio je. Ovo je besciljno. A kao što je Džori rekao, dejstvo Ubika će proći u svakom slučaju. Ne želim da poslednje minute ili časove života provedem vozeći se po Demuanu. Mora postojati nešto drugo. Jedna devojka na pločniku kretala se lakim, sporim koracima; izgledalo je da kupuje očima, gledajući u izloge. Zgodna devojka sa sjajnim, plavim krikama, koja je preko bluze nosila raskopčan žaket, uz svetlocrvenu suknju i cipelice s visokim potpeticama. "Usporite", naložio je vozaču. "Tamo, pored one devojke s krikama." "Ona neće razgovarati s vama", reče vozač. "Pozvaće Pajkana." "Briga me", odgovori Džo. U ovom času bilo je to nevažno. Stari dodž uspori i, bumbarajući, stiže do ivičnjaka; njegove gume su se pobunile kada su se očešale o rub pločnika. Devojka diže pogled. "Alo, gospođice", reče Džo. Ona ga radoznalo odmeri; njene tople, inteligentne, plave oči malo se raširiše, ali bez zaziranja i straha. Štaviše, izgledalo je da je to pomalo zabavlja. U svakom slučaju bila je blagonaklona. "Da?" upita. "Ja ću umreti", reče Džo. "Oh, bože", reče devojka zabrinuto. "Jeste li..." "On nije bolestan", umeša se vozač. "Raspitivao se za devojke; želi samo da vas upeca." Devojka se nasmeja. Bez neprijateljstva. I ne udalji se. "Uskoro će vreme za večeru", reče joj Džo. "Dozvolite da vas odvedem u restoran Matador; čuo sam da je dobar." Njegov umor sada se povećao; osećao je na sebi njegovu težinu, a onda je s nemim iscrpljujućim užasom shvatio da iza toga stoji ona ista

malaksalost koja ga je ophrvla u hotelskom predvorju, pošto je Pati pokazao onaj poziv iz policije. I hladnoća. Fizički doživljaj hladnog pakovanja koje ga je okruživalo krišom se vratio. Dejstvo Ubika prestaje, sinulo mu je. Nije mi još mnogo ostalo. Nešto se zacelo ocrtalo na njegovm licu; devojka mu se približila, sve do prozora taksija. "Je li vam dobro?" upitala je. "Ja umirem, gospođice", reče Džo s naporom. Opet je proradilo bilo u rani na njegovoj ruci, u otiscima zuba. Oni su ponovo postali vidljivi. Već samo to bilo je dovoljno da ga ispuni grozom. "Neka vas šofer odveze do bolnice", reče devojka. "Možemo li večerati zajedno?" upita je Džo. "Zar vam je do toga?" reče ona. "I to sada kada ste - šta ja znam. Balesni? Jeste li bolesni?" Zatim otvori vrata na taksiju. "Želite li da pođem s vama u bolnicu? Je li to?" "U Matador" reče Džo. "Uzećemo pirjani file marsovske popčeve krtice." Onda se setio da taj uvozni delikates nije postojao u ovom razdoblju. "Sajamski odrezak", reče on. "Govedi. Volite li govedinu?" Devojka uđe u taksu i reče vozaču: "On želi da ide u Matador." "U redu, gospođice", reče vozač. Taksu se još jednom uključi u saobraćaj. Na sledećoj raskrsnici vozač okrete kola nazad; sada smo na putu za restoran, shvati Džo. Zanima me hoću li izdržati donde. Umor i hladnoća potpuno su ga preplavili; osećao je kako telesne funkcije počinju da mu se gase, jedna po jedna. Organi nisu imali budućnost; jetra nije morala da proizvodi eritrocite, bubrezi nisu morali da izlučuju iz tela otpadne produkte metabolizma, organi za varenje nisu služili ničemu. Samo je srce nastavljalo da se napreže, a disanje je svakim časom bivalo sve teže; svaki put kada bi uvukao vazduh u pluća, osećao je betonski blok koji mu se navalio na grudi. Moj nadgrobni kamen, zaključa on. Video je da mu ruka ponovo krvari; gusta krv sporo je izbijala, kap po kap. "Jeste li za laki strajk?" upita devojka, pružajući mu paklo. "'One su prirodno ispečene', kako kaže reklamni slogan. Izrekla 'L. S. M. F. T.' neće ući u upotrebu sve do... Engleska reč 'toast' upotrebljena je ovde u dva značenja što u prevodu čini nejasnim smisao celog pasusa; rečenica 'They're toasted' (One su ispečene) odnosi se na cigarete - zapravo, duvan sušen na suncu pre fermentacije. Pošto 'toast' znači i 'zdravica', ova asocijacija vešto se koristi u sledećoj reklami gde skraćunica 'L.S.M.F.T.' stoji za 'Lucky Strike Made For Toast' (Laki strajk pravljen za zdravicu; prim. prev. "Ja se zovem Džo Čip", reče

Džo. "Želite li da vam se predstavim?" "Da", zaškrguta on i zažmuri. Nije mogao dalje da govori, bar za izvesno vreme. "Da li vam se Demuan sviđa?" upitao je malo kasnije, krijući šaku od nje. "Živate li ovde dugo?" "Po vašem glasu rekla bih da ste veoma umorni, gospodine Čipe", reče devojka. "Oh, do đavola", reče on mahnuvši. "Nije važno." "Da, važno je." Devojka otvori tašnu i živo stade da pretura po njoj. "Ja nisam neka Džorijeva nakarada; ja nisam kao on..." Pokazala je vozača. "Ili kao svi oni mali, stari dućani, kuće, i ova prašnjava ulica, kao svi oni ljudi i njihova neolitska kola. Izvolite, gospodine Čipe." "Iz svoje tašne izvadila je jedan koverat i pružila mu ga. "Ovo je za vas. Otvorite ga odmah; mislim da nijedno od nas nije trebalo toliko da odugovlači." Olovnim prstima on rascepi koverat. Unutra je našao jedan certifikat, velelepan i iskićen. Međutim, štampani tekst se rasplinjavao; sada je bio suviše umoran da čita. "Šta kaže?" upitao je, spustivši ga sebi u krilo. "Iz kompanije koja proizvodi Ubik", reče devojka. "To je garancija, gospodine Čipe, za besplatno, doživotno snabdevanje, basplatno zato što znam vaše probleme u vezi s novcem, vašu, da tako kažem, idiosinkraziju. A pozadi spisak svih drogerija koje ga drže. Na spisku su dve drogerije u Demuanu - i to ne napuštene. Predlažem da prvo odemo u jednu od njih, pre večere. Držite, vozaču." Nagnula se napred i pružila vozaču jednu već ispisanu cedulju. "Odvezite nas na ovu adresu. I požurite; oni uskoro zatvaraju." Džo je ležao zavaljen na sedištu i borio se za dah. "Izdržaćemo do drogerije", reče devojka i umirujuće ga potapša po ruci. "Ko ste vi?" upita je Džo. "Zovem se Ela. Ela Hajd Ransiter. Žena vašeg poslodavca." "Vi ste ovde s nama", reče Džo. "Na ovoj strani; vi ste u hladnom pakovanju." "Kao što dobro znate. Bila sam tu neko vreme", reče Ela Ransiter. "Veoma skoro rodiću se ponovo, u nekoj drugoj materici, mislim. Bar Glen tako kaže. Stalno sanjam nekakvu dimljivu, crvenu svetlost, a to je loše; to nije moralno pogodna materica da se u njoj rodim." Ona se nasmeja zvonkim, toplim smehom. "Vi ste ona druga", reče Džo. "Džori nas uništava, a vi pokušavate da nam pomognete. Iza vas nema nikoga, baš kao što nema nikoga iza Džorija. Stigao sam do poslednjih bića u svemu ovome." "Ja ne mislim o sebi kao o 'biću'; obično mislim o sebi kao o Eli Ransiter", reče Ela sarkastično. "Ali to je istina", reče Džo. "Da." Ona neveselo klimnu glavom. "Zašto radite

protiv Džorija?" "Zato što me je Džori napao." reče Ela. "Ugrožavao me je na isti način na koji je ugrožavao vas. Oboje znamo šta on radi; to vam je sam kazao u vašoj hotelskoj sobi. Ponekad je veoma moćan; povremeno uspeva da me istisne kada sam aktivna i pokušavam da razgovaram s Glenom. Ali izgleda da s njim bolje izlazim na kraj od većine poluživih, sa Ubikom ili bez njega. Bolje, na primer, od vaše grupe čak i kada je delovala kao kolektiv." "Da", reče Džo. To je, zacemento, bila istina. Dokazana na delu. "Kad se ponovo rodim, Glen više neće biti u stanju da se sa mnom savetuje", reče Ela. "Ja imam veoma sebičan, praktičan razlog što vam pomažem, gospodine Čipe; želim da me vi zamenite. Želim da Glen ima nakoga kome može da se obrati za savet i pomoć, na koga može da se osloni. Vi ćete biti idealni; radićete u poluživotu ono što ste radili u punom životu. Tako, u izvesnom smislu, moje pobude nisu plemenite; spasla sam vas od Džorija, rukovodođena jednim dobrim zdravorazumskim razlogom." Ona zastade za čas, pa dodade: "A bog mi je svedok da mrzim Džorija." "Pošto se vi ponovo rodite, zar mislite da neću podleći?" upita Džo. "Vi ste doživotno snabdeveni Ubikom. Kao što piše na certifikatu koji sam vam dala." "Možda mogu da porazim Džorija," reče Džo. "Da ga uništite, hoćete da kažete?" Ela se duboko zamisli. "On nije neranjiv. Možda ćete vremenom naučiti kako da ga neutrališete. Mislím da je to zaista najviše čemu možete da se nadate; sumnjám da možete odistinski da ga uništite - drugim rečima, da ga konzumirate - kao što to on čini s poluživima koji su smešteni blizu njega u moratorijumu." "Do đavola", reče Džo. "Objasniću Glenu Ransiteru situaciju i ubediti ga da potpuno iseli Džorija iz moratorijuma." "Glen nema vlasti da to učini." "Zar Šenhajt fon Fogelzang..." "Džorijeva porodica plaća Herbertu godišnje veliku svotu novca da ga drži sa ostalima i da izmišlja naizgled prihvatljive razloge za takav postupak. I - Džorija ima u svakom moratorijumu. Ova bitka vodi se svuda gde su poluživi; to je istina, pravilo našeg načina postojanja." Onda je utonula u ćutanje; po prvi put na njenom licu video je izraz ljutine. Srdit, oštar pogled koji je poremotio njeno spokojstvo. "Ona mora da se izbori na našoj strani stakla", reče Ela. "I vodimo je mi u poluživotu, oni koje Džori vreba. Vi morate da preuzmete komandu, gospodine Čipe, kada se ja ponovo rodim. Mislíte da ste sposobni za

to? Biće teško. Džori će uvek crpsti snagu iz vas, namećući vam takvo breme da ćete osećati..." za trenutak je oklevala. "...približavanje smrti. A to će i biti. Jer se u poluživotu mi ionako stalno smanjujemo. Džori to samo ubrzava. Umor i hlađenje nastupaju u svakom slučaju. Ali ne tako skoro." Sećaću se onoga što je uradio Vendi, pomisli Džo. To će mi davati snage da nastavim. Već samo to. "Evo drogerije, gospođice", reče vozač. Uglasti, čestiti stari dodž dahćući stiže do ivičnjaka i stade. "Ja neću ući s vama", reče Ela Ransiter Džou kada je otvorio vrata i nesigurno izmileo napolje. "Do viđenja. Hvala vam za vašu odanost Glenu. Hvala vam za sve što ćete učiniti za njega." Ona se nagnu ka njemu i poljubi ga u obraz; učinilo mu se da su joj usne u naponu života. I nešto od toga prenelo se na njega; osetio je da je malo jači. "Želim vam sreću s Džorijem." Ona se zaveli na sedištu i smireno se dovede u red, držeći tašnu u krilu. Džo zatvori vrata taksija, postoja, a onda se kolebljivo uputi u drogeriju. Iza njega taksij je odumbarao; čuo ga je, ali nije video kako odlazi. U dostojanstvenom enterijeru drogerije, osvetljenom sijalicama, prišao mu je jedan ćelavi farmaceut s propisnim tamnim prslukom, s mašnom vezanom u čvor i u besprekorno ispeglanim pantalonama od šagrina. "Bojim se da zatvaramo, gospodine. Baš sam pošao da zaključam vrata." "Ali ja sam unutra", reče Džo. "I želim da me uslužite." Pokazao je farmaceutu certifikat koji mu je Ela dala; čkiljeći kroz okrugle naočari bez okvira, farmaceut se naprezao da razazna štampanu goticu. "Hoćete li me uslužiti?" upita Džo. "Ubik", reče farmaceut. "Mislim da ga više nemam. Dozvolite da proverim." Pošao je. "Džori", reče Džo. Okrenuvši glavu farmaceut upita: "Gospodine?" "Vi ste Džori", reče Džo. "Sada mogu da odredim, kazao je sebi. Umem da ga prepoznam kad ga sretmem. "Vi ste izumeli ovu drogeriju i sve u njoj osim limenki sa sprejem Ubika, reče on. "Vi nemate vlast nad Ubikom; to potiče od Ele." Naterao je sebe da se pokrene; korak po korak, primicao se policama s medikamentima iza tezge. Pokušavao je da pronađe Ubik zavirujući u mraku u jednu policu za drugom. Svetlost u radnji je trnula; starinski inventar je tamneo. "Ja sam unazadio sav Ubik u ovoj radnji", reče farmaceut mladalačkim, piskavim Džorijevim glasom. "Pretvorio sam ga u balzam za jetru i bubrege. Sada ne vredi." "Otići ću u drugu drogeriju koja ga ima",

reče Džo. Naslonio se na tezgu, gutajući vazduh mučno i sporo u nepravilnim razmacima. Iz ćelavog farmaceuta progovori Džori: "Biće zatvorena." "Sutra", reče Džo. "Mogu da izdržim do sutra izjutra." "Ne možete", reče Džori. "Bilo kako bilo, i u toj drogeriji Ubik će biti unazađen." "U drugom gradu", reče Džo. "Biće unazađen kuda god da odete. Vraćen u oblik melema, ili u oblik praška, ili u oblik eliksira, ili u oblik balzama. Nikada nećete videti limenku tog spreja, Džo Čipe." Džori u liku ćelavog farmaceuta osmehnu se, otkrivajući zubnu protezu nalik na celuloid. "Mogu..." Ućutao je prikupljajući mršave ostatke vitalnosti. Pokušavao je da sopstvenom snagom zagreje ukočeno telo, obamrlo od hladnoće. "...da ga vratim u sadašnjost", rekao je. "U 1992." "Možete li, gospodine Čipe?" Farmaceut dodade Džou jednu uglastu kartonsku kutiju. "Eto vam. Otvorite je i videćete..." "Znam šta ću videti", reče Džo. Usredsredio se na plavu bocu balzama za jetru i bubrege. Evoluiraj napred, rekao joj je i preplavio ju je željom rođenom iz preke potrebe; sasuo je u kutiju svaki delić energije koja mu je preostala. Nije se promenila. Ovo je pravi svet, rekao joj je. "Limenka spreja", rekao je glasno. Zažmurio je i predahnuo. "To nije limenka spreja, gospodine Čipe", reče farmaceut. Idući tamo-amo po radnji, gasio je svetlo; gurnuo je ključ u registarkasu i fioka je izletela. Farmaceut je vešto premestio novčanice i sitninu iz fioke u metalnu kutiju s bravom. "Ti si limenka spreja", reče Džo kartonskoj kutiji koju je držao u ruci. "Ovo je 1992", dodade on i napregnu se do maksimuma; bez ostatka je uneo čitavog sebe u taj napor. I poslednja svetlost je utrnula, ugašena rukom tobožnjeg farmaceuta. Bledi odsjaj jedne ulične svetiljke dopirao je spolja u drogeriju; pri toj svetlosti Džo je mogao da razazna oblik predmeta u svojoj ruci, obrise kutije. Farmaceut otvori vrata i reče: "Hajde, gospodine Čipe. Vreme je da se ide kući. Ona nije bila u pravu, je li? I vi je više nećete videti, jer je suviše daleko odavde, na putu da bude ponovo rođena; ona više ne razmišlja o vama, ni o meni, ni o Ransiteru. Ela sada vidi raznobojna svetla: crvena i mutna, zatim možda svetlonarandžasta..." "Ja ovde držim limenku spreja", reče Džo. "Ne", reče farmaceut. "Žao mi je, gospodine Čipe. Zaista. Ali to nije tačno." Džo spusti kartonsku kutiju na obližnju tezgu. Dostojanstveno se okrenuo i otpočeo dugačko, sporo putovanje kroz drogeriju do spoljnih vrata, koja je Farmaceut

otvorio za njega. Nijedan od njih nije progovorio, dok Džo najzad nije prešao prag i izašao na pločnik u noć. Farmaceut se takođe pojavio iza njega. Sagnuo se i zaključao vrata za njima dvojicom. "Mislim da ću se žaliti proizvođaču", reče Džo. "Zbog..." Prestao je da govori. Nešto ga je stisnulo grlo; nije mogao da diše i nije mogao da govori. Onda se ta smetnja privremeno ublažila. "...unazađene vaše radnje", završio je. "Laku noć", reče farmaceut. Ostao je tamo za trenutak, gledajući Džoa u večernjoj tami. Zatim je slegnuo ramenima i otišao. Sa svoje leve strane Džo je razaznao tamni obris jedne klupe na kojoj su ljudi čekali tramvaj. Uspeo je da stigne do nje i sedne. Ostala lica, dvoje ili troje, koliko god da ih je bilo, sabila su se i odmakla od njega, ili zbog odvratnosti ili zato da mu načine mesto; nije mogao da odredi šta je, niti, je mario za to. Osećao je samo da mu klupa pruža oslonac i da se njegova težina, ogromno povećana usled inercije, donekle smanjila. Još nekoliko minuta, rekao je sebi. Ako me pamćenje ne vara. Bože moj, šta još imam da preturim preko glave, rekao je sebi. Po drugi put. U svakom slučaju, pokušali smo, mislio je, gledajući žmirkave, žute svetlosti i neonske znake, reku vozila koja je tekla u oba smera, neposredno pred njegovim očima. Ransiter se ritao i otimao, mislio je u sebi. Ela je dugo grebala, grizla i izvrđavala. A ja sam, mislio je, bio vraški blizu toga da bocu Ubika balzama za jetru i bubrege nateram da evoluiru napred, u sadašnjosti. Gotovo sam uspeo. Bilo je nečega u tom saznanju, svest o njegovoj sopstvenoj velikoj moći. Njegov poslednji transcendentni pokušaj. Tramvaj, jedna zvečeca metalna grozota, uz škripu se zaustavio ispred klupe. Nekoliko ljudi pored Džoa ustalo je i pohitalo da se ukrca na zadnju platformu. "Ej, gospodine!" doviknu kondukter Džou. "Je l' idete ili ne?" Džo ne reče ništa. Kondukter sačeka, a onda cimnu signalni gajtan. Tramvaj bučno krenu; nastavio je put i najzad iščezao iz njegovog vidokruga. Mnogo sreće, rekao je Džo sebi, slušajući kako buka točkova tramvaja zamire. I do viđenja. Zavalo se i zatvorio oči. "Oprostite." Jedna devojka u kaputu od sintetičke nojeve kože nagla se nad njim u mraku; prenuvši se, on diže pogled ka njoj. "Gospodin Čip?" reče ona. Zgodna i vitka, sa šeširom, rukavicama, u kostimu i cipelama s visokim patpeticama. Nešto je držala u ruci; video je obrise nekog zavežljaja. "Iz Njujorka? Iz Ransiterovog Udruženja? Ne bih želela

da ovo predam pogrešnoj osobi." "Ja sam Džo Čip", reče on. Za trenutak je pomislio da bi ta devojka mogla biti Ela Ransiter. Ali nikada je ranije nije video. "Ko vas šalje?" upita on. "Doktor Zonderbar", reče devojka. "Mladi doktor Zonderbar, sin doktora Zonderbara, osnivača." "Ko je to?" Ovo ime ništa mu nije značilo, a onda se setio gde ga je video. "Čovek za jetru i bubrege", reče on. "Preparirano lišće lijandera, ulje od metvice, biljni ugalj, kabalthlorid, cink oksid..." Umor ga ophrva; on prestade da govori. "Uz primenu najrazvijenije tehnike koju pruža savremena nauka, proces promene materije u ranije oblike može se preokrenuti, i to po ceni pristupačnoj za svakog vlasnika potrošačkog stanja", reče devojka. "Ubik se prodaje u vodećim trgovinama za domaćinstva širom Zemlje. Zato ga potražite na mestu gde pazarite, gospodine Čipe." Sada potpuno svestan, on reče: "Da ga potražim? Gde?" S naporom se uspravio i ostao da nespretno stoji, klataći se. "Vi ste iz 1992; ono što ste rakli potiče iz Ransiterove TV reklame." Večernji vetar zašuštao je oko njega i on je osetio kako ga vuče, kako teži da ga odnese sa sobom; činilo mu se da predstavlja neko otrcano klupko paučine i odeće, koje se jedva drži na okupu. "Da, gospodine Čipe." Devojka mu pruži zavežljaj. "Doveli ste me iz budućnosti onim što ste učinili tamo, u drogeriji, pre nekoliko trenutaka. Dozvali ste me pravo iz fabrike. Gospodine Čipe, ja mogu da raspršim to po vama, ako ste vi suviše slabi. Da uradim to? Ja sam zvanična predstavnik fabrike i tehnička savetnica; znam kako se to primenjuje." Brzo je uzela zavežljaj iz njegovih drhtavih ruku; otvorila ga je i odmah raspršila Ubik po njemu. U sumraku je video kako svetluca limenka spreja. Video je srećna, šarena slova. "Hvala", reče on posle izvesnog vremena. Pošto je osetio poboljšanje. I toplotu. "Ovog puta nije vam bilo potrebno toliko kao u hotelskoj sobi", reče devojka. "Mora biti da ste jači nego ranije. Evo, uzmite limenku; može vam zatrebati pre jutra." "Mogu li dobiti još?" upita Džo. "Kad ovo potrošim?" "Jasno. Ako ste me ovamo doveli jednom, sigurna sam da me možete dovesti ponovo. Na isti način." Ona se udaljavala od njega, stapala se sa senkama koje su bacali zbijeni zidovi zatvorenih dućana u okolini. "Šta je Ubik?" reče Džo, želeći da ona ostane. "Limenka spreja Ubik je prenosivi negativni jonizator s ugrađenom visokonaponskom jedinicom niske amperaže, koja se napaja iz jedne maksimalno

pojačane holijumske baterije od 25 kV", odgovori devojka. "Jedan korenito prenapregnuti akcelerator daje negativnim jonima spin u smeru suprotnom od kretanja kazaljke časovnika, što stvara centripetalnu tendenciju, tako da je kohezija jača od raseljavanja. Negativno jonsko polje smanjuje brzinu antiprotofazona normalno prisutnih u atmosferi; čim njihova brzina opadne, oni prestaju da budu antiprotofazoni i, prema načelu parnosti, ne mogu se više sjedinjavati s protofazonima koji zrače iz osoba zaleđenih u hladnom pakovanju; to jest, onih u poluživotu. Krajnji rezultat je da se povećava odnos protofazona koji nisu neutralisani antiprotofazonima, što znači - bar za izvesno vreme - porast u prostiranju polja protofazonske aktivnosti... A to ugroženi poluživi doživljavaju kao povećanje vitalnosti i smanjenje uticaja niskih temperatura hladnog pakovanja. Dakle, i sami možete videti zašto regresirani oblici Ubika ne uspevaju da..." "Izraz 'negativni joni' je suviše ponavljanje", reče Džo zamišljeno. "Svi joni su negativni." Devojka se opet udalji. "Možda ću vas videti ponovo", reče ona blago. "Isplatilo se što sam vam donela limenku spreja; možda sledeći put..." "Mogli bismo da večeramo zajedno", reče Džo. "Unapred se radujem." Povlačila se sve dalje i dalje. "Ko je pronašao Ubik?" upita Džo. "Izvestan broj odgovornih poluživih koje je Džori ugrožavao. Ali prvenstveno Ela Ransiter. Taj zajednički rad oduzeo je i njima i njoj mnogo, mnogo vremena. Pa ipak, toga još nema dovoljno na raspolaganju." Napuštajući ga na svoj prijatni, tajnovit način, nastavila je da se povlači i onda je postepeno nestala. "Kod Matadora", doviknu Džo za njom." Čuo sam da je Džori lepo obavio tu matarizaciju. Ili regresiju, što god da je." Stao je da osluškuje, ali devojka nije odgovorila. Pažljivo noseći limenku spreja Ubik, Džo Čip ustade da pozdravi večernji saobraćaj i potraži taksi. Ispod jedne ulične svetiljke, digao je limenku spreja Ubik i pročitao tekst odštampan na nalepnici.

MISLM DA SE ONA ZOVE MAJRA LEJNI POTRAŽITE NA POLEĐINI KUTIJE ADRESU I TELEFONSKI BROJ.

"Hvala", reče Džo limenki spreja. Služe nas organski duhovi koji rečju i pismom prolaze kroz našu novu sredinu, pomisli on. Budni,

mudri, fizički duhovi iz sveta punog života, čiji su elementi postali za nas agresivni, ali prijatni delići supstance koja pulsira kao nekadašnje srce. I sve to, mislio je, zahvaljujući Glenu Ransiteru. Posebno njemu. Piscu ovih uputstava, nalepnica i beleški. Dragocenih beleški. Digao je ruku, a jedan taksi, graham iz 1936, uspori i uz roptanje se zaustavi.

17.

Ja sam Ubik. Kad još ne bejaše vasseljene, bejah ja. Ja sazdah sunce. Ja sazdah svetove. Ja stvorih žive duše i mesto gde obitavaju; ja ih krećem amo, ja ih mećem tamo. One hode kamo ja velim, rade što ja zapovedim. Ja sam reč i moje ime nigde se ne pominje, ime što ga niko ne zna. Nazvaše me Ubik, ali to nije moje ime. Ja jesam. Ja ću vazda biti.

Glen Ransiter nije mogao da nađe vlasnika moratorijuma. "Sigurno ne znate gde je?" upitao je Ransiter gospođicu Bison, sekretaricu vlasnika moratorijuma. "Neophodno je da opet razgovaram s Elom." "Ja ću urediti da vam je donesu", reče gospođica Bison. "Možete se poslužiti kancelarijom 4-B; molim vas, sačekajte tamo, gospodine Ransitere; pabrinuću se da veoma brzo budete sa svojom ženom. Samo se vi udobno smestite." Pošto je pronašao kancelariju 4-B, Ransiter je stao da nespokojno šeta tamo-amo po njoj. Najzad se pojavio jedan služitelj moratorijuma, koji je dogurao sanduk s Elom na ručnim kolicima. "Oprostite što ste čekali", reče služitelj i odmah poče da postavlja elektronski uređaj za vezu, veselo zviždućući dok je radio. Posao je brzo bio obavljen. Služitelj poslednji put prokontrolisa liniju veze, zadovoljno klimnu, a onda se spremi da ode iz kancelarije.

"Ovo je za vas", reče Ransiter i dade mu nekoliko komada od pedeset centi, koje je iskopao iz brojnih džepova. "Zahvalan sam vam što ste tako požurili da završite posao." "Hvala, gospodine Ransitere", reče služitelj. On okrznu pogledom kovani novac, a onda se namršti. "Kakve su ovo pare?" upita on. Ransiter se dugo i pažljivo zagleda u komade od pedeset centi. Odmah je video na šta služitelj cilja; sasvim sigurno, kovani novac nije bio ono što je trebalo da bude. Čiji je ovo profil? - upitao se on. Ko je to na sva tri komada? Bez sumnje, ne prava osoba. Pa ipak, čovek mi je poznat. Ja ga poznajem. A onda je prepoznao profil. Voleo bih da znam šta to znači, zapitao se. Većina stvari u životu najzad se nekako razjasni.

Ali - Džo Čip na komadu od pedeset centi? Bio je to prvi novac s likom Džoa Čipa, koji je ikada video. Sa zebnjom je predosetio da će pronaći još toga ako pretraži džepove i lisnicu. Bio je to tek početak.